

TABEL V

PAUSEN

De lijst der pausen werd opgemaakt naar de lijst, die door F. EHRLE in het *Annuario Pontificio* van 1904 en 1905 gedrukt werd, aangevuld en verbeterd naar de literatuur, en voornamelijk naar de volgende werken :

- P.B. GAMS, *Series episcoporum ecclesiae catholicae*. Regensburg-München, 1873-1886, 2 dln. (Herdruk, 1956).
- C. EUBEL e.a. *Hierarchia catholica medii et recentioris aevi*. Dl. I (1198-1430), 2° uitg., 1913; dl. II (1431-1502), 2° uitg., 1914; dl. III (1502-1592), 2° uitg. in medewerking met VAN GULIK, 1923; dl. IV (1592-1667) door P. GAUCHAT, 1935; dl. V (1667-1730) door R. RITZLER en P. SEFRIN, 1952; dl. VI (1730-1799) door dezelfde, 1958.
- A. FLICHE en V. MARTIN, *Histoire de l'Eglise depuis les origines jusqu'à nos jours*. Parijs, 1934 en vlg.
- F.X. SEPPELT, *Geschichte der Päpste*. Leipzig, 1955-1957, 4 dln.
- L. DUCHESNE, *Le Liber Pontificalis. Texte, Introduction et Commentaire*. Parijs, 1886-1892. 2 dln. (Herdruk 3 dln., waarvan dl. III : C. VOGEL, *Additions et Corrections*. Parijs, 1955-1957).
- Ph. JAFFÉ, W. WATTENBACH, S. LOEWENFELD, F. KALTENBRUNNER en P. EWALD, *Regesta pontificum romanorum ab condita Ecclesia ad annum post Christum natum MCXCVIII*. 2° uitg. Leipzig, 1885-1888.
- A. POTTHAST, *Regesta pontificum romanorum inde ab anno post Christum natum MCXCVIII ad annum MCCCIV*. Berlijn, 1874-1875.
- L. VON PASTOR, *Geschichte der Päpste seit dem Ausgang des Mittelalters*. Freiburg i.Br., 1923 en vlg.

De verzamelde gegevens werden in drie kolommen gerangschikt.

De eerste kolom bevat de namen van de pausen, voorafgegaan van S. wanneer de paus als heilige vereerd wordt. Naar het vast gebruik hebben wij bij de pausen de naam Johannes (i.p.v. Joannes) gespeld. De namen der tegenpausen werden inspringend gezet en van een * voorzien.

De tweede kolom bevat de datum van aanvang en einde van het pontificaat. Voor de aanvang werd onderscheiden tussen de pauskeuze en de intronisatie of de kroning die de epocha van het pontificaat uitmaakt; voor het einde wordt de ontslag-neming, de afzetting of het overlijden gegeven; wanneer echter de overlijdensdatum niet bekend is, wordt de datum van de begrafenis gegeven.

De derde kolom bevat de voornaamste gegevens in verband met de technische chronologie; zij werden zo nauwkeurig mogelijk aangeduid.

Behalve de verkortingen voor de namen der maanden en der dagen, voor de titels van gezagvoerders en andere woorden die ook in de overige tabellen voorkomen, werden bijzondere tekens aangewend, waarvan de betekenis telkens onderaan iedere bladzijde aangegeven is.

PAUSEN

Naam	Datums	Toelichtingen
S. Siricius	⊥ (15, 22 of 29) De 384 † 26 No 399	Feest : 26 No. Eerste ps. wiens echte brieven gedateerd zijn ; volgt Romeinse kalender en consulaatsjaren.
S. Anastasius I	⊥ (27 No 399) † (19 De 401 of 14 De 402)	Feest : 27 Ap.
S. Innocentius I	⊥ (21 De 401 of 402) † 12 Ma 417	Feest : 28 Jl of 12 Ma.
S. Zosimus	⊥ 18 Ma 417 † 26 De 418	Feest : 26 De of 9 Fe.
*Eulalius	□ 27 De 418 ⊥ 29 De 418 ✠ 26 Ma 419	3 Ap 419 : kz. Honorius bekrachtigt de afzetting.
S. Bonifatius I	□ 28 of 29 De 418 ⊥ 29 De 418 † 4 Se 422	Feest : 4 Se, 25 Oc of 29 De.
S. Coelestinus I	⊥ (10) Se 422 † 27 Jl 432	Feest : 6 Ap of 27 Jl.
S. Sixtus (Xystus) III	⊥ 31 Jl 432 † (18) Au 440	Feest : 28 Ma.
S. Leo I (de Grote)	□ (19) Au 440 ⊥ 29 Se 440 † 10 No 461	Feest : 11 Ap of 28 Jn. Verscheidenheid in dateringsgebruiken ; worden soms weggelaten : dagopgave, naam v. beide consuls of v. consul v.h. Oosten. 8 Oc-1 No 451 : 4° ecumenisch concilie te Chalcedon.
S. Hilarus (of Hilarius)	⊥ (19) No 461 † (29) Fe 468	Feest : 17 No, 21 Fe of 10 Se.
S. Simplicius	⊥ (25 Fe of 3 Ma) 468 † (2 of 10 Ma) 483	Feest : 2 of 10 Ma.
S. Felix III	⊥ (6 of 13 Ma) 483 † (25 Fe of 1 Ma) 492	Feest : 25 Fe. Voor het eerst gebruik v. indictie.
S. Gelasius I	⊥ 1 Ma 492 † 19 No 496 ≠ 21 No 496	Feest : 21 No. Noemt in consulaatsjaren meestal alleen consul v.h. Westen, de andere aangeduid dr. : <i>qui nunciatus fuerit.</i>

De datums tussen () zijn onzeker. Het / wijst de uiterste datumstermijnen aan. Het - wijst de duur aan.

Naam	Datum	Toelichtingen
S. Anastasius II	⊥ 24 No 496 † (17) No 498 ≠ 19 No 498	
S. Symmachus	⊥ 22 No 498 ≠ 19 JI 514	Feest : 6 Ap of 19 JI. Consulaatsjaren soms dr. indictiejaren vervangen.
*Laurentius	□ ... No 498 ⊥ 22 No 498 ⚡ ... (Ja) 499 † ... (na 505 ?)	Afgezet dr. Theodericus, kn. v. de Ostrogothen.
S. Hormisdas	⊥ 20 JI 514 † (6) Au 523	Feest : 6 Au.
S. Johannes I	⊥ 13 Au 523 † 18 Me 526 ≠ 27 Me 526	524 : naar Constantinopel. (Ap/Me) 526 : terug uit Constantinopel en gevangen gezet te Ravenna door kn. Theodericus ; sterft in de gevangenis.
S. Felix IV	⊥ 12 JI 526 † (15 of 22 Se) 530	Feest : 22 Se.
S. Bonifatius II	□ 17 Se 530 ⊥ 22 Se 530 ≠ 17 Oc 532	
*Dioscorus	□ 17 Se 530 ⊥ 22 Se 530 † 14 Oc 530	
S. Johannes II	⊥ (31 De 532 of 2 Ja 533) ≠ (8 of 27) Me 535	Eerste paus die bij zijn verkiezing van naam verandert ; vroegere naam : Mercurius.
S. Agapitus I	⊥ (13 Me/3 Jn) 535 † 22 Ap 536 ≠ 17 Se 536	Feest : 20 Se.
S. Silverius	⊥ (1 of 8) Jn 536 ⚡ (11 Ma) 537 (⚡ 11 No 537)	Feest : 20 Jn. ⚡ : verbannen dr. Belisarius naar eiland Ponza, waar hij †. ⚡ : zou aan pauselijke troon verzaakt hebben. † : 2 De 537.
Vigilius	⊥ 29 Ma 537 † 7 Jn 555	Gebruikt postconsulaatsjaren : <i>P. C. Basilii anno...</i> Sedert 550, regeringsjaren v. kz. vóór postconsulaatsjaren ingevoegd. Oc 546 : vertrek naar Constantinopel. 25 Ja 547 : aankomst te Constantinopel. 547-554 : bestendig in het Oosten ; sterft op terugreis naar Rome, te Syracuse. 5 Me - 2 Jn 553 : 5e ecumenisch concilie te Constantinopel.

□ verkiezing ; ⊥ intronisatie ; ⚡ verzaking ; ⚡ afzetting ; † overlijden ; ≠ begrafenis ; ⚡ vermelding ; * tegenpaus.

Naam	Datums	Toelichtingen
Pelagius I	⊥ (16 Ap 556) † (3 of 4) Ma (560 of 561)	
Johannes III	⊥ (17) Jl (560 of 561) ≠ 13 Jl (573 of 574)	Eenmaal moderne dagopgave; sedert 565, consu- laatsjaar v. kz. met een eenheid minder dan rege- ringsjaar aangegeven.
Benedictus I	⊥ (2 of 3) Jn (574 of 575) † 30 Jl (578 of 579)	
Pelagius II	⊥ (27 No 578 of 28 No 579) † 7 Fe 590	Jaren opgegeven n. regering v. kz. of n. indictie, soms n. beide.
S. Gregorius I (de Grote)	⊥ 3 Se 590 ≠ 12 Ma 604	Feest: 12 Ma. Zelfde dateringsgebruik als vgd. ps.; bovendien dag- opgave n. mod. dagtelling en n. Rom. kalender. Is de eerste die de titel: <i>Servus servorum Dei</i> neemt.
Sabinianus	⊥ 13 Se 604 † 22 Fe 606	Gebruikt Rom. kalender.
Bonifatius III	⊥ 19 Fe 607 ≠ 12 No 607	
S. Bonifatius IV	⊥ (25 Au of 15 Se) 608 ≠ (8 of 25) Me 615	Feest: 25 Me. In 613, incarnatiejaar eenmaal gebruikt.
S. Deusedit	⊥ 19 Oc 615 ≠ 8 No 618	Zijn naam is later meestal: Adeodatus I. Feest: 8 No.
Bonifatius V	⊥ 23 De 619 ≠ 25 Oc 625	
Honorius I	⊥ (27 Oc/3 No) 625 ≠ 12 Oc 638	
Severinus	□ (2) Oc 638 ⊥ 28 Me 640 ≠ 2 Au 640	
Johannes IV	⊥ (24 of 25) De 640 ≠ 12 Oc 642	
Theodorus I	⊥ 24 No 642 ≠ (14) Me 649	

De datums tussen () zijn onzeker. Het / wijst de uiterste datumstermijnen aan. Het - wijst de duur aan.

Naam	Datum	Toelichtingen
S. Martinus I	⊥ (Jn/Jl) 649 ⚡ 17 Jn 653 † 16 Se 655	Feest: 16 Se, 10 of 12 No. 17 Jn 653: op bevel van kz. Constans II, gevangen genomen te Rome; overgebracht naar Constantinopel waar hij 17 Se 653 aankomt. 17 Ma 654: verbannen naar de Chersonesus, waar hij overlijdt.
S. Eugenius I	⊥ (10 Au) 654 ≠ 3 Jn 657	Feest: 2 Jn.
S. Vitalianus	⊥ 30 Jl 657 ≠ 27 Ja 672	Feest: 27 Ja. Sedert troonsbeklimming v. Constantinus IV (668), wordt postconsulaatsjaar geteld v. begin v. regering.
Adeodatus II	⊥ 11 Ap 672 ≠ 17 Jn 676	
Donus I	□ ... Au 676 ⊥ 2 No 676 ≠ 11 Ap 678	
S. Agatho	⊥ (27 Jn) 678 ≠ 10 Ja 681	Feest: 10 Ja. 7 No 680-16 Se 681: 6 ^e ecumenisch concilie te Constantinopel.
S. Leo II	□ 681(vóór De) ⊥ 17 Au 682 ≠ 3 Jl 683	Feest: 3 Ap.
S. Benedictus II	□ (zomer 683) ⊥ 26 Jn 684 ≠ 8 Me 685	Feest: 7 Me.
Johannes V	□ (Me/Jl) 685 ⊥ 23 Jl 685 ≠ 2 Au 686	
Conon	□ (Au/Oc) 686 ⊥ 21 Oc 686 † 21 Se 687	
*Paschalis	□ 687(na 21 Se) ⚡ 687(na 15 De) † (c. 692)	
*Theodorus	□ 687 (na 21 Se) ⚡ (Oc/De) 687	
S. Sergius I	□ (Oc/De) 687 ⊥ 15 De 687 ≠ 8 Se 701	Feest: 9 Se. Gebruikt soms pontificaatsjaren, laat dikwijls regeringsjaren v. kz. weg.
Johannes VI	⊥ 30 Oc 701 ≠ (10 of 11) Ja 705	
Johannes VII	⊥ 1 Ma 705 ≠ 18 Oc 707	

□ verkiezing; ⊥ intronisatie; ⚡ verzaking; ⚡ afzetting; † overlijden; ≠ begrafenis;
 ⚡ vermelding; * tegenpaus.

Naam	Datums	Toelichtingen
Sisimnius (Sisinnius)	⊥ (15-18) Ja 708 ≠ (7) Fe 708	
Constantinus I	⊥ 25 Ma 708 ≠ 9 Ap 715	5 Oc 709 : vertrekt naar Constantinopel. 24 Oc 711 : terug te Rome.
S. Gregorius II	⊥ 19 Me 715 ≠ 11 Fe 731	Feest : 11 Fe.
S. Gregorius III	□ 11 Fe 731 ⊥ 18 Ma 731 ≠ 29 No 741	Feest : 10 De.
S. Zacharias	⊥ (3 of 10) De 741 ≠ (15, 22 of 23) Ma 752	Feest : 15 Ma. 742 : ontmoeting met kn. Luitprand. 743 : trekt zich uit Rome terug te Pavia op 28 Jn ; terug te Rome op 31 Jl.
Stephanus (II)	□ (23) Ma 752 † (25) Ma 752	Werd niet ⊥ ; wordt soms niet in de pausenlijst medegeteld, heeft geen rangnummer zodat de vol- gende dan Stephanus II is.
S. Stephanus II(III)	□ Ma 752 ⊥ 26 Ma 752 ≠ (26) Ap 757	Een oorkonde v. 754 gedateerd n. regeringsjaren v. Pepijn. Over de dubbele nummering z. vorige paus. 6 Ja 754 : ontmoeting met Pepijn, kn. der Franken te Ponthion. Dec 754 : terug te Rome.
S. Paulus I	□ (na 26) Ap 757 ⊥ 29 Me 757 † 28 Jn 767	Feest : 28 Jn. Br. v. vgde ; gebruikt nog soms regeringsj. v. kz.
*Constantinus II,	□ 28 Jn 767 ⊥ 5 Jl 767 ✠ 6 Au 768	□ door zijn broeders ; was nog leek. 28 Jn 767 : clericus. 29 Jn 767 : subdiaken en diaken. 29 Jl 768 : verdreven. 1/5 Au 768 : verbannen.
*Philippus	□ 31 Jl 768 ✠ 31 Jl 768	
Stephanus III(IV)	□ (1) Au 768 ⊥ 7 Au 768 † 24 Ja 772	769 : tussenkomst v. leken in □ v.ps. verboden.
Hadrianus (of Adrianus) I	□ 1 Fe 772 ⊥ 9 Fe 772 † 25 De 795 ≠ 26 De 795	Zeer onvaste dateringsgebruiken : pontificaatsj., jaren n. regering of patriciaat v. Karel de Grote, n. rege- ring v. kz. v. Constantinopel, zonder blijkbaar reden v. onderscheid gebruikt. 24 Se-23 Oc 787 : 7 ^e ecumenisch concilie te Nicea.

De datums tussen () zijn onzeker. Het / wijst de uiterste datumstermijnen aan. Het -
wijst de duur aan.

Naam	Datums	Toelichtingen
S. Leo III	□ 26 De 795 ⊥ 27 De 795 ≠ 12 Jn 816	Feest : 12 Jn. 25 Ap 799 : aanslag te Rome ; vlucht naar Karel de Grote te Paderborn. 29 No 799 : terug te Rome. 23 No 800 : ontmoet Karel de Grote. 25 De 800 : kroont Karel de Grote tot kz. 804 (herfst) : reist naar het Frankrijk. 25 De 804 : ontmoet Karel de Grote te Crécy. Ja 805 : terug te Rome. Rescripta meestal alleen n. dag en maand gedateerd ; na 800 : j. dr. pontificaat, regering v. Karel de Grote of incarnatie aangegeven, soms ook alleen door indicie. Geen regeringsj. v. kz. v. Byzantium.
Stephanus IV (V)	□ (12) Jn 816 ⊥ 22 Jn 816 † 24 Ja 817	Oc 816 : kroont Lodewijk de Vrome tot kz. te Reims.
S. Paschalis I	□ 25 Ja 817 ⊥ 26 Ja 817 † (11 Fe) 824	Feest : 14 Me. Geeft soms dateringsplaats.
Eugenius II	⊥ (Fe/6 Jn) 824 † (27) Au 827	
Valentinus	□ ⊥ (Au) 827 † (Se/Oc) 827	
Gregorius IV	□ (De) 827 ⊥ (5 Ja 828) † (25) Ja 844	Gebruikt soms incarnatiejaar.
Sergius II	□ (na 25) Ja 844 ⊥ (na 25) Ja 844 † 27 Ja 847	
*Johannes	□ Ja 844 ⚡ Ja 844	
S. Leo IV	□ (Ja) 847 ⊥ 10 Ap 847 † 17 Jl 855	Feest : 17 Jl. Datering n. indicie ; in plechtige bullen bovendien regeringsjaren v. kz. en pontificaatsj.
Benedictus III	□ (17) Jl 855 ⊥ (29 Se of 6 Oc) 855 † (17) Ap 858	Onder dit pontificaat wordt de legendarische pausin Johanna geplaatst.
*Anastasius	□ (Au/Se) 855 ⚡ (29 Se of 6 Oc) 855 † c. 880	
S. Nicolaus I de Grote	□ ... Ap 858 ⊥ 24 Ap 858 † 13 No 867	Feest : 13 No. Gebruikt dubbele datering : <i>scriptum</i> m. maand en indicie ; <i>data</i> m. Rom. kalender, regeringsj. v. kz., postconsulaatsj. en indicie.

□ verkiezing ; ⊥ intronisatie ; ⚡ verzaking ; ⚡ afzetting ; † overlijden ; ≠ begrafenis ; ⚡ vermelding ; * tegenpaus.

Naam	Datums	Toelichtingen
Hadrianus II	□ ... No 867 ⊥ 14 De 867 † (14) De 872	5 Oc 869 tot 28 Fe 870 : 8 ^e ecumenisch concilie te Constantinopel.
Johannes VIII	□ 14 De 872 ⊥ (14 De) 872 † (15 of 16) De 882	25 De 875 : kroont Karel de Kale tot kz. Me 878 : verlaat Rome, komt naar W. Francia, en herkroont Lodewijk de Stotteraar. 12 Fe 881 : kroont te Rome Karel de Dikke tot kz.
Marinus I (Martinus II)	⊥ (16) De 882 † (15) Me 884	Wordt later Martinus II geheten. 1 ^e paus die reeds bisschop was vóór □. Gebruikt naast Griekse soms Rom. indictie.
Gz. Hadrianus III	□ (Me) 884 ⊥ (17 Me) 884 † (Au/Se) 885	Feest : 8 Jl.
Stephanus V(VI)	□ ⊥ Se 885 † (14 Se) 891	
Formosus	□ (Se/Oc) 891 ⊥ (6 Oc) 891 † 4 Ap 896	
*Bonifatius VI	□ Ap 896 † Ap/Me 896	⊥ is betwist ; wordt dikwijls als tegenps. beschouwd.
Stephanus VI(VII)	⊥ (Me 896) † (Jl/Au) 897	Gevangen genomen en ter dood gebracht.
Romanus	⊥ (Jl/Au) 897 † (Oc/No) 897	
Theodorus II	⊥ (No/De) 897 † (No/De) 897	
*Sergius III	□ (No/De) 897 † (Ja/Jn) 898	Komt terug in 904, z. aldaar.
Johannes IX	⊥ (Ja/Jn) 898 † (Ja/No) 900	Schreef aanwezigheid v. legaten v. kz. voor op ⊥.
Benedictus IV	⊥ (Ja/No) 900 † (Jl/Au) 903	Telt soms jaar vanaf † v. kz.
Leo V	⊥ (Jl/Au) 903 † (Se/Oc) 903 † (904)	Na 1 of 2 maand regering, gevangen genomen door Christoforus die volgt ; † in de gevangenis.
*Christoforus	⊥ (Se/Oc) 903 † ... Ja 904 † (904)	Gevangen genomen ; † in de gevangenis.
Sergius III	⊥ (29) Ja 904 † 14 Ap 911	Werd verkozen na de dood van Theodorus II (897), doch moest vluchten voor Johannes IX ; beschouwde zich als rechtmatige paus sedert 897 en dateerde de eerste akten na zijn ⊥ in 904, op zijn 8 ^e pontificaatsjaar. Voortaan geen postconsulaatsj. meer.

De datums tussen () zijn onzeker. Het / wijst de uiterste datumstermijnen aan. Het - wijst de duur aan.

Naam	Datum	Toelichtingen
Anastasius III	⊥ (Ap/Jn) 911 † (Jn/Au) 913	
Lando	⊥ (Jl/Au) 913 † (Fe/Ma) 914	Laatste ☆ : 5 Fe 914.
Johannes X	⊥ (Ma) 914 ⋈ (Me/Jn) 928 † (Jn 928/Me 929)	928 (Me/Jn) : gevangen genomen ; † in de gevangenis.
Leo VI	⊥ (Me/Jn) 928 † (De 928 / Fe 929)	
Stephanus VII(VIII)	⊥ (Ja/Fe) 929 † (Fe/Ma) 931	
Johannes XI	⊥ (Fe/Ma) 931 † (De 935/Ja 936)	
Leo VII	⊥ (3) Ja 936 † (13) Jl 939	Dateert soms n. regeringsj. v. Lodewijk IV v. Fkr.
Stephanus VIII(IX)	⊥ (14) Jl 939 † (Oc) 942	
Marinus II (Martinus III)	⊥ (vóór 11 No) 942 † (Ap/Me) 946	Wordt meestal Martinus III geheten.
Agapitus II	⊥ 10 Me 946 † ... De 955	
Johannes XII	⊥ (16) De 955 ⋈ (4) De 963 † 14 Me 964	2 Fe 962 : kroont kz. Otto I. 13 Fe 962 : Privilegium Ottonis. (3) No 963 : vlucht uit Rome. (4) De 963 : ⋈ door concilie. (26) Fe 964 : terug te Rome ; hersteld op pause-lijke troon. Sedert 962 wordt, naast pontificaatsj. ook regeringsj. v. kz. gegeven, dat laatste soms vervangen dr. incarnatiejaar.
Leo VIII	□ 4 De 963 ⊥ 6 De 963 ⋈ (26) Fe 964 † (Ma) 965	□ dr. concilie dat vgde. ps. afzette ; was leek, werd tot priester gewijd en bisschop na □. ⋈ dr. nieuw concilie. Fe 964 : vlucht uit Rome. Jn 964 : terug te Rome. Wordt soms als tegenpaus beschouwd.
Benedictus V	□ Me 964 ⊥ (22) Me 964 ⋈ (23) Jn 964 † (4 Jl) 966	Wordt naar Hamburg verbannen, waar hij overlijdt. Wordt niet medegeteld in officiële pausenlijst. Beschouwd als tegenpaus.

□ verkiezing ; ⊥ intronisatie ; ⋈ verzaking ; ⋈ afzetting ; † overlijden ; ± begrafenis ; ☆ vermelding ; * tegenpaus.

Naam	Datum	Toelichtingen
Johannes XIII	☐ ... Se 965 ⊥ 1 Oc 965 † 6 Se 972	16 De 965 : opstand te Rome, gevangen genomen, vlucht. 14 No 966 : terug te Rome. 25 De 967 : kroont Otto II tot kz.
Benedictus VI (*Donus II)	☐ (Se/De) 972 ⊥ 19 Ja 973 † Jn/Jl 974	Jn 974 : opstand te Rome, gevangen genomen en ter dood gebracht. Voortaan soms incarnatiej. met Kst. Die paus, ook Bonus of Domnus geheten, die soms vóór of na Benedictus VI op de pausenlijst voorkomt, heeft niet bestaan.
*Bonifatius VII	☐ ... Jn 974 ⊥ ... Jn 974 ⚡ (Jl/Au) 974	974 (Jl/Au) : vlucht uit Rome naar Constantinopel. Ap 984 : terug te Rome (z. verder).
Benedictus VII	⊥ (2/28 Oc) 974 † 10 Jl 983	
Johannes XIV *Bonifatius VII	⊥ (Au/De) 983 † 20 Au 984 † ... Jl 985	Ap 984 : gevangen genomen door Bonifatius VII, sterft in de gevangenis. Ap 984 : terug uit Constantinopel (z. hoger). Neemt Johannes XIV gevangen en wordt paus. Rekent pontificaatsj. nu eens sedert 974, dan weer sedert 984. Over een vermeende Johannes tussen Johannes XIV en XV, z. Johannes XXI op het jaar 1276.
Johannes XV	⊥ Au 985 † (Ma/Ap) 996	
Gregorius V	⊥ (3) Me 996 † (18) Fe 999	Bruno v. Karinthië, kleinzoon v. kz. Otto I, eerste Duitse paus. 21 Me 996 : kroont Otto III tot kz. Se 996 : vlucht uit Rome. Ma 998 : terug te Rome.
*Johannes XVI	⊥ (Ap/Me) 997 ⚡ (Fe/Ma) 998 † 2 Ap 1013	Philagatus. Fe 998 : uit Rome verdreven, daarna ⚡ en in klooster opgesloten.
Silvester II	☐ (3 of 4) Ap 999 ⊥ (9) Ap 999 † 12 Me 1003	Gerbert v. Aurillac, abs. v. Ravenna. Fe 1101 : vlucht uit Rome. Na 23 Ja 1102 : terug te Rome.
Johannes XVII	⊥ (13) Jn 1003 † (17) De 1003	Secco, v.h. geslacht der Crescentii.
Johannes XVIII	⊥ (25 De 1003 / Ja 1004) ⚡ Jn/Jl 1009 † 1009	Phasanus. <i>Scriptum</i> en <i>datum</i> tot een formule samengevoegd.

De datums tussen () zijn onzeker. Het / wijst de uiterste datumstermijnen aan. Het - wijst de duur aan.

Naam	Datums	Toelichtingen
Sergius IV	⊥ (31 JI) 1009 † 12 Me 1012	Petrus
Benedictus VIII	⊥ (Ap/Me) 1012 † (7 of 9 Ap) 1024	Theophilactus, zoon v. de gf. v. Tusculum.
*Gregorius	□ Me/Jn 1012 ⚡ vóór 25 De 1012	
Johannes XIX	⊥ (Jn/JI) 1024 † (No 1032/Ja 1033)	Romanus, broeder van vgde ps.
Benedictus IX	□ (De 1032) ⊥ (De 1032/Ja 1033) ⚡ 1 Me 1045 ⚡ 23-24 Me 1046	Theophilactus, neef v. vgde. Jn 1036: dr. opstand verdreven uit Rome, doch keert terug. 1044: opnieuw opstand, verschanst zich in Transtevere; terug meester (Ma 1045). Doet afstand voor Gregorius VI (z. verder). Afgezet dr. concilie v. Rome; komt terug in 1047.
Silvester III	□ (10) Ja 1045 ⊥ (13 of 20) Ja 1045 ⚡ (10 Ma) 1045 ⚡ 20 De 1046	Bs. v. Sabina, gekozen door opstandelingen. Neemt ontslag na herstel v. Benedictus IX. Afgezet dr. concilie van Sutri. Wordt soms als *ps beschouwd.
Gregorius VI	□ 1 Me 1045 ⊥ (5) Me 1045 ⚡ 20 De 1046 † (1047)	Johannes Gratianus, aartspriester. Gekozen na afstand v. Benedictus IX. Afgezet dr. concilie v. Sutri. Verbannen naar Duitsland, sterft te Keulen.
Clemens II	□ 24 De 1046 ⊥ 25 De 1046 † 9 Oc 1047	Suidger, bs. v. Bamberg. 25 De 1046: kroont Hendrik III tot kz.
Benedictus IX	Terug: 8 No 1047 ⚡ (16 of 17) JI 1048 † (1055)	Verdreven dr. Damasus II.
Damasus II	□ (25) De 1047 ⊥ 17 JI 1048 † 9 Au 1048	Poppo, bs. v. Brixen. Ja 1048: op weg naar Rome, keert terug. JI 1048: komt te Rome.
S. Leo IX	□ De 1048 ⊥ 12 Fe 1049 † 19 Ap 1054	Feest: 19 Ap. Bruno, bs. v. Toul. Gekozen op voorstel v. de kz. op Rijksdag v. Worms; bevestigd te Rome (12 Fe 1049). 16 JI 1054: definitieve breuk met Oosterse kerk.
Victor II	□ (einde) 1054 ⊥ (16) Ap 1055 † 28 JI 1057	Gebhard, bs. v. Eichstädt.

□ verkiezing; ⊥ intronisatie; ⚡ verzaking; ⚡ afzetting; † overlijden; ± begrafenis;
⚡ vermelding; * tegenpaus.

Naam	Datums	Toelichtingen
Stephanus IX(X)	☐ 2 Au 1057 ⊥ 3 Au 1057 † 29 Ma 1058	Frederik, broeder v. Godfried m. de Baard, ht. v. Neder-Lotharingen. Een bulle gedateerd m. scriptum op 19 No en m datum op 22 No.
*Benedictus X	☐ (4 of 5) Ap 1058 ⊥ 5 Ap 1058 ⚡ 24 Ja 1059 ⚡ (Ap 1060)	Johannes, bs. v. Velletri, v.h. huis Tusculum. 24 Ja 1059 : uit Rome verdreven dr. Nicolaus II. ⚡ : vervallen verklaard dr. concilie. Ten onrechte in pausenlijst opgenomen, en medegesteld.
Nicolaus II	☐ ... De 1058 ⊥ 24 Ja 1059 † (27) Jl 1061	Gerardus v. Bourgondië, bs. v. Florentië. 13 Ap 1059 : hervormt op concilie voorwaarden v. ☐ v. ps., bekrachtigd op 2 ^e concilie, Ap 1060. In datering v. bullen voortaan vaste formule : plaats, dag, maand, incarnatiej., pontificaatsj., indictie. Gebruik v. Njst. te Rome, v. Bst. te Florentië.
Alexander II	☐ (29 of 30 Se) 1061 ⊥ (30 Se of 1 Oc) 1061 † 21 Ap 1073	Anselmus, bs. v. Lucca. Au 1062 : na strijd met Honorius II, verlaat Rome, in afwachting v. scheidsrechterlijke uitspraak. Oc 1062 : verrechtvaardigt zich op vergadering te Augsburg. Ma 1063 : terug te Rome.
*Honorius II	☐ 28 Oc 1061 ⚡ 31 Me 1064 † (einde 1071 / begin 1072)	Cadalus, bs. v. Parma, gekozen dr. kz. Hendrik IV. 28 Oc 1061 : ☐ dr. concilie te Bazel ; rukt m. leger n. Rome ; strijd m. Alexander II. Au 1062 : verlaat Rome, in afwachting v. scheidsrechterlijke uitspraak. ⚡ dr. concilie v. Mantua.
S. Gregorius VII	☐ 22 Ap 1073 ⊥ 29 of 30 Jn 1073 † 25 Me 1085	Hildebrand Aldobrandeschi ; feest 25 Me. 25 De 1075 : gevangen genomen dr. C. Frangipani en daags daarna bevrijd. 25-27 Ja 1077 : te Canossa, daarna te Florentië en te Siena. De 1082 : vlucht uit Rome. In bullen : datering zelden dr. pontificaatsj., ook incarnatiej. weinig gebruikt, meestal j. dr. indictie (1 Se) aangegeven. Bst. meestal calc. florentinus, soms calc. pisanus.
*Clemens III	☐ 25 Jn 1080 ⊥ 24 Ma 1084 ⚡ Au 1099 † 8 Se 1100	Wibertus, abs. v. Ravenna. ☐ dr. kerkvergadering te Brixen, onder druk van kz. Hendrik IV. Ma 1084 : te Rome. Herhaaldelijk verdreven, het laatst dr. Paschalis II (Au 1099).
Gz. Victor III	☐ 24 Me 1086 ⊥ 9 Me 1087 † 16 Se 1087	Feest : 16 Oc. Desiderius, abt v. Monte Cassino.

De datums tussen () zijn onzeker. Het / wijst de uiterste datumstermijnen aan. Het - wijst de duur aan.

Naam	Datums	Toelichtingen
Gz. Urbanus II	☐ ⊥ 12 Ma 1088 † 29 Jl 1099	Feest : 29 Jl. Odo v. Châtillon, bs. v. Ostia. 18 No 1095 : opent concilie te Clermont.
Paschalis II	☐ 13 Au 1099 ⊥ 14 Au 1099 † 21 Ja 1118	Reinerus v. Bieda. 12 Fe 1111 : gevangen genomen dr. kz. Hendrik V. 11 Ap 1111 : in vrijheid gesteld. Begin 1117 : verlaat Rome. 14 Ja 1118 : terug te Rome. Grote verscheidenheid in jst. ; naast Kst. en Njst. ook Bst. (calc. pisanus) zonder duidelijke reden v. onderscheid. Laat soms jaarcijfer vol jaar vóór het onze wisselen.
*Theodericus	☐ ⊥ ... Se 1100 ⚡ De 1100 † 1102	Bs. v. S. Rufina.
*Albertus	☐ Fe 1102 ⚡ Ma 1102	Bs. v. S. Sabina.
*Silvester IV	☐ ⊥ 18 No 1105 ⚡ (12) Ap 1111	Maginulfus. ⚡ na kroning v. Hendrik V te Rome (12 Ap 1111).
Gelasius II	☐ 24 Ja 1118 ⊥ 10 Ma 1118 † (28 of 29) Ja 1119	Johannes Coniolo. 3 Ma 1118 : vlucht uit Rome. 5 Jl 1118 : terug te Rome. 2 Se 1118 : vlucht uit Rome naar Frankrijk ; sterft te Cluny. Volgt een jst. die m. Pasen v. vorig paar begint.
*Gregorius VIII	☐ ⊥ 8 Ma 1118 ⚡ Ap 1121 † na 1137	Mauritius Burdinus, abs. v. Braga. Ap 1121 : gevangen door Calixtus II en in klooster opgesloten.
Calixtus II	☐ 2 Fe 1119 ⊥ 9 Fe 1119 † 13/14 De 1124	Guido v. Bourgondië, abs. v. Vienne. 1 Ma 1119 : te Rome. 30 Oc 1119 : opent concilie te Reims. 3 Jn 1120 : terug te Rome. (18) Ma-(6 Ap) 1123 : 9 ^e ecumenisch concilie te Lateranen. Volgt doorgaans Njst., soms Bst. ; rekt v. af ☐ .
*Coelestinus II	☐ 15/16 De 1124 ⚡ De 1124	Theobaldus Buccapecus. Deed afstand na enkele dagen.
Honorius II	☐ (15 of 16) De 1124 ⊥ 21 De 1124 † (13 of 14) Fe 1130	Lambertus Fagniano, bs. v. Ostia.
Innocentius II	☐ 14 Fe 1130 ⊥ 23 Fe 1130 † 24 Se 1143	Gregorius Pareschi. ☐ betwist. Strijd m. *ps. Anacletus II, vlucht uit Rome n. Fkr. Oc 1130 : concilie v. Etampes en synode v. Wurzburg erkennen ☐ als wettelijk.

verkiezing ; ⊥ intronisatie ; ⚡ verzaking ; ⚡ afzetting ; † overlijden ; ± begrafenis ; ☆ vermelding ; * tegenpaus.

Naam	Datum	Toelichtingen
		Me-Au 1133 : kortstondig verblijf te Rome met kz.; daarna n. Pisa. Na † *ps. Anacletus II, terug te Rome. Schijnt pontificatsj. te tellen v. ⊥ af ; Njst. en Bst. (calc. florentinus en calc. pisanus). 4 (-30) Ap 1139 : 10° ecumenisch concilie v. Lateranen.
*Anacletus II	☐ 14 Fe 1130 ⊥ 23 Fe 1130 † 25 Ja 1138	Petrus Petri Leonis (al. Pierleoni).
*Victor IV	☐ (15) Ma 1138 ⊥ 29 Me 1138	Gregorius.
Coelestinus II	☐ ⊥ (26 Se of 3 Oc) 1143 † 8 Ma 1144	Guido de Castello.
Lucius II	☐ ⊥ 12 Ma 1144 † 15 Fe 1145	Gerard Caccianemici. Kst., Njst. en Bst. enigszins dooreen.
Gz. Eugenius III	☐ 15 Fe 1145 ⊥ 18 Fe 1145 † 8 Jl 1153	Feest : 8 Jl. Bernardus Paganelli. Njst. en Bst.
Anastasius IV	☐ 9 Jl 1153 ⊥ 12 Jl 1153 † 3 De 1154	Conradus de Subarra, neef v. Honorius II.
Adrianus IV	☐ 4 De 1154 ⊥ 5 De 1154 † 1 Se 1159	Nicolaus Breakspear, Engelsman. Soms Bst. (calc. pisanus).
Alexander III	☐ 7 Se 1159 ⊥ 20 Se 1159 † 30 Au 1181	Rolandus Bandinelli. Strijd met kz. Frederik I, Barbarossa ; moet herhaaldelijk Rome verlaten. 5 Ma-(19 of 22) Ma 1179 : 11° ecumenisch concilie v. Lateranen. Datering, meestal n. plaats en dag ; wanneer jaartal, Bst.
*Victor IV	☐ 7 Se 1159 ⊥ 4 Oc 1159 † 20 Ap 1164	Octavianus de Monticello.
*Paschalis III	☐ 22 Ap 1164 ⊥ 26 Ap 1164 † 20 Se 1168	Guido de Crema. (22) Jl 1167 : te Rome, na verdrijving v. Alexander III.
*Calixtus III	☐ ⊥ (Se) 1168 ⊥ 29 Au 1178	Johannes Morson, abt v. Strumi.
*Innocentius III	☐ (29) Se 1179 ⊥ Ja 1180	Landus Sitanus. Aangehouden en in klooster opgesloten.

De datums tussen () zijn onzeker. Het / wijst de uiterste datumstermijnen aan. Het - wijst de duur aan.

Naam	Datum	Toelichtingen
Lucius III	☐ 1 Se 1181 ⊥ 6 Se 1181 † 25 No 1185	Ubalduſ Allucingula, bs. v. Ostia. Bst. (calc. florentinus); indictie op 1 Se, soms op 1 Ja.
Urbanus III	☐ 25 No 1185 ⊥ 1 De 1185 † 19/20 Oc 1187	Hubertus Crivelli, abs. v. Milaan. Verbleef niet te Rome; † te Ferrara.
Gregorius VIII	☐ 21 Oc 1187 ⊥ 25 Oc 1187 † 17 De 1187	Albertus de Mora. Verbleef niet te Rome; † te Pisa.
Clemens III	☐ 19 De 1187 ⊥ 20 De 1187 † (20/30) Ma 1191	Paulus Sclaris, bs. v. Palestrina. In kleine bullen: pontificaatsj. i.p.v. indictie.
Coelestinus III	☐ (21 of 30) Ma 1191 ⊥ 14 Ap 1191 † 8 Ja 1198	Hyacinthus de Bovis (al. Bobo). Bst.; indictiejfer wisselt met jaarcijfer, soms op 1 Ja.
Innocentius III	☐ 8 Ja 1198 ⊥ 22 Fe 1198 † 16 Jl 1216	Lotharius Conti de Segni (al. Senensis), neef van Clemens III. Rekent pontificaatsj. v. af ⊥. 11-30 No 1215: 12 ^e ecumenisch concilie v. Lateranen.
Honorius III	☐ 18 Jl 1216 ⊥ 24 Jl 1216 † 18 Ma 1227	Cencius Savelli (al. Sabellus). 22 No 1220: kroont Frederik II te Rome tot kz.
Gregorius IX	☐ 19 Ma 1227 ⊥ 21 Ma 1227 † (21 of 22) Au 1241	Hugolinus Conti de Segni (al. Senensis), bs. v. Ostia.
Coelestinus IV	☐ 25 Oc 1241 ⊥ (27) Oc 1241 † (10 No) 1241	Giufredus Castiglioni (al. Castellioneus). Misschien niet ⊥. Na †, lange sedisvacatio dr. politieke troebelen te Rome.
Innocentius IV	☐ 25 Jn 1243 ⊥ 28 Jn 1243 † 7 De 1254	Sinibaldus Fieschi (al. Fliscus). 28 Jn-17 Jl 1245: 13 ^e ecumenisch concilie van Lyon.
Alexander IV	☐ 12 De 1254 ⊥ 20 De 1254 † 25 Me 1261	Reinalduſ Conti de Segni (al. Senensis), neef v. Gregorius IX.
Urbanus IV	☐ 29 Au 1261 ⊥ 4 Se 1261 † 2 Oc 1264	Jacobus Pantaleonis, Ancheri, patriarch v. Jerusalem, Fransman. Vestigt zich te Viterbo en Orvieto; kan geen intrek nemen te Rome.
Clemens IV	☐ 5 Fe 1265 ⊥ 15 Fe 1265 † 29 No 1268	Guy Foulque, (al. Guido Grossus), bs. v. S. Sabina, Fransman. Na †, lange sedisvacatio.

☐ verkiezing; ⊥ intronisatie; ✂ verzaking; ⚡ afzetting; † overlijden; ± begrafenis; ☆ vermelding; * teganpaus.

Naam	Datums	Toelichtingen
Gz. Gregorius X	☐ 1 Se 1271 ⊥ 27 Ma 1272 † 10 Ja 1276	Feest : 10 Ja of 4 Fe. Theobaldus Visconti (al. Vicecomes) van Piacenza. Was in Palestina bij ☐; aanvaardt op 27 Oc 1271, reken misschien pontificaat v. deze datum. 7 Me-17 Jl 1274 : 14 ^e ecumenisch concilie te Lyon.
Gz. Innocentius V	☐ 21 Ja 1276 ⊥ 22 Fe 1276 † 22 Jn 1276	Feest : 22 Jn. Petrus de Tarentasia (al. de Champagni; Franciscus O.P.).
Adrianus V	☐ 11 Jl 1276 † 18 Au 1276	Ottobonus Fieschi (al. Fliscus), neef v. Innocentius IV; † vóór ⊥.
Johannes XXI	☐ (8) Se 1276 ⊥ 20 Se 1276 † (26) Me 1277	Petrus Juliani (ook Petrus Hispanus), bs. v. Tus- culum, Portugees; heet Johannes XXI (i.p.v. XX), omdat men in de 13 ^e eeuw meende dat tussen Au 983 en Au 984 (regering v. Johannes XIV) twee pauzen van de naam Johannes geregeerd hadden.
Nicolaus III	☐ 25 No 1277 ⊥ 26 De 1277 † 22 Au 1280	Johannes Caietanus Orsini (al. Ursinus).
Martinus IV	☐ 22 Fe 1281 ⊥ 23 Ma 1281 † 28 Ma 1285	Simon de Brie of de Brun (al. Mompitius) Frans- man; verkozen onder druk van Karel v. Anjou.
Honorius IV	☐ 2 Ap 1285 ⊥ 20 Me 1285 † 3 Ap 1287	Jacobus Savelli (al. Sabellus).
Nicolaus IV	☐ (15-22) Fe 1288 ⊥ 22 Fe 1288 † 4 Ap 1292	Hieronymus Masci, bs. v. Palestrina, en generaal v. O.F.M.
S. Coelestinus V	☐ 5 Jl 1294 ⊥ 29 Au 1294 ✕ 13 De 1294 † 19 Me 1296	Feest : 19 Me. Petrus de Murone, stichter van de Coelestijnen-orde. Nam vrijwillig ontslag.
Bonifatius VIII	☐ 24 De 1294 ⊥ 23 Ja 1295 † (11 of 12) Oc 1303	Benedictus Caietanus. 7 Se 1303 : gevangen genomen op bevel v. kn. Fi- lips de Schone. 9 Se 1303 : bevrijd. Kst., dikwijls geen incarnatiej.
Gz. Benedictus XI	☐ 22 Oc 1303 ⊥ 27 Oc 1303 † 7 Jl 1304	Feest : 7 Jl. Nicolaus Bocasinus, bs. v. Ostia. Ap. 1304 : moet Rome verlaten; trekt zich terug te Perugia. Kst.

De datums tussen () zijn onzeker. Het / wijst de uiterste datumstermijnen aan. Het -
wijst de duur aan.

Naam	Datum	Toelichtingen
Clemens V	☐ 3 Jn 1305 ⊥ 14 No 1305 † 20 Ap 1314	Bertrand de Got (al. Raimundus Bertrandi de Gotto), abs. v. Bordeaux. ☐ te Perugia; ⊥ te Lyon, verbleef in Frankrijk en vestigde de pauselijke stoel te Avignon op 21 Ma 1309. 16 Oc 1311 - 6 Me 1312: 15 ^e ecumenisch concilie v. Vienne. In bullen vóór ⊥, dateert: <i>a die suscepti a nobis apostolatus officii</i> ; na ⊥, telt pontificaatsj. v. ☐ af.
Johannes XXII	☐ 7 Au 1316 ⊥ 5 Se 1316 † 4 De 1334	Na † v. vgde. is er 2 jaar sedisvacatio. Jacobus Arnoldi Deuza (al. d'Osa of d'Euse); te Avignon.
*Nicolaus V	☐ 12 Me 1328 ⊥ 22 Me 1328 ⚡ 25 JI 1330 † 16 Au 1333	Petrus Rainalducci (al. de Corbaria); te Rome. ☐ na inneming v. Rome dr. Lodewijk x. Beieren (7 Ja 1328). Au 1328: uit Rome verdreven dr. opstand. ⚡ te Pisa; opnieuw ⚡ te Avignon op 25 Au 1330, en in geheim consistorie op 6 Se 1330.
Benedictus XII	☐ 20 De 1334 ⊥ 8 Ja 1335 † 25 Ap 1342	Jacobus Fournier (al. Furnarius) de Beaufort); te Avignon. Rekent pontificaatsj. van ⊥ af.
Clemens VI	☐ 7 Me 1342 ⊥ 19 Me 1342 † 6 De 1352	Petrus Rogier (al. Rogerii); te Avignon.
Innocentius VI	☐ 18 De 1352 ⊥ (23 of 30) De 1352 † 12 Se 1362	Etienne Aubert (al. Stephanus Alberti); te Avignon.
Gz. Urbanus V	☐ 28 Se 1362 ⊥ 6 No 1362 † 19 De 1370	Feest: 19 De. Guillaume Grimoard (al. Guilielmus Grimoaldi); eerst te Avignon. 26 Oc 1367: intrede te Rome. 24 Se 1370: vestigt zich opnieuw te Avignon.
Gregorius XI	☐ 30 De 1370 ⊥ 5 Ja 1371 † 27 Ma 1378	Pierre Rogier de Beaufort (Petrus Rogerii), neef v. Clemens VI; te Avignon. 13 Se 1376: verlaat Avignon. 17 Ja 1377: vestigt zich te Rome, neemt intrek in Vaticaan (Lateranen in puin gevallen). Datering: jaaropgave alleen dr. pontificaatsj.
Urbanus VI	☐ 8 Ap 1370 ⊥ 18 Ap 1378 † 15 Oc 1389	Bartholomeus Prignano, abs. v. Bari; te Rome. Laatste ps. die niet onder de kardinalen gekozen werd.
*Clemens VII	☐ 20 Se 1378 ⊥ 31 Oc 1378 † 16 Se 1394	Robertus v. Genève. 9 Au 1378: ☐ v. Urbanus VI dr. deel v. kardinalen nietig verklaard. ☐ te Fondi, door deel v. kardinalen. 20 Jn 1379: vestigt zich te Avignon. Zijn ☐ veroorzaakt Westers schisma.

☐ verkiezing; ⊥ intronisatie; ⚡ verzaking; ⚡ afzetting; † overlijden; ≠ begrafenis;
☆ vermelding; * tegenpaus.

Naam	Datums	Toelichtingen
Bonifatius IX	☐ 2 No 1389 ↓ 9 No 1389 † 1 Oc 1404	Petrus Tomacelli; te Rome.
*Benedictus XIII	☐ 28 Se 1394 ↓ 11 Oc 1394 ↘ 5 Jn 1409 ↘ 26 Jl 1417 † (29 No) 1423	Petrus de Luna; te Avignon; sedert 1408 te Perpignan, later te Peñíscola bij Valencia, waar †. ↘ in 1409 dr. concilie v. Pisa, in 1417 dr. concilie v. Constans. 22 Au 1398: kn. v. Fkr. beveelt a. apostolische notarissen, na zich v. Benedictus XIII te hebben afgescheiden, datering te rekenen: <i>ab electione domini Benedicti ... in papam electi anno...</i>
Innocentius VII	☐ 17 Oc 1404 ↓ 11 No 1404 † 6 No 1406	Cosmas dei Migliorati (al de Melioratis); te Rome.
Gregorius XII	☐ 30 No 1406 ↓ 19 De 1406 ↘ 5 Jn 1409 ↘ 4 Jl 1415 † 18 Oc 1417	Angelus Correr (al. Corrarius); te Rome. 25 Ma-7 Au 1409: concilie v. Pisa. 5 Jn 1409: ↘ dr. concilie v. Pisa. 5 No 1414 - 22 Ap 1418: 16 ^e ecumenisch concilie v. Constans.
*Alexander V	☐ (17-26) Jn 1409 ↓ 7 Jl 1409 † 3 Me 1410	Petrus Philargus. ☐ dr. concilie v. Pisa; wettigheid v. ☐ betwist. Vestigt zich te Bologna.
*Johannes XXIII	☐ 17 Me 1410 ↓ 25 Me 1410 ↘ 29 Me 1415 † 22 No 1419	Balthasar Corsa, opvolger v. Alexander V. 29 Me 1415: ↘ dr. concilie v. Constans en gevangen gezet. 13 Me 1419: terug in vrijheid.
Martinus V	☐ 11 No 1417 ↓ 21 No 1417 † 20 Fe 1431	Otto Colonna; te Rome. ☐ dr. concilie v. Constans. Eerste bullen gedateerd v. ☐ m. formulier: <i>suscepti a nobis apostolatus officii anno I.</i>
*Clemens VIII	☐ 10 Jn 1423 ↘ 26 Jl 1426	Egidius Munion, opvolger v. Benedictus XIII te Peñíscola. ☐ betwist dr. Bernard Garnier, die zich Benedictus XIV liet noemen. † 1446, bs. v. Mallorca.
Eugenius IV	☐ 3 Ma 1431 ↓ 11 Ma 1431 ↘ 25 Jn 1439 † 23 Fe 1447	Gabriel Condolmiero (al. Condulmer). 23 Jl 1431 - 25 Ap 1449: 17 ^e ecumenisch concilie v. Bazel; eindigt te Lausanne: laatste zitting te Bazel op 26 Me 1443, eerste zitting te Lausanne op 24 Jl 1443. 4/5 Jn 1434: nachtelijke vlucht uit Rome; n. Florentië. 18 Se 1437: concilie te Ferrara dr. ps.; opening op 8 Ja 1438, verplaatst n. Florentië op 16 Ja 1439 en n. Rome op 25 Ap 1442. 24 Ja 1438: paus geschorst dr. concilie v. Bazel; blijft pontificaat uitoefenen. 25 Jn 1439: paus vervallen verklaard dr. concilie.

De datums tussen () zijn onzeker. Het / wijst de uiterste datumstermijnen aan. Het - wijst de duur aan.

Naam	Datum	Toelichtingen
		6 JI 1439 : herenigingsdecreet m. Oosterse kerk ; blijft zonder praktisch gevolg. 28 Se 1443 : terug te Rome. Voert in gewone bullen incarnatiej. in ; datering, voortaan gelijk in grote en gewone bullen, vermeldt : plaats (meestal ook paleis), incarnatiej., dag- en pontificaatsj. Gewoonlijk Kst. of Njst. in de breven, Bst. in de bullen. Rom. kalender soms berekend zonder begindag mede te tellen, zodat telling 1 op Rom. telling achter is.
*Felix V	□ 5 No 1439 ⊥ 24 JI 1440 ⚡ 7 Ap 1449 † 7 Ja 1451	Amedeus VIII, ht. v. Savoie. 17 De 1439 : aanvaardt □. Vestigt zich te Bazel, later te Genève waar †.
Nicolaus V	□ 6 Ma 1447 ⊥ 19 Ma 1447 † 24 Ma 1455	Thomas Parentucelli. † in de nacht v. 24/25 Ma. Datering van breven wordt vast, vermeldt plaats (meestal ook paleis), dag, incarnatiej. en pontificaatsj. Gebruikt Bst.
Calixtus III	□ 6 Ap 1455 ⊥ 20 Ap 1455 † 6 Au 1458	Alphonsus Borgia. Soms Calixtus IV geheten.
Pius II	□ 19 Au 1458 ⊥ 3 Se 1458 † 14 Au 1464	Enea Silvio Piccolomini. † in de nacht v. 14/15 Au.
Paulus II	□ 30 Au 1464 ⊥ 16 Se 1464 † 26 JI 1471	Petrus Barbo.
Sixtus IV	□ 10 Au 1471 ⊥ 25 Au 1471 † 12 Au 1484	Franciscus della Rovere.
Innocentius VIII	□ 29 Au 1484 ⊥ 12 Se 1484 † 25 JI 1492	Johannes Baptista Cybo. In bullen Kst. of Bst. ; in breven, meestal Kst. ; in motu proprio, geen incarnatiej.
Alexander VI	□ 11 Au 1492 ⊥ 26 Au 1492 † 18 Au 1503	Rodericus Borgia. In bullen Bst.
Pius III	□ 22 Se 1503 ⊥ 8 Oc 1503 † 18 Oc 1503	Franciscus Todeschini Piccolomini, neef van Pius II. 1 Oc 1503 : consecratio.
Julius II	□ 31 Oc/1 No 1503 ⊥ 26 No 1503 † 20 Fe 1513	Julianus della Rovere. 10 Me 1512-16 Ma 1517 : 18° ecumenisch concilie v. Lateranen. † in de nacht v. 20/21 Fe.

□ verkiezing ; ⊥ intronisatie ; ⚡ verzaking ; ⚡ afzetting ; † overlijden ; ± begrafenis ; ⚡ vermelding ; * tegenpaus.

Naam	Datums	Toelichtingen
Leo X	☐ 11 Ma 1513 ⊥ 19 Ma 1513 † 1 De 1521	Johannes de' Medici. 17 Ma 1513 : consecratio. † in de nacht v. 1/2 De. Telt pontificaatsj. v. ☐ af ; Bst.
Adrianus VI	☐ 9 Ja 1522 ⊥ 31 Au 1522 † 14 Se 1523	Adriaan Florensz v. Utrecht. 8 Ma 1522 : aanvaardt ☐. Laatste niet Italiaan die paus werd.
Clemens VII	☐ 19 No 1523 ⊥ 26 No 1523 † 25 Se 1534	Julius de' Medici. 6 Me 1527 : plundering v. Rome. Njst. en Bst.
Paulus III	☐ 13 Oc 1534 ⊥ 1 No 1534 † 10 No 1549	Alexander Farnese. 27 Se 1540 : keurt de stichting van de Jezuïeten goed. 22 Me 1542 : beslist het 19 ^e ecumenisch concilie samen te roepen te Trente, op 1 No 1542 (bulle gepubliceerd). 6 JI 1543 : concilie (praktisch niet begonnen) wordt geschorst. 19 No 1544 : schorsing wordt opgeheven, en concilie samengeroepen op 15 Ma 1545. 13 De 1545 : opening v. concilie te Trente. 11 Ma 1547 : concilie beslist Trente te verlaten en samen te komen te Bologna op 21 Ap. 3 Fe 1548 : concilie geschorst.
Julius III	☐ 7 Fe 1550 ⊥ 22 Fe 1550 † 23 Ma 1555	Johannes Maria Ciochi del Monte. 14 No 1550 : beveelt herneming concilie te Trente. 1 Me 1551 : concilie hervat werkzaamheden te Trente. 28 Ap 1552 : concilie schorst werkzaamheden.
Marcellus II	☐ 9 Ap 1555 ⊥ 10 Ap 1555 † 1 Me 1555	Marcellus Cervini. † in de nacht v. 30 Ap/1 Me.
Paulus IV	☐ 23 Me 1555 ⊥ 26 Me 1555 † 18 Au 1559	Johannes Petrus Carafa.
Pius IV	☐ 25 De 1559 ⊥ 6 Ja 1559 † 8 De 1565	Johannes Angelus de' Medici. 29 No 1560 : beveelt hervatting v. concilie v. Trente op Pasen (6 Ap) 1561. 18 Ja 1562 : concilie komt samen te Trente. 4 De 1563 : laatste zitting v. concilie. 26 Ja 1564 : bulle bekrachtigend beslissingen v. concilie. † in de nacht v. 8/9 De.
S. Pius V	☐ 7 Ja 1566 ⊥ 17 Ja 1566 † 1 Me 1572	Feest : 5 Me. Anthonius Michael Ghislieri. Voert in de datering de woorden : <i>Anno Domini</i> .
Gregorius XIII	☐ 13 Me 1572 ⊥ 25 Me 1572 † 10 Ap 1585	Hugo Buoncompagni. 24 Fe 1582 : bulle over gregoriaanse kalender. Bst.

De datums tussen () zijn onzeker. Het / wijst de uiterste datumstermijnen aan. Het - wijst de duur aan.

Naam	Datum	Toelichtingen
Sixtus V	☐ 24 Ap 1585 ⊥ 1 Me 1585 † 27 Au 1590	Felix Peretti.
Urbanus VII	☐ 15 Se 1590 † 27 Se 1590	Johannes Baptista Castagna. † vóór ⊥.
Gregorius XIV	☐ 5 De 1590 ⊥ 8 De 1590 † 16 Oc 1591	Nicolaus Sfondrati. In bullen, Bst.
Innocentius IX	☐ 29 Oc 1591 ⊥ 3 No 1591 † 30 De 1591	Johannes Anthonius Facchinetti.
Clemens VIII	☐ 30 Ja 1592 ⊥ 9 Fe 1592 † 3 Ma 1605	Hippolytus Aldobrandini. In breven, soms geen pontificaatsj.; in bullen soms moderne dagopgave.
Leo XI	☐ 1 Ap 1605 ⊥ 10 Ap 1605 † 27 Ap 1605	Alexander-Octavianus de' Medici.
Paulus V	☐ 16 Me 1605 ⊥ 29 Me 1605 † 28 Ja 1621	Camillus Borghese.
Gregorius XV	☐ 9 Fe 1621 ⊥ 14 Fe 1621 † 8 Jl 1623	Alexander Ludovisi. In breven, Njst.; in bullen, Bst. Beveelt dagopgave in volle letters, zonder verkorting te schrijven; niet stipt toegepast.
Urbanus VIII	☐ 6 Au 1623 ⊥ 29 Se 1623 † 29 Jl 1644	Maffeo Barberini.
Innocentius X	☐ 15 Se 1644 ⊥ 4 Oc 1644 † 6 Ja 1655	Johannes Baptista Pamfili. † in de nacht v. 6/7 Ja.
Alexander VII	☐ 7 Ap 1655 ⊥ 18 Ap 1655 † 22 Me 1667	Fabio Chigi.
Clemens IX	☐ 20 Jn 1667 ⊥ 26 Jn 1667 † 9 De 1669	Julius Rospigliosi.
Clemens X	☐ 29 Ap 1670 ⊥ 11 Me 1670 † 22 Jl 1676	Emilius Altieri.
Innocentius XI	☐ 21 Se 1676 ⊥ 4 Oc 1676 † 12 Au 1689	Benedictus Odescalchi.
Alexander VIII	☐ 6 Oc 1689 ⊥ (15) Oc 1689 † 1 Fe 1691	Petrus Ottobuoni. In bullen, Bst.

☐ verkiezing; ⊥ intronisatie; ∠ verzaking; < afzetting; † overlijden; ± begrafenis;
 ☆ vermelding; * tegenpaus.

Naam	Datums	Toelichtingen
Innocentius XII	□ 12 JI 1691 ⊥ 15 JI 1691 † 27 Se 1700	Anthonyus Pignatelli. In bullen, Njst.
Clemens XI	□ 23 No 1700 ⊥ 8 De 1700 † 19 Ma 1721	Johannes Franciscus Albani. 30 No 1700 : consecratio.
Innocentius XIII	□ 8 Me 1721 ⊥ 18 Me 1721 † 7 Ma 1724	Michelangelo de' Conti.
Benedictus XIII	□ 29 Me 1724 ⊥ 4 Jn 1724 † 21 Fe 1730	Petrus Franciscus (in O.P. : Vincentius) Orsini.
Clemens XII	□ 12 JI 1730 ⊥ 16 JI 1730 † 6 Fe 1740	Laurentius Corsini. 23 Ap 1738 : veroordeelt de vrijmetselarij.
Benedictus XIV	□ 17 Au 1740 ⊥ 25 Au 1740 † 3 Me 1758	Prosper Lambertini.
Clemens XIII	□ 6 JI 1758 ⊥ 16 JI 1758 † 2 Fe 1769	Carolus Rezzonico.
Clemens XIV	□ 19 Me 1769 ⊥ 4 Jn 1769 † 22 Se 1774	Laurentius (in O.F.M. : Antonellus) Ganganelli. 28 Me 1769 : consecratio. 21 JI 1773 : schaft de Jezuïeten af.
Pius VI	□ 15 Fe 1775 ⊥ 22 Fe 1775 † 29 Au 1799	Johannes Angelus Braschi. 13 Ap 1779 : reist naar Wenen. 10/12 Fe 1789 : inneming v. Rome dr. de Fransen. 27/28 Au 1797 : opstand te Rome. 15 Fe 1798 : Romeinse Republiek uitgeroepen. 20 Fe 1798 : gevangen genomen en verbannen. Sterft te Valence (Fkr.).
Pius VII	□ 14 Ma 1800 ⊥ 21 Ma 1800 † 20 Au 1823	Barnabas Chiaramonti. 15 JI 1801 : Concordaat met Frankrijk ; getekend om 2 u. 's morgens in nacht van 15/16 JI, wordt soms op 16 JI geplaatst ; officiële datum is 26 messidor j. IX (15 JI 1801) ; ratificatie dr. paus op 15 Au 1801 ; dr. Bonaparte op 8 Se 1801 ; uitvoerbaar dr. wet v. 18 Germinal j. X (8 Ap 1802). 2 De 1804 : kroont Napoleon te Parijs. 2 Fe 1808 : Rome bezet. 17 Me 1809 : aanhechting v. Rome dr. Frankrijk. 6 JI 1809 : gevangen genomen en naar Frankrijk overgebracht. 21 Ja 1814 : in vrijheid gesteld. 24 Me 1814 : intrede te Rome.

De datums tussen () zijn onzeker. Het / wijst de uiterste datumstermijnen aan. Het - wijst de duur aan.

Naam	Datums	Toelichtingen
Leo XII	☐ 28 Se 1823 ⊥ 5 Oc 1823 † 10 Fe 1829	Annibal della Genga.
Pius VIII	☐ 31 Ma 1829 ⊥ 5 Ap 1829 † 30 No 1830	Franciscus Xaverius Castiglioni.
Gregorius XVI	☐ 2 Fe 1831 ⊥ 6 Fe 1831 † 1 Jn 1846	Bartholomeus Albertus Capellari.
Pius IX	☐ 16 Jn 1846 ⊥ 21 Jn 1846 † 7 Fe 1878	Johannes Maria Mastai-Ferretti. 24 No 1848 : vlucht uit Rome. 12 Ap 1850 : terug te Rome. 8 De 1869 tot 20 Oc 1870 : 20 ^e ecumenisch concilie v. Lateranen, uitgesteld <i>sine die</i> . 9 Oc 1870 : aanhechting v. Rome aan Italië.
Leo XIII	☐ 20 Fe 1878 ⊥ 3 Ma 1878 † 20 Jl 1903	Joachim Pecci.
Pius X	☐ 4 Au 1903 ⊥ 9 Au 1903 † 20 Au 1914	Josephus Sarto.
Benedictus XV	☐ 3 Se 1914 ⊥ 6 Se 1914 † 22 Ja 1922	Jacobus della Chiesa.
Pius XI	☐ 6 Fe 1922 ⊥ 12 Fe 1922 † 10 Fe 1939	Achilles Ratti. 11 Fe 1929 : verdrag v. Lateranen ; Vatikaanstad gesticht.
Pius XII	☐ 2 Ma 1939 ⊥ 12 Ma 1939 † 9 Oc 1958	Eugenius Pacelli.
Johannes XXIII	☐ 28 Oc 1958 ⊥ 4 No 1958	Angelus Roncalli.

☐ verkiezing ; ⊥ intronisatie ; ↯ verzaking ; ⚡ afzetting ; † overlijden ; ± begrafenis ; ⚡ vermelding ; * tegenpaus.

TABEL VI
BISSCHOPPEN

De lijsten der bisschoppen geven over drie kolommen : 1, naam van de bisschop ; 2, aanvang en einde van het episcopaat, waarbij onderscheiden wordt tussen enerzijds verkiezing, benoeming, wijding, inbezitneming en installatie, en anderzijds afstand, afzetting en overlijden ; 3, aanvullende bijzonderheden, die de gegevens van de twee eerste kolommen nader toelichten. De sedisvacatie wordt enkel vermeld wanneer de naam of namen van de beheerders bekend zijn.

De lijsten werden uitsluitend op grond van gedrukte bronnen en studies opge- maakt ; het was inderdaad, wegens de omvang van het werk, niet mogelijk archief- onderzoek te ondernemen. Er werd nochtans geen moeite gespaard om alle gege- vens zo nauwkeurig mogelijk vast te stellen ; de studies en monografieën over afzonderlijke bisschoppen die geraadpleegd werden, zijn zo talrijk dat een volle- dige opsomming ervan niet kan gegeven worden. Hierna volgen, onder de voor- naamste geraadpleegde werken, deze die voor het opsporen van verdere bijzon- derheden in aanmerking komen. Er dient nochtans speciaal onderstreept, dat, voor de bisschoppen van Luik en Utrecht, het aantal belangrijke monografieën zo tal- rijk is, dat wij, in plaats van een arbitraire keuze te maken, enkel de algemene werken hebben weerhouden ; voor de overige bisdommen werden daarentegen de voornaamste detailstudies gegeven.

ALGEMEEN.

De repertoria van P.B. GAMS en C. EUBEL e.a., aangegeven vooraan Tabel V, PAUSEN.

Gallia Christiana in provinciis ecclesiasticas distributa. Parijs, 1715-1878, 16 dln. (Van dln. I-XIII, verschenen in 1715-1785, werd een nieuwe uitgave in 1870-78 door dom P. PIOLIN bezorgd ; dln. XIV-XVI werden bewerkt door B. HAURÉAU, en verschenen 1856-1865. De bisdommen zijn gegroepeerd naar de kerkelijke provincies waartoe zij be- horen, terwijl de kerkelijke provincies werden gerangschikt in de alfabetische volgorde van hun Latijnse naam. De provincie Utrecht, die in het oorspronkelijke plan opgenomen was, werd bij de bewerking door B. Hauréau weggelaten. Voor de Nederlanden komen dus in aanmerking : dl. III, met de provincie Kamerijk, voor de bisdommen Kamerijk, Doornik, Atrecht, Sint-Omaars en Namen, en met de provincie Keulen voor de bisdommen Keulen en Luik ; dl. V, met de provincie Mechelen, voor de bisdommen Mechelen, Antwerpen, Gent, Brugge, Ieper, Roermond en 's Hertogenbosch ; dl. IX en X, met de provincie Reims, voor de bisdommen Reims, Noyon, Terwaan en Boulogne, en eindelijk dl. XIII, met de provincie Trier, voor het bisdom Trier).

F. CABROL en H. LECLERCQ, *Dictionnaire d'archéologie chrétienne et de liturgie.* Pa- rijs, 1907-1953. 30 dln. (Laatste dln. bezorgd door J. Marrou ; belangrijk voor de lijsten van de oude bisdommen).

A. BAUDRILLART, A. DE MEYER en E. VAN CAUWENBERGH, *Dictionnaire d'his- toire et de géographie ecclésiastiques.* Parijs, 1912 en vlg. (Nog niet voltooid ; belangrijk, uitvoerig en betrouwbaar).

L. DUCHESNE, *Fastes épiscopaux de l'ancienne Gaule.* Parijs, 1907-1915, 3 dln. (DI I, 2e uitg. ; zeer betrouwbaar ; gaat tot einde 9e e.).

NEDERLANDEN.

H.F. VAN HEUSSEN, *Historia episcopatum Foederati Belgii, utpote metropolitani Ul- trajectini necnon suffraganeorum etc...* Antwerpen, 1755, 2 dln. (Behandelt de kerkelijke provincie Utrecht met bijhorende bisdommen : Haarlem, Deventer, Leeuwarden, Groningen en Middelburg ; verouderd en onder voorbehoud te raadplegen).

J.F. VAN DE VELDE, *Synopsis monumentorum collectionis proxime edendae concilio- rum omnium archiepiscopatus Mechliniensis*. Gent, 1821-22, 3 dln. (In dl. III, blz. 741-883, uitvoerige en betrouwbare notities over de bisschoppen van Antwerpen, Brugge, Gent, Ieper, Roermond en 's Hertogenbosch, over de jaren 1559-1802).

E. DE MOREAU, *Histoire de l'Eglise en Belgique*. Brussel, 1940-1948, 6 dln. (Van dl. I-II verscheen een tweede bijgewerkte uitgave in 1945; dl. VI, met de medewerking van A. DE GHELLINCK, behelst een afzonderlijke map met kaarten. Gaat tot 1633, doch geen stelselmatig bewerkte gegevens omtrent de bisschoppen).

R.R. POST, *Kerkgeschiedenis van Nederland in de Middeleeuwen*. Utrecht-Antwerpen, 1957, 2 dln. (Gaat tot de oprichting van de nieuwe bisdommen; betrouwbare chronologische gegevens, verspreid over het werk).

M.G. VAN ASSELDONCK, *De Nederlanden en het Westers schisma*. Utrecht-Nijmegen, 1955 (Periode 1378-1398).

M. DIERICKX, *De oprichting der nieuwe bisdommen in de Nederlanden onder Filips II, 1559-1570*. Antwerpen-Utrecht, 1950 (Belangrijk voor de eerste bisschoppen van de nieuwe bisdommen).

L.J. ROGIER, *Geschiedenis van het Katholicisme in Noord-Nederland in de 16e en de 17e eeuw*. Amsterdam, 1945 (Gegevens over de jaren 1559-1600).

A. JONCKX, *Les anciens évêchés des Pays-Bas (Hollande, Belgique, Nord de la France)*, in: *Annuaire Pontifical*, Parijs, 1926 (Zorgvuldige notities over de verdwenen bisdommen, met lijsten van de bisschoppen en bibliografie).

J. PAQUAY, *Les préconisations des évêques des provinces belges au consistoire, 1559-1850*, in: *Bullet. Soc. Scientif. et Littéraire du Limbourg*, dl. XLI, 1927 (Belangrijke gegevens).

L. JADIN, *Procès d'information pour la nomination des évêques et abbés des Pays-Bas, de Liège et de Franche-Comté d'après les archives de la congrégation consistoriale*, in: *Bull. de l'Inst. Histor. belge de Rome*, dl. VIII (1928), blz. 5-264; dl. IX (1929), blz. 9-332; dl. XI (1931), blz. 3-493 (In dat laatste deel, register; belangrijke gegevens voor de jaren 1564-1794, met aanvullingen en een bijlage over de jaren 1802-1848).

L. JADIN, *Procès d'information pour la nomination des évêques et abbés des Pays-Bas, de Liège et de Franche-Comté d'après les archives de la Daterie, 1631-1775*, in: *Bull. de l'Inst. Histor. belge de Rome*, dl. XI, 1931, blz. 347-389.

PH. LEFEVRE, *Le recrutement de l'épiscopat dans les Pays-Bas pendant le régime autrichien*, in: *Bull. comm. roy. d'Histoire*, dl. CIII, 1938, blz. 115-204.

E. REMBRÿ, *Les remaniements de la hiérarchie épiscopale et les sacres épiscopaux en Belgique au XIXe siècle*. in: *Ann. Soc. Emulation Brugge*, dl. LII (1902), blz. 33-86, 303-368; dl. LII (1903), blz. 89-140; 149-196, 261-301 (Talrijke betrouwbare chronologische gegevens over de jaren 1794-1897).

Biographie Nationale, publiée par l'Académie Royale de Belgique. Brussel, 1866-1944, 28 dln. (Dl. XXVIII is een algemeen register op de volledige reeks. Van zeer ongelijke waarde en talrijke leemten. Sedert 1956 verschijnen aanvullingsdelen).

Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek. Leiden, 1911-1936, 10 dln. (Bondige bijdragen; weinig preciese chronologische gegevens).

ANTWERPEN.

P.F. X. DE RAM, *Synopsis actorum ecclesiae Antwerpiensis et eiusdem dioceseos status hiearchicus ab episcopatus erectione usque ad ipsius suppressionem*. Brussel, 1856 (Daarin degelijke studie van de onderscheidene bisschoppen van Antwerpen).

P.J. GOETSCHALCKX, *Geschiedenis van het bisdom Antwerpen. I, Aartspriesterschap Antwerpen. II, Landdekenij Antwerpen*, Ekeren-Donk, 1915, 2 dln. (In dl. I lijst van de bisschoppen, met datums, doch zonder bronnenvermelding).

J.B. KRÜGER, *Kerkelijke geschiedenis van het bisdom van Breda, dat is van het Noord-Brabantsch deel van het voormalig bisdom van Antwerpen*. Bergen-op-Zoom, z.j. (1872-1878), 4 dln. (In dl. II een lijst van de bisschoppen van Antwerpen, met datums).

C. DE CLERCQ, *Het kerkelijk leven*, in: *Antwerpen in de XVIIIe eeuw*, Antwerpen, 1952 (Degelijk).

P. HILDEBRAND, *Carolus d'Espinosa, bisschop van Antwerpen*, in: *Bijdragen tot de Geschiedenis*, 1952, blz. 228-248.

W.J.H. PRICK, *Corneille François de Nelis, 18e et dernier évêque d'Anvers (1785-1798). Un évêque humaniste et homme d'action à la fin de l'ancien Régime.* Leuven, 1954.

ATRECHT.

J. LESTOCQUOY, *Les évêques d'Arras. Leurs portraits, leurs armoiries, leurs sceaux. Sigillographie et héraldique* de R. RODIERE, in : *Mém. Comm. départ. des monum. histor. du Pas-de-Calais*, dl. IV, 1 (ook afzonderlijk : Fontenay-le-Comte, 1942. Degelijk).

BRUGGE.

[J.F. FOPPENS], *Compendium chronologicum episcoporum Brugensium necnon praepositorum, decanorum et canonicorum... ecclesiae S. Donatiani Brugensis.* Brugge, 1731 (Korte notities over de bisschoppen van Brugge tot en met Hendrik van Susteren, 1716).

[F. VAN DE PUTTE], *Histoire du diocèse de Bruges.* Brugge, z.j. (Verschenen in 1856. Korte en weinig nauwkeurige notities over de onderscheidene bisschoppen van Brugge tot en met J.B. Malou, 1849).

J.M. DESMET, *Onuitgegeven brieven van Mathias Lambrecht, bisschop van Brugge (1596-1602)*, in : *Bull. Inst. hist. Belge Rome*, dl. XXI (1941), blz. 51-69.

G. DANSAERT, *Mgr. F. de Baillencourt, recteur magnifique de l'Université de Louvain, XIe évêque de Bruges, chancelier perpétuel de Flandre (1610-81).* Brussel, 1927.

L. CEYSSENS, *De benoeming van Humbertus-Guilielmus de Precipiano tot bisschop van Brugge*, in : *Jaarboek van de Kon. Oudheidk. Kring van Antwerpen, XXII-XXIII, 1950.*

DEVENTER.

D. VAN HEEL, *De minderbroeder A. de Monte, bisschop van Deventer, † 1577.* Rotterdam, 1935.

DOORNIK.

J. COUSIN, *Histoire de Tournai.* Dowaai, 1616-1620, 4 dln. (Nieuwe uitgave, Doornik, 1868. Behandelt de bisschoppen tot 1614; verouderd, doch niet vervangen).

J. WARICHEZ, *Les fastes épiscopaux de Tournai*, in : *Collationes Diocesis Tornacensis*, dl. XXI, 1925-26, blz. 193-212 (Enkele belangwekkende nieuwe gegevens; voor het overige, geheel naar de *Gallia Christiana*).

J. WARICHEZ, *Les nominations épiscopales au diocèse de Tournai*, in : *Collationes Diocesis Tornacensis*, dl. XIX, 1923-24, blz. 145-164 (Talrijke belangwekkende bijzonderheden).

J. LE VASSEUR, *Annales de l'Eglise cathédrale de Noyon.* Parijs, 1633, 2 dln. (Verouderd, maar niet vervangen; voor Doornik van belang tot 1146).

J. WARICHEZ, *Les origines de l'Eglise de Tournai.* Leuven-Parijs, 1902 (Verschenen als dl. X in het : *Recueil de trav. publiés par... l'Université de Louvain.* Degelijke studie over de oudste bisschoppen tot c. 880).

PH. GRIERSON, *Les Annales de Saint-Pierre et de Saint-Amand.* Brussel, Kon. Comm. voor Geschiedenis, 1937 (Belangwekkende randbemerkingen voor de 10e-13e eeuw).

J. WARICHEZ, *Le clergé tournaisien à l'assaut de l'autonomie diocésaine. Le dernier évêque de Noyon-Tournai*, in : *Collationes Diocesis Tornacensis*, dl. XVIII, 1922-23, blz. 3-12, 97-103, 145-152 (Over de pogingen tot afscheiding in 1113 en 1146).

J. WARICHEZ, *Etienne de Tournai et son temps, 1128-1203.* Doornik, 1937.

A. D'HERBOMEZ, *Elections d'évêques à Tournai au Moyen-Age (1274-1481)*, in : *Bull. de la Soc. histor. et littér. de Tournai*, dl. XXIV, 1891, blz. 17-46 (Gegevens over de bisschopsverkiezingen in 1274-1300 en 1483-84).

C. DE WARENGHIEN, *Un prélat au XIIIe siècle. Michel de Warenguien, évêque de Tournai de 1284-1291.* Parijs, 1919.

E. DE MOREAU, *Un évêque de Tournai au XIVe siècle, Philippe d'Arbois (1378)*, in : *RBPH*, dl. II, 1923, blz. 23-60.

J. GIRARD, *Un prélat franc-comtois du XIVe siècle : Philippe d'Arbois, évêque de Tournai.* Besançon, 1935.

C. VOISIN, *Les évêques de Tournai urbanistes et clémentins*, in: Bull. de la Soc. histor. et littér. de Tournai, dl. X, 1865, blz. 59-77 (Over het groot schisma te Doornik; onder voorbehoud te raadplegen).

U. BERLIERE, *Jean de West, évêque urbaniste de Tournai*, in: BCRH, dl. LXXIII, 1904, blz. 351-388 (Ook bijzonderheden over de urbanistische opvolgers van Jan van West).

N. DE PAUW, *L'adhésion du clergé de Flandre au pape Urbain VI et les évêques urbanistes de Tournai (1378-1395)*, in: BCRH, dl. LXXIII, 1904, blz. 671-702 (Vervolledigt en wijst enkele vergissingen van vorige bijdragen terecht).

E. PERROY, *Un évêque urbaniste protégé de l'Angleterre, Guillaume de Coudenberghe, évêque de Tournai et de Bâle*, in: RHE, 1930, blz. 103-109.

A. HOCQUET, *Tournai et le Tournaisis au XVIe siècle au point de vue politique et social*, in: Mém. in-4° de l'Acad. Roy. de Belg., Classe des lettres, dl. II, 1904 (Betreft Wolsey, de Engelse bisschop van Doornik).

A. PASTURE, *Le cycle d'un épiscopat à Tournai sous le régime espagnol (1564-1666)*, in: Miscellanea L. Van der Essen, Brussel-Parijs, 1947, dl. II, blz. 669-681 (Gegevens over Max Villain van Gent, 1616-1644).

F. DESMONS, *L'épiscopat de Gilbert de Choiseul, 1671-1689*, in: Ann. de la Soc. hist. et archéol. de Tournai, Nouv. série, dl. II, 1967.

A. JEAN, *Les évêques et les archevêques de France depuis 1682 jusqu'à 1801*. Parijs-Mamers, 1891 (Betreft de jaren 1670-1713; betrouwbaar, maar chronologisch niet diep uitgewerkt).

J. WARICHEZ, *Les deux derniers évêques de Tournai sous l'ancien régime, De Salm-Reifferscheid et de Salm-Salm*, in: Rev. Tournaisienne, dl. VII, 1911, blz. 145-151 en 169-176.

U. BERLIERE, *Les évêques auxiliaires de Cambrai et de Tournai*. Brugge, 1905 (Belangrijk en zeer verzorgd).

GENT.

E.A. HELLIN, *Histoire chronologique des évêques et du chapitre exempt de l'église cathédrale de Saint-Bavon à Gand*. Gent, 1772-1777, 2 dln. (In dl. I verouderde, maar nog waardevolle gegevens).

P. DE RAM, *Synodicon belgium: episcopatus Gandensis*. Mechelen, 1839 (Uitstekend, over de jaren 1571-1801).

J. LAVAUT, *Het bisdom en de bisschoppen van Gent*, in: Almanak... bisdom Gent. Gent, 1880-1886.

J. MEERBERGEN, *Bisschop Willem Damas. Lindanus*, in: Pastor Bonus, 1953-54.

GRONINGEN.

D. VAN HEEL, *De minderbroeder Johannes Knijff, bisschop van Groningen*, in: Archief voor de geschiedenis van het Aartsbisdom Utrecht, dl. LVII, 1933, blz. 211-388.

HAARLEM.

A. HENSEN, *De twee eerste bisschoppen van Haarlem in de XVIe eeuw*. Hilversum, 1927.

's HERTOGENBOSCH.

J.F. FOPPENS, *Historia Episcopatus Silvaeducensis continens Episcoporum Vicariorum Generalium Seriem*. Brussel, 1721.

J.A. COPPENS, *Nieuwe beschrijving van het bisdom van 's Hertogenbosch, naar aanleiding van het Katholiek Meijerijsch Memorieboek van A. Van Gils*. 's Hertogenbosch, 1840 (Uitvoerige, goed gedocumenteerde studies).

L.H.CH. SCHUTJES, *Geschiedenis van het bisdom 's Hertogenbosch*. St. Michiels-Gestel 1872, dl. II (Grotendeels gesteund op voorgaand werk).

IEPER.

G. DE MEESTERE, *Historia episcopatus Yprensensis ex autographis*, ed. C. CARTON en F. VANDEPUTTE, Brugge, 1851 (In bijlage : notities over de bisschoppen, naar VAN DE VELDE, *Synopsis monumentorum*. In het eigenlijke werk zelf, enkele gegevens tot 1610).

A. VANDENPEREBOOM, *Ypriana. Notices, études, notes et documents sur Ypres*. Brugge, 1882, dl. VI (Daarin, blz. 321-439 : Le chapitre de l'Eglise Cathédrale à Ypres, met : *Series episcoporum*, over de jaren 1562-1809).

PL. LEFÈVRE, *Négociations entre le Saint-Siège et le gouvernement de Charles VI à propos des nominations épiscopales aux Pays-Bas (1706-1740)*, in : Bull. de l'Inst. Histor. belge de Rome, dl. XXII, 1942-43, blz. 259-309 (In hoofdzaak over Ieper).

Zie ook de studie van A. JEAN, onder Doornik.

KAMERIJK.

A. LE GLAY, *Cameracum Christianum ou histoire ecclésiastique du diocèse de Cambrai*. Rijsel, 1849 (Naar de *Gallia Christiana*, met aanvullingen en verbeteringen ; verouderd maar nog waardevol).

J. WARICHEZ, *Les fastes épiscopaux de Cambrai*, in : *Collationes Diocesis Tornacensis*, dl. XXI, 1925-26. (Naar de *Gallia Christiana* ; praktisch zonder waarde).

H. LANCELIN, *Histoire du diocèse de Cambrai*. Valenciën, 1946 (Weinig nauwkeurige chronologische gegevens ; praktisch zonder bronnenvermeldingen).

A. LE GLAY, *Recherches sur l'église métropolitaine de Cambrai*. Parijs, 1825 (Belangrijk wegens de talrijke grafschriften der bisschoppen).

Gesta episcoporum Cameracensium ; Gesta Gerardi II, ed. L. BETHMANN, M.G.H., SS. VII (Belangrijke voetnoten en randbemerkingen, tot ca. 1100).

E. HOERES, *Das Bistum Cambrai. Seine politischen und kirchlichen Beziehungen zu Deutschland, Frankreich und Flandern, und Entwicklung der Commune von Cambrai von 1092-1191*. Leipzig, 1882 (Belangwekkend voor de jaren 1092-1191).

A. CAUCHIE, *La Querelle des investitures dans les diocèses de Liège et de Cambrai*. Leuven, 1890-91, 2 dln. (Zeer degelijk ; 1077-1106).

H. DUBRULLE, *Cambrai à la fin du Moyen Age (XIIIe-XVIe siècle)*. Rijsel, 1903. (Enkele gegevens over de bisschoppen).

U. BERLIÈRE, *Jean T'Serclaes, évêque de Cambrai (1378-1388). Notes Vaticanes*, in : Bijdragen tot de Geschiedenis bijzonderlijk van het aloude hertogdom Brabant, dl. VI, 1907, blz. 245-256.

P. PIETRESSON DE SAINT-AUBIN, *Documents inédits sur l'installation de Pierre d'Ailly à l'évêché de Cambrai*, in : Bibl. de l'Ecole des Chartes, dl. CXIII, 1955, blz. 111-139.

P. DEBOUT, *Difficultés entre le chapitre de Cambrai et l'archiduc Albert au sujet de l'élection du successeur de Jean Sarrazin*, in : Bull. de la Soc. d'Etudes de la prov. de Cambrai, dl. III, 1901.

Zie ook de studies van U. BERLIÈRE en A. JEAN, onder Doornik.

KEULEN.

C. A. LEY, *Kölnische Kirchengeschichte von der Einführung des Christentums bis zur Gegenwart*. 2e uitg., Essen, 1917 (Niet zeer degelijk voor de oudste periode ; uitvoerige bibliografie).

A. HAUCK, *Kirchengeschichte Deutschlands*, dl. II, 3^e en 4^e uitg., Leipzig, 1912 (753-924) ; dl. III, 3^e en 4^e uitg., Leipzig, 1906 (924-1131) ; dl. IV, 5^e uitg., Leipzig, 1925 (1131-1261) ; dl. V, 1^e en 2^e uitg., Leipzig, 1911 (1238-1463) (Chronologische gegevens met bronnenvermeldingen ; zeer degelijk).

R. KNIPPING, *Die Regesten der Erzbischöfe von Köln im Mittelalter*. Bonn 1901-1954, 4 dln. (Dl. I, 1, behandelt de oudste tijden, dl. II de jaren 1100-1205, dl. III de jaren 1205-1304, dl. IV dat door W. KISKY werd bezorgd, de jaren 1304-1352. De uitgave maakt deel uit van de : Publikationen der Gesellschaft für Rheinischer Geschichtskunde. Zeer degelijke bewerking).

R. SCHWARZ, *Personal- und Amisdaten der Bischöfe der Kölner Kirchenprovinz von 1500-1800*. Keulen, 1914, dl. I (Maakt deel uit van de : Veröffentlichungen der Kölnischen Geschichtsvereins. Zeer degelijk, met uitvoerige bibliografie).

LUIK.

J. DARIS, *Histoire du diocèse et de la principauté de Liège*. Luik, 1868-1890 (Zeer degelijk en uitvoerig).

J. PURAYE, *Les Princes-Evêques de la Principauté de Liège, 1505-1794*. Luik, 1937.

J. PAQUAY, *Les évêques de Tongres*, in: Bull. Soc. scient. et litt. du Limbourg, dl. XLI, 1927.

U. BERLIÈRE, *Les évêques auxiliaires de Liège*. Brugge, 1919 (Belangrijk en zeer verzorgd).

Zie ook de studies van A. HAUCK en R. SCHWARZ, onder Keulen.

MECHELEN.

P. CLAESSENS, *Histoire des archévêques de Malines*. Leuven, 1881, 2 dln. (Uitvoerig, degelijk en goed gedocumenteerd).

NAMEN.

N.J. AIGRET, *Histoire de l'église et du chapitre de Saint-Aubin à Namur*. Namen, 1881. (Degelijke studies over de bisschoppen).

REIMS.

A. DUMAS, *L'Eglise de Reims au temps des luttes entre Carolingiens et Robertiens (888-1027)*, in: Rev. d'Histoire de l'Eglise de France, dl. XXX, 1944, blz. 5-38.

ROERMOND.

J. HABETS, *Geschiedenis van het tegenwoordige bisdom Roermond en van de bisdommen, die het in deze gewesten zijn voorafgegaan*. Roermond, 1875-1892, 3 dln. (Degelijk).

L.H. CH. SCHUTJES, *Geschiedenis van het bisdom 's Hertogenbosch*. St. Michiels-Gestel, 1870, dl. I (Goed, doch praktisch geen bibliografie noch bronnenvermeldingen).

Zie ook de studie van J. MEERBERGEN, over Lindanus, onder Gent.

SINT-OMAARS.

O. BLED, *Les évêques de Saint-Omer depuis la chute de Théroutanne*. Sint-Omaars, 1898-1910, 2 dln. (Degelijk, doch eindigt op het jaar 1708).

Zie ook het werk van A. JEAN, onder Doornik.

TERWAAN.

O. BLED, *Regestes des évêques de Théroutanne*. Sint-Omaars, 1904-07, 2 dln. (Degelijk).

H. VAN WERVEKE, *Het bisdom Terwaan van den oorsprong tot het begin der veertiende eeuw*. Gent-Parijs, 1924 (Verschenen als dl. 52 van het: Recueil de travaux... Faculté de Phil. et Lettres, Univers. Gand. Zeer degelijk).

S.B.J. ZILVERBERG, *David van Bourgondië, bisschop van Terwaan en van Utrecht (1427-1496)*. Groningen-Djakarta, 1951 (Verschenen als dl. XXIV van de: Bijdragen v.h. Instit. voor middeleeuwse Gesch. der Rijksuniv. Utrecht. Degelijk).

UTRECHT.

W. MOLL, *Kerkgeschiedenis van Nederland vóór de hervorming*. Arnhem, 1864-71, 6 dln. (verouderd).

C. PIJNACKER HORDIJK, *Lijsten der Utrechtsche prelaten vóór 1300*, in: NAB., XX, 1911-12, blz. 17-56 (Degelijke chronologische studie).

R.R. POST, *Geschiedenis der Utrechtsche bisschopsverkiezingen tot 1535*. Utrecht, 1933 (Verschenen als dl. 19 van de: Bijdragen v.h. Instit. voor middeleeuwse Geschiedenis der Rijksuniv. Utrecht. Zeer belangrijk voor de periode 1300-1535, die niet behandeld is door C. Pijnacker Hordijk).

Zie ook de studies van R.R. POST onder de Nederlanden, van A. HAUCK en R. SCHWARZ, onder Keulen, en van S.B.J. ZILVERBERG onder Terwaan, evenals de bijdrage van J. CARREYRE, onder het woord *Utrecht* in : *Dictionnaire de Théologie Catholique*, dl. XV, 2 (Parijs, 1950) ; van belang voor de jaren 1580-1725).

Onder de behandelde bisdommen werden die van Munster, Osnabrück en Trier niet opgenomen, daar hun gebied zich slechts over een gering deel van de Nederlanden uitstrekte. De lezer, die inlichtingen over de bisschoppen van deze drie bisdommen verlangt, kan daartoe raadplegen :

A. BRAND, *Geschichte des Fürstbistums Münster*. Münster, 1925.

H. BÖRSTING, *Geschichte des Bistums Münster*. Bielefeld, 1951.

K. SELING, *Das Bistum Osnabrück*. 1934.

J. MARX, *Geschichte des Erzstiftes Trier*. Trier, 1858-64, 4 dln.

E. WINHELLER, *Die Lebensbeschreibungen der vorkarolingischen Bischöfe von Trier*. Bonn, 1935.

Wij hebben gemeend de lezer van dienst te zijn door vooraan de lijsten der bisschoppen een tabel te plaatsen, waarin de hiërarchische verhoudingen tussen de behandelde bisdommen aangegeven zijn. In die tabel zijn de bisdommen Munster (opgericht in 792/94) en Osnabrück (opgericht in 710/803), die beiden deel uitmaakten van de kerkprovincie Keulen, niet opgenomen, evenmin als het bisdom Trier, dat in de 8^e eeuw hoofd van een kerkprovincie werd.

HIERARCHIE VAN DE BISDOMMEN IN DE NEDERLANDEN

I. MIDDELEEUWEN

Kerkprovincie

KEULEN

(Opgericht ca. 300 ;
abd. ca. 794/95)

REIMS

(Opgericht 3^e e. ;
abd. ca. 744)

Onderhorige bisdommen

Luik

(Opgericht te Tongeren, ca. 350 ;
zetel te Maastricht, ca. 500 - ca. 715 ;
te Luik, ca. 715)

Utrecht (695)

Atrecht

(ca. 400 - ca. 580 ; gevoegd bij Kamerijk, ca. 580-
1094 ; opnieuw zelfstandig, 1094)

Doornik

(ca. 500 - ca. 630 ; gevoegd bij Noyon, ca. 630-1146 ;
opnieuw zelfstandig, 1146)

Kamerijk

(ca. 580)

Terwaan

(ca. 639 - 1553 ; bij verwoesting, daar geen erkend
bisschop, deel v. kapittel n. Boulogne, ander deel n.
Sint-Omaars)

II. HERVORMING VAN 1559

Kerkprovincie

KAMERIKJ

(Abd. 1559)

KEULEN

MECHELEN

(Abd 1959)

Onderhorige bisdommen

Atrecht

Doornik

Namen

(1559)

Sint-Omaars

(1559)

Luik

Antwerpen

(1559)

Brugge

(1559)

Gent

(1559)

's Hertogenbosch

(1559-1647 ; apostol. vicar. : +657)

Ieper

(1559)

Roermond

(1559)

Deventer

(1559-1590)

Groningen

(1559-1594)

Haarlem

(1559-1578)

Leeuwarden

(1559-1577)

Middelburg

(1559-1573)

VI. BISSCHOPPEN, ANTWERPEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Philippus Nigri	⌘ 10 Ma 1561 † 4 Ja 1563	12 Me 1559: oprichting <i>bd.</i> Niet ϕ ; geen < v. <i>bd.</i>
Sedes vacat	4 Ja 1563 26 Ap 1570	<i>Bd.</i> beheerd dr. abs. v. Kamerijk, Maximiliaan de Berghis.
Franciscus Sonnius (de Campo; V. de Velde)	◇ J1 1568 ⌘ 13 Ma 1570 < 26 Ap 1570 † 29 Jn 1576	← v. 's Hertogenbosch. 1 Me 1570: >.
Sedes vacat	29 Jn 1576 15 De 1586	1576-1579: Rogerius de Tassis vicaris-gen. 24 Me 1579: vicaris-gen. en kapittel verplicht Antw. te verlaten wegens troebelen; → n. Leuven. 1585: terug n. Antw. 2 Oc 1585: □ Silvester Pardo vicaris-gen.
Laevinus Torrentius (Livinus V. der Beken)	◇ Me 1586 ⌘ 27 Oc 1586 < 15 De 1586 ϕ 10 Se 1587 † 25 Ap 1595	7 Ja 1587: >. Z. ook Mechelen.
Sedes vacat	25 Ap 1595 29 Ma 1598	Vicarissen-gen.: deken Carolus Masius en Silvester Pardo.
Guilielmus de Berghis (Bergen of juister Grimbergen)	◇ vóór 30 De 1596 ⌘ 14 Ap 1597 ⌘ 29 Ma 1598 → 30 De 1601	30 De 1596: aartsht. Albrecht verzoekt ⌘ v. G. de B., aangezien ◇ dr. kn. v. Spanje. → n. Kamerijk (⌘ 9 No 1601; >30 De 1601).
Sedes vacat	na 9 No 1601 30 Me 1604	Vicaris-gen.: Silvester Pardo.
Joannes Miraeus (Le Mire)	◇ 26 J1 1603 ϕ 30 Me 1604 † 12 Ja 1611	
Sedes vacat	12 Ja 1611 7 Au 1611	Vicaris-gen.: deken Joannes Delrio.
Joannes Malderus (v. Malderen)	◇ 1611, na 12 Ja ϕ 7 Au 1611 † 21 Oc 1633	
Sedes vacat	21 Oc 1633 na 12 Fe 1635	Vicaris-gen.: deken Aubertus Miraeus (□ 26 Oc 1633).
Gaspar Nemius (V. den Bosch; Dubois)	◇ 23 Me 1634 ⌘ 12 Fe 1635 ϕ 22 J1 1635 → 19 Ma 1652	→ n. Kamerijk (⌘ 1 De 1651; < 19 Ma 1652) 24 Ma 1652: verlaat Antw.

□ verkiezing; ◇ benoeming; ⌘ bekrachtiging door paus; ϕ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komend van; → vertrek naar; < afstand; ⚡ afzetting; † overlijden; ⚭ vermelding; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Sedes vacat	19 Ma 1652 31 Jl 1654	Vicaris-gen. : deken Franciscus Dingens.
Marius Ambrosius Capello	◇ vóór 24 Se 1652 ∞ 6 Jl 1654 < 31 Jl 1654 ϕ 13 Se 1654 † 4 Oc 1676	← v. Ieper (<i>episcopus designatus</i>). 24 Se 1652 : gelukgewenst voor ◇.
Sedes vacat	4 Oc 1676 7 Oc 1677	Vicarissen-gen. : aartsdiaken Aubertus v. den Eede en officiaal Petrus v. den Perre.
Aubertus v. den Eede	◇ vóór 28 Jn 1677 ∞ 13 Se 1677 < 7 Oc 1677 ϕ 31 Oc 1677 † 6 No 1678	
Sedes vacat	6 No 1678 12 No 1679	Vicarissen-gen. : deken Franciscus Ortiz de Ibarra, aartsdiaken Carolus Joannes de Fourneau, thesaurarius Petrus v. den Perre, scholaster Judocus Houbraken.
Joannes Ferdinandus v. Beughem	◇ vóór 4 Jl 1679 ∞ 25 Se 1679 ϕ 12 No 1679 † 19 Me 1699	
Sedes vacat	19 Me 1699 12 Jn 1700	Vicarissen-gen. (□ 21 Me 1699) : deken Franciscus Ortiz de Ibarra, aartsdiaken Paulus v. Halmale, aarts-priester Carolus Comperis, rector v.h. seminarie Antonius Hoefslag en Sebastianus Thibaut.
Reginaldus Cools	◇ 21 Me/23 No 1699 ∞ 10 Me 1700 < 12 Jn 1700 † 2 De 1706	← v. Roermond. 23 No 1699 : gelukgewenst voor ◇ dr. vicarissen-gen. 13 Jn 1700 : >.
Sedes vacat	2 De 1706 3 Oc 1711	Vicarissen-gen. (□ 6 De 1706) : deken Carolus Franciscus Taye v. Wemmel, aartsdiaken Paulus v. Halmale en Sebastianus Thibaut.
Petrus Josephus de Francken-Sierstorf	◇ 18 Ma 1710 ∞ 16 Ja 1711 < 3 Oc 1711 ϕ 25 Oc 1711 † 21 Oc 1727	14 De 1711 : >.
Sedes vacat	21 Oc 1727 13 Jl 1728	Vicarissen-gen. : deken Andreas del Marmol, aartsdiaken Alphonsus Dominicus v. Ertborn, aarts-priester Franciscus v. der Aa.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, ANTWERPEN

Naam	Datum	Toelichtingen
Carolus d'Espinoza	◇ 19 De 1727 ∞ 14 Jn 1728 < 13 Jl 1728 † 31 Jl 1742	23 Se 1722 : ∞ bs. v. Tricala i.p.i. (ϕ 30 No 1723). 19 Au 1728 : >.
Sedes vacat	31 Jl 1742 6 Me 1743	Vicarissen-gen. (□ 4 Au 1742) : deken Philippus Josephus de Cano, aartspriester Arnoldus Briers, scholaster Guilielmus Antonius Josephus de Bazerra.
Guilielmus Philippus de Herzelles	◇ 2 No 1742 ∞ 11 Ma 1743 < 6 Me 1743 ϕ 19 Me 1743 † 2 Se 1744	25 Jn 1743 : >.
Sedes vacat	2 Se 1744 12 Ma 1746	Vicarissen-gen. als tevoren (□ 3 Se 1744).
Josephus Anselmus Franciscus Werbrouck	◇ Au 1745 ∞ 17 Ja 1746 < 12 Ma 1746 † 24 De 1747	← v. Roermond. 12 Me 1746 : >.
Sedes vacat	24 De 1747 7 Jl 1749	Vicarissen-gen. als tevoren (□ 26 De 1747).
[Plaixardus de Raigecourt]	◇ 25 Fe 1748 ∞ Oc 1748	◇ dr. Lodewijk XV ; ∞ vrijwillig aangezien voorzag dat ◇ nietig zou worden verklaard.
[Joannes Antonius de Robiano]	◇ Ma 1748 ∞ begin 1749	Bs. v. Roermond ; ◇ dr. Maria-Theresia.
Dominicus (Guilielmus-Philippus) de Gentis	◇ 18 Ma 1749 ∞ 5 Me 1749 ϕ 11 Me 1749 < 7 Jl 1749 † 5 Jl 1758	18 Ma 1749 : benoemingsbrief (geantidateerd : in feite na 14 Ap 1749). 15 Oc 1749 : > (reeds op 18 Se 1749 te Antw.).
Sedes vacat	5 Jl 1758 15 Jn 1759	Vicarissen-gen. (□ 8 Jl 1758) : deken P.J. de Cano, aartsdiaken F.J. Verrotten, plebaan Petrus Verheijen.
Henricus Gabriel v. Gameren	◇ 1758 < 15 Jn 1759 ϕ 9 Se 1759 † 26 Ja 1775	8 Oc 1759 : >.
Sedes vacat	26 Ja 1775 14 Au 1776	Vicarissen-gen. (□ 28 Ja 1775) : deken Franciscus Engelgrave, aartspriester Joannes Franciscus de Bruyn, plebaan Petrus Verheijen.
Jacobus Thomas Josephus Wellens	◇ 10 Me 1776 ∞ 15 Jl 1776 < 14 Au 1776 ϕ 8 Se 1776 † 30 Ja 1784	9 Se 1776 : >.

□ verkiezing ; ◇ benoeming ; ∞ bekrachtiging door paus ; ϕ wijding ; < inbezitting ; > installatie ; ← komend van ; → vertrek naar ; ∞ afstand ; ∞ afzetting ; † overlijden ; ∞ vermelding ; ∞ huwelijk.

ANTWERPEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Sedes vacat	30 Ja 1784 22 Ap 1785	Vicarissen-gen. (□ 31 Ja 1784) : aartsdiaken Franciscus Antonius Stephanus Bruyninx, aartspriester Antonius de Vries, penitentiarius Petrus Simons v. Eupen.
Cornelius Franciscus de Nelis	◇ 10 No 1784 ⊗ 14 Fe 1785 < 22 Ap 1785 ϕ 5 Jn 1785 → 28 Jn 1794 † 21 Au 1798	12 Oc. 1784 : bericht v. kanselier a. gouv.-gen. dat Nelis ◇. 10 No 1784 : brief v. Jozef II a. ps. m. bericht v. ◇. 7 Jn 1785 : >. 28 Jn 1794 : verlaat Antw. voor de Franse legers. † 21 Au 1798, in ballingschap. <i>Concordaat v. 15 Jl 1801 en bulle v. 26 No 1801 : bd. Antw. afgeschaf.</i>

VI. BISSCHOPPEN, ATRECHT

Naam	Datums	Toelichtingen
S. Diogenes (?)	—	Einde 4e. begin 5e e. ?
S. Vedastus	† 1 Oc 540 (?)	Feest : 6 Fe
S. Dominicus	—	
S. Vedulphus	6 ^e e.	Onder Vedulphus bd. → n. Kamerijk (z. aldaar). 1094 : <i>heropricting</i> (z. ook onder Kamerijk).
Lambertus (v. Guines)	ϕ 19 Ma 1094 † 16 Me 1115	
Robertus I	1115, na 16 Me † 20 Fe 1131	
Alvisus	1131, na 20 Fe † 25 Se 1147	
Godescalcus	1149/1150 ⚡ 11 No 1163/ 10 Ap 1164 † 7 Au 1170	
Andreas I	12 No 1163/ 11 Ap 1164 † 8 Au 1171	
Robertus II de Aria (v. Aire of v. Chartres)	□ 1172 † 5 Oc 1174	Enkel elekt. Jn (?) 1174 : tevens bs. v. Kamerijk.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, ATRECHT

Naam	Datum	Toelichtingen
Frumaldus	1174, na 5 Oc † 12 Me 1183	
Petrus I	ϕ No 1184 † 1 No 1203	
Radulphus (v. Neuville)	□ Oc 1203 ϕ 24 Oc (?) 1204 † 26 Ma 1221	
Pontius	⊕ Jl 1221 † 2 Se 1231	
Asso	1231, na 2 Se † 27 Ma 1245	
Furseus	vóór De 1246 † 1 Ap 1247	
Jacobus I (v. Dinant)	□ (?) 4 Oc 1247 ⚡ 1259 † 17 Ap 1259/ 1260	
Petrus II de Noviomono(Noyon)	einde 1259/ begin 1260 ⚡ 1280, vóór 5 Se † 5 Se 1280	
Guilielmus de Yssiaco (v. Issy)	< 18 Oc 1282 † 26 Au 1293	
Joannes I Le Moine	□ 1293 → 18 Se 1294 † 22 Au 1313	→ kd. (18 Se 1294 : benoemd).
[Petrus de Serra]	□ 1294	Niet ♂ dr. ps. Bonifatius VIII.
Gerardus I Pignatelli	♂ 28 Ma 1295 < 3 Me 1296 † 1316, vóór 24 No	← v. Spoleto.
Bernardus Boiard	♂ 24 No 1316 † 1320, vóór 29 Oc	
Petrus III de Cappis (v. Chappes)	♂ 29 Oc 1320 → 21 Me 1326	→ n. Chartres (♂ 21 Me 1326).
Joannes II du Plessis-Pasté	□ 21 Me 1326 → 23 De 1327	15 De 1326 : nog niet ϕ. → n. Chartres (♂ 23 De 1327).

□ verkiezing; ⊕ benoeming; ♂ bekrachtiging door paus; ϕ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komend van; → vertrek naar; ⚡ afstand; ⚡ afzetting; † overlijden; ⊕ vermelding; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Thierricus de Hericione (v. Hireçon)	♂ 27 Ja 1328 † 20 No 1328	
Petrus IV Roger	♂ 3 De 1328 → 24 No 1329	→ n. Sens (♂ 24 No 1329). Later: ps. Clemens VI v. Avignon.
Andreas II Ghini Malpighi	♂ 18 De 1329 → 12 Se 1334	→ n. Doornik (♂ 12 Se 1334).
Joannes III de Mandevillain	♂ 12 Se 1334 → 15 Fe 1339	← v. Nevers. → n. Châlons-sur-Marne (♂ 15 Fe 1339).
Petrus V Maleton (of v. Colombier; of Petrus Bertrand de Jonge)	♂ 15 Ma 1339 → 27 Fe 1344	← v. Nevers. → kd. (27 Fe 1344: benoemd).
Joannes IV Gauvin	♂ 27 Fe 1344 † 23 Me/13 Jn 1348	
Aimericus Gauvin (of, onjuist, Aimericus v. Beaufort, of v. Fourny)	♂ 13 Jn 1348 ♂ 23 Oc/14 No 1348 † 6 Oc 1361	
Gerardus II de Dainvilla	♂ 17 No 1361 → 11 Oc 1368	26 Jl 1362: >. → n. Terwaan (♂ 11 Oc 1368).
Ademarus Roberti	♂ 11 Oc 1368 → 6 Jn 1371	← v. Lisieux. → n. Terwaan (♂ 6 Jn 1371).
Hugo I de Faydit	♂ 6 Jn 1371 † vóór 21 Jl 1374	← v. Orleans.
Petrus VI Masuyer	♂ 21 Jl 1374 † 1391	22 Ma 1375: >.
[Joannes Poterius of Potier?]	1391/1392	Vermoedelijk † kort na □, vooraleer ♂ of φ.
Joannes V Canard	♂ 6 Se 1392 † 7 Oc 1407	29 Jn 1393: >.
[Tristan du Bois of du Bosc]	□ 1407, na 7 Oc † 1407, vóór 24 No	
Martinus Poraeus (Porée)	♂ 24 No 1407 † 6 Se 1426	
Hugo II (v. Cayeu)	♂ 16 De 1426 † 13 Ja 1439	

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISCHOPPEN, ATRECHT

Naam	Datums	Toelichtingen
Quintinus Menart	♂ 14 Ja/17 Se 1439 → 18 Se 1439	♂ dr. ps. Eugenius III; bd. dr. Filips, ht. v. Bourgondië, opgeëist voor aalmoezenier Fortigarius; gevolg: Q. Menart → n. Besançon (♂ 18 Se 1439).
Fortigarius de Placentia (v. Plaisance)	☐ 26 Ja 1439 ♂ 23 Se 1439 † 21 Fe 1453	
[Jacobus v. Portugal of v. Coimbra]	♂ 23 Ma 1453 → 30 Ap 1453	Enkel beheerder v. bd., gezien jeugdige leeftijd. → n. Lissabon (als beheerder) (♂ 30 Ap 1453).
Dionysius de Montmorency	< 21 Jl 1453 ⚡ 1453, na 21 Jl	◇ dr. abs. v. Reims tegen wil van kapittel. 7 Jl 1453: erkend dr. Karel VII, kn. v. Fkr. 1453, na 21 Jl: Dionysius ⚡ dr. toedoen v. tegenkandidaat, J. Joffredus.
Joannes VI Joffredus (Jouffroy)	♂ 16 Fe 1454 → 10 De 1462	18 De 1461: kd. benoemd. → n. Albi (♂ 10 De 1462).
Petrus VII de Ranchicourt	♂ 1462, na 10 De † 26 Au 1499	
Joannes VII Gavet	☐ 1499, na 26 Au ⚡ 1501, na 13 Ja	☐ dr. kapittel; tegengewerkt dr. Filips de Schone, ht. v. Bourgondië.
Antonius I d'Albon	♂ 13 Ja 1501 ⚡ 1501, na 13 Ja	♂ dr. ps. Alexander VI nog vóór ontslag v. J. Gavet. Stuit eveneens op verzet v. Filips de Schone: ♂ v. A. d'Albon ongeldig verklaard en J. Gavet ⚡ ten voordele v. vlgde.
Nicolaus I Le Ruistre	♂ 16 Fe 1502 ♂ 7 Au 1502 † 5 No 1509	
Joannes VIII de Salazar	◇ 1509, na 5 No	◇ dr. pseudo-concilie v. Pisa; erkend dr. Lodewijk XII kn. v. Fkr.; stuit echter op verzet v. Maximiliaan v. Oostenrijk; niet ♂.
Franciscus I de Melun	☐ 4 Ja 1510 ♂ 15 Jl 1510 < 27 Se 1513 → 26 No 1516	→ n. Terwaan (ruil m. bs. Ph. de Luxemburgo; ♂ 26 No 1516).
Philippus de Luxemburgo (v. Luxemburg)	♂ 26 No (?) 1516 → 10 Ma 1518	← v. Terwaan (ruil m. Fr. de Melun). → n. Maillezais (ruil m. bs. P. Accolti; ♂ 10 Ma 1518). Tevens kd. en bs. v. Le Mans (z. Terwaan).
Petrus VIII Accolti	♂ 10 Ma 1518 ⚡ 6 Ap (?) 1523	← v. Maillezais. 10 Ma 1511: kd. benoemd. Niet in bd.: beheerd dr. vicaris-gen. Martinus Asset, abt v. Sint-Vaast.

☐ verkiezing; ◇ benoeming; ♂ bekrachtiging door paus; ♂ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komend van; → vertrek naar; ⚡ afstand; ⚡ afzetting; † overlijden; ☆ vermelding; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Eustachius de Croy	∞ 8 Se 1523 ∧ 17 Ap 1524 † 3 Oc 1538	1536 : >.
Antonius II Perrenot de Granvelle	∞ 29 No 1538 ∞ 21 Me 1543 → 27/28 No 1561	14 De 1545 : >. → n. Mechelen (∞ 10 Ma 1561 ; < 27/28 No 1561) ; tevens kd. (26 Fe 1561 : benoemd). Niet in bd. : beheerd dr. Paschasius, bs. v. Selymbria (tot 1556) en Franciscus Richardot (1556-1561).
Franciscus II Richardot	∞ 10 Ma 1561 ∧ 17 Au 1561 † 26 Jl (26 Au?) 1574	11 No 1562 : >.
Sedes vacat	16 Jl 1574 1 Oc (?) 1577	Vicaris-gen. : Antoon Richebé, aartsdiaken v. Ostrevant.
Mattheus Mullartius (Moullart)	□ 16 Oc 1576 ∞ 24 Me 1577 ∞ Se 1577 † 2 of 11 Jl 1600	1 Oc 1577 : >.
Joannes IX du Ploich	◇ 1600 ∞ 10 Se 1601 ∞ 6 Ja 1602 † 1 Jl 1602	26 Ja 1602 : >.
Joannes X Richardot	∞ 30 Ap 1603 ∧ 25 Oc 1603 → 21 Ma 1610	6 Fe 1604 : >. → n. Kamerijk (□ 21 Me 1609 ; ∞ 17 Au 1609 ; 21 Ma 1610 : verlaat Atrecht).
Sedes vacat	21 Ma 1610 2 Ap 1611	Vicaris-gen. : Le Bailly, aartsdiaken v. Ostrevant en deken v. kapittel.
Hermannus Ottembergus (v. Ortemberg)	∞ 24 No 1610 ∧ 2 Ap 1611 † 23 Me 1626	2 De 1611 : >.
Paulus Boudot	◇ 8 Au 1626 ∞ 8 Fe 1627 ∧ 23 Me 1627 † 11 No 1635	← v. St. Omaars. 20 Jn 1627 : >.
Nicolaus II du Fief	◇ 11 Ma 1637 † 21 Oc 1651	Niet ∞. Weigerde eed v. trouw a. kn. v. Fkr., die Atrecht bezette (1639) ; geen < v. bd.
Ladislau Jonnart	◇ 1652 → Ja 1658	◇ dr. kn. v. Spanje, Filips IV ; wegens bezetting v. Atrecht dr. Fkr. geen < v. bd. → n. St. Omaars (◇ Ja 1658 ; ∞ 31 Jl 1662).
Joannes XI Petrus Camus	◇ 1652, vóór 26 Ap † 26 Ap 1652	26 Me 1650 : ◇ dr. Lodewijk XIV als beheerder v. bd. 1651 : moet wegens politieke toestand Atrecht verlaten. 1652, vóór 26 Ap. : ◇ dr. Lodewijk XIV.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, ATRECHT

Naam	Datums	Toelichtingen
Stephanus Moreau	◇ 24 Ap 1668 ⊘ 3 Se 1668 ϕ 21 Oc 1668 † 8 Ja 1670	23 No 1668 : >. [N.B. : ◇ 24 Ap 1668, volgens Jadin. Volgens Lestocquoy : ◇ 28 Ap 1656 ; < 18 Ap 1658 ; dr. politieke toestand lang verhinderd beheer waar te nemen].
Guido de Sève de Rochechouart	◇ 17 Ja 1670 ⊘ 28 Jl 1670 ϕ 30 No 1670 < 11 De 1670 † 27/28 De 1724	19 Ma 1671 : >.
Sedes vacat	27/28 De 1724 18 Au 1727	Vicarissen-gen. : proost Quarré de la Viéville, deken de la Barre, kanunnik Deransart.
Franciscus III de Baglion de la Salle	◇ 29 Oc 1725 ⊘ 16 De 1726 ϕ 19 Ja(?) 1727 < 18 Au 1727 † 14 Ma 1752	ϕ : wordt vastgesteld op 19 Ja, in een verklaring v. 10 Ja 1727.
Joannes XII de Bonneguise	◇ 16 Ap 1752 ϕ 10 Se(?) 1752 ⊘ 25 Se 1752 < 29 Oc 1752 † 28 Fe 1769	ϕ : wordt vastgesteld op 10 Se, in een verklaring v. vicarissen-gen. v. 2 Se 1727.
Ludovicus Franciscus Marcus Hilarius de Conzié	◇ 18 Ja 1769 ⊘ 21 Au 1769 † 16/17 De 1804	← v. Sint-Omaars. 1790, in of kort vóór Se. : verlaat bd. om zich bij geëmigreerden te voegen. Na concordaat (15 Jl 1801) : weigert ∇ . † in ballingschap.

VI. BISSCHOPPEN, BRUGGE

Naam	Datums	Toelichtingen
Petrus Curtius (de Corte)	⊘ 10 Ma 1561 ϕ 26 De 1561 < 1 Fe 1562 † 16/17 Oc 1567	12 Me 1559 : oprichting bd. 8 Fe 1562 : >.
Remigius Driutus (Drieux)	⊘ 13 Se 1569 < 7 No 1569 ϕ 13 No 1569 † 12 Me 1594	← v. Leeuwaarden. 4 De 1569 : >.

□ verkiezing ; ◇ benoeming ; ⊘ bekrachtiging door paus ; ϕ wijding ; < inbezitting ; > installatie ; ← komend van ; → vertrek naar ; ∇ afstand ; ∇ afzetting ; † overlijden ; ☆ vermelding ; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Matthias Lambrecht	◇ 12 Ap 1595 ∞ 20 No 1595 ϕ 29 Jl 1596 ∧ 15 Au 1596 † 1 Jn 1602	
Carolus Philippus de Rodoan	◇ 16 Jl 1602 ∞ 26 Me 1603 † 7 Jl 1616	← v. Middelburg. 24 Ma 1604 : >.
Antonius Triest	◇ 10 Au 1616 ∞ 3 Ap 1617 ∧ 9 Jn 1617 ϕ 9 Jl 1617 → 15 Ma 1622	→ n. Gent (∞ 25 Oc 1621 ; < 15 Ma 1622).
Dionysius Chris- tophori (Stoffels)	◇ vóór 1 Se 1620 ∞ 8 Au 1622 ϕ 25 Me 1623 † 6 Au 1629	
Servatius Quin- ckerus (de Quin- ckere)	◇ 30 Oc 1629 ∞ 18 Ma 1630 ∧ 23 Ma 1630 ϕ 16 Jn 1630 † 13 Ma 1639	
Nicolaus de Haudion	◇ vóór 14 Se 1640 ∞ 16 Se 1641 ∧ 31 Oc 1641 ϕ 26 Ja 1642 † 24 Se 1649	
Carolus v. den Bosch	◇ vóór 24 Ja 1650 ∞ 17 Ap 1651 ∧ 5 Jn 1651 ϕ 23 Jl 1651 → 8 Jn 1660	→ n. Gent (∞ 15 Ma 1660 ; < 8 Jn 1660).
Robertus de Haynin	◇ 24 Jl 1660 ∞ 19 De 1661 ∧ 8 Me 1662 ϕ 22 Oc 1662 † 10 De 1668	
Franciscus de Baillencourt	◇ 30 Au 1669 ∞ 18 Ma 1671 ∧ 24 Ap 1671 ϕ 25 Jn 1671 † 3 No 1681	
Humbertus Gui- lielmus de Preci- piano	◇ vóór 27 Ap 1682 ∞ 7 De 1682 ∧ 15 Ma 1683 ϕ 21 Ma 1683 → 31 Jl 1690	→ n. Mechelen (< 31 Jl 1690 ; 3 Au 1690 : ver- laat Brugge).

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, BRUGGE

Naam	Datum	Toelichtingen
Guilielmus Bassery	◇ 1690 < 30 De 1690 ϕ 7 Ja 1691 † 18 Jn 1706	← v. 's Hertogenbosch (vicarius apostolicus).
Henricus Josephus v. Susteren	◇ 8 Ma 1714 ⊘ 16 De 1715 < 13 Fe 1716 ϕ 22 Ma 1716 † 24 Fe 1742	29 Ma 1716: >.
Joannes Baptista Ludovicus de Castillion	◇ vóór 16 Ja 1743 ⊘ 20 Me 1743 ϕ 14 Jl 1743 < 21 Jl 1743 † 26 Jn 1753	← v. Roermond.
Joannes Robertus Ghislenus Caimo	◇ 11 Se 1753 ⊘ 1 Ap 1754 < 6 Jn 1754 ϕ 16 Jn 1754 † 22 De 1775	30 Jn 1754: >.
Felix Guilielmus Antonius Brenart	◇ 21 Fe 1777 ⊘ 12 Me 1777 ϕ 29 Jn 1777 < 3 Au 1777 † 26 Oc 1794	3 Au 1777: tevens >. 1794, vóór 30 Jn: vlucht voor Frans leger (op 30 Jn 1794 in Brugge). † in ballingschap. <i>Dr. concordaat v. 15 Jl 1801 en bulle v. 26 No 1801 bd. Brugge afgeschapt (hersteld 1827/1835).</i>

VI. BISSCHOPPEN, DEVENTER

Naam	Datum	Toelichtingen
Joannes Mahusius (Mahieu)	⊘ 8 Au 1561 ⚡ voorjaar 1569 † 10 Me 1577	12 Me 1559: oprichting bd. Geen <.
Aegidius de Monte (V. den Berg)	◇ vóór 15 Ap 1570 ⊘ 11 Au 1570 ϕ 28 Oc 1570 < 7/30 No 1570 † 26 Me 1577	15 Ap 1570: nededeling v. Filips II a. St. ten v. Overijssel en Gelre dat A. de Monte ◇. 30 No 1570: >.

□ verkiezing; ◇ benoeming; ⊘ bekrachtiging door paus; ϕ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komend van; → vertrek naar; ⚡ afstand; ⚡ afzetting; † overlijden; ⚡ vermelding; ∞ huwelijk.

DEVENTER

Naam	Datums	Toelichtingen
Sedes vacat	26 Me 1577 No 1589	Vicarissen-gen. Bernardus Herinck (Herinck) : □ 1577, na 26 Me ; ✠ 1578, na inneming v. Deventer dr. Staten in No 1578. Aegidius de Monte (neef v. bs.) : □ 1578, dr. deel der kanunniken in ballingschap te Oldenzaal ; 18 Me 1587 : □ bevestigd na hereniging v. kapit- tel te Deventer (30 Ja 1587 : Deventer opnieuw in Spaanse handen) ; ✠ 2 Se 1588. Albertus v. Til : □ 2 Se 1588.
Gisbertus Coe- verinck	◇ No 1589 † 20 Se 1613	20 Ma 1590 : aanvaardt ◇. Niet ♂. Geen < daar Deventer op 30 Me 1591 ingenomen dr. Staten. 1592-694 : vicaris-gen. v. 's Hertogenbosch.

VI. BISSCHOPPEN, DOORNIK

Naam	Datums	Toelichtingen
S. Eleutherius	begin 6e e.	<i>Bd. Doornik</i> Wellicht bs. niet lang na doop v. Clovis (25 De 506). Feest : 20 Fe.
Agrestius (Agrescius)	✠ 549 ✠ 552	
S. Acharius (Aicharius, Hautcarius)	✠ 626/7 ✠ 1 Ma 637/8	<i>Bd.^{en} Noyon - Doornik.</i> Vereniging v. bd. ^{en} Noyon en Doornik onder epis- copaat v. Acharius. Feest : 27 No.
S. Eligius	♁ 13 Me 641 † 1 De 660	
S. Mummolenus	begin 661 ✠ 17 Ap 677	Mogelijk † ca. 686. Feest : 16 Oc.
[Autgarius (Antgarius)]		Een bs. Autgarius ✠ ten tijde v. Childebert III (einde 694. † vóór 2 Ma 711) ; was misschien bs. v. Noyon-Doornik.
Gundulphus (Gunduinus)	—	
Guarulphus	✠ begin 8 ^e e.	✠ bij translatio v. relikwieën v. Hl. Lambertus n. Luik (713/714 ?).

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, DOORNIK

Naam	Datum	Toelichtingen
Crasmarus (Transmarus)	—	
Framengerus	—	
Hunuanus	—	
Guido (Wido) cum Eunutio	—	Twee bs. ^{en} die samen zetelden (bv. één te Doornik, de andere te Noyon? Guido titularis en Eunutius hulpbs.?).
Heliseus	✧ 748	
Athalfridus (Adelfredus)	✧ 757 ✧ 765	
Dido	—	
Gislebertus	✧ 769 † 23 Me 782	
Pleon	✧ ca 798	
Wendilmarus (Guandelmarus)	✧ 814 ✧ 20 No 817	
Rantgarius (Ronegarius)	✧ ca 825 ✧ 829	
Fichardus (Acharius)	✧ 829/830 ✧ 7 Se 838	
Emmo (Immo)	✧ 6 De 840 † 859/860, vóór 7 No	†: n. Annales S. Bertini in 859 dr. Noormannen gevangen en †; ondertekent nochtans besluiten v. concilie v. Thuzey (22 Oc 860). Deze echter mede ondertekend dr. opvolger Raginelmus: misschien zijn besluiten v. concilie naderhand a. Raginelmus ter ondertekening voorgelegd (in welk geval Emmo op 22 Oc 860 nog leefde), ofwel had Emmo reeds goedkeuring gehecht a. beslissingen en verschijnt hij daarom onder de ondertekenaars, alhoewel reeds †. Zijn † in elk geval te plaatsen in 859/860 (vóór 7 No).
Raginelmus (Rainelmus)	✧ 7 No 860 † einde 879	
Hetilo (Heidilo)	ϕ 880 ✧ 902	
Rambertus (Raubertus)	903 (?) (✧ 26 Jn 909)	903: aanvang episcopaat? (volgens Cousin, <i>Hist. de Tournay</i> : „n. oud boek in bibliotheek v. St. Maarten v. Dn.”).

verkiezing; benoeming; ♂ bekrachtiging door paus; ϕ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komend van; → vertrek naar; ↗ afstand; ↘ afzetting; † overlijden; ✧ vermelding; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Airardus	✠ 8 Oc 914/915 † 932	
Walbertus	□ 932 † 937	
Transmarus	937 † 21 Ma 950	
Rodulphus	□ en ϕ 950, na 21 Ma † 954	
Fulcharius	ϕ 954 † 955	† na 18 maanden episcopaat.
Hadulphus	ϕ 955 † 24 Jn 977	
Liudolphus (Lindulphus)	✠ Ma 978 ϕ 979 † 988/989 (?)	† na 12 j. episcopaat (indien bs. in 977 : † in 988/ 989).
Ratbodo I	✠ 17 Jn 991 † 21 Jn 996/7 (?) (✠ 993)	† 21 Jn, na 7 j. en 7 maanden episcopaat (indien bs. in 988/989 : † in 996/7).
Harduinus v. Croy	ϕ 998 of 1000 † 1029/1030	ϕ in 1000 n. Herman v. Dn.; in 998 n. een dr Cousin geraadpleegd hs. (slaat misschien op □ ?).
Hugo	1030 † 2 Ma 1044	
Balduinus	1044, na 2 Ma † 28 Ap 1068	
Ratbodo II	1068, na 28 Ap † 24 Ma 1098	
Baldericus	□ 1098, vóór 16 Me ϕ 9 Ja 1099 † 2 No 1112	
Lambertus	□ 1112, na 2 No ϕ 8 Ma 1114 † 6 Jl 1123	Conflict ts. kapittels v. Noyon en Dn. : na † v. Bal- dericus kiest Noyon Lambertus tot bs., Dn. Herber- tus. Schisma : geschil voor ps. en synoden. 8 Ma 1114 : Lambert onverwacht ϕ dr. abs. v. Reims (deze krijgt blaam v. ps. Paschalis II, 28 Jn 1114, maar Lambert blijft bs.).
Simon v. Ver- mandois	< 1123, na 6 Jl ✠ 1146 † 10 Fe 1148	<i>Bd. Doornik</i> : opheffing v. persoonlijke unie ts. bd.** Noyon en Dn. Reeds verscheidene malen had kapittel v. Dn. ge- poogd zich los te scheuren v. Noyon (1098, bij † v.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, DOORNIK

Naam	Datums	Toelichtingen
		Ratbodo ; 1112, bij † v. Baldericus). 1142 : bs. Simon tijdelijk geschorst dr. ps. Innocentius II ; kapittel v. Dn. benut gelegenheid om bij ps. te ageren voor eigen bs. 28 De 1142 : kapittel v. Dn. bekomt pauselijke toestemming voor □ v. eigen bs. 1143 : kapittel v. Dn. □ Absalo. 24 Se 1143 : † v. Innocentius II ; geschil op achtergrond. 15 Fe 1145 : Eugenius III ps. ; opnieuw ageert kapittel v. Dn. 20 Se 1145 : † v. elekt v. Dn., Absalo.
Anselmus	φ 10 Ma 1146 † 24 Au 1149	10 Ma 1146 : Eugenius III φ persoonlijk dr. hem aangeduid kandidaat, Anselmus. 15 Ma 1146 : oprichtingsbullen geadresseerd a. kn. v. Fkr. en bewoners v. Dn.
Gerardus	< 1149, na 24 Au † 14 Jl 1166	
Walterus I	□ 1166, na 14 Jl ♂ 16 Ma 1168 φ 1168, na 16 Ma † 19 Au 1172	
Everardus	φ 1173 † 28 Se 1191	
[Petrus]	□ 1191, na 28 Se	Petrus, zanger v. kerk v. Parijs, □ dr. kapittel ; niet aanvaard dr. Willem v. Champagne, abs. v. Reims.
Stephanus	□ 1192, vóór 25 Ma φ 12 Ap 1192 † 11 Se 1203	
Gossuinus	φ 1204 † 29 Oc 1218	
Walterus II v. Marvis	□ No 1219/ Ja 1220 φ 17 Fe 1220 † 16 Fe 1252	
Walterus III v. Croix	□ 1252, 16 Fe/Se † 24 No 1261	

□ verkiezing ; ◇ benoeming ; ♂ bekrachtiging door paus ; φ wijding ; < inbezitting ; > installatie ; ← komend van ; → vertrek naar ; ↗ afstand ; ↘ afzetting ; † overlijden ; ☆ vermelding ; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Joannes I Buchiel (Buchiau)	♂ 1262, vóór 13 Au † 25/26 Fe 1266	13 Au 1262 : >.
Joannes II v. Enghien	♂ 1267, vóór 8 Ja → 31 Oc 1274	8 Ja 1267 : >, nadat enkele dagen tevoren (nog in 1267) ♂. → n. Luik (♂ 28 Jl 1274 ; > 31 Oc 1274).
Philippus I Mus (Mouskes)	□ 1274, na 31 Jl † 24 De 1283	31 Jl 1274 : verzoek v. kapittel a. kn. v. Frk. om opvolger v. J. v. Enghien te mogen kiezen.
Michael v. Warenghem	□ en ♂ 1284, vóór 17 Ap † 15 No 1291	17 Ap 1284 : >.
Joannes III de Wasonia (Vas- soigne)	□ 1292 † 29 Ma 1300	22 Jl 1293 : >.
[Joannes du Mur en Stephanus de Suzy]	□ 9-13 Jn 1300	9-13 Jn 1300 : □ dr. kapittel ; J. du Mur behaalt meerderh., doch geldigh. v. □ aangevochten dr. tegenkandidaat, St. de Suzy. J. du Mur ✗ nog tijdens kapittelvergadering, maar ps. weigert ♂ v. St. de Suzy.
Guido de Bolonia (Boulogne) of de Arvernia (Auvergne)	♂ 28 Fe 1301 → 22 De 1324	24 Me 1301 : >. → n. Kamerijk (♂ 28 Ma 1324 ; < 22 De 1324).
Elias de Venta- dour	♂ 28 Ma 1324 ✗ 1324, na 28 Ma	Weigert ♂.
Guilielmus I de Ventadour	♂ 15 Oc 1326 ♂ 1327 † Ap 1333	25 De 1327 : >.
[Joannes du Portail]	□ 1333, Ap of later	□ dr kapittel ; niet aanvaard dr. ps.
Theobaldus de Sancerre	♂ 31 Me 1333 † 1334, vóór 12 Se	♂ en ♂ maar † vooraleer < v. bd.
Andreas Ghini Malpighi	♂ 12 Se 1334 → 20 Se 1342 † 2 Jn 1343	← v. Atrecht 1 Oc 1335 : >. → kd. (20 Se 1342 : benoemd).
Joannes IV Desprets	♂ 25 Se 1342 † 13 Jn 1349	← v. Langres. 12 Se 1344 : >.
Petrus I de Foresta	♂ 24 Jl 1349 → 20 De 1350	Geen < v. bd. → n. Parijs (♂ 20 De 1350).
Philippus II d'Arbois	♂ 3 Ja 1351 † 25 Jl 1378	← v. Noyon. 22 Ja 1351 : >.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, DOORNIK

Naam	Datums	Toelichtingen
Petrus II d'Aussay	☐ vóór 19 Ja 1379 ♂ 18 Me 1379 † 1387/1388, vóór 27 Fe	<i>Begin v. groot schisma te Dn.</i> 3 Ja 1380 : >. P. d'Aussay aanhanger v. ps. v. Avignon, Clemens VII; Vlaams deel v. bd. echter gewonnen voor ps. v. Rome, Urbanus VI (De 1378: Urbanus VI dr. Vlaamse geestelijkh. erkend; 3 Jn 1379: na ingesteld onderzoek blijft Vlaamse geestelijkh. in houding volharderen; naar de gegevens van EUBEL, U. BERLIÈRE, N. DE PAUW, E. PERROY en VAN ASSELDONCK, <i>De Nederlanden en het Westers Schisma</i>) (z. bibliografie vooraan de tabel). Urbanisatische tegenbisschoppen. ♂ 15 Me 1380; † 6 Jn 1384.
[Joannes v. West]		
[Guilielmus v. Coudenberghe]		18 Ma 1385: ♀ als elekt; ♂ 9 Jl 1385; ♂ 14 Ma 1386.
Ludovicus I de la Trémoille	☐ 1388, vóór 27 Fe ♂ 2 Ma 1388 † 1410, vóór 17 Se	27 Fe 1388: brief v. kn. v. Frk. over ☐ . 21 Ap 1392: >. Z. eveneens Kamerijk (1396).
[Guilielmus v. Coudenberghe]		<i>Voortzetting v. Schisma.</i> Urbanistische tegenbisschoppen (naar de bovenvermelde bronnen). Minstens sedert 1388 uit Vlaanderen verbannen. 6 Fe 1391: dr. ps. Bonifacius IX ontheven uit ambt. Jl 1393: dr. Bonifacius IX → n. Bazel (19 Au 1393: ondertekening v. erkenningsacte). Kan niet < v. dit bd. Ondertussen administratie v. bd. Dn.: 6 Fe 1391 (volgens Eubel: ♂ 1 Ap 1393) a. Guilielmus della Vigna, bs. v. Ancona en nuntius v. ps. v. Rome in bd ^{en} Dn., Kamerijk en Terwaan. Trad reeds op als beheerder sedert 1388. 11 Ma 1394: a. Joannes, patriarch v. Alexandrië (liet zich vervangen dr. Joannes du Mont, aartsdiaken v. Brabant in bd. Kamerijk). 17 Ma 1399: G. v. Coudenberghe opnieuw → n. Dn.; denkelijk niet in Vl. Ca. 1406: † als wijbs. v. Londen.
[Guilielmus]		Guilielmus: ♂ 4 Au 1401 [over deze G. is verder niets geweten]. [Martinus van den Watre?: ♀ op concilie v. Pisa, 1406; misschien Urbanistisch bs. v. Dn.].
Joannes V de Toisy	♂ 17 Se 1410 † 2 Jn 1433	← v. Auxerre. 6 No 1413: >.

verkiezing; benoeming; ♂ bekrachtiging door paus; ♂ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komend van; → vertrek naar; ↗ afstand; ↘ afzetting; † overlijden; ♀ vermelding; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Joannes VI de Harcourt	♂ 22 Ap 1434 → 1436/1438	← v. Amiens. 27 Se 1435: >. 1433: bij † v. J. de Toisy doet Karel VII, kn. v. Fkr., J. de Harcourt → n. Dn.; tegenstand v. Filips, ht. v. Bourgondië. 1436: om geschil te beëindigen, ps. zendt J. de Harcourt n. Narbonne (♂ 5 No 1436), en vervangt hem dr. J. Chevrot, kandidaat v. ht. Filips. J. de Harcourt, gesteund dr. kn. v. Fkr., weigert te aanvaarden. 21 No 1438: kn. v. Fkr. onttrekt steun a. J. de Harcourt; deze → n. Narbonne.
Joannes VII Chevrot	♂ 5 No 1436 † 22 Se 1460	Voor aanvang episcopaat: z. J. de Harcourt. 12 Ja 1439: >.
Guilielmus II Filastre	♂ 1 Se 1460 † 21 Au 1473	← v. Toul. 23 No 1461: >.
Ferricus de Clugny	♂ 8 Oc 1473 ♂ 10 Ja 1474 † 7 Oc 1483	22 Ma 1474: >. 15 Me 1480: kd. benoemd.
Joannes VIII Monissart	♂ 15 Oc 1483 ♂ 18 Oc 1483 † 11 Au 1491	Overlijdensdatum n. Eubel; de meeste historici plaatsen † in Jl/Au 1484. 15 Oc 1483: J. Monissart, op dat ogenblik te Rome.
Ludovicus Pot	□ vóór 22 Ap 1484 † 6 Ma 1505	<i>Schisma</i> (1484-1505). 1484: ♂ v. J. Monissart stuit op tegenstand v. Karel VIII v. Fkr.; deze doet L. Pot □ dr. kapittel. 22 Ap 1484: brief v. ht. v. Orléans a. ps. om erkenning v. L. Pot te vragen. 1484: ps. weigert Pot te erkennen, maar deze bevestigt dr. abs. v. Reims, en < v. Frans deel v. bd.
Antoniotto Pallavicini	♂ 19 Au 1491 ♂ 1497	Reeds bs. v. Pampeluna en kd.
Guido	♂ 21 Me 1494	Alleen vermeld bij Eubel.
Petrus Quicke	♂ 20 De 1497 ♂ 6 De 1505 † 21 Fe 1506	1497: P. Quicke, abt v. Sint-Amand, gesteund dr. Filips de Schone, overhaalt Pallavicini ♂ te zijne gunste. 20 De 1497: ♂; in bezit v. Vlaams deel v. bd. 1497-1505, 2 bs ^{op} : L. Pot voor Frans deel; P. Quicke voor Vlaams deel.
Carolus I de Hautbois	□ 1505, na 6 Ma ♂ 9 Ma 1506 ♂ 15 Jn 1506 ♂ 1513, vóór 8 Jn † 10 Jn 1513	6 Ma 1505: † v. L. Pot; kapittel □ Carolus de Hautbois. 1505, na 6 Ma: conflict ts. P. Quicke en C. de Hautbois; bemiddeling v. ps., aanvaard dr. kn. v. Fkr. en Filips de Schone. 6 De 1505: P. Quicke, opnieuw in bezit v. abdij v. Sint-Amand, ♂ ten voordele v. C. de Hautbois. 26 Jl 1506: > v. C. de Hautbois (voor gans bd.). 1513, vóór 8 Jn: ♂ ten voordele v. L. Guillard.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, DOORNIK

Naam	Datums	Toelichtingen
Ludovicus II Guillard	♂ 8 Jn 1513 < 12 Fe 1519 → 29 Ma 1525	1513-1519: geen < v. bd. daar Dn. in Engelse handen (23 Se 1513: stad geeft zich over a. Hendrik VIII, kn. v. Eng.).
[Thomas Wolsey]	5 Jn 1514	5 Jn 1514: Thomas Wolsey ♂ dr. ps. beheerder v. Dn. (tevens 8 Fe 1514, bs. v. Lincoln; 5 Au 1514, abs. v. York; 10 Se 1515, kd. benoemd). 1514-1518: conflict ts. Th. Wolsey en L. Guillard. 17 Ap 1518: Th. Wolsey opnieuw dr. ps. belast m. beheer v. bd. 4 Oc 1518: verdrag ts. Hendrik VIII en Frans I, kn. v. Fkr., waarbij Dn. terug a. Fkr. Th. Wolsey, omgekocht dr. gezanten v. Franse kn., ∇ a. bd. 9 Fe 1519: Dn. opnieuw in bezit v. Fkr. 12 Fe 1519: > v. L. Guillard. 1525: L. Guillard → n. Chartres (♂ 29 Ma 1525).
Carolus II v. Croy	♂ 29 Ma 1525 † 13 De 1564	Te jong toen ♂; bleef in Italië om studies te voltooien. 25 JI 1539: >.
Gilbertus d'Ongnies	♂ 6 JI 1565 ♀ 21 Oc 1565 † 25 Au 1574	11 No 1565: >.
Petrus III Pin- taflor	♂ 4 Me 1575 < 15 Jn 1575 ♀ 31 JI 1575 † 10 Ap 1580	17 Oc 1575: >.
[Conradus v. Oyenbrugge]	◇ 28 JI 1580	28 JI 1580: ◇ dr. Staten-Gen. 30 No 1581: inneming v. Dn. dr. Alexander Farnese; ontvlucht stad.
Maximilianus I Morillon	◇ 13 Ma 1582 ♂ 24 Ja 1583 < 16 Se 1583 ♀ 16 Oc 1583 † 27 Ma 1586	17 Oc 1583: >.
Joannes IX Ven- duillius (de Ven- deville)	◇ 24 JI 1587 ♂ 15 Jn 1588 < 13 Me 1588 ♀ 29 Me 1588 † 15 Oc 1592	13 Me 1588: persoonlijk < v. bd. (maar nog niet ♀, en dus geen plechtige >).
[Ludovicus Flo- rentius de Ber- laymont]	< 13 No 1593 † 15 Fe 1596	Abs. v. Kamerijk, verdreven dr. Fransen. 1592, na 15 Oc: dr. ps. ♂ beheerder v. Dn. voor 3 jaar. 13 No 1593: tevens >.

verkiezing; benoeming; ♂ bekrachtiging door paus; ♀ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komend van; → vertrek naar; ∇ afstand; ∇ afzetting; † overlijden; ☆ vermelding; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Michael d'Esne	◇ 29 No 1596 ∞ 15 Se 1597 ∧ 19 No 1597 ϕ 7 De 1597 † 1 Oc 1614	
Maximilianus II Villain v. Gent	◇ 18 De 1614 ∞ 2 De 1615 ∧ 28 Fe 1616 ϕ 14(13?) Ma 1616 † 29 No 1644	12 Ma 1616: >.
Franciscus I Vil- lain v. Gent	◇ 12 Jn 1645 ∞ 19 No 1646 ϕ 1 De 1647 ∧ 15 De 1647 † 28 De 1666	15 De 1647: tevens >.
[Alphonsus de Berghes]	◇ 27 Oc 1667	◇ dr. kn. v. Spanje. 24 Jn 1667: Dn. in handen v. Lodewijk XIV, kn. v. Fkr., die weigert A. de Berghes te aanvaarden. 3 Au 1669: ◇ abs. v. Mechelen.
[Ludovicus d'An- glures de Bourlé- mont]	◇ Au 1668	Au. 1668: ◇ dr. Lodewijk XIV; weigert te aan- vaarden.
Gilbertus de Choiseul du Ples- sis-Praslain	◇ 23 Jl 1669 ∞ 12 De 1670 ∧ 21 Ap 1671 † 31 De 1689	← v. Comminges. 14 Me 1670 - 19 Ap 1671: vicaris-gen. belast m. beheer, in afwachting v. ∞. 19 Ap 1671: >.
Franciscus II de Caillebot de la Salle	◇ 12 Me 1690 ∞ 5 Me 1692 ϕ 31 Au 1692 ∧ 1 Ja 1693 ∧ Jl 1705	1 Ja 1693: tevens >. 1 Ma 1705: acte v. verzaking. † 21 De 1736.
Ludovicus III Marcellus de Coëtlogon	◇ 11 Ap 1705 ∞ 7 Se 1705 ∧ 11 Se 1706 † 18 Se 1707	← v. Saint-Brieuc. Se 1706: >.
Renatus Francis- cus de Beauveau	◇ 23 Ap 1707 ∞ 19 De 1707 ∧ 15 Ap 1708 ∧ 20 Me 1713	← v. Bayonne. 29 Me 1708: >. Zomer 1709: verlaat bd. na inneming v. Dn. dr. Anglo-Bataven. 20 Me 1713: acte v. verzaking. 29 Jl 1713: ◇ bs. v. Toulouse.
Joannes X Ernest- us v. Löwenstein en Wertheim	◇ 27 Ma 1713 ∞ 22 Me 1713 ∧ 5 Se 1714 ϕ 25 Fe 1725 † 28 Jl 1731	27 Ma 1715: >.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, DOORNIK

Naam	Datum	Toelichtingen
Franciscus III Ernestus v. Salm-Reifferscheid	◇ 1 Oc 1731 ⋈ 3 Ma 1732 ϕ 29 Ma 1732 † 16 Jn 1770	11 Se 1732 : >.
Guilielmus III Florentius v. Salm-Salm	◇ 30 Ja 1776 ⋈ 20 Me 1776 ϕ 14 Jl 1776 → 1793 † 14 Se 1810	2 Au 1776 : >. <i>Schisma</i> (1791). 29 Ma 1791 : voor Frans deel v. bd. (dép. du Nord) Claudius Franciscus Maria Primat □. Einde 1791 : G. v. Salm-Salm n. Dts., in verband m. gespannen betrekkingen ts. Oostenrijk en Fkr. No/De 1793 : tijdelijk terug te Dn., alhoewel reeds ◇ abs. v. Praag. → n. Praag (◇ 1793, vóór 27 Me ; 22 Ja 1794 : afscheidsbrief voor Dn.).

VI. BISSCHOPPEN, GENT

Naam	Datum	Toelichtingen
[Franciscus ab Helfaut]	◇ 21 No 1562	12 Me 1559 : oprichting bd. Niet ⋈. Jl 1564 : ⚡.
Cornelius Jansenius (Jansen)	◇ 25 No 1564 ⋈ 6 Jl 1565 < 29 Au 1568 † 11 Me (11 Ap ?) 1576	8 Se 1568 : >.
[Joannes Funcius (Funch)]	◇ 1584 † 10 Oc 1585	† vooraleer ⋈ ; niet in bd.
[Mattheus Rucquebusch]	◇ 1585, na 10 Oc † 19 Ap 1586	† vooraleer ⋈ ; niet in bd.
Guilielmus Damasi Lindanus (V. der Linden)	⋈ 12 Fe 1588 † 2 No 1588	← v. Roermond (7 Jn 1588 : verlaat stad). 22 Jn 1588 : >.
Petrus Damant	◇ 1589 ⋈ 18 Jn 1590 ϕ 14 Oc 1590 † 14 Se 1609	1591 : >.

□ verkiezing ; ◇ benoeming ; ⋈ bekrachtiging door paus ; ϕ wijding ; < inbezitting ; > installatie ; ← komend van ; → vertrek naar ; ⚡ afstand ; ⚡ afzetting ; † overlijden ; ⚡ vermelding ; ∞ huwelijk.

Naam	Datum	Toelichtingen
Carolus Masius (Maes)	< 5 No 1610 + 21 Me 1612	← v. Ieper. 21 No 1610 : >.
Henricus Francis- cus v. der Burch	◇ 15 Jn 1612 ∧ ∞ 1 Oc 1612 ∧ 8 Fe 1613 ↓ ∅ 17 Fe 1613 ↓ 8 Jl 1616	→ n. Kamerijk (∫ 2 Me 1616 ; < 8 Jl 1616).
Jacobus Boonen	◇ 17 Ap 1616 ∧ ∞ 28 No 1616 ∧ 13 Ja 1617 ↓ ∅ 5 Fe 1617 ↓ 26 No 1621	→ n. Mechelen (∫ 13 Oc 1621 ; < 26 No 1621).
Antonius Triest	◇ 10 Jl 1620 ∧ ∞ 25 Oc 1621 ∧ 15 Ma 1622 + 28 Me 1657	← v. Brugge. 7 Ap 1622 : >.
Carolus v. den Bosch	◇ 15 Ma 1658 ∧ ∞ 15 Ma 1660 ∧ 8 Jn 1660 + 5 Ap 1665	← v. Brugge. 23 Jl 1660 : >.
Eugenius Alber- tus d'Allamont	◇ 1 Fe 1666 ∞ 7 Jn 1666 ∧ 4 Jl 1666 + 28 Au 1673	← v. Roermond (en 's Hertogenbosch). 28 Oc 1666 : >.
Franciscus v. Horenbeke	◇ vóór 15 Ma 1677 ∞ 24 Me 1677 ∧ 1 Jl 1677 + 4 Ja 1679	5 Au 1677 : >.
Ignatius Augusti- nus de Grobben- donck	◇ 28 Ma 1679 ∞ 13 No 1679 ∧ 26 De 1679 + 31 Me 1680	← v. Namen (26 De 1679 : verlaat stad).
Albertus de Hornes	◇ vóór 7 Oc 1680 ∞ 13 Ja 1681 ∧ 15 Jn 1681 ∅ 22 Jl 1681 + 4 Jn 1694	
Philippus Erardus v. der Noot	◇ vóór 5 Se 1694 ∧ ∞ 8 No 1694 ∧ 4 De 1694 ↓ ∅ 27 De 1694 + 3 Fe 1730	4 Ja 1695 : >.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, GENT

Naam	Datums	Toelichtingen
Joannes Baptista de Smet	◇ 1 Ma 1730 ∞ 6 Au 1731 ∧ 2 Ma 1732 † 27 Se 1741	← v. Ieper.
Maximilianus Antonius v. der Noot	◇ vóór 31 Ma 1742 ∞ 26 No 1742 ∧ 27 De 1742 † 27 Se 1770	27 Ja 1743 : >.
Govardus Gerardus v. Eersel	◇ 22 No 1771 ∞ 30 Ap 1772 ∧ 5 Au 1772 φ 9 Au 1772 † 24 Me 1778	10 Au 1772 : >.
Sedes vacat	24 Me 1778 22 No 1779	Vicaris-gen. : aartsdiaken C.C. v. Hamont.
Ferdinandus Maria de Lobkowitz	◇ 16 Me 1779 ∞ 20 Se 1779 † 29 Ja 1795	← v. Namen (31 Oc 1779 : verlaat stad). 22 No 1779 : >. 1794 : vlucht voor Fransen ; † in ballingschap te Munster.

VI. BISSCHOPPEN, GRONINGEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Joannes Antonius Cnyffius (Knijff)	∞ 8 Au 1561 φ 5 De 1563 ∧ 3 Oc 1568 † 1 Oc 1578	12 Me 1559 : oprichting <i>bd.</i> 3 Oc 1568 : tevens >.
[Joannes Bruhesius (Bruhesen)]	◇ No 1589 → 1592	Niet ∞, φ, <. → n. Utrecht (◇ 1588 ? ; ∞ 3 Ja 1592).
Arnoldus Nylen (Nijlen)	◇ 21 Ma 1593 → 24 Jl 1594 † 7 Ma 1603	4 Au 1589 : vicaris-gen. dr. nuntius Frangipani. Niet ∞ en φ. 24 Jn 1594 : verlaat Gr. (ingenomen dr. Maurits v. Nassau). 7 Ma 1603 : † te Brussel.

□ verkiezing ; ◇ benoeming ; ∞ bekrachtiging door paus ; φ wijding ; < inbezitting ; > installatie ; ← komend van ; → vertrek naar ; ↗ afstand ; ↘ afzetting ; † overlijden ; ∞ vermelding ; ∞ huwelijk.

VI. BISSCHOPPEN, HAARLEM

Naam	Datums	Toelichtingen
Nicolaus de Terra Nova (v. Nieuwland)	◇ vóór 12 Me 1560 ⊗ 10 Ma 1561 < 6 No 1561 ⊘ 11 De 1570 † 15 Jn 1580	12 Me 1559 : oprichting <i>bd.</i> 31 Ja en 1 Fe 1562 : >. Me 1569 : vraagt ⊘. 11 De 1570 : ⊘ dr. ps. verleend.
Godfried v. Mierlo	◇ 20 Jl 1569 ⊗ 11 De 1570 ⊘ 11 Fe 1571 < 4 Ma 1571 → 29 Me 1578 † 28 Jl 1587	4 Ma 1571 : tevens >. 29 Me 1578 : moet H. verlaten.

VI. BISSCHOPPEN, 's-HERTOGENBOSCH

Naam	Datums	Toelichtingen
Franciscus Sonnius (de Campo; V. de Velde)	⊗ 10 Ma 1561 ⊘ 10 No 1562 < 16 No 1562 → 26 Ap 1570	12 Me 1559 : oprichting <i>bd.</i> 18 No 1562 : >. → n. Antwerpen (⊗ 13 Ma 1570; < 26 Ap 1570).
Laurentius Metsius (de Mets)	◇ 16 No 1569 ⊗ 13 Ma 1570 ⊘ 23 Ap 1570 < 28 Ap 1570 † 18 Se 1580	7 Me 1570 : >. 30 Oc 1577 : verlaat, wegens de troebelen, 's H. (6 Ma 1579- na 11 Ja 1580 : beheerder v. <i>bd.</i> Namen). Beheer v. <i>bd.</i> a. 4 officialen : aartsdiaken Gisbertus Coeverincx, Joannes Tipotius (Tijpoets), Michael Haller v. Hallersteyn, Henricus Verreep.
Sedes vacat	18 Se 1580 28 De 1584	Vicaris-gen. : deken Lucas Dielen (□ 4 Oc 1580).
Clemens Crabbeels	⊗ 3 Se 1584 < 28 De 1584 ⊘ 13 Ja 1585 † 22 Oc 1592	5 Ap 1585 : >.
Sedes vacat	22 Oc 1592 18 Ma 1594	Vicaris-gen. : Gisbertus Coeverincx (No 1589 : <i>episcopus designatus</i> v. Deventer).
Gisbertus Masius (Maes)	⊗ 25 Oc 1593 ⊘ 7 Ma 1594 < 18 Ma 1594 † 2 Jl 1614	25 Ma 1594 : >.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, 's-HERTOGENBOSCH

Naam	Datums	Toelichtingen
Sedes vacat	2 JI 1614 1615, na 30 Ma	
Nicolaus Zoelsius (Zoes)	◇ 23 Au 1614 ⊗ 30 Ma 1615 ϕ 10 Me 1615 † 22 Au 1625	
Sedes vacat	22 Au 1625 1626, na 22 Jn	Vicaris-gen.: mogelijk aartsdiaken Franciscus v. Gestel.
Michael Ophovius (v. Ophoven)	◇ 6 Fe 1626 ⊗ 22 Jn 1626 ϕ 17 Se 1626 † 4 No 1637	30 Oc 1626: >. 12 No 1629: verlaat 's H. na inneming dr. Staten (14 Se 1629). † in ballingschap.
Sedes vacat	4 No 1637 1641, na 13 Me	Vicaris-gen.: kanunnik Henricus v. den Leemputte.
Josephus de Bergaigne	◇ vóór 28 Ap 1638 ⊗ 13 Me 1641 ϕ 27 Oc 1641 † 24 Oc 1647	Tevens abs. v. Kamerijk (□ 24 Fe 1645; < 27 JI 1646). Niet in bd. wegens politieke omstandigheden: beheer dr. gewezen vicaris-gen. Henricus v. den Leemputte.
[Joannes Rivius (v. Rivieren)]	◇ 1647, na 21 Oc	Niet ⊗ en <. † 1 No 1665.

 KAPITULAAR-VICARISSEN
(aangesteld dr. kapittel)

Henricus v. den Leemputte	□ 1647, na 21 Oc † begin 1657	Bevoegd voor gans gewezen bd.
Nicolaus v. Broeckhoven	□ 1657 ↘ 2 Au 1658	1657-1663: kapit.-vicarissen enkel bevoegd voor deel nog in Spaanse handen (dekenaat Geel en parochies Arendonk en Poppel).
Judocus Houbraken	□ 2 Au 1658 ↗ 29 Ma 1663	1663, na 29 Ma: ook dat Spaanse deel a. apostolische vicarissen.

 APOSTOLISCHE VICARISSEN
(benoemd en aangesteld dr. ps.)

Jacobus de la Torre	↗ 20 Ma 1657 † 16 Se 1661	1657-1663: jurisdictie enkel over binnen de Generaliteit gelegen deel v. gewezen bd. 9 No 1646: ⊗ abs. v. Ephesus i.p.i. (ϕ 19 Me 1647). 11 Oc 1651: apost. vicaris v. Utrecht. Bijgestaan dr. coadjutor Zacharias Mezius (v. Mez of Metz; z. Utrecht).
---------------------	------------------------------	--

□ verkiezing; ◇ benoeming; ⊗ bekrachtiging door paus; ϕ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komend van; → vertrek naar; ↘ afstand; ↙ afzetting; † overlijden; ↗ vermelding; ∞ huwelijk.

's-HERTOGENBOSCH

Naam	Datums	Toelichtingen
Eugenius Albertus d'Allamont	◇ vóór 17 JI 1662 → 4 JI 1666	Tevens bs. v. Roermond 17 JI 1662 : ◇ gemeld a. internuntius te Brussel. → n. Gent (8 7 Jn 1666 ; < 4 JI 1666). 1663, na 29 Ma - 1731 : jurisdictie omvat gans ge- wezen bd.
Joannes Hubens	◇ 1666, na 4 JI † 28 Se 1677	
Judocus Houbraken	◇ 1677, na 28 Se † 20 Me 1681	
Guilielmus Bassery	◇ 20 Me/23 Au 1681 → 30 De 1690	23 Au 1681 : ontvangst v. ◇ brief v. ps. → n. Brugge (< 30 De 1690).
Martinus Steyaert	◇ 1691 † 17 Ap 1701	
Petrus Govaerts	◇ einde 1701 † 17 Se 1726	
Vacat	17 Se 1726 1731	Staten-Gen. eisen nog vóór † v. P. Govaerts dat apost. vic. ^{en} voortaan geboortig uit Ver. Prov. of Generaliteit, en in vicariaat woonachtig. Ps. : ◇ zoals tevoren ; niet dr. Staten-Gen. erkend. Franciscus van Ranst : ◇ 15 Ja 1727- † 31 Me 1727. Franciscus Ludovicus Sanguessa, bs. v. Roermond : ◇ 1727, na 31 Me ; ⚡ wegens weerstand v. Sta- ten-Gen. 1731 : Voor Staatse dl. : apost. vic. ^{en} geboren in Staten- gebied en woonachtig in vicariaat. Voor Spaanse dl. (dekenaat Geel en parochies Aren- donk en Poppel) : afzonderlijke vic. ^{en} (kd. d'Alsace, abs. v. Mechelen ; daarna bs. ^{en} v. Antwerpen).
Gisbertus v. der Asdonck	◇ 1731 † 26 Me 1742	
Vacat	26 Me 1742 begin 1745	Joannes v. der Lee : 1743 : ◇ ; Ja 1744 : Staten- Gen. verklaren hem niet te zullen erkennen ; ⚡.
Martinus v. Litsenborgh	◇ begin 1745 † 6 Ja 1756	
Vacat	6 Ja 1756 1763	Lambertus Hoex : ◇ 8 Ap 1756 ; niet erkend dr. Staten-Gen. ; † 14 Ma 1759.
Andreas Aerts	◇ 5 Jn 1763 † 13 Au 1790	Me 1756 : verneemt dat bestemd tot apost. vic. v. 's H.
Antonius v. Alphen	13 Au 1790 † 1 Me 1831	27 Se 1782 : ◇ coadjutor m. recht v. opvolging.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, IEPEER

Naam	Datums	Toelichtingen
		12 Me 1559 : oprichting <i>bd.</i>
Martinus Baldui- nus Rythovius (Boudewijns v. Rijthove)	⊘ 10 Ma 1561 < 18 Oc 1561 ϕ 2 No 1561 † 9 Oc 1583	11 No 1561 : >. 28 Oc 1557 - 15 Au 1581 : gevangen dr. Calvinisten te Gent. Niet terug n. Ieper ; † te Sint-Omaars.
Petrus Symons (Simons)	⊘ 3 Se 1584 ϕ 6 Ja 1585 † 5 Oc 1605	27 Ja 1585 : >.
Sedes vacat	5 Oc 1605 1607, vóór 24 Jn	Vicaris-gen. : aartsdiaken Carolus v. Houcke.
Carolus Masius (Maes)	ϕ 24 Jn 1607 < 6 Se 1607 → 5 No 1610	→ n. Gent (< 5 No 1610).
Sedes vacat	5 No 1610 6 Fe 1611	Vicaris-gen. : Joannes Visscherius.
Joannes Vissche- rius (de Vis- schere)	⊘ 25 Oc 1610 < 28 De 1610 ϕ 6 Fe 1611 † 26 Me 1613	6 Fe 1611 : tevens >.
Antonius de Haynin	◇ 5 Au 1613 ⊘ 9 De 1613 ϕ 14 Ap 1614 † 1 De 1626	
Georgius Cham- berlain	◇ 11 Ma 1627 ⊘ 29 Me 1628 ϕ Se 1628 † 19 De 1634	5 No 1628 : >.
Cornelius Jansenius (Janssens)	◇ 28 Oc 1635 ⊘ 16 Jl 1636 ϕ 28 Oc 1636 † 6 Me 1638	
Judocus Bouckaert	⊘ 21 Se 1641 < 2 No 1641 ϕ 19 Ja 1642 † 1 No 1646	2 No 1641 : tevens >.
[Ludovicus de Croy]	◇ 1647 † 1647	† vooraleer ⊘.
[Guilielmus ab Angelis]	◇ 1647	◇ dr. aartsht. Leopold ; zonder gevolg.

□ verkiezing ; ◇ benoeming ; ⊘ bekrachtiging door paus ; ϕ wijding ; < inbezit-
neming ; > installatie ; ← komend van ; → vertrek naar ; ↗ afstand ; ↘ afzetting ;
† overlijden ; ♀ vermelding ; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
[Marius Ambrosius Capello]	◇ 1647, vóór 30 Se	30 Se 1647: gefeliciteerd m. ◇ dr. Filips IV. Zonder gevolg daar Ieper dr. Fransen bezet. → n. Antwerpen (◇ 1652; ♂ 6 Jl 1654; < 31 Jl 1654).
Franciscus Joannes de Robles	◇ 1652 φ 11 Oc 1654 † 18 Me 1659	
Martinus Prats	◇ vóór 24 Ma 1664 ♂ 10 No 1664 φ 17 Ja (?) 1665 † 7 Oc 1671	18 Fe of 14 Ma 1665: >.
Henricus de Halmale	◇ 12 No 1671 ♂ 12 Se 1672 φ 28 Oc 1672 † 19 Ap 1676	23 De 1672: >.
Guilielmus Herinx	◇ vóór 7 Jn 1677 ♂ 13 Se 1677 φ 24 Oc 1677 † 17 Au 1678	21 No 1677: >.
[Jacobus de Lieres]	◇ 1679	◇ dr. Lodewijk XIV, maar niet ♂; ♀, doch in functie als vicaris-gen.
Martinus de Ratabon	◇ 28 Me 1689 ♂ 12 Oc 1693 φ 6 De 1693 < 15 De 1693 ♂ 5 Ja 1713	◇ dr. Lodewijk XIV. 16 Me 1694: >. 5 Ja 1713: acte v. verzaking. → n. Viviers (22 Ma 1713: ◇ dr. Lodewijk XIV; 27 Ma 1713: verlaat Iep.).
Carolus Franciscus Guido de Laval-Montmorency	♂ 13 Fe 1713 φ 23 Ap 1713 † 26 Au 1713	◇ dr. Lodewijk XIV.
[Thomas Philippus de Alsatia et de Boussu]	◇ 26 Au/23 No 1713 → 10 Fe 1716	◇ dr. ps. Clemens XI; geschil m. Karel VI over recht v. benoeming. → n. Mechelen (23 Fe 1714: ◇ dr. Karel VI; ♂ 16 De 1715; < 10 Fe 1716).
[Joannes Carolus de Cupere (Cuypers)]	◇ begin 1714	◇ dr. Anglo-Bataven; zonder gevolg.
Joannes Baptista de Smet	◇ 13 Me 1718 ♂ 3 Fe 1721 < 26 Ma 1721 φ 20 Ap 1721 → 2 Ma 1732	1 Me 1721: >. → n. Gent (♂ 6 Au 1731; < 2 Ma 1732).

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, IEPER

Naam	Datums	Toelichtingen
Guilielmus Delvaulx	◇ vóór 5 Au 1730 ⋈ 31 Ma 1732 ∧ 13 Me 1732 ϕ 25 Me 1732 † 12 Oc 1761	13 Jl 1732 : >.
Felix Josephus Hubertus de Wavrans	◇ 25 Ja 1762 ⋈ 14 Jn 1762 ∧ 30 Oc 1762 ϕ 21 No 1762 † 27 Oc 1784	21 De 1762 : >.
Carolus Alexander d'Arberg et Valengin	◇ 4 Me 1785 ⋈ 19 De 1785 ∧ 9 Ap 1786 ⚡ 8 De 1801 † 10 Me 1809	← v. Amizon ; hulpbs. v. Luik. 9 Ap 1786 : tevens : >. 8 De 1801 : ⚡ na opheffing v. bd. (Concordaat v. 15 Jl 1801 en bulle v. 26 No 1801). Bleef bd. beheren tot 13 Jn 1802.

VI. BISSCHOPPEN, KAMERIJK

Naam	Datums	Toelichtingen
S. Vedulphus	6e e.	Zetel oorspronkelijk te Atrecht. Onder Vedulphus n. Kam.
S. Gaugericus (Gorik, Géry)	584/590 ☆ 624	Feest : 11 Au 39 j. bs.
Bertoaldus	☆ 27 Se 627	
S. Ablebertus	c. 635 ?	Feest : 15 Ja.
S. Audebertus	☆ 645/652 ☆ 667	Feest : 13 De.
S. Vindilianus (Vindicianus)	☆ 18 Ma 674/5 ☆ 5 Jn 683	Feest : 25 Jn (Kam.) en 11 Ma (Atrecht).
Hildebertus	—	
Hunoldus	† 717/8	† 717 : Chronicon Vedastinum ; 718 : Annales Vedastini.
S. Hadulphus	† 728(?)	Feest : 19 Me. † 728, na 12 j. bs. : Chronicon Vedastinum.
Trewardus	☆ 1 Me 748	

□ verkiezing ; ◇ benoeming ; ⋈ bekrachtiging door paus ; ϕ wijding ; < inbezitting ; > installatie ; ← komend van ; → vertrek naar ; ⚡ afstand ; ⚡ afzetting ; † overlijden ; ☆ vermelding ; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Guntfridus	✠ 13 Ma 762	
Albericus	✠ 12 J1 763	
Hildoardus	✠ ca 798 ✠ 15 Ap 816	Minstens 21 j. bs.
Halitgarius	✠ 818 † 830 (✠ Jn 829)	† 830 : Chronicon Vedastinum en Annales Vedastini.
S. Theodericus	830 (?) (✠ 26 No 832) † 5 Au 863	830 (aanvang) : Annales Vedastini.
Sedes vacat	5 Au 863 21 J1 866	Kn. Lotharius II stelde achtereenvolgens 3 kandidaten voor (Guntbertus, Tetboldus, Hilduinus); gewei-gerd dr. Hincmar, abs. v. Reims; in 866 eens over Joannes.
S. Joannes I	♠ 21 J1 866 ✠ 17 Au 878	Feest : 5 Au.
S. Rothadius	—	Feest : 14 Oc.
Dodilo	♠ 17 Ma 888 ✠ 901	
Stephanus	✠ 20 De 911 † 11 Fe 933/34	† 934 : Gesta Episcoporum Cameracensium; 933 : Flodoard (deze volgt Kerststijl, zodat 933 niet om te zetten in 934).
Fulbertus (Folbertus)	♠ 933/34 † 1 J1 of 17 Au 956	933 : Flodoard, doch mogelijk 934 (z. Stephanus). † 1 J1 : Hugo v. Flavigny; 17 Au : Necrologium v. O.L.V. v. Kamerijk.
Berengarius	♠ 956, na 1 J1 of 17 Au † 962/63 (?) (✠ 13 Jn 958)	Gegevens n. L. Bethmann, Gesta Episcoporum Came-racensium.
Ingelramnus I (Engrannus)	962/3 (?) (✠ 25 De 965) † kort na 25 De 965 (?)	3 j. bs. Gegevens n. zelfde bron als vgde.
Ansbertus	966 (?) † 971 (?)	5 j. bs. Gegevens n. zelfde bron als vgde. Begraven op een 13 Se : Le Glay (bron onbekend).
Wibaldus	♠ Zomer 971 † Zomer 972	Gegevens n. zelfde bron als vgde.
Tetdo	2e helft 972 † vóór 25 De 979	25 De 979 : Otto II. terug v. veldtocht tegen Sla-ven, verneemt dat bd. vacant en ◊ Rotardus. † 28 Au : Le Glay (bron onbekend).

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, KAMERIJK

Naam	Datums	Toelichtingen
Rotardus	◇ 25 De 979 (☆ 13 Ap 995) † 18 Au(?) 995	Begin Vasten (1 Ma?) 980: >; ϕ kort daarop. † 18 Au: Necrologium v. O.L.V. v. Kamerijk; 20 Se: Le Gray (bron onbekend).
Herluinus (Erluinus)	ϕ Me 996 † 3 Fe 1012	ϕ te Rome toen (zelfde dag?) Otto III kz. ge- kroond (21 Me 996).
Gerardus I	◇ 1 Fe 1012 ϕ 27 Ap 1012 † 14 Ma 1051	1 Fe 1012; ◇ dr. kz. in vooruitzicht v. † Her- luinus.
S. Liethbertus	◇ 31 Ma 1051 † 23 Jn of 28 Se 1076	† 23 Jn: Annales Laubienses, Necrologium v. O.L.V. v. Kamerijk, e.a.; 28 Se: Vita Liethberti.
Gerardus II	□ 1076, na 23 Jn of 28 Se ϕ 10 Se 1077 † 31 Jl of 11/ 12 Au 1092	† 31 Jl: Gesta Episcoporum Cameracensium; 11 Au: memorie v. de Artesiërs op concilie v. Reims (Ma 1093) en Necrologium v. Fémy; 12 Au: Ne- crologia v. O.L.V. en Hl. Graf v. Kamerijk en abdijs Anchin.
Manasses	□ 1093, 20 Ma/ 1 Au ϕ 1096, kort na 8 Jn → 2e helft 1103	1093-4: <i>Schisma en afscheiding v. bd. Atrecht</i> (z. Atrecht). 1093, 20 Ma/1 Au: Man. □ dr. volk v. Kam. (clerus □ Mazelinus die, wegens tegenstand v. volk, ↙, waarop clerus eveneens □ Man.). Hendrik IV weigert erkenning.
Galcherus	□ 1093, 20 Ma/ 1 Au ◇ 30 No 1093 ϕ 1095, 11/25 Ma ↙ No 1095 → 1097 (tot 2e helft 1101) → 1103, vóór 20 Se (kort daar- op hersteld → 1106, vóór 20 Oc	1093, 20 Ma/1 Au: op bevel v. Hendrik IV □ v. Galcherus (30 No 1093: investituur). 1094, na 28 Me: > v. Galcher.; meester in bd. (ϕ 1095, 11/25 Ma). No 1095, Concilie v. Clermont: Man. bepleit en wint zaak; Galch. ↙ (30 No 1095: brief v. Ur- banus II a. Kam.). No 1095-97: Galch. blijft meester te Kam.; Man. overtussen ϕ (1096, kort na 8 Jn.). 1097 - 2e helft 1101: Man. verdrijft tegenstrever uit Kam.; meester in bd. tot 2e helft 1101. 2e helft 1101 - 2e helft 1103 (vóór 20 Se): Galch. opnieuw te Kam. Kort vóór 20 Se 1103: Galch. moet vluchten we- gens opstand v. burgerij. 2e helft 1103: overtussen Man. → n. Soissons; Galch. opnieuw te Kam.
S. Odo	□ 29 Jn 1105 ϕ 2 Jl 1105 † 19 Jn 1113	1105: Odo, nieuwe tegenkandidaat v. Galch. Deze laatste blijft meester te Kam. 1106, vóór 22 Oc: Odo te Kam. (in of vóór Jl?; zeker vóór 22 Oc), dat Galch. had verlaten. Einde v. schisma.

□ verkiezing; ◇ benoeming; ♂ bekrachtiging door paus; ϕ wijding; < inbezit-
neming; > installatie; ← komend van; → vertrek naar; ↙ afstand; ↘ afzetting;
† overlijden; ☆ vermelding; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Burchardus	☐ No/De(?) 1114 ϕ 4 Jn 1116 † 3 Ja 1130	☐ na sedisvacatie v. 18 maanden (dus denklijk : No/De 1114).
Lietardus	◇ Ma 1131 ϕ 26 Ap 1131 ⚡ 1135, vóór 30 Me	Ma 1131 : na sedisvacatie v. 15 maanden ◇ dr. kz. Lotharius en ps. Innocentius II. Begin (wellicht Ja) 1135 : ⚡ wegens simonie. 30 Me 1135 : ⚡ bevestigd op concilie v. Pisa.
[Odo]		☐ dr. volk en clerus v. Kam. na ⚡ v. Lietardus ; niet aanvaard dr. kz. Lotharius.
Nicolaus I	☐ 22 Ma 1136 ϕ 19 De 1137 † 1 Jl 1167	
Petrus I de Alsatia (v. de Elzas)	☐ 9 De 1167 ⚡ 1174, ca. 24 Ma † Au 1176	Au/Se 1167 : ☐ betwist ts. Petrus, zn. v. gf. Die-derik v. Vlaanderen, en Alardus. 9 De 1167 : nieuwe ☐ ; P. wint. Niet ϕ. Ca. Pasen (24 Ma) 1174 : ⚡ om te ∞.
Robertus I de Aria (v. Aire of v. Chartres)	☐ Jn(?) 1174 † 5 Oc 1174	Tevens elekt v. Atrecht. 5 Oc 1174 : vermoord nadat ca. vijf maanden elekt v. Kam. (dus denklijk ☐ Jn 1174).
Alardus	☐ 1174, na 5 Oc of 1175 ϕ 1176 † 6 De 1177	
Rogierius v. Wavrin	☐ 1178 ϕ Ap 1179 † 1191, vóór 25 De	† op derde Kruistocht vóór Akko (S. Jean d'Acree), nadat kort tevoren ⚡.
Joannes II v. Antoing	☐ 1191, vóór 25 De ϕ 13 Se 1192 † 1196	☐ betwist ts. J. v. Antoing en Walcerus. 25 De 1191 : kz. voor J.
Nicolaus II v. Roelux	☐ 1197 † 1197	Was 5 weken en 3 dagen bs.
Hugo	☐ 1197 ⚡ 1198, na 5 Me	5 Me 1198 : brief v. Innocentius III waarbij ☐ v. Hugo niet bevestigd.
Petrus II de Corbolio (Corbeil)	ϕ 1199 → De 1200	19 Jn 1199 : Innocentius III doet ☐ v. Petrus verbreken. → n. Sens (♂ De 1200).
Joannes III de Bethunia (Bethune)	☆ 26 Se 1201 † 27 Jl 1219	26 Se 1201 : investituur v. kz. Otto IV.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, KAMERIJK

Naam	Datums	Toelichtingen
Godefridus v. Fontaines	□ 1219, na 27 JI ϕ 16 Fe 1220 † einde 1236/ begin 1237 (♠ 12 Au 1236)	
Guido I de Lauduno (Laon)	♠ 18 Ap 1237 † Se 1248	
Nicolaus III v. Fontaines	ϕ 1249, kort vóór 9 Ap ⊗ 9 Ap 1249 † 17 Ma 1272	
Ingelramnus II v. Créquy	⊗ 24 Ma 1274 † Se 1285	
Guilielmus I v. Avesnes (of v. Henegouwen)	□ 3 Ap 1286(?) ⊗ 9 Me 1286 † 8 Au 1296	
Guido II de Colle Medio (Colmieu)	⊗ 21 Oc 1296 → 22 Ja 1306	→ n. Salerno (⊗ 22 Ja 1306).
Philippus v. Marigny	⊗ 22 Ja 1306 → 1 Oc 1309	Au 1306 : >. → n. Sens (⊗ 1 Oc 1309).
Petrus III de Mirapicio (v. Mirepoix of v. Lévis)	⊗ 29 JI 1309 → 28 Ma 1324	← v. Maguelonne. 24 Se 1310 : investituur v. kz. Hendrik VII. 25 De 1310 : >. → n. Bayeux (⊗ 28 Ma 1324).
Guido III de Bolognia (of de Arvernia (Auvergne))	⊗ 28 Ma 1324 < 22 De 1324 † 1335, vóór 20 No	← v. Doornik. 15 Au 1335 : > (alhoewel tevoren dikwijls te Cateau-Cambrésis). 20 No 1335 : ♠ v. sedisvacatie.
[Petrus]		1336 : kapittel □ Petrus, patriarch v. Alexandrië, doch ps. ⊗ Guilielmus.
Guilielmus II v. Auxonne	⊗ 17 JI 1336 → 25 Se 1342	→ n. Autun (⊗ 25 Se 1342).
Guido IV v. Ventadour	⊗ 25 Se 1342 → 17 Fe 1349	Schijnt niet persoonlijk bd. te hebben beheerd ; vicaris-gen. : Hugo de Pomeriis. → n. Vabres (⊗ 17 Fe 1349).
Petrus IV d'André of de Claromonte (Clermont)	⊗ 17 Fe 1349 † 13 Se 1368	← v. Noyon.
Robertus II de Gebennis (Genève)	⊗ 11 Oc 1368 < 21 No 1368 → 30 Me 1371	← v. Terwaan. Ja 1370 : >. → kd. (30 Me 1371 : benoemd ; later ps. Clemens VII).

□ verkiezing ; ◇ benoeming ; ⊗ bekrachtiging door paus ; ϕ wijding ; < inbezittingneming ; > installatie ; ← komend van ; → vertrek naar ; ⊘ afstand ; ⚡ afzetting ; † overlijden ; ♠ vermelding ; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Gerardus III de Dainvilla	<p>⊗ 6 Jn 1371 < 20 Jl 1371 † 18 Jn 1378</p>	<p>← v. Terwaan. 12 Me 1372 : >.</p>
Joannes IV t'Serclaes	<p>□ 2 Jl 1378 ⊗ 5 No 1378 † 12 Ja 1389</p>	
[Joannes v. Henegouwen]	<p>□ vóór 15 Me 1389</p>	<p>15 Me 1389 : kapittel besluit gezanten te sturen n. ps. of Reims om bevestiging v. □ v.J.v. Henegouwen te vragen. Ps. weigert.</p>
Andreas v. Luxemburg	<p>⊗ 22 De 1389 † 31(?) Oc 1396 († 16 Jl 1396)</p>	<p>3 Jl 1390 : >.</p>
Petrus V de Ailly (Ailly)	<p>⊗ 19 Ma 1397 < 2 Jn 1397 → 6 Jn 1411</p>	<p>Betwiste opvolging : 15 No 1396 : ps. Benedictus XIII ⊗ Filips de Moulins, bs. v. Noyon, die weigert. 1 De 1396 : kapittel □ Ludovicus de la Trémoille, bs. v. Doornik, kandidaat v. ht. Filips de Stoute. 19 Ma 1397 : ps. ⊗ P. d'Ailly. 19 Au 1397 : >. → kd. (6 Jn 1411 : benoemd ; in de curie : 1 De 1412 ; † 9 Au 1420).</p>
Joannes V v. Gavere (of v. Lens of v. Liedekerke)	<p>⊗ 5 Jl 1412 † 30 Ma 1439</p>	<p>1 Oc 1413 : >. 24 Ja 1415 : investituur v. kz. Sigismund.</p>
Joannes VI v. Bourgondië	<p>⊗ 11 Me 1439 ϕ 5 Me 1440 † 14 Ap 1479</p>	<p>12 Ma 1440 : diaken ; kort daarop priester. 10 Jl 1442 : >. Verlaat kort daarop voorgoed Kam. ; meestal a. Bourgondisch hof.</p>
Henricus de Berghes	<p>⊗ 17 Jn 1480 ϕ 1 Oc 1480 † 7 Oc 1502</p>	<p>Se 1480 : priester. Au 1482 : >.</p>
Jacobus v. Croy	<p>□ 22 Oc 1502 ⊗ 1 Fe 1503 < 27 Me 1504 † 15 Au 1516</p>	<p>10 Fe 1509 : >.</p>
Guilielmus III v. Croy	<p>15 Au 1516 ⚡ 17 Au 1519 † 6 Ja 1521</p>	<p>4 De 1515 : coadjutor (m. recht v. opvolging ?) Tevens abs. v. Toledo (⊗ 31 De 1517) en kd. (25 Me 1517 : benoemd). 1519 : ⚡ a. Kam. ten voordele v. br. Robertus.</p>
Robertus III v. Croy	<p>⊗ 17 Au 1519 † 31 Au 1556</p>	<p>1526 : v. ps. toelating (of bevel ?) tot ϕ. 13 Jn 1529 : >.</p>

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, KAMERIJK

Naam	Datums	Toelichtingen
		<i>Aartsbisdom Kamerijk</i> (12 Me 1559).
Maximilianus de Berghis	□ 10 Se 1556 ⊗ 23 De 1558 † 29 Au 1570	12 Me 1559 : bd. Kamerijk wordt abd. 22 Oc 1559 : >. 6 No 1562 : toekenning pallium. 22 Ma 1563 : ontvangt pallium. 1563 - 26 Ap 1570 : beheerder v. bd. Antwerpen.
Ludovicus Florentius de Berlaymont	□ Se 1570 ⊗ 2 Ap 1571 † 15 Fe 1596	□ 7 Se (Paquay) ; 5 of 15 Se (Le Glay : bronnen onbekend). 18 Jn 1571 : toekenning pallium. 1593-1596 : beheerder v. bd. Doornik.
Joannes Sarrazin	□ 6 Ma 1596 ⊗ 12 Au 1596 ϕ 15 De 1596 † 3 Ma 1598	15 Se 1597 : >.
[Franciscus Buisseret]		Deken v. kapittel. 18 Ma 1598 : □ dr. kapittel. 10 Ap 1598 : ⚡ onder druk v. aartsht. Albrecht.
Guilielmus de Berghis (Bergen of juister Grimbergen)	□ 26 Me 1598 ⊗ 9 No 1601 † 27 Ap 1609 □ 21 Me 1609	← v. Antwerpen. 30 De 1601 : >.
Joannes Richardot	◇ 20 Jl 1609 ⊗ 17 Au 1609 † 28 Fe 1614	← v. Atrecht (vertrekt 21 Ma 1610).
Franciscus Buisseret	□ 24 Ma 1614 ⊗ 9 Fe 1615 † 2 Me 1615	← v. Namen (vertrekt 6 Ja 1615). 16 Ma 1615 : toekenning pallium. 24 Ma 1615 : >.
Henricus Franciscus v. der Burch	□ 13 Jn 1615 ⊗ 2 Me 1616 < 8 Jl 1616 † 23 Me 1644	← v. Gent. 29 Jl 1616 : ontvangt pallium. 17 Oc 1616 : >.
Josephus de Bergaigne	□ 24 Fe 1645 ⊗ 28 Me 1646 < 27 Jl 1646 † 24 Oc 1647	Tevens bs. v. 's Hertogenbosch (⊗ 13 Me 1641). Nimmer in abd.
Gaspar Nemius (V. den Bosch ; Dubois)	□ 24 Au 1649 ⊗ 1 De 1651 < 19 Ma 1652 † 22 No 1667	← v. Antwerpen (vertrekt 24 Ma 1652). 22 Ja 1652 : ontvangt pallium.
Ladislaus Jonnart	⊗ 15 Jl 1669 < 4 Ap 1671 † 22 Se 1674	← v. Sint-Omaars (vertrekt 16 Me 1671).

□ verkiezing ; ◇ benoeming ; ⊗ bekrachtiging door paus ; ϕ wijding ; < inbezitting ; > installatie ; ← komende van ; → vertrek naar ; ⚡ afstand ; ⚡ afzetting ; † overlijden ; ☆ vermelding ; ∞ huwelijk.

KAMERIJK

Naam	Datum	Toelichtingen
Jacobus Theodorus de Bryas (Brias)	♂ 17 Jn 1675 † 16 No 1694	← v. Sint-Omaars (vertrekt 9 Oc 1675). 28 (20?) Oc 1675: >.
Franciscus de Salignac de la Mothe Fénelon	◇ 4 Fe 1695 ♂ 30 Me 1695 ♂ 10 Jl 1695 < 10 Au 1695 † 7 Ja 1715	10 Au 1695: tevens >.
Joannes d'Estrées	◇ einde Ja/begin Fe 1716 † 4 Ma 1718	† vooraleer ♂.
Josephus Emmanuel de la Trémoïlle	♂ 11 Me 1718 ♂ 30 Me 1719 † 6 Ja 1720	← v. Bayeux. Tevens kd. (17 Me 1706: benoemd). Nimmer in abd.
Guilielmus Dubois	◇ 14 Ap 1720 ♂ 9 Jn 1720 † 10 Au 1723	3 Ma 1720: priester. 16 Jl 1721: kd. benoemd. Nimmer in abd.
Carolus de Saint-Albin	◇ 17 Oc 1723 ♂ 20 De 1723 † 9 Me 1764	← v. Laon. 19 Fe 1726: >.
Leopoldus-Carolus de Choiseul-Stainville	◇ 13 Me 1764 ♂ 9 Jl 1764 < 2 Au 1764 † 8 (of 4?) Se 1774	← v. Albi. 9 Jl 1764: ontvangt pallium. 8 Oc 1764: >.
Henricus Maria Bernardinus de Rosset de Rocozeul de Fleury	◇ 24 Se 1774 ♂ 3 Ap 1775 < 19 Me 1775 † 22 Ja 1781	← v. Tours. 7 Au 1775: >.
Ferdinandus Maximilianus Meriadec de Rohan-Guéméné	◇ 4 Fe 1781 ♂ 18 Ap 1781 < 2 Me 1781 ✠ 1801, kort na 15 Jl † 31 Oc 1813	← v. Bordeaux. 29 Au 1782: >. 1790: emigreert. 1801, kort na 15 Jl (concordaat): ✠.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, KEULEN

Naam	Datums	Toelichtingen
S. Maternus	✧ 2 Oc 313 ✧ 1 Au 314	Bisschoppen v. Keulen denkelijk v. begin af metropolitaan; v. 794/795 af evencens titel v. <i>archiepis-copus</i> . Feest: 13 Se, 14 Se of 18 Ap.
Euphratas (Euphrates)	✧ 334	
S. Severinus	✧ 397	N. Gregorius van Tours: in leven bij † v. S. Martinus v. Tours († 8 No 397). Feest: 23 Oc. Onder Severinus, of kort daarop, Keulen in handen der Franken; denkelijk hierdoor kerkorganisatie ont-wricht en bd. tijdlang zonder titularis.
Carentinus	—	Tijdgenoot v. Venantius Fortunatus (° ca. 530. † begin 7e e.).
S. Ebergisilus	✧ 590	Feest: 24 Oc of 14 Se.
Solacius	✧ 614	
Sunnoveus	—	
Remedius	—	
S. Honoberhtus (Cunibertus)	✧ 627 ✧ 3 Se 643	Feest: 12 No
Botadus	—	
Stephanus	—	
Alduinus	—	
Gyso	—	
Anno I	—	
Faramundus	—	
Raginfridus	✧ 21 Ap 742 † in of vóór lente 745	Lente 745: abd. vacant.
S. Agilolphus	✧ 1 Me 748	Feest: 9 Jl of 31 Ma.
S. Hildegarus	† 753	Feest: 8 Au.
Berthelmus	✧ 13 Au 762	
Riculfus (Riculfus)	✧ ca 780	✧ in gedicht v. Alcuinus, geschreven ca. 780.
S. Hildeboldus (Hildibaldus)	✧ 788/789 † 3 Se 818/819	794: laatste ✧ v. Hildeboldus als bs. 795: 1 ^e ✧ als abs. Feest: 9 Se.

□ verkiezing; ◇ benoeming; ♂ bekrachtiging door paus; ϕ wijding; < inbezit-neming; > installatie; ← komende van; → vertrek naar; ↖ afstand; ↘ afzetting; † overlijden; ✧ vermelding; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Hadebaldus	819 † 841	
Liutbertus	✧ 3 Ja 842 [→ 849]	3 Ja 842 : ✧ als elekt. Nog zelfde j. in ongenade bij kn. Lotharius (gecompromitteerd op Pasen 842 m. Lodewijk de Duitser, toen op bezoek te Keulen ?) en vervangen dr. Hilduinus.
Hilduinus	842 ✧ 15 Me 848	842 : aanvangsj. n. annalen v. Keulen. 843 - 15 Me 848 : enkel ✧ als elekt. Liutb. bleef rechten laten gelden tot in 849, dr. toedoen v. Lodewijk de Duitser, → n. Munster. Rond zelfde tijd (849/850) schijnt Hild. ✧ ten gunste v. neef Gunther.
Guntherus	♠ 20 Ap 850 ✧ Oc 863 [✧ 1 Jl 869]	Oc 863 : dr ps. ✧ wegens optreden ten gunste v. Lotharius II in diens echtscheidingsproces ; G. hield hiermede geen rekening. 29 Ma (Witte Donderdag) 864 : droeg mis op in kathedraal ; ps. eist v. Loth. II ✧. Loth. II benoemt beheerders : Hugo de abt : 864, na 29 Ma - 865. Hilduinus, br. v. G. : 866 - † 869. G. bleef invloedrijk in abd. (laatste ✧ 1 Jl 869). † v. Lotharius II (8 Au 869) ontnam a. Gunther alle kans op herstel. Inval in rijk v. Lotharius II dr. Karel de Kale en Lodewijk de Duitser ; beiden hadden kandidaat.
[Hilduinus]	□ begin Ja 870	H., kandidaat v. Karel : □ begin Ja 870 te Aken.
S. Willebertus	□ begin Ja 870 ♠ 17 Ja 870 † 11 Se 889	W., kandidaat v. Lodewijk : □ begin Ja 870 te Deutz. 17 Ja 870 : ♠, vervolgens >. 8 Au 870, verdrag v. Meersen : Keulen a. Dts. ; derhalve W. abs. 874 : ontvangt pallium.
Hermannus I (Herimannus)	✧ Me 890 † 11 Ap 923/ 924	Me 890 : ontvangt pallium.
Wicfridus	923/924 † 9 Jl 953	
S. Bruno I	□ Jl 953 ◇ 953, 11/20 Au ♠ 25 Se 953 † 11 Oc 965	Tevens ht. v. Lotharingen (Se 953).
Folmarus (Poppo)	◇ 965, na 11 Oc (25 De ?) † 18 Jl 967	◇ denkelijk ca. 25 De 965, toen Otto I te Keulen.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, KEULEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Gero	◇ 11 Ap 969 † 29 (28 ?) Jn 975 (976 ?)	Reeds lang □ vóoralceer ◇.
Warinus	□ en φ 975 (of 976 ?), na 28/29 Jn ✕ 984/985 † 21 Se 985	
Evergerus	985 (of 984?) † 11 Jn 999	
S. Heribertus	φ 25 De 999 † 16 Ma 1021	25 De 999 : reeds pallium ontvangen.
Piligrimus	φ 29 Jn 1021 † 24/25 Au 1036	
Hermannus II	1036, na 24/ 25 Au † 11 Fe 1056	
S. Anno II	φ 3 Ma 1056 † 4 De 1075	
Hidolphus	◇ 6 Ma 1076 φ 13 of 20 Ma 1076 † 21 Jl 1078	
Sigewinus	◇ 1078, na 25 De † 31 Me 1089	
Hermannus III	◇ 25 Jl 1089 † 21/22 No 1099	
Fredericus I	◇ 6 Ja 1100 φ 11 No 1100 † 25 Oc 1131	
[Godefridus]	□ 1131, na 25 Oc ✕ 1131, vóór 25 De	Intriges v. Bruno v. Berg : G. ✕
Bruno II v. Berg	◇ 25 De 1131 φ vóór 18 Ma 1132 † 29 Me 1137	

□ verkiezing ; ◇ benoeming ; ✕ bekrachtiging door paus ; φ wijding ; < inbezitneming ; > installatie ; ← komend van ; → vertrek naar ; ✕ afstand ; ✕ afzetting ; † overlijden ; ☆ vermelding ; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Hugo v. Sponheim	□ 1137, 29 Me/ 6 Jn ϕ 6 Jn 1137 † 1 Jl 1137	
Arnoldus I	□ 1138, 4/14 Fe (?) ϕ 1138, 13 Ma/ 8 Ap (3 Ap ?) † 3 Ap 1151	□ : na 4 De 1137 (ϕ v. sedisvacatie); mogelijk ts. 4 en 14 Fe 1138 (afgeleid uit episcoopaatsjaren in oorkonden). ϕ : ts. 13 Ma (laatste ϕ als elekt) en 8 Ap (1° ϕ als abs.), mogelijk 3 Ap 1138 (Pasen). 21 Ma 1148: dr. ps. Eugenius III op concilie v. Reims geschorst.
Arnoldus II v. Wied	□ 1151, 7/13 Ap ϕ Ja 1152 † 14 Me 1156	Einde Ap 1151: ontvangt regalia. Ja 1152: ϕ, ontvangt tevens pallium.
Fredericus II v. Berg	□ 1156, 14 Me/ Jl ϕ De 1156 † 15 De 1158	□ betwist ts. Fr. v. Berg en Gerard, proost v. Bonn: geschil voor rijksdag v. Nuremberg (Jl 1156); uitspraak verschoven tot rijksdag v. Regensburg (Se 1156). 17/18 Se 1156: uitspraak ten gunste v. Fr.; ontvangt regalia.
Rainaldus (Reinaldus) v. Dassel	□ 1159, einde Me/begin Jn (?) ϕ 2 Oc 1165 † 14 Au 1167	Einde Jn 1159: R. in Italië op hoogte gebracht v. □ (30 Jn 1159: ϕ als kanselier; 1 Au 1159: 1° ϕ als elekt.). 29 Me 1165: priester.
Philippus I v. Heinsberg	□ herfst 1167 ϕ 29 Se 1168 † 13 (12 of 15 ?) Au 1191	
[Lotharius v. Hochstaden]	□ 1191, na 13 (12 of 15) Au	Proost v. Bonn, ook wel Loth. v. Bonn geheten. ⚡ onder druk v. familie v. Bruno v. Berg.
Bruno III v. Berg	□ 1191, na 13 (12 of 15) Au ϕ 31 Me 1192 ⚡ 1193, na 28 Jn † 23 Ap 1200	13 Ja 1192: ontvangt regalia. 28 Jn 1193: laatste ϕ als abs.
Adolphus I v. Berg (of v. Altena)	□ 1193, 28 Jn/2 No ϕ 27 Ma 1194 ⚡ 19 Jn 1205	2 No 1193: 1° ϕ als elekt. 26 Ma 1194: priester. 13 Ma 1205: bevel v. ps. Innocentius III om Ad. in ban te slaan (aanhanger v. kn. Filips v. Zwaben). 19 Me 1205: in ban en m. ⚡ bedreigd. 19 Jn 1205 ⚡. In strijd m. Br. IV.
Bruno IV v. Sayn	□ 25 Jl 1205 ϕ 6 Jn 1206 † 2 No 1208	In strijd m. Ad. I (meester in groot deel v. abd., terwijl Bruno meester in stad Keulen). 27 Jl 1206: Br. gevangen dr. Filips van Zwaben. 30 No 1207: Br. vrijgelaten en Ad. dr. legaten v. ps. uit kerkban bevrijd op voorwaarde n. Rome voor onderzoek.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, KEULEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Theodericus I v. Hengebach	☐ 22 De 1208 ϕ 24 Me 1209 \leftarrow Ap 1212 \leftarrow Ja/Fe 1216	<p>Lente 1208 : onderzoek te Rome ; beslissing verschoven tot 30 No ; Br. blijft in bezit v. kerkelijke jurisdictie.</p> <p>11 Se 1208 : terugkeer v. Br. te Keulen.</p> <p>1209, denkelijk ts. 28 Ap en 12 Me : ontvangst pallium.</p> <p>23 Me 1209 : priester.</p> <p>Ma 1212 : in ban dr. legaat v. ps. wegens trouw a. kn. Otto IV.</p> <p>Ap 1212 : \leftarrow.</p> <p>Strijd m. Adolf I.</p> <p>Ja/Fe 1216 : Theod. en Ad. \leftarrow.</p> <p>† 9 Me, j. onbekend (laatste \star No 1223).</p>
Adolphus I v. Berg (of v. Altena)	\leftarrow Ap 1212 \leftarrow Ja/Fe 1216	<p>Ap 1212 : gewezen abs. (1193-1205), na \leftarrow v. Theod., dr. legaat v. ps. hersteld (2 Me 1212 : te Keulen).</p> <p>Strijd m. Theodericus.</p> <p>Ja/Fe 1216 : op verzoek v. Innocentius III, Adolf en Theod. \leftarrow.</p> <p>† 15 Ap, j. onbekend (laatste \star 1220).</p>
S. Engelbertus I v. Berg	☐ 29 Fe 1216 γ 1 Me 1216 ϕ 24 Se 1217 \dagger 7 No 1225	<p>1 Me 1216 : γ dr. legaat v. ps. ; tevens ontvangst regalia.</p> <p>24 Ap 1218 : brief v. ps. dat pallium verstuurd.</p>
Henricus I v. Molenark	☐ 15 No 1225 ϕ 20 Se 1226 \dagger 26 Ma 1238	<p>De 1225 : ontvangst regalia.</p>
Conradus v. Hochstaden	☐ 1238, 26 Ma/30 Ap γ Ap 1239 ϕ 28 Oc 1239 \dagger 18 Se 1261	<p>30 Ap 1238 : 1° \star als elekt.</p> <p>Begin Au 1238 : ontvangst regalia.</p> <p>5 Fe 1244 : brief v. ps. dat pallium verstuurd.</p>
Engelbertus II v. Valkenburg	☐ 2 Oc 1261 ϕ 1262, vóór 31 De \dagger 20 Oc 1274	<p>9 No 1261 : ontvangst regalia.</p> <p>31 De 1262 : brief v. ps. dat hij Engelbert heeft ϕ en pallium overhandigd.</p>
Sifridus v. Westenburg	γ en ϕ 16 Ma 1275 \dagger 7 Ap 1297	<p>3 No 1274 : bericht v. \dagger v. Eng. a. hof v. ps. te Lyon ; Gregorius X behoudt zich benoeming voor v. abs</p> <p>15 No 1274 : vooraleer dit bericht te Keulen, reeds ☐ ; meerderheid voor Conradus v. Berg ; minderheid voor S. v. Westenburg.</p> <p>Ma 1275 : ps. verbreekt ☐ ten voordele v. Sif.</p> <p>16 Ma 1275 : ps. γ Sif., ϕ en overhandigt hem persoonlijk pallium.</p> <p>23 Ma en 3 Ap 1275 : bevestigingsbullen.</p>

verkiezing ; \diamond benoeming ; γ bekrachtiging door paus ; ϕ wijding ; \leftarrow inbezitting ; $>$ installatie ; \leftarrow komend van ; \rightarrow vertrek naar ; \leftarrow afstand ; \leftarrow afzetting ; \dagger overlijden ; \star vermelding ; ∞ huwelijk.

Naam	Datum	Toelichtingen
Wicboldus I v. Holte	□ 3 Me 1297 ♂ 22 Au 1297 ♂ 1297, 9 Se/ 24 Se † 28 Ma 1304	9 Se 1297: brief v. ps. dat pallium opgestuurd, te overhandigen na ♂. 24 Se 1297: 1° ♀ als abs.
Henricus II v. Virneburg	♂ 22 Ja 1306 ♂ 1306, 22 Ja/ 4 Fe † 6 Ja 1332	Begin Me 1304: □ betwist ts. Willem v. Gulik († 18 Au 1304), Reinhard v. Westerborg en Hendrik v. Virneburg. Jn/begin Jl 1304: Benedictus XI verbreekt □ en ♂ Hend.; maar † 7 Jl 1304 vóór bekendmaken v. ♂ in consistorium. De 1305/Ja 1306: Hend. ♂ dr. Clemens V (18 De 1305: reeds ♂, maar pas 22 Ja 1306 bevestigingsbulle). 4 Fe 1306: 1° ♀ als abs.
Walramnus v. Gulik	♂ 27 Ja 1332 † 14 Au 1349	
Guilielmus I v. Gennep	♂ en ♂ 18 De 1349 † 14/15 Se 1362	18 De 1349: ♂ en persoonlijk ♂ dr. ps. Clemens VI. 14 Oc 1350: ontvangst regalia.
Adolphus II v. der Mark	♂ 21 Jn 1363 ♂ 15 Ap 1364	□ betwist (alhoewel ps. benoeming gereserveerd) ts. Jan v. Virneburg en Engelbert, bs. v. Luik. 21 Jn 1363, uitspraak v. ps.: ♂ v. Ad. v. der Mark, elekt v. Munster; Jan v. Virneburg ♂ bs. v. Munster. Verzet v. J. v. Virneburg. Einde Oc 1363: > v. Ad., nadat geschil m. Jan bijgelegd. 15 Ap 1364: ♂ om ∞; had geen geestelijke wijding ontvangen.
Engelbertus III v. der Mark	♂ 15 Ap 1364 † 26 Au 1369	← v. Luik.
[Kuno v. Falkenstein]	[23 De 1366] 27 Ma 1370 ♂ 2 Jl 1371	Abs. v. Trier. 23 De 1366: ♂ coadjutor v. Eng. 27 Ma 1370: na † v. Eng. dr. ps. beheerder v. Keulen. □ dr. kapittel, maar weigerde ♂ v. Trier; liet neef Frederik □. 2 Jl 1371: laatste ♀ als beheerder.
Fredericus III, gf. v. Saarwerden	□ 1370, na 27 Ma ♂ 13 No 1370 † 9 Ap 1414	11 De 1370: overhandiging v. pallium dr. ps. Urbanus V (tevens ♂ ?). 21 Jn 1371: >.
Guilielmus II v. Gulik-Berg	□ 18 Ap 1414 ♂ 1415, vóór 12 Jl ♂ einde 1415	Willem v. Berg-Gulik, elekt v. Paderborn. 18 Ap 1414: □ dr. deel v. kapittel te Keulen. 12 Jl 1415: reeds ♂ dr. ps. Gregorius XI. Einde 1415: W. ♂ a. Keulen en Paderborn om te ∞ m. nicht v. Diederik v. Mörs (3 De 1415: overeenkomst ts. W. en Died. v. Mörs; 20 Fe 1416: ∞).

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, KEULEN

Naam	Datum	Toelichtingen
Theodericus II v. Mörs	☐ 24 Ap 1414 ♂ 30 Au 1414 ♂ 3 Fe 1415 † 14 Fe 1463	Diederik v. Mörs, beheerder v. Keulen (herfst 1413). 24 Ap 1414: ☐ dr. ander deel v. kapittel te Bonn. 30 Au 1414: ♂ dr. tegenpaus Johannes XXIII. 7 Fe 1415: >. Begin 1415: ☐ beheerder v. Paderborn (♂ 13 Ap 1415). 24 Ja 1446: ♂ dr. ps. Eugenius IV; ♂ v. Adolf v. Kleef; beslissing zonder gevolg. 5-7 Fe 1447: Diederik dr. ps. hersteld.
Rupertus v. de Palts	☐ 30 Ma 1463 ♂ 1463, vóór 16 Jn † 16 Jl 1480	16 Jn 1463: betaling a. curie voor ♂. 1471: ontvangst regalia. 24 Ma 1473: wegens wanbeheer v. Ruprecht, Herman landgf. v. Hessen ☐ beheerder. Burgeroorlog: Karel de Stoute, ht. v. Bourgondië, tot vg. dr. Rupr., terwijl Hendrik v. Hessen, br. v. Herman, ◇ vg. dr. kz. Frederik III (14 Ja 1474). 26 Jl 1477: overeenkomst waarbij Rupr. titel v. abs., maar a. Herm. daadwerkelijk wereldlijk en geestelijk gezag. 6 Jl 1478: overeenkomst waarbij Rupr. ♂ en zich verbindt te ijveren voor ♂ v. Herm.
Hermannus IV v. Hessen	☐ 11 Au 1480 ♂ 15 No 1480 † 20 Se 1508	☐ na † v. Ruprecht. 6 Fe 1481: ontvangst pallium. Tevens beheerder (11 Ap 1496), later (na 7 Ma 1498) bs. v. Paderborn.
Philippus II v. Daun-Oberstein	☐ 13 No 1508 ♂ 31 Ja 1509 ♂ 14 No 1509 † 12 Fe 1515	18 Ap 1509: toekenning pallium. 23 Ap 1509: toekenning regalia.
Hermannus V v. Wied	☐ 14 Ma 1515 ♂ 13 Jn 1515 ♂ 1518 ♂ 25 Ja 1547 † 15 Au 1552	26 Ap 1515: toekenning regalia. 20 Jn 1515: toekenning pallium. 13 Jn 1532: gepostuleerd tot beheerder v. Paderborn (♂ 14 Se 1532). V. af 1543 verwickelingen wegens protestantse neigingen (o.m. 1 Jn 1543: waarschuwing v. Paulus III). 8 Ja 1546: geschorst. 16 Ap 1546: in ban. 25 Ja 1547: ♂.
Adolphus III v. Holstein-Schaumburg	[17 De 1533] 11 De 1546 ♂ 18 Ap 1548 † 20 Se 1556	17 De 1533 en 27 Au 1535: ☐ en ♂ coadjutor m. recht v. opvolging. 3 Jl 1546: Paulus III beveelt hem Herm. op te volgen. 11 De 1546: Ad. maakt bekend dat bewind opgenomen. 24 Ja 1547: ☐ dr. kapittel. 3 Me 1547: priester. 5 De 1547: toekenning regalia. 28 Jl 1550: >.

verkiezing; ◇ benoeming; ♂ bekrachtiging door paus; ♂ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komende van; → vertrek naar; ♂ afstand; ♂ afzetting; † overlijden; ♂ vermelding; ∞ huwelijk.

Naam	Datum	Toelichtingen
Antonius v. Holstein-Schaumburg	□ 26 Oc 1556 ♂ 6 Oc 1557 † 18 Jn 1558	16 Ma 1558 : toekenning regalia. Geen geestelijke wijding ontvangen.
Joannes Gebhardus I v. Mansfeld	□ 26 Jl 1558 ♂ 31 Ja 1560 † 2 No 1562	19 Jl 1559 : voorlopige toekenning regalia. 23 Se 1560 : toekenning regalia. 13 Ma 1560 : ontvangt pallium. Geen geestelijke wijding ontvangen.
Fredericus IV v. Wied	□ 19 No 1562 ♂ 25 Oc 1567 † 23 De 1568	Enkel elekt.
Salentinus v. Isenburg	□ 23 De 1567 ♂ 9 De 1573 ♂ 13 Se 1577	4 No 1575 : toekenning regalia. Beheerder v. Paderborn (21 Ap 1574 : gepostuleerd ; ♂ 4 Se 1574 ; ♂ 5 Se 1577). Geen geestelijke wijding ontvangen. † 19 Ma 1610.
Gebhardus II Truchsess zu Waldburg	□ 5 De 1577 ♂ 29 Fe 1580 ♂ 1 Ap 1583 † 31 Me 1601	19 Ma 1578 : priester. 9 Me 1578 : toekenning regalia (reeds op 24 Ap 1578 in keurvorstencollege). 14 Ma 1580 : toekenning pallium. 29 De 1582 : gaat over n. protestantisme. 2 Fe 1583 : ∞ ; poogt als protestants vorst Keulen te behouden. 1 Ap 1583 : ♂ dr. ps. 1583-1584 : in strijd met opvolger Ern. v. Beieren.
Ernestus v. Beieren	□ 2 Jn 1583 ♂ 7 Oc 1583 † 17 Fe 1612	Tevens bs. v. Freising (♂ 20 De 1566), Hildesheim (♂ vóór 9 Oc 1575), Luik (♂ 3 Ap 1581), Munster (♂ 27 No 1585). 15 Se 1583 : ontvangst regalia.
Ferdinandus v. Beieren	[29 Ap 1595] < 12 Ma 1612 † 13 Se 1650	29 Ap 1595 : □ coadjutor m. recht v. opvolging v. oom Ernest (18 De 1595 : ♂ ; 1 Oc 1595 : bestuur in handen). 12 Ma 1612 : abs., na † v. Ernest. 5 Oc 1613 : toekenning regalia. Bij † v. oom Ern. tevens bs. v. Luik, Munster, Hildesheim, Freising ; later nog v. Paderborn (1618).
Maximilianus Henricus v. Beieren	[10 Fe 1642] < 26 Oc 1650 ♂ 8 Oc 1651 † 3 Jn 1688	10 Fe 1642 : als coadjutor m. recht v. opvolging aangenomen dr. neef Ferdinand (♂ De 1642). 26 Oc 1650 : abs. na † v. Ferdinand. 24 Se 1651 : priester. 27 De 1651 : ontvangt pallium. 26 Ap 1660 : toekenning regalia. Bij † v. Ferdinand tevens bs. v. Luik en Hildesheim ; later nog v. Munster (♂ 1 Se 1683 ; niet ♂).

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, KEULEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Josephus-Clemens v. Beieren	<p>⋈ 20 Se 1688 ϕ 1 Me 1707 † 12 No 1723</p>	<p>Tevens bs. v. Freising (No 1685; ⋈ 29 Se 1694; opnieuw ⋈ 7 Fe 1695; ⋈ 1716), Regensburg (No 1685; ⋈ 6 Se 1694), Luik (⋈ 18 Se 1694), Hildesheim (als coadjutor, opvolger in Au 1702; dr. politieke omstandigheden pas < 1715). Begin 1691: voor 1^e maal te Keulen. No 1702: als bondgenoot v. Fkr. moet Dts. ontvluchten. 24 De 1706: priester (in Fkr. gewijd). 7 Se 1714, vrede v. Baden: in macht hersteld. 25 Fe 1715: terug in abd. (te Bonn). 20 Ap 1717: toekenning regalia.</p>
Clemens Augustus v. Beieren	<p>[9 Me 1722] 12 No 1723 ϕ 9 No 1727 † 6 Fe 1761</p>	<p>9 Me 1722: □ coadjutor m. recht v. opvolging (⋈ 12 Jn 1722). 12 No 1723: abs. bij † v. Jos. Clem. 4 Ma 1725: priester. 13 Me 1725: > (te Bonn). 31 Au 1725: toekenning regalia. Reeds bs. v. Munster, Paderborn; tevens v. Hildesheim (⋈ 3 Au 1724) en Osnabrück (□ 4 No 1728).</p>
Maximilianus Fredericus v. Königsegg Rottenfels	<p>□ 6 Ap 1761 ⋈ 13 Jl 1761 ϕ 16 Au 1761 † 15 Ap 1784</p>	<p>16 Au 1761: ϕ; tevens ontvangst pallium. Tevens bs. v. Munster (⋈ 13 Ja 1763).</p>
Maximilianus Franciscus v. Oostenrijk	<p>[7 Au 1780] 15 Ap 1784 ϕ 8 Me 1785 † 26/27 Jl 1801</p>	<p>7 Au 1780: □ coadjutor m. recht v. opvolging voor Keulen (⋈ 27 Se 1780). 16 Au 1780: □ coadjutor voor Munster. 15 Ap 1784: abs. en bs. v. Munster bij † v. Max. Fred. 21 De 1784: priester. 8 Me 1785: ϕ; tevens ontvangst pallium. 3 Oc 1794: uit residentie Bonn verdreven dr. Franse troepen. 1794: keurvorstendom op linker Rijnsoever dr Fkr. genaast. 15 Jl 1801, concordaat: abd. Keulen afgeschaft en vervangen dr. bd. Keulen. 7 Oc 1801: kapittel □ niettemin Antoon Victor v. Oostenrijk; dr. politieke toestand geen < v. abd. 25 Fe 1803: dr. Reichsdeputationshauptschluss, overblijvend deel v. keurvorstendom verdeeld.</p>

□ verkiezing; ⋈ benoeming; ⋈ bekrachtiging door paus; ϕ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komende van; → vertrek naar; ⋈ afstand; ⋈ afzetting; † overlijden; ⋈ vermelding; ∞ huwelijk.

VI. BISSCHOPPEN, LEEUWARDEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Remigius Driutius (Drieux)	⌘ 8 Au 1561 → 7 No 1569	12 Me 1559: oprichting bd. Geen <. → n. Brugge (⌘ 13 Se 1569; < 7 No 1569).
Cunerus Petri	⌘ 16 Se 1569 < 11 De 1569 → 25 Ma 1577 † 15 Fe 1580	2 Fe 1570: >. 25 Ma 1577: gevangen dr. calvinisten; feitelijk einde v. bd. † in ballingschap.

VI. BISSCHOPPEN, LUIK

Naam	Datums	Toelichtingen
S. Servatius (Aravatus)	⌘ 343 ⌘ 360	<i>Zetel te Tongeren.</i> [J. COENEN, <i>Is de stad Tongeren ooit bisschopsstad geweest?</i> in: Limburg, dl. XXXII, 1953, ont- kent dat Tongeren zetel van bd. is geweest.] † kort vóór inval v. Hunnen (385). Feest: 13 Me.
.....		<i>Zetel te Maastricht.</i> (Enkel te bewijzen v. af Domitianus of Monulphus).
Falco	⌘ 511/2 (?)	Enige ⌘: brief v. Remigius, abs. v. Reims, mis- schien kort na † v. Clovis (27 No 511).
S. Agricola	† 533	Feest: 5 Fe.
S. Domitianus	⌘ No 535 ⌘ Oc 549	No 535: ⌘ „episcopus Tongrorum quod et Trai- ecto”; 1° ⌘ v. Maastricht als zetel v. bd., doch „quod et Traiecto” mogelijk latere interpolatie. Feest: 7 Me. Heriger v. Lobbes (10° e.), in zijn lijst v. oudste bs ^{en} , voegt ts. Domitianus en Joannes nog 3 bs ^{en} (Gundulphus, Perpetuus, en Ebergisus): hebben waarschijnlijk bestaan, doch niet zeker of wel bs ^{en} v. Maastricht (Ebergisus te vereenzelvigen m. Ebergi- silus, abs. v. Keulen; Gundulphus misschien m. Bet- tulphus v. 614 v. dewelke Heriger niet gewaagt).
S. Monulphus	—	1° bs. waarv. zeker dat zetel te Maastricht. Feest: 16 Jl (nu 27 Jl). Steunend op verkeerd geïnterpreteerde passus v. Gre- gorius v. Tours, heeft DUCHESNE, <i>Fastes épisco- paux</i> , bs. Monulphus geplaatst vóór Domitianus en Falco: z. E. DE MOREAU, <i>Le transfert de la rési- dence des évêques de Tongres à Maastricht</i> , in RHE, XX, 1923, 457-464.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, LUIK

Naam	Datums	Toelichtingen
S. Bettulphus (Gundulphus ?)	✧ 614	Feest : 16 Jl.
S. Joannes I Agnus (het Lam)	□ 623/629	□ onder kn. Chlotarius II toen diens zn. Dagobert kn. v. Austrasië (623-629). Feest : 25 Jl.
S. Amandus	647 (?) ✧ 650 † 6 Fe 675/6	Einde 649 : brief v. ps. Martinus I m. weigering ✧ v. Am. als wijbs. te aanvaarden. 650 : Am. n. Rome ; ✧ wordt aanvaard.
S. Remaclus (Remagilus)	650 ✧ vóór 6 Se 669/670	Traditionele opvatting : ca. 660/661 ✧ en teruggetrokken in abbdij Stavelot (laatste ✧ 671) ; in elk geval ✧ vóór 6 Se 669/670 (✧ v. opvolger). Feest : 3 Se.
S. Theodardus	✧ 6 Se 669/670	Misschien v. af 660/661 bs. Kort na 6 Se 669/670 : vermoord. Feest : 10 Se.
S. Lambertus	675 of kort daarvóór † 698, 700, 701 (?) (✧ 683)	Bs. in laatste of een der laatste regeringsjaren v. kn. Childerik II († 10 Se/15 No 675). 675/6 : tijdens woelingen na † v. Child. II → uit bd. 682/3 : na 7 j. verblijf te Stavelot, hersteld als bs. † : 698 (Sigebert v. Gembloers), 700 (Ekkehard v. Aura), 701 (Annales Leodienses, 11 ^e e.). Feest : 17 Se.
[Faramond]	675/6 ✧ 682/3	Indringer : beheerde bd. tijdens → v. Lambert. <i>Zetel te Luik.</i>
S. Hubertus (Chuchobertus)	ca 700 (?) (✧ 13 Me 706) † 30 Me 727	In 13 ^e j. als bs. (ca. 713/714 ?) deed lichaam v. Lambert overbrengen v. Maastricht n. Luik, waar hij bij voorkeur verbleef, en dat vermoedelijk reeds zetel v. bd. werd. Feest : 3 No.
S. Floribertus	✧ 1 De 735	Feest : 25 Ap.
Fulcharius (Fulcricus)	737/738 (✧ 1 Me 748) † 769 (✧ 765)	737/738 - † 769 : Annales Lobienses. V. Fulcharius tot Stephanus zijn de gegevens der — meestal vrij laattijdige en niet altijd betrouwbare — bronnen, gecontroleerd a. de hand v. de (ts. haakjes geplaatste) bron.
Agilfridus	769 † 787	N. Annales Lobienses ; geen oorkondelijke vermeldingen.
Gerbaldus	787 † 18 Oc 810	787- † 810 : Ann. Lobienses ; † 18 Oc : Egidius v. Orval. ✧ in brief v. Karel de Grote, v. 800/811.

□ verkiezing ; ◇ benoeming ; ♂ bekrachtiging door paus ; ♂ wijding ; < inbezitting ; > installatie ; ← komende van ; → vertrek naar ; ✧ afstand ; ✧ afzetting ; † overlijden ; ✧ vermelding ; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Waltcaudus	ϕ 810, na 18 Oc (?) (ϕ 811) † 8 Ap 832(?) (ϕ 19 Ap 831)	ϕ 810 (Translatio S. Huberti). † 831 (Ann. Lobienses; in dat geval, na 19 Ap). Eg. v. Orval: sterf dag 8 Ap. Dus mogelijk 8 Ap 832.
Erardus (Pirardus)	832, na 8 Ap(?) (ϕ 835) † 840, vóór Au (ϕ 838)	831- † 842 (Ann. Lobienses; sterfj. onjuist: z. be- ginj. v. opvolger). † 840 (Eg. v. Orval).
Hartcarius (Hircarius)	840, vóór Au (ϕ Au 840) † 30 Jl 852, 854 of 855(?)	† 852 (Ann. Lobienses), 854 (Ann. Leodienses), 30 Jl 855 (Eg. v. Orval).
Franco	852 of 856 (ϕ 859) † 9 Ja 901 (ϕ 8 Oc 898)	Aanvang: 852 (Ann. Lobienses), 856 (Eg. v. Orval).
Stephanus	ϕ 29 No 904 † 19 Me 920(?)	+ 920 (Ann. Lobienses, Ann. Leodienses); 19 Me 922 (Eg. v. Orval: sterfj. onjuist, doch sterf dag vermoedelijk juist).
Richarius	□ 920, na 19 Me ϕ 4 No 922 † 23 Jl 945	
[Hilduinus]		Tegenbs. v. Rich. 920: opgedrongen dr. Duitse kn. en ht. v. Lotha- ringen. 922: † dr. ps.
Hugo I	945, na 23 Jl † 24(26?) Ja 947	
Farabertus	947, 24 Ja/ 30 Ap † 28 Au 953	
Ratherus	ϕ 25 Se 953 † 25 De 955	Tevoren 2 maal bs. v. Verona. Na oproer te Luik gevolgd dr. † (25 De 955), opnieuw bs. v. Ve- rona (961-968); † 25 Ap 974.
Baldericus I v. Henegouwen	□ 25 De 955 † 20 Ap 959	
Eraclus (Everaclus)	ϕ 21 Au 959 † 27 Oc 971	
Notgerus	ϕ 14 of 23 Ap 972 † 10 Ap 1008	

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, LUIK

Naam	Datums	Toelichtingen
Baldericus II	10 Ap/1 Jl 1008 † 29 Jl 1018	
S. Walbodo (Woldobonus)	ϕ No 1018 † 21 Ap 1021	
Durand	1021, na 21 Ap † 14 of 23 Ja 1025	
S. Reginardus	1025, na 14 of 23 Ja † 5 De 1037	Feest : 18 Se.
Nithardus	1037, na 5 De/ 1038 † Au (11 ?16 ? 24 ?) 1042	
Wazo	1042, na Au † 8 Jl 1048	
Theoduinus	1048, na 8 Jl † 23 Jn 1075	
Henricus I v. Verdun	1075, na 23 Jn ϕ 1075, vóór 4 De † 31 Me 1091	ϕ dr. Anno II, abs. v. Keulen, die † 4 De 1075.
Otbertus	1091, na 31 Me ϕ 1 Fe 1092 † 31 Ja 1119	24 De 1091 : >.
[Alexander I v. Gulik]	1119, na 31 Ja ◀ 1119, vóór 23 Ap	1119, kort na 31 Ja : meester v. bd. ; investituur v. Hendrik V. 1119, vóór 23 Ap : ◀. Strijd m. Fr. v. Namen, die volgt.
S. Fredericus v. Namen	□ 23 Ap 1119 ϕ 26 Oc 1119 † 27/28 Me 1121	Kort na □ : > ; in strijd m. Al. v. Gulik. Feest : 27 Me.
[Alexander I v. Gulik]	1121, na 27/28 Me ◀ 2/4 Se 1121	1121, na 27/28 Me : opnieuw meester v. bd. 2/4 Se 1121 : dr. Frederik, abs. v. Keulen, ver- plicht ◀.
S. Adalbero (Albero) I v. Leuven	ϕ vóór 19 Me 1123 † 1 Ja 1128	Feest : 1 Ja.

□ verkiezing ; ◇ benoeming ; ⚔ bekrachtiging door paus ; ϕ wijding ; < inbezit-
neming ; > installatie ; ← komende van ; → vertrek naar ; ◀ afstand ; ◁ afzetting ;
† overlijden ; ⚭ vermelding ; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Alexander I v. Gulik	<p>ϕ 18 Ma of 15 Jn 1128 † 1134, kort na 30 Me</p>	† 9 Ma 1135
Adalbero (Albero) II v. Chiny	<p>□ 1134, na 30 Me (✧ 22 Ma 1136) † 23 of 26 Ma 1145</p>	
Henricus II v. Leyen (Leez)	<p>□ 12 Me 1145 ϕ 24 Jn 1145 † Au-Oc 1164</p>	† te Pavia, Au (Annales Mediolanenses), 4 Se (Necrologium S. Maximini), 6 Oc (Egidius v. Orval).
Alexander II v. Oeren (Orée)	<p>✧ Ma 1165 † 9/10 Au 1167</p>	
Radulphus v. Zaehringen	<p>1167, na 9/10 Au (✧ JI 1168) † 5 Au 1191</p>	Tevoren elekt v. Mainz (1160).
S. Albertus I v. Leuven	<p>□ 8 Se 1191 ♂ ca 24 Me 1192 ϕ 20 Se 1192 † 24 No 1192</p>	8 Se 1191 : A. v. Leuven □ tegen Albert v. Rethel. Ja 1192 : geschil over geldigheid v. □ voor kz. Hendrik VI, die eigen kandidaat, Lotharius v. Hochstaden ◇ (15 Ja 1192). Z. verder onder Loth. v. Hochstaden.
[Lotharius v. Hochstaden]	<p>◇ 15 Ja 1192 † ca 24 Me 1192</p>	Ma 1192 : Loth. te Luik. ca. Pinksteren (24 Me) 1192 : ps. verbreekt ◇ v. Loth. en ♂ A. v. Leuven (tevens kd. benoemd). 20 Se 1192 : ϕ v. A. v. Leuven te Reims. Alb. vermoord dr. tegenstanders. Geen < v. bd.
Simon v. Limburg	<p>□ Oc 1193 ◇ 13 No 1193 † 1 Au 1195</p>	No 1194 : Albert v. Kuik □ tot tegenbs. ; burgeroorlog. Vasten 1195 : S. en Alb. n. Rome. 1 Au 1195 : gedurende onderzoek † v. Simon (ondertussen kd. benoemd) ; Albert v. Kuik ♂.
Albertus II v. Kuik	<p>□ No 1194 ϕ 6 Ja 1196 † 2 Fe 1200</p>	Z. ook Simon v. Limburg. 21 Ja 1196 : >.
Hugo II v. Pierrepont	<p>□ 3 Ma 1200 ϕ 21 Ap 1202 † 12 Ap 1229</p>	1200/1202 : □ betwist (tegenkandidaten : Hendrik v. Jauche, Koenraad v. Seine). 10 Ap 1202 : □ dr. legaat v. ps. bevestigd. 13 Ap 1202 : priester.
Joannes II v. Eppes of v. Rumigny	<p>□ 24 Me 1229 b 9(24?) Ma 1230 † 30 Ap of 2 Me 1238</p>	8 Ma 1230 : priester.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, LUIK

Naam	Datums	Toelichtingen
Guilielmus v. Savoie	□ 25 Jn 1238 ⋈ 29 Me 1239 † Oc of 1 No 1239	□ betwist ts. Willem v. Savoie en Otto v. Eberstein. Geschil voor ps., terwijl beide kandidaten ◇ vragen a. kz. Frederik II. Oc of 1 No 1239: † v. Will. in Italië.
[Otto v. Eberstein]	◇ 1 No 1238	1 No 1238: Otto ◇. No 1238: O., onwettelijk, bevestigd dr. Koenraad, elekt v. Keulen. 18 No 1238: Gregorius IX gelast onderzoek; O. blijft meester in bd. ondanks bevelen v. ps. 29 Me 1239: Greg. IX bericht kapittel v. Luik dat Will. ⋈. O. handhaaft zich niettemin in bd.
Robertus I v. Thourotte	⋈ 3 Au 1240 < 26 De 1240 † 16 Oc 1246	← v. Langres. 2 Au 1240: ps. Gregorius IX verzoekt legaat a. te dringen bij R. v. Thourotte om bd. Luik te aanvaarden. 24 De 1240: te Hoei. 26 De 1240: te Luik en <. O. v. Eberstein, tot 1240 meester in bd., schijnt geen tegenwerpingen te hebben gemaakt.
Henricus III v. Gelre	□ 26 Se 1247 ◇ Oc 1247 (?) ⋈ 3 Jl 1274	Oc 1247: vermoedelijk investituur v. pas verkozen Rooms kn. Willem v. Holland (□ 3 Oc). 3 Jl 1274: ⋈ toen op punt ⋈ dr. ps. Gregorius X.
Joannes III v. Enghien	⋈ 28 Jl 1274 † 24 Au 1281	← v. Doornik. 31 Oc 1274: >.
Joannes IV v. Vlaanderen	⋈ 9 Jn 1282 < 31 Oc 1282 † 14 Oc 1291	30 Se 1281: □ betwist ts. Burchard v. Avesnes en Willem v. Auvergne; geschil voor ps. Martinus IV. Gwij, gf. v. Vlaanderen en Namen, bekomt v. ps. dat zn. Jan, bs. v. Metz, → n. Luik; Burchard v. Avesnes → n. Metz. Willem v. Auvergne → n. Besançon. 31 Oc 1282: > en <.
Sedes vacat	14 Oc 1291 24 Au 1296	28 No 1291: □ betwist ts. Gwij v. Henegouwen en Willem Berthout v. Mechelen; Gwij bewind in handen. W. Berthout n. Rome, kort daarop gevolgd dr. Gwij. Ondertussen momboor: Jan v. Avesnes, gf. v. Henegouwen (27 Oc 1291 □ dr. kapittel), die naderhand gezag overdroeg a. Burchard, bs. v. Metz en br. v. Gwij (1 ^e ⋈ 23 Ap 1293). Kort na 23 Ap 1293: Gwij, terug te Luik; bewind weer in handen (20 Jn 1294: investituur als momboor dr. kz.). 1295, 17 Ap/2 No: □ v. beide kandidaten verbroken dr. ps. Bonifatius VIII ten voordele v. Hugo v. Châlons.

□ verkiezing; ◇ benoeming; ⋈ bekrachtiging door paus; ⚪ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komende van; → vertrek naar; ⋈ afstand; ⋈ afzetting; † overlijden; ⋈ vermelding; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Hugo III v. Châlons	<p>♂ 12 De 1295 ♀ vóór 2 Ja 1296 → 11 De 1301</p>	<p>24 Au 1296: > → n. Besançon (♂ 11 De 1301).</p>
Adolphus I v. Waldeck	<p>♂ 1 Se 1301 † 12/13 De 1302</p>	<p>← v. Utrecht (□ 5 Au 1301). 25 De 1301: >.</p>
Thibaldus v. Bar	<p>♂ 13 Ma 1303 † 13 Me 1312</p>	<p>6 No 1303: >.</p>
Adolphus II v. der Mark	<p>♂ 16 Ap 1313 ♀ 10 Jn 1313 < 22 Jl 1313 † 3 No 1344</p>	<p>9 Jn 1313: priester. 25 De 1313: >.</p>
Engelbertus v. der Mark	<p>♂ 25 Fe 1345 ♀ 18 De 1345 → 15 Ap 1364</p>	<p>12 Ap 1345: >. 17 De 1345: priester. → n. Keulen (♂ 15 Ap 1364).</p>
Joannes V v. Arkel	<p>♂ 15 Ap 1364 † 1 Jl 1378</p>	<p>← v. Utrecht. 30 Jl 1364: >.</p>
Arnoldus v. Hornes	<p>♂ 22 Se 1378 < 24 Oc 1379 ◇ 9 No 1379 † 8 Ma 1389</p>	<p>6 Jl 1378: □ v. E. Persand v. Rochefort. 22 Se 1376: ps. v. Rome, Urbanus VI, weigert ratificatie en ♂ A. v. Hornes, bs. v. Utrecht. 8 No 1378: Eust. ♂ dr. ps. v. Avignon, Clemens VII; poogt vergeefs zich v. bd. meester te maken. Kort na 13 De 1378: A. v. Hornes te Luik. 16 De 1378: □ momboor in afwachting v. regeling der Utrechtse aangelegenheden en v. plechtige >. 1 Se 1379: toekenning regalia. 24 Oc 1379: > en <. 9 No 1379: investituur dr. abs. v. Keulen in naam v. Rooms kn. Wenceslas. Ca. 25 Ma 1380: investituur dr. Wenceslas in persoon.</p>
[Eustachius Persand v. Rochefort]	<p>□ 6 Jl 1378 ♂ 8 No 1378</p>	
[Theodericus v. der Mark]	<p>□ 26 Ma 1389 ♂ 5 Jn 1389</p>	<p>Weigert bd. (1 Oc 1389: kapittel ontvangt bericht v. definitieve weigering).</p>
Joannes VI v. Beieren	<p>□ 14 No 1389 ♂ 3 Ma 1390 < 8 Me 1390 † 22 Me 1418</p>	<p>Zn. v. Albrecht v. Beieren, gf. v. Holland en v. Henegouwen; "1374. 10 Jl 1390: >. 17 De 1390: onderdiaken (geen priester geworden). Sedert 1403: strijd m. Luikse onderdanen. 15 Jl 1406: te Maastricht.</p>
[Theodericus v. Hornes of v. Perwez]	<p>□ 26 Se 1406 ♂ 18 Ma 1407 † 23 Se 1408</p>	<p>26 Se 1406: Diederik □ dr. Luikenaren; vd. Hendrik v. Hornes, hr. v. Perwez, momboor. 18 Ma 1407: Died. ♂ dr. ps. v. Avignon, Benedictus XIII.</p>

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, LUIK

Naam	Datum	Toelichtingen
		23 Se 1408, slag v. Othée: † v. Died. en v. Hendrik v. Hornes. 29 Se 1408: J. v. Beieren terug te Luik. Verzaking a. bd. (z. Graven v. Holland, en eveneens hertogen v. Luxemburg): 24 Se 1417: benoemt, bij vertrek uit Luik, gouverneur-interimaris. 22 Me 1418: ⚡.
Joannes VII v. Wallenrode	⚗ 30 Me 1418 † 28 Me 1419	← v. abd. Riga. Jl 1418: in bd. 4 Jl of 4 Au 1418: >.
Joannes VIII v. Heinsberg	□ 16 Jn 1419 ⚗ 20 Se 1419 ♠ 16 Ma 1420 ⚡ 22 No 1455 † 18/19 Oc 1459	10 De 1419: >. 24 De 1419: priester. 22 No 1455: ⚡ ten voordele v. Lod. v. Bourbon. 23 Me 1456: verlaat Luik.
Ludovicus v. Bourbon	⚗ 7 Ap 1456 < 26 Jn 1456 ♠ 20 Jl 1466 † 30 Au 1482	13 Jl 1456: >. 6 Jl 1466: priester.
Sedes vacat	30 Au 1482 22 Oc 1484	31 Au 1482: Willem v. der Mark, overwinnaar v. Lod. v. Bourbon, momboor. 14 Se 1482: kapittel □, onder dwang, Jan v. der Mark, zn. v. Will. 23 Se 1482: Will. en Jan v. der Mark in ban dr. Herman, abs. v. Keulen. Oc 1482: nieuwe □ dr. uitgeweken kanunniken; betwist ts. Jan v. Hornes (□ 16 Oc 1482) en Jakob v. Croy. De 3 kandidaten doen beroep op ps.; ondertussen, burgeroorlog ts. v. der Marks en Hornes. 17 De 1483: Jan v. Hornes ⚗. 21 Me 1484: vrede ts. v. der Marks en Hornes.
Joannes IX v. Hornes	□ 16 Oc 1482 ⚗ 17 De 1483 < 22 Oc 1484 ♠ 11 Se 1485 † 18 De 1505	Aanvang: z. hoger. 7 No 1484: >.
Erardus v. der Mark	□ 30 De 1505 ⚗ 25 Fe 1506 < 18 Ap 1506 ♠ 17 Me 1506 † 16 Fe 1538	13 Me 1506: priester. 30 Me 1506: >. 22 Ap 1509: toekenning regalia. Tevens bs. v. Chartres (□ 28 Jn 1507; ⚡ 1525) en Valencia (◇ 25 Ma 1520; ⚗ 4 Jl 1520) en kd. (9 Au 1521: benoemd). 27 Oc 1537: „legatus a latere" v. ps.

□ verkiezing; ◇ benoeming; ⚗ bekrachtiging door paus; ♠ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komende van; → vertrek naar; ⚡ afstand; ⚡ afzetting; † overlijden; ⚗ vermelding; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Cornelis v. Bergen [op Zoom]	< 30 Ap 1538 ✠ 24 Jn 1544 † 1545	29 Jn 1522: □ coadjutor m. recht v. opvolging (8 9 of 21 Fe 1530). 1 Ma 1538: na † v. Er. bulle m. recht v. opvolging voorgelegd a. kapittel. 16 Jn 1538: >. 28 Fe 1540: toekenning regalia. Ma 1544: ✠, onder druk v. Karel V, ten gunste v. coadjutor G. v. Oostenrijk; ✠ v. kracht op 24 Jn.
Georgius I v. Oostenrijk	< 24 Jn 1544 † 4/5 Me 1557	Tevens abs. v. Valencia (8 29 No 1538; 8 Ap 1539: φ priester en bs.). Ja 1541: op verzoek v. Karel V, vraagt kapittel v. Luik a. ps. 8 v. G. tot coadjutor m. recht v. opvolging. 23 Fe 1541: 8 coadjutor. Op weg n. Luik dr. kn. v. Frk. 22 maanden gevangen. Jn 1543: in de Ned. (Fe 1544: 1° φ te Luik). 24 Jn 1544: ✠ v. Corn. v. Bergen v. kracht. 17 Au 1544: >. 18 No 1544: ontvangt regalia.
Robertus II v. Bergen [op Zoom]	< 5 Me 1557 ✠ 11 Ap 1564 † 7 Ja 1565	18 De 1549: □ coadjutor m. recht v. opvolging (8 25 Jn 1554). 28 No 1557: priester. 12 De 1557: >. 28 Ja 1558: ontvangt regalia. 29 Ap 1562: kapittel verzoekt □ v. coadjutor wegens ziekte v. bs. 1 Me 1562: Gerard v. Groesbeek voorgesteld. 13 Me 1562: □ aanvaard dr. bs. 3 Ja 1563: kapittel verzoekt bs. ✠. 6 Ma 1563: Ger. □ tot opvolger dr. kapittel; erkend dr. bs. 18 Ap 1563: Pius IV veroorlooft bs. ✠ en a. kapittel □ v. nieuwe bs. Uitstel dr. optreden v. markies v. Bergen, br. v. bs. 7 Ja 1564: Pius IV veroorlooft kapittel, indien bs. nog draalt, onverwijld □ v. nieuwe bs. 18 Fe 1564: nieuwe bulle over zelfde onderwerp. 11 Ap 1564: bij ontvangst v. bulle, Rob. ✠.
Gerardus v. Groesbeek	11 Ap 1564 8 25 Fe 1565 φ 20 Ap (Mé?) 1565 † 28 (29 ?) De 1580	Voor □, z. bij vgde. 2 Me 1565: toekenning regalia. 3 Jn 1565: >. 21 Fe 1578: kd. benoemd.
Ernestus v. Beieren	□ 30 of 31 Ja 1581 8 3 Ap 1581 † 17 Fe 1612	Tevens bs. v. Freising, Hildesheim, Munster en abs. v. Keulen: z. Keulen. 18 Jn 1581: >. 4 Ja 1583: toekenning regalia.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, LUIK

Naam	Datums	Toelichtingen
Ferdinandus v. Beieren	[29 Ap 1602] 17 Fe 1612 < 12 Ma 1612 † 13 Se 1650	29 Ap 1602: ♂ coadjutor m. recht v. opvolging v. oom Ernest. 17 Ja 1613: >. Bij † Ern. tevens abs. v. Keulen, bs. v. Munster, Hildesheim, Freising; later nog bs. v. Paderborn (1618): z. Keulen.
Maximilianus Henricus v. Beieren	[17 Oc 1649] 13 Se 1650 < 12 Oc 1650 ♂ 8 Oc 1651 † 3 Jn 1688	17 Oc 1649: □ coadjutor m. recht v. opvolging v. neef Ferd. (♂ 9 Jl 1650). 12 Oc 1650: tevens >. 24 Se 1651: priester. Bij † v. Ferd. tevens abs. v. Keulen en bs. v. Hildesheim; later nog v. Munster: z. Keulen.
Joannes X Ludovicus v. Elderen	□ 17 Au 1688 ♂ 15 No 1688 ♂ 27 De 1688 † 1 Fe 1694	5 Jl 1689: toekenning regalia.
Josephus-Clemens v. Beieren	□ 20 Ap 1694 ♂ 18 Se 1694 < 25 Oc 1694 ♂ 1 Me 1707 † 12 No 1723	24 Oc 1694: >. Tevens abs. v. Keulen, bs. v. Freising, Regensburg en Hildesheim: z. Keulen. No 1702: als bondgenoot v. Fkr., moet Dts. ontvluchten. 24 De 1706: priester (in Fkr. gewijd). 7 Se 1714, vrede v. Baden: in macht hersteld. 20 Ap 1717: toekenning regalia.
Georgius II Ludovicus de Berghes	□ 7 Fe 1724 ♂ 27 Se 1724 < 7 De 1724 ♂ 31 De 1724 † 5 De 1743	14 De 1724: priester. 14 Jl 1725: toekenning regalia.
Joannes XI Theodorus v. Beieren	□ 23 Ja 1744 ♂ vóór 10 Ma 1744 † 27 Ja 1763	Tevens bs. v. Regensburg (◇ 29 Jl 1719; ♂ 28 Se 1721) en Freising (♂ 23 Fe 1727). 1 Oc 1730: ♂. 10 Ma 1744: >. 16 Ja 1746: kd. benoemd. 22 De 1747: toekenning regalia.
Carolus Nicolaus Alexander d'Oul-tremont	□ 20 Ap 1763 < 8 Ap 1764 ♂ 4 Me 1764 ♂ 10 Jn 1764 † 22 Oc 1771	24 Ap 1764: priester. 11 Jn 1764: >. 21 De 1765: toekenning regalia.
Franciscus Carolus v. Velbrück	□ 16 Ja 1772 < 14 Ma 1772 ♂ 30 Ma 1772 ♂ 3 Me 1772 † 30 Ap 1784	26 Ap 1772: priester. 5 Me 1772: >. 31 Oc 1775: toekenning regalia.

□ verkiezing; ◇ benoeming; ♂ bekrachtiging door paus; ♂ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komende van; → vertrek naar; ↗ afstand; ↘ afzetting; † overlijden; ☆ vermelding; ∞ huwelijk.

LUIK

Naam	Datums	Toelichtingen
Caesar Constantinus Franciscus v. Hoensbroek	☐ 21 J1 1784 < 17 Au 1784 ♂ 20 Se 1784 ♀ 19 De 1784 † 3/4 Jn 1792	20 De 1784 : >. 15 Jn 1786 : toekenning regalia. 26 Au 1789 : verlaat Luik wegens omwenteling. 12 Ja 1791 : Oostenrijkse troepen te Luik ; einde v. omwenteling. 13 Fe 1791 : terug te Luik.
Franciscus Antonius Maria Constantinus de Méan de Beurieux	☐ 16 Au 1792 ♂ 24 Se 1792 < 18 Se 1792 ✕ 1801, na 15 J1	19 De 1785 : ♂ bs. v. Hippone i.p.i. en coadjutor v. bs. v. Luik. 19 Fe 1786 : ♀ bs. v. Hippone. 27 No 1792 : verlaat Luik voor aankomende Franse legers (28 No 1792 : Fransen te Luik). 5 Ma 1793 : Oostenrijkse troepen te Luik. 21 Ma 1793 : bs. terug te Luik. 16 J1 1794 : toekenning regalia. 24 J1 1794 : bs. verlaat opnieuw Luik voor terugkerende Franse legers (26 J1 1794 : Fransen te Luik). Na concordaat (15 J1 1801) : ✕. Later abs. v. Mechelen (28 J1 1817- † 15 Ja 1831).

VI. BISSCHOPPEN, MECHELEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Antonius Perrenot de Granvelle	♂ 10 Ma 1561 < 27/28 No 1561 ✕ [24 Ja] 1583 † 21 Se 1586	12 Me 1559 : oprichting abd. ← v. Atrecht. 26 Fe 1561 : kd. benoemd. 5 Se 1561 : toekenning pallium. 21 De 1561 : >. 13 Ma 1564 : verlaat abd. (en de Ned.).
Joannes Hauchinus (Hauchin)	♂ 24 Ja 1583 < 23 Oc 1583 ♀ 30 Oc 1583 † 5/6 Ja 1589	2 Au 1585 : >.
Sedes vacat	5 Ja 1589 na 20 Se 1595	Vicaris-gen. : aartsdiaken Mathias Hovius (☐ 10 Ja 1589).
[Guilielmus Alanus (Allyn)]	◇ 10 No 1589	7 Au 1587 : kd. benoemd. Niet ♂ ; geen < (bleef te Rome). † 16 Oc 1594.
[Laevinus Torrentius (Livinus V. der Beken)]	◇ 1593, vóór 1 Ap	Bs. v. Antwerpen ; z. aldaar. Niet ♂ ; geen <. † 25 Ap 1595.
Mathias Hovius	◇ 26 Ap 1595 ♂ 20 Se 1595 ♀ 18 Fe 1596 † 30 Me 1620	Z. op 1589. 9 Jn 1596 : ontvangt pallium.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, MECHELEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Sedes vacat	30 Me 1620 26 No 1621	Vicaris-gen.: aartsdiaken Petrus v. de Wiele (□ 2 Jn 1620)
Jacobus Boonen	◇ 7 JI 1620 ⋈ 13 Oc 1621 < 26 No 1621 † 30 Jn 1655	← v. Gent. 25 Oc 1621: toekenning pallium. 15 De 1621: ontvangt pallium. 24 De 1621: >.
Sedes vacat	30 Jn 1655 na 9 Ap 1657	Vicarissen-gen.: deken Joannes Le Roy (□ 5 JI 1655; † 11 Ap 1656) en aartsdiaken Amatus Coriache (□ 15 Ap 1656).
Andreas Cruesen (Creusen)	◇ 6 Se 1656 ⋈ 9 Ap 1657 † 8 No 1666	← v. Roermond (vertrekt: 7 of 4? Me 1657). 17 Jn 1657: ontvangt pallium. 25 Jn 1657: >.
Sedes vacat	8 No 1666 Ap 1668	Vicaris-gen.: aartsdiaken Amatus Coriache (□ 10 No 1666). Theoretisch eindigde taak in Ap 1668 (< v. J. de Wachtendonk). Daar nieuwe abs. † vooraleer >: A. Coriache in functie gepronogeed tot 3 Ja 1671 (< v. A. de Berghes).
Joannes de Wachtendonck	◇ 2 JI 1667 ⋈ 22 Ma 1668 < Ap 1668 † 25 Jn 1668	← v. Namen. † op weg n. abd.
Sedes vacat	25 Jn 1668 3 Ja 1671	Z. op 1666.
Alphonsus de Berghes	◇ 3 Au 1669 ⋈ 17 No 1670 < 3 Ja 1671 ♠ 25 Ja 1671 † 7 Jn 1689	← v. Doornik (<i>episcopus designatus</i>). 8 Ma 1671: >.
Sedes vacat	7 Jn 1689 31 JI 1690	Vicaris-gen.: proost Philippus-Erardus v. der Noot (□ 13 Jn 1689).
Humbertus Guil- ielmus de Preci- piano	< 31 JI 1690 † 9/10 Jn 1711	← v. Brugge (3 Au 1690: verlaat stad). 11 Au 1690: >; tevens ontvangst pallium.
Sedes vacat	9/10 Jn 1711 10 Fe 1716	Vicaris-gen.: Amatus-Ignatius Coriache (□ 11 Jn? 1711).
Thomas Philippus de Alsatia (v. de Elzas) et de Boussu	◇ 23 Fe 1714 ⋈ 16 De 1715 ♠ 19 Ja 1716 < 10 Fe 1716 † 5 Ja 1759	Z. eveneens Ieper. 15 Ma 1716: >. 29 No 1719: kd. benoemd.
Sedes vacat	5 Ja 1759 22 Se 1759	Vicaris-gen.: proost Benedictus de Ruddere (□ 9 Ja 1759).

□ verkiezing; ◇ benoeming; ⋈ bekrachtiging door paus; ♠ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komende van; → vertrek naar; ↖ afstand; ↗ afzetting; † overlijden; ⚭ vermelding; ∞ huwelijk.

MECHELEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Joannes Henricus de Franckenberg et Schellendorf	◇ vóór 10 Ma (27 Ja?) 1759 ⊗ 27 Me 1759 ϕ 15 Jl 1759 < 22 Se 1759 ⚭ 20 No 1801 † 11 Jn 1804	27 Se 1759 : >. 1 Jn 1778 : kd. benoemd. 21 Oc 1797 : verbannen dr. Fransen (bevel gedagtekend : Parijs, 10 Oc 1797). 20 No 1801 : ⚭. 29 No 1801 - 4 Jl 1802 : „administrator apostolicus" v. abd.

VI. BISSCHOPPEN, MIDDELBURG

Naam	Datums	Toelichtingen
		12 Me 1559 : oprichting bd.
Nicolaus de Castro (a Castro ; v. der Burch, v. der Burgt, v. der Borgt, enz.)	⊗ 10 Ma 1561 < 25 No 1561 ϕ 26 De 1561 † 16(17?) Me 1573	4 Ja 1562 : >.
Joannes v. Strijen (Streyn)	◇ vóór 6 Au 1575 ⊗ 4 Jl 1576 ϕ 15 Au 1581 † 8 Jl 1594	Geen <.
Carolus Philippus de Rodoan	◇ einde 1598 ⊗ 19 Ja 1600 ϕ 8 Oc 1600 → 24 Ma 1604	Geen <. → n. Brugge (⊗ 26 Me 1603 ; > 24 Ma 1604)

VI. BISSCHOPPEN, NAMEN

Naam	Datums	Toelichtingen
		12 Me 1559 : oprichting bd.
Antonius Havet	⊗ 10 Ma 1561 < 7 Ma 1562 ϕ 14 Jn 1562 † 30 No 1578	14 Jn/16 Jl 1562 : >.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, NAMEN

Naam	Datum	Toelichtingen
Sedes vacat	30 No 1578 na 11 Ja 1580	Vicaris-gen.: Lambertus Paradis (□ 2 De 1578). Functie v. bs. waargenomen dr. Laurentius Metsius, verdreven bs. v. 's-Hertogenbosch (6 Ma 1579: □ tot beheerder v. bd. Namen).
Franciscus de Wallon-Capelle	◇ 1579, vóór 5 Me □ 13 Me 1579 ⋈ 11 Ja 1580 ϕ 10 Au 1580 † 17 Fe 1592	5 Me 1579: overhandiging v. ◇-brief dr. Alexan- der Farnese.
Joannes Dave	◇ Ap 1593 ⋈ 20 De 1593 ϕ 19 Oc (?) 1594 † 3 Ma 1595	23 Oc 1594: >.
Jacobus Blasaeus (Blaes)	◇ 3 Me 1596 ⋈ 14 Ap 1597 ϕ 23 No 1597 → 19 Ap 1601	→ n. Sint-Omaars (⋈ 14 Ma 1601; < 19 Ap 1601).
Franciscus Buisseret	◇ 1601 ⋈ 3 De 1601 ϕ 10 Fe 1602 → 6 Ja 1615	11 Fe 1602: >. → n. Kamerijk (⋈ 9 Fe 1615; >: 24 Ma 1615) 6 Ja 1615: verlaat Namen.
Sedes vacat	6 Ja 1615 25 Oc 1615	Vicaris-gen.: kanunnik Georges de Boussu.
Joannes Dauvin	◇ 28 Ma 1615 ⋈ 26 Se 1615 < 25 Oc 1615 ϕ 22 No 1615 † 15 Se 1629	
Sedes vacat	15 Se 1629 na 10 Ma 1630	Vicaris-gen.: Guilielmus Dauvin.
Engelbertus des Bois (Desbois)	◇ 30 Oc 1629 ⋈ 10 Ma 1630 ϕ 7 Jl 1630 † 15 Jl 1651	
Joannes de Wachtendonck	◇ 10 No 1651 ⋈ 5 Oc 1654 ϕ 13 De 1654 → Ap 1668	1655, vóór 3 Ma: >. → n. Mechelen (⋈ 22 Ma 1668; < Ap 1668; † op weg n. Mechelen, 25 Jn 1668).

□ verkiezing; ◇ benoeming; ⋈ bekrachtiging door paus; ϕ wijding; < inbezit-
neming; > installatie; ← komende van; → vertrek naar; ↗ afstand; ↘ afzetting;
† overlijden; ☆ vermelding; ∞ huwelijk.

Naam	Datum	Toelichtingen
Ignatius Augustinus de Grobendonck	◇ voor 16 Me 1668 ⊗ 1 Ap 1669 ∧ 5 Me 1669 ⊕ 12 Me 1669 → 26 De 1679	← v. Roermond (<i>episcopus designatus</i>). 21 Me 1669 : >. → n. Gent (⊗ 13 No 1679 ; < 26 De 1679) 26 De 1679 : verlaat Namen.
Sedes vacat	26 De 1679 19 No 1680	Vicaris-gen. : aartsdiaken de Zuerendonck.
Petrus Vandenperre (v. den Perre)	◇ 9 Ma 1680 ⊗ 7 Oc 1680 ∧ 19 No 1680 ⊕ 5 Ja 1681 + 7 Se 1695	27 Ja 1681 : >.
[Albertus de Trazegnies]	◇ 1695, na 14 Se ∧ 1696, na 1 Ja	
Ferdinandus Paulus Ernestus Maximilianus de Berlo de Brus	◇ einde Au 1696 ⊗ 11 No 1697 ⊕ 29 De 1697 ∧ 21 Ja 1698 + 24 Au 1725	26 Ja 1698 : >.
Sedes vacat	24 Au 1725 2 Se 1727	Vicaris-gen. : deken de Marotte de Montigny.
Thomas Joannes Franciscus de Strickland de Sigergh	◇ 28 Se 1725 ⊗ 20 Ja 1727 ∧ 2 Se 1727 ⊕ 28 Se 1727 + 14 Ja 1740	13 Ma 1726 : maakt ◇ bekend a. kapittel. 15 Me 1728 : >.
Sedes vacat	14 Ja 1740 16 Ap 1741	Vicaris-gen. : aartsdiaken de Varick.
Paulus Godefrius de Berlo de Franc-Douaire	◇ 7 Ap 1740 ⊗ 5 De 1740 ⊕ 9 Ap 1741 + 19 Ja 1771	16 Ap 1741 : >.
Sedes vacat	19 Ja 1771 27 Jl 1772	Vicaris-gen. : deken Joannes Antonius de Maloteau (□ 22 Ja 1771).
Ferdinandus Maria de Lobkowitz	◇ 22 No 1771 ⊗ 30 Ma 1772 ⊕ 30 Jn 1772 ∧ 27 Jl 1772 → 31 Oc 1779	27 Jl 1772 : tevens >. → n. Gent (⊗ 20 Se 1779 ; verlaat Namen : 31 Oc 1779).
Sedes vacat	31 Oc 1779 13 Jn 1780	Vicaris-gen. : Joannes Antonius de Maloteau (□ 2 No 1779).

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, NAMEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Albertus Ludovicus de Lichtervelde	◇ 1779, kort vóór 18 Jn ⋈ 20 Ma 1780 < 13 Jn 1780 † 18 Oc 1796	14 No 1780 : >.
Sedes vacat	18 Oc 1796 6 JI 1802	Vicaris-gen. : Joannes Antonius de Maloteau († 4 Se 1798) ; Cornelis Stevens (◇ 29 Au 1799 dr. abs. v. Mechelen).

VI. BISSCHOPPEN, REIMS

Naam	Datums	Toelichtingen
		Bisschoppen v. Reims denkelijk v. begin af metropolitaan ; v. midden 8 ^e eeuw af eveneens titel v. „archiepiscopus”.
S. Sixtus	—	Feest (m. Sinnicius) : 1 Se.
S. Sinnicius	—	Feest (m. Sixtus) : 1 Se.
S. Amantius	—	Feest : 10 Fe.
Imbetausius	☆ 314	
Aper	—	
S. Maternianus	—	Feest : 30 Ap.
S. Donatianus	—	Feest : 14 Oc.
S. Viventius	—	Feest : 7 Se.
Severus	—	
S. Nicasius	—	Slachtoffer v. inval v. „barbaren” : 407 (Vandalen) of 451 (Hunnen) ? Feest : 14 De
Baruc	—	
Barucius	—	Misschien identiek met vgd ^e
Barnabas	—	
Bennagius	—	

□ verkiezing ; ◇ benoeming ; ⋈ bekrachtiging door paus ; ϕ wijding ; < inbezitting ; > installatie ; ← komende van ; → vertrek naar ; ↗ afstand ; ↘ afzetting ; † overlijden ; ☆ vermelding ; ∞ huwelijk.

Naam	Datum	Toelichtingen
S. Remigius	458/459 (?) (✧ ca 475) ✧ kort na 27 No 511	Laatste ✧ : brief geschreven in 53° j.v. episcopaat, kort na † v. Clovis (27 No 511); dus aanvang: 458/9. Zetelde, volgens Gregorius v. Tours, minstens 70 j.: dus minstens tot 528/9. Feest: 1 Oc.
Romanus	—	
Flavius	✧ 535	
Mappinius	✧ 549	
Egidius	✧ 11 Se 573 ✧ No 590	
Romulphus	590, No of De	
S. Sonnatius	✧ vóór 613 ✧ 627	Bs. vóór † v. Brunehilde (613). Feest: 20 Oc.
Leudegisilus	—	Onder Dagobert I (629- † 19 Ja 639).
Angelbertus	—	
Lando	—	Onder Sigibert III (639- † 1 Fe 656).
S. Nivardus (Nivo)	✧ 657 † 1 Se ? 673	Feest: 1 Se.
S. Reolus	✧ 17 Ap 674 ✧ 688/689	Feest: 3 Se.
S. Rigobertus	✧ 717	In betrekking m. Pepijn v. Herstal (687-714), Da- gobert III (711-714/715), Theudericus IV (721- 737). Verbannen dr. Karel Martel na slag v. Vincy (717): wereldlijk beheer a. Milo. Accoord waarbij Rig. gemachtigd diensten te leiden in kathedraal. † 4 Ja.
Abel	743 (bs.) ✧ 2 Ma 744 (abs.) ✧ 746/747	743: Milo ✧ dr. Pepijn de Korte; in diens plaats Abel. 2 Ma 744: 1° ✧ v. Abel als abs.
S. Tilpinus (Turpin)	748/749 (?) (✧ 769) † 2 Se 794 (?) (✧ kort vóór 780)	
Sedes vacat	794 (?) 803 (?)	Na † v. Tilp. sedisvacatie „per annos circiter no- vem” (n. Hincmar).

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, REIMS

Naam	Datums	Toelichtingen
Vulfarius	803 (?) (✠ 811) ✠ Oc 816	Oc. 816 : ✠ op sterfbed.
Ebo	Kort na Oc 816 ✠ 4 Ma 835	4 Ma 835 : ✠ dr. synode op bevel v. Lodewijk de Vrome. Z. ook hieronder.
Sedes vacat	4 Ma 835 Ap 845	Au 840 : Ebo hersteld dr. kz. Lotharius. 6 De 840 : > te Reims ; kon zich maar enkele maanden handhaven (ca. 847 : bs. v. Hildesheim ; † 20 Ma 851). Abd. beheerd dr. de abten v. Sint Remigius : Fucio († 843) en Notho.
Hincmarus	☐ Ap 845 ϕ 3 Me 845 † 23 De 882	
Fulco	7 Ma 883(?) † 17 Jn 900	Grafschrift : abs. 17 j., 3 m. en 10 d. Aanvang dus : 7 Ma 883 (☐ of >?).
Heriveus	ϕ (?) 6 Jl 900 † 2 Jl 922	
Saulphus	922, na 2 Jl † 1 Se 925	
Hugo v. Vermandois	☐ 925, na 1 Se ✠ 931	925, na 1 Se : ☐ v. Hugo, vijfjarige zn. v. Herbert v. Vermandois, onder druk v. vd., aan wie vgs.
Artoldus (Artaldus)	☐ en ϕ 931 ✠ 940	931 : inneming v. Reims dr. kn. Robrecht, die Art. doet ☐ en ϕ.
Hugo v. Vermandois	940 ϕ 941, na 27 Ap ✠ 946	940 : Reims heroverd dr. Herbert, die zn. herstelt.
Artoldus (Artaldus)	946 † 30 Se 961	946 : nieuw beleg v. Reims ; Hugo verlaat stad ; Art. opnieuw abs.
Odalricus (Odolricus)	☐ en ϕ 962, 8 Se/14 Oc † 6 No 969	
Adalbero v. Ardennen	969, na 6 No † 23 Ja 989	
Arnulphus	☐ einde Fe/ begin Ma 989 ✠ 17-18 Jn 991	29 Ma 991 : Arn., in opstand tegen Hugo Capet, gevangen dr. kn. 17-18 Jn 991 : dr. synode ✠.
Gerbertus	☐ 21 Jn 991 ✠ 997	21 Jn 991 : ☐ dr. synode. 991-997 : ps. Joannes XV weigert goedkeuring. Strijd ts. Arn. en Gerb. (meester te Reims ondanks besluiten der legaten). 2 Jn 995 : geschorst.

☐ verkiezing ; ◇ benoeming ; ♂ bekrachtiging door paus ; ϕ wijding ; < inbezitting ; > installatie ; ← komende van ; → vertrek naar ; ✠ afstand ; ✠ afzetting ; † overlijden ; ✠ vermelding ; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
		995, na 2 Jn : <. 997 : Gerb. < vrijwillig. Ap 998 : □ abs. v. Ravenna (later ps. Silvester II ; † 12 Me 1003).
Arnulphus	begin 998 † 5 Ma 1021	Begin 998 : Arn., na < v. Gerb., hersteld.
Ebalus v. Rouci	1021, na 5 Ma † 11 Me 1033	
Guido I v. Châtillon	□ JI 1033 † 1 Se 1055	
Gervasius v. Chateau-du-Loir	15 Oc 1055 † 4 JI 1067	< v. Sens. 15 Oc 1055 : n. Chronicon Remense (□ of > ?)
Manasses I v. Gournai	☆ 4 Oc 1069 < De 1081 † 1092 (?)	4 Oc 1069 : ☆ <i>clericus, mox futurus Remensis archiepiscopus</i> (betekent vermoedelijk dat reeds □ en weldra φ). 1077 : < dr. synode wegens simonie. 1078 : geschil voor ps. Gregorius VII, die Man voorlopig schorst. 1080 : dr. legaat v. ps. veroordeeld. De 1081 : bericht v. ps. a. Reims dat Man. <.
Rainaldus I v. Bellai	☆ 1083 † 21 Ja 1096	
Manasses II v. Châtillon	φ 30 Ma 1096 † 17/18 Se 1106	
Radulphus Viridis (le Verd)	□ 1106, na 17/18 Se † 23 JI 1124	1106, na 17/18 Se : □ betwist ts. Rad. en Gervasius. 1108 : overwinning v. Rad. (25 De 1108 : eea v. trouw a. kn.).
Rainaldus II de Pratis of v. Martigny	1124, na 23 JI † 13 Ja 1138	< v. Angers.
Sanson	φ 1140 † 21 Se 1161	
Henricus I	14 Ja 1162 † 13 No 1175	Br. v. Lodewijk VII, kn. v. Frk. < v. Beauvais. 14 Ja 1162 : „cui (Sanson) successit” (Chronicon Remense) : □ of > ?
Guilielmus I v. Champagne	1176, vóór 8 Au (?) † 7 Se 1202	< v. Sens. 8 Au 1176 ? : >.
Sedes vacat	7 Se 1202 6 JI 1204	1202, na 7 Se : □ betwist en strijd ts. Philippus, bs. v. Beauvais, en Theobaldus de Pertico.
Guido II Paré	⊗ 6 JI 1204 † 30 JI 1206	< v. Preneste.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, REIMS

Naam	Datum	Toelichtingen
Albericus v. Hautvillers	ϕ 8 JI 1207 † 24 De 1218	1 JI 1207 : >.
Guilielmus II v. Joinville	⊗ 24 Ap 1219 < 10 Jn 1219 † 6 No 1226	← v. Langres.
Henricus II v. Dreux of v. Brienne	□ Fe 1227 ϕ 18 Ap 1227 † 6 JI 1240	← v. Châlons s. Marne.
Juhellus v. Mathefelon	< 20 Ma 1245 † 18 De 1250	← v. Tours. 20 Ma 1245 : tevens >.
Thomas v. Beaumetz	□ 4 of 19 Ma 1251 ϕ Me 1251 † 15 of 17 Fe 1263	
Joannes I v. Courtenai	⊗ 15 JI 1266 < 6 Oc 1266 † 17, 20 of 23 Au 1270	
Petrus I Barbet (Barbets)	⊗ 17 Ap 1273 † 3 of 11 Oc 1298	
Robertus I v. Courtenai	⊗ 10 Ap 1299 < 8 Se 1299 † 3 Ma 1324	
Guilielmus III v. Trie	⊗ 28 Ma 1324 < Jn 1324 † 26 Se 1334	← v. Bayeux.
Joannes II de Vienna (Vienne)	⊗ 12 Oc 1334 † 14 Jn 1351	← v. Terwaan. 4 No 1334 : eedaflegging te Reims.
Hugo d'Arci	⊗ 24 Oc 1351 † 18 Fe 1352	← v. Laon. 1 Ja 1352 : >.
[Humbertus v. Viennois]	⊗ 30 Ap 1352 ⚡ Fe 1355 † 22 Me 1355	Patriarch v. Alexandrië (⊗ 3 Ja 1351); enkel beheerder.
Joannes III v. Craon	⊗ 31 JI 1355 † 26 Ma 1373	← v. Sens.
Ludovicus I Tézart	⊗ 14 Ap 1374 † 12 Oc 1374	← v. Bayeux.
Richard Picqué	⊗ 12 No 1374 < 5 Fe 1375 † 6 De 1389	

□ verkiezing; ◇ benoeming; ⊗ bekrachtiging door paus; ϕ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komende van; → vertrek naar; ⚡ afstand; ⚡ afzetting; † overlijden; ⚡ vermelding; ∞ huwelijk.

REIMS

Naam	Datum	Toelichtingen
Ferricus Cassinel	⌘ 29 Ja 1390 † 26 Me 1390	← v. Autun.
Guido III v. Roie	⌘ 27 Me 1390 ∧ 22 Jn 1390 † 8 Jn 1409	← v. Sens. 1393, na 15 Ap: >.
Simon Cramaud	∧ ⌘ 2 Jl 1409 ∧ 15 De 1409 → 13 Ap 1413	→ kd. (13 Ap 1413 benoemd).
Petrus II Trouseau	⌘ 2 Me 1413 ∧ 24 Jl 1413 † 16 Oc 1413	← v. Poitiers. † vooraleer >.
Rainaldus (Reginaldus) III v. Chartres	⌘ 2 Ja 1414 † 4 Ap 1444	
Jacobus Juvenalis des Ursins	⌘ 9 Oc 1444 → 3 Ma 1449	Ja 1445: >. → patriarch v. Antiochië (⌘ 3 Ma 1449). † 12 Ma 1457.
Joannes IV Juvenalis des Ursins	⌘ 3 Ma 1449 ∧ 13 Me 1449 † 14 Jl 1473	← v. Laon. 27 Jl 1449: >.
Petrus III v. Laval	⌘ 8 Oc 1473 † 14 Au 1493	← v. Saint-Brieuc. Blijft beheerder v. St.-Brieuc (⌘ 8 Oc 1473; tot 14 Ja 1478). 7 Ap 1474: >.
Robertus II Briçonnet	⌘ 18 Se 1493 ∧ 27 No 1493 † 26 Jn 1497	
Guilielmus IV Briçonnet	⌘ 24 Au 1497 ∧ 6 No 1497 ∧ 16 Se 1507	Tevens kd. (16 Ja 1495 benoemd).
Carolus Dominicus de Carreto	⌘ 16 Se 1507 ∧ 29 Se 1507 → De 1508	Tevens kd. (1 De 1505 benoemd). → n. Tours (ruilt m. R. v. Lenoncourt).
Robertus III v. Lenoncourt	⌘ 28 Ma 1509 ∧ 1 Jn 1509 † 25 Se 1532	← v. Tours (De 1508: ruilt m. C.-D. de Carreto) 10 Jl 1509: >.
Joannes V v. Lotharingen	⌘ 16 No 1532 ∧ 10 Fe 1533 ∧ 6 Fe 1538	Tevens kd. (28 Me 1518: benoemd) en bs. v. Terwaan (⌘ 29 Oc 1521; ∠ 1535, vóór 8 No). 11 Me 1534: >.
Carolus v. Lotharingen	⌘ 6 Fe 1538 ∧ 26 Ap 1538 ϕ Fe 1545 † 26 De 1574	6 De 1546: >. 27 Jl 1547: kd. benoemd. De oprichting v. de nieuwe abd. ^{en} ontnemt aan de abs. ^{en} v. Reims hun gezag in de Ned.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, ROERMOND

Naam	Datum	Toelichtingen
		12 Me 1559: oprichting <i>bd.</i>
Guilielmus Damas Lindanus (v. der Linden)	♂ 8 Au 1561 ♂ 4 Ap 1562 < 31 Ma 1569 → 7 Jn 1588	11 Me 1569: >. → n. Gent (♂ 12 Fe 1588; verlaat Roerm.: 7 Jn 1588; > te Gent 22 Jn. 1588).
Sedes vacat	7 Jn 1588 9 Au 1596	Vicaris-gen.: Gregorius Gherinx (Gerinx). Joannes Langecrusius en Reinerus Bervoets, achtereenvolgens ◇, weigerden <i>bd.</i>
Henricus Cuyckius (v. Cuyk)	◇ vóór 24 Me 1590 ♂ 25 No 1595 ♂ 30 Jl 1596 † 7 (9?) Oc 1609	24 Me 1590: gelukkigewenst dr. nuntius omdat ◇ aanvaardt. 9 Au 1596: >.
Sedes vacat	7 (9?) Oc 1609 19 Me 1611	Vicaris-gen.: deken Petrus Pollius.
Jacobus a Castro (v. den Borgh)	◇ 20 Ma 1610 ♂ 11 Ap 1611 < 19 Me 1611 † 24 Fe 1639	19 Me 1611: tevens >.
Sedes vacat	24 Fe 1639 10 Au 1651	Vicarissen-gen: Balduinus de Gaule (tot 1650) en Jacobus Stalins (v. af 1650). Verscheidene <i>episcopi designati</i> : Carolus Adriaenssens Venedael: ◇ vóór 3 Se 1641; ♂?
		Henricus Calenus: ◇ 1644; ♂ 1646. Guilielmus ab Angelis: ◇ 1648; † 3 Fe 1649. Peregrinus Vogelius: ◇ 1649; † 4 Oc 1649.
Andreas Cruesen (Creusen)	♂ 23 Jl 1651 < 10 Au 1651 → 7(4?) Me 1657	10 Au 1651: tevens >. → n. Mechelen (♂ 9 Ap 1657; 7 of 4? Me 1657: verlaat Roerm.)
Sedes vacat	7(4?) Me 1657 11 Jn 1659	Vicaris-gen.: deken Jacobus v. den Oeveren.
Eugenius Albertus d'Allamont	◇ 15 Ma 1658 ♂ 31 Ma 1659 < 11 Jn 1659 ♂ 23 Au 1659 → 4 Jl 1666	28 Jn 1659: >. Tevens apostolisch vicaris v. 's Hertogenbosch (◇ 1662). → n. Gent (♂ 7 Jn 1666; < 4 Jl 1666).

□ verkiezing; ◇ benoeming; ♂ bekrachtiging door paus; ♂ wijding; < inbezitting; > installatie; → komende van; → vertrek naar; ♂ afstand; ♂ afzetting; † overlijden; ☆ vermelding; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Sedes vacat	4 JI 1666 3 Oc 1672	Vicaris-gen.: deken Jacobus v. den Oeveren. Ignatius Augustinus de Grobbendonck: ◇ 1667; kort daarop → n. Namen (◇ 1668; ♂ 1 Ap 1669).
Ladislaus (of Lancelottus) de Gottignies	◇ 30 Se 1669 ♂ 15 De 1670 ∧ 3 Oc 1672 ♣ 16 Oc 1672 † 25 Au 1673	† vooraleer in bd.
Reginaldus Cools	◇ vóór 21 Ja 1676 ♂ 16 No 1676 ∧ 7 Ja 1677 ♣ 17 Ja 1677 → 12 Jn 1700	24 Fe 1677: >. → n. Antwerpen (♂ 10 Me 1700; < 12 Jn 1700).
Angelus d'On- gnies et d'Estrées	◇ 28 Fe 1701 ♂ 21 No 1701 ∧ 27 De 1701 ♣ 1 Ja 1702 † 9 Ap 1722	19 Ja 1702: >.
Franciscus Ludo- vicus Sanguessa	{29 Me 1721} 9 Ap 1722 † 11 Au 1741	29 Me 1721: coadjutor m. recht v. opvolging. 10 Au 1721: ♣ bs. v. Utica i.p.i. Tevens apostolisch vicaris v. 's Hertogenbosch (◇ 1727, na 31 Me; niet erkend dr. de Staten).
Sedes vacat	11 Au 1741 1 Ja 1744	Joannes Baptista Hony en Gisbertus Josephus Ha- gen weigerden bd. Joannes Baptista Ludovicus de Castillion: ◇ 9 Ap 1742 en ♂ 24 Se 1742, doch nog vóór ♣, n. Brugge (♂ 20 Me 1743; < 21 JI 1743).
Josephus Ansel- mus Franciscus Werbrouck	◇ 15 Oc 1742 ♂ 15 JI 1743 ♣ 29 Se 1743 → 12 Ma 1746	1 Ja 1744: >. → n. Antwerpen (♂ 17 Ja 1746; < 12 Ma 1746).
Joannes Antonius de Robiano	◇ 1 No 1745 ♂ 28 Ma 1746 ♣ 12 Jn 1746 † 28 Jn 1769	13 Jn 1746: > (10 JI 1746: plechtige >). <i>Episcopus designatus</i> v. Antwerpen (1748-1749): z. aldaar.
Henricus Joan- nes Kerens	◇ 7 Fe 1769 ♂ 18 De 1769 ♣ 21 Ja 1770 ∧ 22 Me 1770 → na 3 Me 1774	22 Me 1770: tevens >. → n. Wiener Neustadt (◇ 3 Me 1774).
Philippus Damia- nus v. Hoens- broeck	◇ 24 Ap 1774 ♂ 29 Me 1775 ♣ 2 JI 1775 † 17 Ap 1793	30 Oc 1775: >.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, ROERMOND

Naam	Datum	Toelichtingen
Joannes Baptista Robertus v. Velde de Melroy en Sart-Bomal	◇ 19 No 1793 ♂ 21 Fe 1794 < 3 JI 1794 φ 17 Au 1794 ↗ 24 No 1801 † 22 Ja 1824	Einde Jn 1794 : > (24 Jn : uit Mechelen n. Roerm.). 22 JI 1794 : ontvlucht Roerm. voor Frans leger. 24 No 1801 : na opheffing v. bd. ↘. Concordaat, 15 JI 1801, en bulle v. 26 No 1801 : bd. afgeschaft (4 Ma 1853 : hersteld).

VI. BISSCHOPPEN, SINT-OMAARS

Naam	Datum	Toelichtingen
Guilielmus de Pictavia (Poitiers)	◇ 1560 ♂ 10 Ma 1561	12 Me 1559 : oprichting bd. Vóór 19 De 1561 : weigert bd.
Gerardus d'Hamé-ricourt	◇ 1 Jn 1562 ♂ 31 Ma 1563 φ 12 Se 1563 < 17 Se 1563 † 17 Ma 1577	10 Oc 1563 : >.
Sedes vacat	17 Ma 1577 19 JI 1581	Vicarissen-gen. : deken Lodewijk de Bersacques, aartsdiaken v. Artesië Lodewijk Militis († 14 Au 1579) en aartspriester Jan Heyns. Deze laatste nog in 1577 ↘ ; vervangen dr. Jan Sixtus (in of vóór JI 1577).
Joannes Sixtus (Six)	◇ 1580, vóór 6 Me ♂ 13 Fe 1581 < 19 JI 1581 φ 23 JI 1581 † 11 Oc 1586	6 Me 1580 : ontvangst v. ◇-brief. 8 Au 1581 : >.
Sedes vacat	11 Oc 1586 20 Se 1591	Vicarissen-gen. : deken Lodewijk de Bersacques en kanunnik Sulpicius du Prey.
Jacobus Pamelius (v. Pamele)	◇ 1587, vóór 19 Se † 19 Se 1587	† vooraleer ♂.
Joannes de Vernois	◇ 10 No 1589 ♂ 21 Jn 1591 < 20 Se 1591 φ 27 Oc 1591 † 6 Ja 1599	6 Fe 1592 : >.

□ verkiezing ; ◇ benoeming ; ♂ bekrachtiging door paus ; φ wijding ; < inbezitting ; > installatie ; ← komende van ; → vertrek naar ; ↗ afstand ; ↘ afzetting ; † overlijden ; ☆ vermelding ; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Sedes vacat	6 Ja 1599 19 Ap 1601	Vicarissen-gen. : deken Joannes du Plouich en kanunnik Sulpicius du Prey.
Jacobus Blaesus (Blaes)	◇ 4 Ja 1600 ∞ 14 Ma 1601 < 19 Ap 1601 † 21 Ma 1618	← v. Namen. 1 Me 1601 : >.
Sedes vacat	21 Ma 1618 6 Ma 1619	Vicarissen-gen. : deken Frans Lucas († 19 Fe 1619) en aartsdiaken v. Artesië Jan de Bersacques.
Paulus Boudot	◇ 2 Me 1618 ∞ 14 Ja 1619 < 6 Ma 1619 φ 12 Me 1619 → 23 Me 1627	1613 : bs. v. Cardica i.p.i. en hulpbs. v. Kamerijk. 3 Jn 1619 : >. → n. Atrecht (∞ 8 Fe 1627 ; < 23 Me 1627).
Petrus Paunetius (Paunet)	◇ 18 No 1627 ∞ 3 Ap 1628 φ 21 Me 1628 † 31 Ma 1631	18 Jn 1628 : >.
Sedes vacat	31 Ma 1631 18 Au 1632	Vicarissen-gen. : deken Christoffel Morlet en aartsdiaken v. Vlaanderen Wallerand v. Kerchove.
Christophorus Morlet	◇ 14 Ja 1632 ∞ 5 Jl 1632 < 18 Au 1632 φ 7 Se 1632 † 25 De 1633	
Sedes vacat	25 De 1633 19 Me 1635	Vicarissen-gen. (□ 27 De 1633) : deken Wallerand v. Kerchove, aartsdiaken v. Vlaanderen Willem v. Ath, en kanunnik Antoon de la Diennée.
Christophorus de France	◇ 3 Me 1634 ∞ 12 Fe 1635 < 19 Me 1635 φ 15 Jl 1635 † 10 Oc 1656	6 Au 1635 : >.
Sedes vacat	10 Oc 1656 20 Se 1662	Vicarissen-gen. : deken Joannes Carolus de Longueval, kanunniken A. de Famerouilles en Petrus Darras, en aartsdiaken v. Vlaanderen J. de Bouchault (Bouscault).
Ladislaus Jonnart	◇ Ja 1658 ∞ 31 Jl 1662 < 20 Se 1662 → 10 Ap 1671	← v. Atrecht (<i>episcopus designatus</i>). 28 Me 1668 : >. → n. Kamerijk (∞ 15 Jl 1669 ; < 4 Ap 1671). 10 Ap 1671 : zetel vacant verklaard dr. bs. 16 Me 1671 : verlaat St.-Om.
Sedes vacat	10 Ap 1671 4 Ap 1672	Vicarissen-gen. : deken Joannes Carolus de Longueval, aartsdiaken v. Vlaanderen Lodewijk d'Aulméric, en kanunnik Peter Darras.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, SINT-OMAARS

Naam	Datums	Toelichtingen
Jacobus Theodorus de Bryas (Brias)	◇ 29 Me 1669 ⊗ 8 Fe 1672 < 4 Ap 1672 ϕ 29 Me 1672 → 9 Oc 1675	3 Jn 1672: >. → n. Kamerijk (⊗ 17 Jn 1675; > 28 (20?) Oc 1675; 9 Oc 1675: verlaat St.-Om.).
Sedes vacat	9 Oc 1675 1693, na 9 No	Vicarissen-gen. (□ 31 Oc 1675): deken Joannes Carolus de Longueval († 10 No 1676), aartsdiaken v. Vlaanderen Lodewijk d'Aulméric, aartspriester Frans de Chambye, penitentiarius Jacobus de Lieres, en kanunnik Peter Darras. Praktisch in functie tot na 9 No 1693 (⊗ v.L.A. de Valbelle). De onderscheidene ◇ maar niet ⊗ bs. ^{en} volgend op de Brias, hebben functie v. vicaris-gen. vervuld.
[Joannes Carolus de Longueval]	◇ 1676, vóór 20 Ma † 10 No 1676	20 Ma 1676: kapittel feliciteert hem m. ◇. † vooraleer ⊗ en <.
[Petrus v. den Perre]	◇ 1676, na 10 No	◇ dr. kn. v. Spanje; geen < wegens inneming v. St.-Om. dr. Fkr.
[Armandus Anna-Tristan de la Beaume de Suze]	◇ Oc 1677 → 18 No 1684	← v. Tarbes. 25 Ja 1678: >. → n. Auch (◇ Me 1684; 18 No 1684: verlaat St.-Om.). Niet ⊗.
Ludovicus Alphonsus de Valbelle	◇ 1 No 1689 ⊗ 9 No 1693 † 29 Oc 1708	← v. Alet.
Franciscus de Valbelle de Tourves	◇ 1 No 1708 ⊗ 29 Fe 1709 ϕ 6 Me 1709 † 17 No 1727	
Josephus Alphonsus de Valbelle de Tourves	[25 Se 1721] 17 No 1727 † 13 Jn 1754	Neef v. vgd. 25 Se 1721: coadjutor m. recht v. opvolging. 2 Ap 1722: ⊗ bs. v. Hieropolis i.p.i. (ϕ 4 Ap 1723).
Franciscus Josephus de Brunus de Montlouet	◇ 20 Jn 1754 ⊗ 16 Se 1754 ϕ 12 Ja 1755 † 23 Au 1765	
Ludovicus Franciscus Marcus Hilarius de Conzié	◇ 16 Fe 1766 ⊗ 14 Ap 1766 ϕ 11 Me 1766 → 21 Au 1769	→ n. Atrecht (⊗ 21 Au 1769). 29 Jn 1769: ⚡ bij notarisacte a. bd. St.-Om.

□ verkiezing; ◇ benoeming; ⊗ bekrachtiging door paus; ϕ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komende van; → vertrek naar; ⚡ afstand; ⚡ afzetting; † overlijden; ⚡ vermelding; ∞ huwelijk.

SINT-OMAARS

Naam	Datums	Toelichtingen
Joachim Franciscus Mamertius de Conzié	◇ 18 Jn 1769 ⌘ 21 Au 1769 ϕ 17 Se 1769 → 29 Me 1775	→ n. Tours (⌘ 29 Me 1775). 17 No 1774: geeft volmacht om te Rome \angle a. te bieden.
Joannes Augustus de Chastenot de Puységur	◇ 1 Oc 1774 ⌘ 29 Me 1775 ϕ 29 Jn 1775 → 1778	→ n. Carcassonne.
Josephus Maria Alexis de Bruyères de Chalabre	◇ 14 Jn 1778 ⌘ 20 Jl 1778 ϕ 9 Au 1778 † 22 No 1796	1790/91: vlucht n. buitenland. † in ballingschap.

VI. BISSCHOPPEN, TERWAAN

Naam	Datums	Toelichtingen
S. Audomarus (Omaar, Omer)	☆ ca 639 ☆ 667	1* ☆ : einde regering Dagobert I († 19 Ja 639). Feest: 9 Se.
[Draucius]	—	Vermoedelijk verwarring m. bs. v. Soissons (660-667)
S. Bainus (Baginus)	\angle 699/701	Feest: 20 Jn.
Ravangerus	☆ 2 Me 708	
S. Erkembodo	☆ 29 Au 723 † 737/743	10 No 721: laatste ☆ als abt v. Sithiu (Sint-Bertijn). † ts. † v. Theuderik IV (16 Ma/30 Ap 737) en troonsbestijging v. Childerik III (16 Fe/3 Ma 743). Feest: 12 Ap.
Adalgerus	—	
Gumbertus	—	
Aethereus	☆ 1 Me 748	
Rodwaldus	—	
Atholphus (Athalolfus)	—	
Wicbertus (Wicfridus)	—	
Teodoinus (Theodwinus, Tedwinus)	☆ 798	

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, TERWAAN

Naam	Datum	Toelichtingen
Grimbaldus (Erembaldus)	✠ 814	
S. Folquinus	✠ 20 Jn 817 † 15 De 855	
S. Humfridus	♁ Ja/Fe 856 † 8 Ma 870	
[Actardus]	—	Bs. v. Nantes, dr. Noormannen verdreven. 15 Se 870 : beheer v. bd. Terwaan. Kort vóór 6 Se 871 : □ abs. v. Tours (♂ 26 De 871).
Adalbertus	✠ 872 ✠ 878	
Herilandus	884 (✠ 392) ✠ 6 Jl 900	884 : aanvangsdatum n. laattijdig (ca. 1130) maar vrij betrouwbaar Liber Floridus.
Stephanus	✠ 26 Jn 909 ✠ 13 No 928	
Wicfridus	935 (✠ 23 Ap 938) ✠ 959	Aanvangsdatum n. Liber Floridus.
David I	959 (✠ 961)	Als vgd.
Framericus	974 (✠ 988)	Als vgd.
Balduinus	989 (✠ 993) † 9 Me 1030	Als vgd.
Drogo	1030, na 9 Me ✠ 15 Ja 1078 † 19/20 Au(?) 1078	
Hubertus	25 No 1078/ 16 Ap 1079 ✠ 1081	Aanvangsdatum : 1078 n. Liber Floridus ; zeker ts. 25 No 1078 (✠ aartsdiaken) en 16 Ap 1079 (1° ✠ als bs.).
[Lambertus]	1081 † 1082/3	Dr. Robrecht I, gf. v. Vlaanderen, opgedrongen. Gehandhaafd ondanks ban dr. ps. Gregorius VII. Aanslag op Lamb. waarbij ernstig gewond. Interdict ingetrokken dr. ps. en onderzoek bevolen ; Lamb. kort daarop †.
Gerardus I	✠ 26 Me 1084 ✠ 1099	

□ verkiezing ; ◇ benoeming ; ♂ bekrachtiging door paus ; ♁ wijding ; < inbezitting ; > installatie ; ← komende van ; → vertrek naar ; ✠ afstand ; ✠ afzetting ; † overlijden ; ✠ vermelding ; ∞ huwelijk.

Naam	Datum	Toelichtingen
Joannes I (v. Waasten of v. Komen)	ϕ 17 JI 1099 † 27 Ja 1130	□ betwist : kapittel □ Autbertus v. Amiens ; abten v. bd. □ Joannes, aartsdiaken v. Atrecht. Keuze v. J. dr. ps. bevestigd. 4 Jn 1099 : J. I priester. 25 JI 1099 : >.
S. Milo I	□ 1130, na 27 Ja ϕ 15 Fe 1131 † 15/16 JI(?) 1158	□ betwist : volk □ Boudewijn, minderjarige br. v. Diederik v. de Elzas, gf. v. Vlaanderen ; meester v. bd. Kapittel □ te Reims Milo I ; deze wint pleit, ook bij gf. Diederik. Feest : 16 JI.
Milo II	ϕ einde 1159 † 14 Se 1169	ϕ dr. ps. Alexander III bij begin v. pontificaat (□ 7 Se 1159 ; ϕ 20 Se 1159).
S. Desiderius	□ 1169 ⚭ 1191 † 2 Se 1194	Werd monnik te Cambron, waar †. Feest : 20 Ja.
Lambertus	1191 † 1207, na Ma	† 21 Me of 20 Jn 1207 ?. Laatste ⚭ Ma 1207.
Joannes II	□ 1207, vóór 13 No † 6 Fe 1213	Geschil over □ : onderzoek gelast dr. ps. Innocentius III, daardoor pas laat ϕ (30 Ja 1209 : nog steeds elekt).
Adam	1213, na 6 Fe ⚭ 16 Ap 1229 † 23 Jn 1250	Werd monnik te Clairvaux, waar †.
Petrus I de Doij	□ 1229, na 16 Ap ϕ 31 Ma 1230 † 21 Ma 1251	
Sedes vacat	21 Ma 1251 9 De 1252	Bd. in feite langer vacant : 12 Ja 1253, oorkonde v. officiaal <i>sede vacante</i> (vermoedelijk bericht v. ⚭ v. Rad. pas omstreeks die datum te Terw.).
Radulphus de Cala (Chelles)	□ 1252, vóór 4 No ⚭ 9 De 1252 † 13 Oc/De 1262	
Sedes vacat	13 Oc/De 1262 1276	□ betwist : Joannes, <i>decanus Meldensis</i> , en Michael de Fienles (Fiennes) in conflict tot hun † (v. beide ? ; v. één v. beide ? ; tot ca 1270 ?).
Henricus I de Muris	⚭ 17 Oc 1276 † 8 Ap 1286	Verzet tegen □ : proces vóór ps. Gregorius X (1272-1276) ; tenslotte ⚭ dr. ps. Joannes XXI.
Jacobus de Bolognia (Boulogne)	⚭ 1 Oc 1287 † 13 Se 1301	

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, TERWAAN

Naam	Datums	Toelichtingen
Ingerannus de Crequy	✠ 3 Ma 1302 † 29 No 1330	Aanvang: na 22 No 1301 (laatste ✠ v. sedisvacatie).
Joannes III de Vienna (Vienne)	⚔ 14 De 1330 ♁ 1 No 1331(?) → 4 No 1334	← v. Avranches. 19 Ap 1331: toelating v. ps. Joannes XXII ♁ uit te stellen tot 1 No. 1 Jn 1331: laatste ✠ als elekt. Sedert Ma 1332: gezant v. kn. v. Frk.; buiten bd. → n. Reims (⚔ 12 Oc 1334; 4 No 1334: eedaflegging).
Raymundus Saqueti (Sacheti)	⚔ 22 Oc 1334 → 10 Fe 1356	11 Fe 1335: laatste ✠ als elekt. → n. Lyon (⚔ 10 Fe 1356).
Egidius Aicelin (Haisselin) de Montaignu	⚔ 2 Ma 1356 → 17 Se 1361 † 5 De 1378	→ kd. (17 Se 1361 benoemd).
Robertus de Gebennis (Genève)	⚔ 3 No 1361 → 21 No 1368	→ n. Kamerijk (⚔ 11 Oc 1368; < 21 No 1368). Is de latere ps. Clemens VII.
Gerardus II de Dainvilla	⚔ 11 Oc 1368 → 20 Jl 1371	← v. Atrecht. → n. Kamerijk (⚔ 6 Jn 1371; < 20 Jl 1371).
Ademarus Roberti	⚔ 6 Jn 1371 → 14 Me 1376	← v. Atrecht. → n. Sens (24 De 1375: laatste ✠ als bs. v. Terw.; ⚔ 14 Me 1376).
Petrus II d'Orgemont	⚔ 26 Me 1376 → 19 Ja 1384	→ n. Parijs (⚔ 19 Ja 1384).
Joannes IV Tabari	⚔ 19 Ja 1384 † 17 Fe 1404	⚔ dr. ps. v. Avignon, Clemens VII.
[Simon Bartel]		Tegenkandidaat (⚔ dr. ps. v. Rome, Urbanus VI, met zetel te Ieper): 12 Me 1386: ⚔. 11 Au 1386: > te Ieper. Me 1388: laatste ✠. 6 Fe 1391: ⚔ dr. ps. Bonifatius IX.
[Petrus Henesius]		Tegenkandidaat, als vgd. 18 Me 1400: ⚔. 18 Me 1401: laatste ✠.
Mattheus Reginaldi	⚔ 19 Jl 1404 † 16 De 1414/ 3 Ja 1415	
Ludovicus de Luxemburgo (Luxemburg)	✠ 24 Oc 1413 → 24 Oc 1436	9 Ap 1416: >. 24 No 1418: onregelmatige ⚔ genormaliseerd dr. ps. Martinus V. [Tegenkandidaat: Guilielmus, bs. v. Lausanne, ⚔ dr. ps. Joannes XXIII, → n. Terw.]. → n. Rouen (⚔ 24 Oc 1436).

□ verkiezing; ◇ benoeming; ⚔ bekrachtiging door paus; ♁ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komende van; → vertrek naar; ⚔ afstand; ⚔ afzetting; † overlijden; ✠ vermelding; ∞ huwelijk.

TERWAAN

Naam	Datums	Toelichtingen
Joannes V (Juvenis)	♂ 24 Oc 1436 † 10 Se 1451	← v. Amiens. 18 De 1439: kd. benoemd. Nimmer in bd.
David II de Burgundia (Bourgondië)	□ 13 Se 1451 ♂ 12 Ma 1452 → 6 Au 1456	2 Ap 1452: >. → n. Utrecht (♂ 12 Se 1455; > 6 Au 1456). Zelden in bd.
Henricus II de Lotharingia (Lotharingen)	♂ 1456, vóór 1 Se → 16 Me 1485	1 Me 1457: >. → n. Metz (♂ 16 Me 1485).
Antonius I de Croy	♂ 16 Me 1485 ♂ No 1486 † 21 Se 1495	2 Ja 1496: bericht v. † (op eiland Cyprus) te Terw.
Philippus de Luxemburgo (Luxemburg)	□ 3 Fe 1496 ♂ 12 No 1498 → 26 No (?) 1516 (♁ 3 Au 1515)	Kd. (21 Ja 1495: benoemd); tevens bs. v. Le Mans (♂ 4 No 1476; behield waardigheid toen bs. v. Terw., m. uitzondering v. 1507-1509) en v. Saint- Pons de Tomières (1509-1511). 30 Me 1502: > → n. Atrecht (ruil m. Fr. de Melun).
Franciscus I de Melun	♂ 26 No 1516 < Ja 1517 † 22 No 1521	← v. Atrecht (ruil m. vgd.). 11 Jl 1518: >.
Joannes VI v. Lotharingen	♂ 29 Oc 1521 < 7 Ja 1522 ♁ 1535, vóór 8 No	Kd. (28 Me 1518: benoemd). ← v. Metz. Tevens abs. v. Reims (♂ 16 No 1532; < 10 Fe 1533; > 11 Me 1534).
Franciscus II v. Créquy	♂ 8 No 1535 † 28 Fe 1552	
Antonius II v. Créquy	□ 1552, na 28 Fe	Dr. verwoesting v. Terw. geen <. 15 De 1553: ♂ bs. v. Nantes. 20 Ap 1553: verwoesting v. Terw. dr. Karel V; einde v. bd. 1559: gesplitst in Bd. Boulogne (abd. Reims). Bd. St. Omaars (abd. Kamerijk).

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, UTRECHT

Naam	Datums	Toelichtingen
S. Willibrordus	ϕ 21 No 695 † 7 No 739	690 : Willibrord m. 12 gezellen in „Friesland”. 692 : Suitbertus dr. mede-missionarissen □ tot bs. (einde 692/begin 693 in Engeland ϕ). Verliet „Friesland” na kort verblijf. 21 No 695 : ϕ „abs. der Friezen”. Feest : 7 No.
Sedes vacat		7 No 739 - na 22 Oc 741 († Karel Martel) : sedes vacat. Bonifatius, op bevel v. hofmeier Karloman, wijdt bs. v. Utr. (742 ?); duur v. episcopaat en zelfs naam onbekend : misschien bs. Dardan (ϕ 21 Ap 742; mogelijk bs. v. Erfurt) of bs. Cilimannus.
{Bonifatius en Eoba}		Bonifatius en Eoba : 23 Me 753 : Bonifatius ϕ <i>custos</i> v. bd. Utr. Bijgestaan dr. wijbs. Eoba, die tot bs. v. Utr. schijnt ϕ. 5 Jn 754 : Bon. en Eoba vermoord.
[S. Gregorius]		S. Gregorius, abt v. St. Maarten v. Utr., beheert bd. (bijgestaan dr. wijbs. Alubertus). 1 Ma 769 : ϕ <i>episcopus</i> (denkelijk „beheerder”). † 25 Au 775 of 780 (indien 780, moet tevoren ⚔ als abt, en denkelijk ook als bs.; z. verder).
Albericus I	ϕ 8 Jn 777(?) † 14 No 784	8 Jn 777 : ϕ <i>presbiter atque electus rector</i> v. St. Maarten v. Utr.; vermoedelijk reeds bs. v. Utr., maar nog niet ϕ (in 780 ?). N. bs.-lijst v. kapittel v. Oudmunster 10 j. bs. : aanvang dan in 775.
(Theodardus)	—	784/785 ? - † 790/791 ? : 6 j. bs. n. bs.-lijst v. Oudmunster. Bestaan betwist.
(Hamarcarus)	—	790/791 ? - † 803/804 ? : 13 j. bs. n. bs.-lijst v. Oudmunster. Bestaan betwist.
S. Ricfridus (Rixfredus, Hrikfridus)	ϕ 18 Ma 815	Aanvang : 806 n. bs.-lijst v. Oudmunster. Feest : 5 Oc.
S. Fredericus I	ϕ 7 Fe 828 ϕ 26 De 834	Feest : 18 Jl.
Albericus II	ϕ 23 Ma 838	† 28 Au.
Heginhardus	ϕ 21 Ma 845	
Liudgerus	ϕ 12 Au 850(?)	Enige oorkonde waarin ϕ, gedagtekend „j. v. incarnatie 850”; overige chronologische gegevens : 845 of 848. † 21 Fe.

□ verkiezing; ◇ benoeming; ⚔ bekrachtiging door paus; ϕ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komende van; → vertrek naar; ⚔ afstand; ⚔ afzetting; † overlijden; ϕ vermelding; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
S. Hungerus (Hungarus)	✧ 18 Me 854 † 22 De 866(?) (✧ 863)	† n. vrij laattijdige bronnen : 22 De (Necrologium v. Oudmunster) 866 (Annalen v. S. Marie v. Utr. en bs.-lijst v. Oudmunster).
Adalboldus I (Odilbaldus)	✧ 7 Ja 870 † 25 Se(?)899	† 25 Se : in Necrologium v. Oudmunster, † v. bs. Engelbertus, vermoedelijk Adalb.
S. Ratbodus	φ 900, vóór 13 Jn † 29 No 917	
Baldericus	φ 1 Ma 918(?) (✧ 7 No 921) † 27 De 975	φ 1 Ma 918 : n. vrij laattijdige Annalen v. S. Marie v. Utr.
Folcmarus (Poppo)	φ 976, na 18 Jn † 10/11 De 990	18 Jn 976 : laatste ✧ als kanselier v. Dts. Reeds ✧ als φ in 976.
Balduinus I	990, na 10/11 De of 991 † 10 Me 995	
S. Ansfridus	◇ 995, na 10 Me † 3 Me 1010	
Adalboldus II	1010, na 3 Me † 27 No 1026(?)	
S. Bernoldus (Bernulfus)	✧ 24 Se 1027 † 19 Jl 1054	
Guilielmus I	✧ 23 Ap 1057 † 27 Ap 1076	
Conradus	◇ 1076, 27 Ap/ 23 Me φ 1085 † 13/14 Ap 1099	
Burchardus	φ 30 Me 1100 † 16 Me 1112	
Godebaldus	1114 † 12/13 No 1127	
Andreas (v. Cuyk ?)	✧ 13 Jn 1128 φ 25 Jn (of 26 Me ?) 1128 † 23 Jn 1139	
Hartbertus	□ 24 Jl 1139 φ 2 Jn 1140 † 11/12 No 1150	1 Jn 1140 : priester.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, UTRECHT

Naam	Datum	Toelichtingen
Hermannus (v. Horn ?)	☐ 1150, na 11/12 No ☐ J1 1151/9 Ja 1152 ☐ † 31 Ja (of 27 Ma ?) 1156	☐ betwist ts. Frederik, proost v. St. Georg v. Keulen, en Herman, proost v. St. Gereon v. Keulen. 18 Ma 1151 (of kort daarop ?) : Herm. erkend dr. kz. ; toekenning regalia. Nochtans verscheidene scheidsrechterlijke besluiten (Ma-J1 1151) vooraleer Fred. verzaakte.
Godefridus v. Rhenen	☐ 1156 na 31 Ja (27 Ma ?) ☐ † 27 Me 1178	31 J1 1156 : ☐ als elekt ; alhoewel er gegevens zijn dat reeds ☐ vóór 18 Jn en misschien vóór 9 Ap 1156.
Balduinus II v. Holland	☐ 4 J1 1178 ☐ ☐ 1178, 26 J1/ 4 Au ☐ † 30 Ap (of 27 Ap of 4 Jn ?) 1196	
Arnoldus I v. Isenburg	☐ 1196, na 30 Ap (of 27 Ap of 4 Jn) ☐ † 6 Ap of Jn 1197	☐ betwist ts. Arn. (gesteund dr. Gelre) en Theod. (gesteund dr. Holland ; regalia v. kz. Hendrik VI). Strijd : beide elekten meester in deel v. bd.
Theodericus I v. Holland	☐ 1196, na 30 Ap (of 27 Ap of 4 Jn) ☐ † 5 No (?) 1197	Geschil voor ps. : deze voor Arn., die echter † te Rome (6 Ap of Jn 1197). Ps. erkent nu Theod., die te Rome ☐ maar † op terugweg te Pavia (5 No ? 1197).
Theodericus II v. Ahr	☐ ☐ 9 J1 1198 ☐ † 5 De 1212	9 J1 1198 : ☐ als bs. (dus reeds ☐).
Otto I v. Gelre	☐ 1212, na 5 De ☐ † 1 Se 1215	Enkel elekt.
Otto II v. Lippe	☐ vóór 4 Fe 1216 ☐ ☐ 1216, 22 Jn/ 27 J1 ☐ † 28 J1 1227	
Wilbrandus v. Oldenburg	☐ Au 1227 ☐ † 26/27 J1 1233	☐ ← v. Paderborn. 20 Au 1228 : >.
Otto III v. Holland	☐ ☐ 1 Fe 1234 ☐ ☐ 22 De 1244/ 24 Jn 1245 ☐ † 1249, 26 of 27 Ma of 3 Ap	22 De 1244 : brief v. Innocentius III a. abs. v. Keulen om Otto te bewegen tot ☐ . 24 Jn 1245 : 1 ^e ☐ als bs.

verkiezing ; benoeming ; bekrachtiging door paus ; wijding ; < inbezitting ; > installatie ; ← komende van ; → vertrek naar ; afstand ; afzetting ; † overlijden ; vermelding ; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Gosewinus v. Randerath	☐ 1249, einde Ma/4 JI ♂ No 1249 ⚔ Ap/Me 1250	☐ v. Gos. dr. kanunniken. Betwisting m. Henricus v. Vianden. Gos. meester in bd. (No 1249 : ♂ als elekt) tot ⚔ in Ap/Me 1250.
Henricus I v. Vianden	♂ 1249, einde Ma/4 JI ⚔ De 1251/22 No 1252 † 4 Jn 1267	♂ dr. Innocentius IV. 4 JI 1249 : 1° ♂ als elekt. Ap 1250 : ♂ verblijf te Keulen. 26 Au 1250 : in grensplaats Rhenen op weg n. Utr.
Joannes I v. Nassau	♂ 13 Me 1268 ⚔ 1290 † 13 JI 1309	Enkel elekt. 25 Ja 1290 : bulle v. Nicolaas IV m. opsomming v. grieven tegen Joannes en dagvaarding n. Rome ; proces. 16 De 1290 : ps. kent jaargeld toe a. gewezen elekt, die hem alle rechten op bd. heeft overgedragen.
Joannes II v. Sierck	♂ 10 Ja 1291 ⚔ 1291, 13 Ma/8 Me → na 20 Jn 1296	25 Ja 1292 : 1° ♂ te Utr. → n. Toul (♂ 3 Fe 1296 ; 20 Jn/27 Au 1296 : verlaat Utr.).
Guilielmus II Berthout v. Mechelen	♂ 4 Fe 1296 ⚔ 1296, 4/27 Fe † 4 JI 1301	27 Au 1296 : 1° ♂ te Utr.
Adolphus v. Waldeck	☐ 5 Au 1301 → 1 Se 1301	☐ betwist : domkapittel, te Deventer, ☐ Ad., terwijl tegenpartij te Utr. ☐ Guido v. Avesnes. Geschil voor ps. : Ad. → n. Luik (♂ 1 Se 1301).
Guido (Gwij) v. Avesnes	☐ ca 5 Au 1301 ♂ vóór 15 Ma 1302 ⚔ 1303, 20 Ap/6 Me † 29 Me 1317	25 De 1309 : toekenning regalia.
Fredericus II v. Sierck	☐ 1317, vóór 13 Se ♂ 21 No 1317 † 20 JI 1322	Au of begin Se 1317 : ☐ (13 Se 1317 : ps. Joannes XXII officieus bekend met uitslag).
Jacobus v. Oudshoorn	☐ 27/28 JI 1322 † 20 of 22 Se 1322	† vóór ♂ en ⚔.
[Joannes v. Bronkhorst]	☐ 1322, vóór 8 No	
Joannes III v. Diest	♂ 8 No 1322 ⚔ na 30 Ja 1323 † 1 Jn 1340	Ps. Joannes XXII, die zich op 24 Se 1322 benoeming v. bs. ^{en} v. Utr. had voorbehouden, vernietigt ☐ v. J. v. Bronkhorst en ♂ J. v. Diest. 16 Ap 1323 : 1° ♂ te Utr. v. J. v. Diest. 30 Ja 1323 : laatste ♂ als elekt.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, UTRECHT

Naam	Datum	Toelichtingen
Nicolaus de Caputio	♂ 10 Ja 1341 ⚡ 1342, vóór 20 No	□ (1340, na 5 JI) betwist ts. Jan v. Bronkhorst en Jan v. Arkel. Ps. Benedictus XII, die zich benoeming v. bs. ^{ea} v. Utr. had voorbehouden, ♂ Nic. de Caputio. ⚡ na talrijke intriges. Nimmer in bd.
Joannes IV v. Arkel	♂ 20 No 1342 ♂ 20 No 1342/ 8 Me 1343 → 30 JI 1364	→ n. Luik (♂ 15 Ap 1364; > 30 JI 1364).
Joannes V v. Virneburg	♂ 24 Ap 1364 < 29 Jn 1364 † 23 Jn 1371	← v. Munster. 9 Se 1364: >.
Suederus (Zweder) v. Uterloe	□ 9 JI 1371	Betwisting: de 4 stadkapittels te Utr. postuleren Arnold v. Hornes om a. ps. als kandidaat voorgedragen te worden (30 Jn 1371). De te Deventer teruggetrokken kanunniken v. domkapittel □ Zw. v. Uterloe (9 JI 1371). Maar zelfde dag ps. ♂ Arn. v. Hornes (27 JI 1371: tijding te Deventer).
Arnoldus II v. Hornes (Hoorn)	□ 30 Jn 1371 ♂ 9 JI 1371 ♂ 1371, 9 JI/ 28 Se → 24 Oc 1378	28 Se 1371: > v. Arn., na ♂ te Avignon. → n. Luik (♂ 22 Se 1378; 16 De 1378: □ als momboor in afwachting v. regeling der Utrechtse aangelegenheden; 24 Oc 1379: plechtige > te Luik, na verzaking a. rechten op Utr.).
Florentius (Floris) v. Wevelinchoven	♂ 22 Se 1378 < 22 Oc 1379 † 4 Ap 1393	← v. Munster. Moeilijkheden m. voorganger (z. boven): in Ap 1379 vertrokken uit Munster, kon Fl. voorlopig niet in Utrecht. Oc 1379: meester in bd. 7 No 1379: >.
[Reinaldus v. Vianen]	♂ 28 No 1379	Tegenbs., in strijd m. Florentius. 28 No 1379 ♂ dr. ps. v. Avignon, Clemens VII; geen gezag in bd.
Fredericus III v. Blankenheim	□ 23 Ap 1393 ♂ 7 JI 1393 † 9 Oc 1423	← v. Straatsburg. □ betwist: meerderheid postuleert Fr. van Blankenheim; minderheid Roger v. Bronkhorst. Ps. v. Rome voor Fred. 11 No 1393: >.
Rudolphus v. Diepholt	□ 9 No 1423 ♂ 9 De 1432 [♂ 16 Oc 1433] † 24 Ma 1455	<i>Schisma.</i> 9 No 1423: meerderheid postuleert Rud. v. Diepholt. Tegenkandidaten: Walraven v. Meurs; Jan v. Buren; Zweder v. Culemborg; de aartsdiaken v. Mainz; Gerard v. Kleef; Rhabanus v. Helmstadt, bs. v. Spiers. 7 Jn 1424; ps. ♂ Rh. van Helmstadt. Rud. v. Diepholt in beroep tegen beslissing v. ps.; 10 Oc 1424: gehuldigd dr. Overijsel.

□ verkiezing; ◇ benoeming; ♂ bekrachtiging door paus; ♂ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komende van; → vertrek naar; ⚡ afstand; ⚡ afzetting; † overlijden; ♀ vermelding; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Suederus (Zweder) v. Culemborg	<p>⊗ 6 Fe 1425 < 21-22 Jl 1425 → 10 De 1432 † 21/22 Se 1433</p>	<p>6 Fe 1425: Zw. v. Culemborg ⊗ nadat Rhabanus ✕. <i>Zweder a. winnende hand:</i> Overijsel en stad Utr. (22 Ma 1425) voor Rud., maar Zw. erkend in groot deel v. bd.: 21-22 Jl 1425, < dr. procurator; 31 Jl 1425, te Amersfoort gehuldigd als heer v. Sticht; 16-17 Au 1425, overeenkomst m. stad Utr.; 21 Au 1425, > te Utr. Overijsel blijft weigeren hem te erkennen; strijd. <i>Rudolf tegen Zweder:</i> 26 Se 1426: Rud. te Utr. (waaruit Zw. gevlucht). 8 Oc 1426: overeenkomst ts. Sticht en Overijsel. Overijsel blijft Rud. als postulant beschouwen; Sticht erkent hem voorlopig enkel als ruwaard. 3 Ja 1427: deel v. kanunniken eveneens voor Rud. 9/10 De 1432: na onderzoek dr. legaten, ps.: Zw. ⊗ bs. v. Caesarea i.p.i., en Rud. ⊗ bs. v. Utr. Ja 1433: concilie v. Bazel verklaart, op beroep v. Zw., ⊗ tot bs. v. Caesarea ongeldig; Rud. vraagt nieuw onderzoek. 21/22 Se 1433: † v. Zweder. 16 Oc 1433: Rudolf opnieuw ⊗.</p>
Walraven v. Meurs	<p>□ Fe 1434 → 5 Jl 1450</p>	<p><i>Rudolf tegen Walraven v. Meurs:</i> Fe 1434: partijgangen v. Zweder □ Walr. Kort vóór 1 Jl 1435: concilie v. Bazel ten gunste v. Walr.; Rud. blijft echter meester in bd. 20 De 1448: Rud. kd. benoemd. 5 Jl 1450: Walr. ⊗ bs. v. Munster; Rud. definitief meester.</p>
Gisbertus v. Brederode	<p>□ 7 Ap 1455 ✕ 3 Au 1456</p>	<p>18 Se 1455: Gijsbr., in afwachting v. ⊗-bulle, vg. v. Sticht.</p>
David v. Bourgondië	<p>⊗ 12 Se 1455 † 16 Ap 1496</p>	<p>12 Se 1455: niet Gijsbr. maar David v. Bourgondië, bs. v. Terwaan, ⊗ (Oc 1455: tijding te Utr.). Tegenstand van Sticht en Overijsel. 3 Au 1456: verdrag waarbij Gijsbr. ✕. 6 Au 1456: > v. Dav. te Utr. Se 1456: verzoening m. staten v. Overijsel.</p>
[Engelbertus v. Kleef]		<p>Opstand tegen David. 8 De 1481: verdrag ts. ridders en steden v. Sticht om nieuwe bs., Eng. v. Kleef, te postuleren. 24 De 1481: Eng. te Utr. 11 Fe 1482: Eng. vg. 3 Se 1483: Utr. ingenomen dr. Maximiliaan v. Oostenrijk; Dav. hersteld.</p>
Fredericus IV v. Baden	<p>□ 13 Me 1496 ⊗ 11 Au 1496 ✕ 1517, vóór 18 Ma † 24 Se 1517</p>	<p>17 Se 1496: > vooraleer ⊗-bulle ontvangen. Begin No 1496: na ontvangst bulle, > herhaald. 1517, kort vóór 18 Ma: ✕ onder druk v. Karel v. Bourgondië [Karel V]. 5 Me 1517: sedisvacatie verklaard en beheer a. vicaris-gen., deken v. Oudmunster.</p>

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, UTRECHT

Naam	Datums	Toelichtingen
Philippus v. Bourgondië	<p>⋈ 18 Ma 1517 ϕ 28 Fe 1518 † 7 Ap 1524</p>	<p>19 Me 1517: >. 7 Au 1517: toekenning regalia. 24 Fe 1518: priester.</p>
Henricus II v. Beieren (v. de Palts)	<p>□ 6 Me 1524 ⋈ 15 Jl 1525 ⋈ vóór 1 Oc 1529</p>	<p>6 Me 1524: eerder postulatatie dan □. 21 Se 1524: > vooraleer ⋈-bulle ontvangen. 5 Oc 1525: na ontvangst bulle, > herhaald. 10 De 1525: toekenning regalia. 12 Fe 1528, verdrag v. Dordrecht: elekt zou in handen v. ps. en „tot nominatie v. kz.” a. rechten verzaken, zo spoedig deze laatste h. verlangde, en bepaald vóór 1 Ma 1529. 21 Oc 1528: wereldlijke macht a. Karel V. 20 Au 1529: bepalingen geratificeerd dr. ps. Clemens VII. Later bs. v. Freising (1540). † 3 Ja 1552.</p>
Guilielmus III v. Enckevoirt	<p>⋈ 1 Oc 1529 † 19 Jl 1534</p>	<p>Tevens kd. (10 Se 1523 benoemd) en bs. v. Tortosa (⋈ 11 Ma 1523). Bd. beheerd dr. procurator.</p>
Georgius v. Egmond	<p>□ 26 Oc 1534 ⋈ 26 Fe 1535 † 26 Se 1559</p>	<p>Niet ϕ. 12 Me 1559: <i>Utrecht wordt aartsbisdom.</i></p>
Fredericus Schenk v. Toutenburg	<p>◇ 20 Se 1560 ⋈ 10 Ma 1561 < 13 No 1561 † 25 Au 1580</p>	<p>9 Oc 1562: toekenning pallium. 20 Oc 1562: ontvangt pallium.</p>
[Hermannus, gf. v. Rennenberg]	<p>◇ 1580, na 25 Au</p>	<p>Weigerde ◇.</p>
Joannes Bruhesius (Bruhesen)	<p>⋈ 3 Ja 1592 † 10 Se 1600</p>	<p><i>Episcopus designatus</i> v. Groningen. Reeds tevoren dr. Filips II ◇ tot abs. (1588?). Geen < wegens de troebelen. 10 Se 1600: † in ballingschap te Keulen. <i>Na † v. J. Bruhesius, wordt Utrecht dr. apostolische vicarissen der Verenigde Provinciën beheerd.</i></p>
Sasboldus Vosmerus (Vosmeer)	<p>⋈ 15 Se 1602 ϕ 22 Se 1602 † 3 Me 1614</p>	<p>1580, na 25 Au: vicaris-gen. v. abd. Oc 1583: bij bulle v. Gregorius XIII vicaris-gen. v. Ver. Prov. 15 Se 1602: in deze hoedanigheid ⋈ na † v. J. Bruhesen. 22 Se 1602: ϕ abs. v. Philippi i.p.i. 30 Me 1602: uit Ver. Prov. verbannen. Te Keulen.</p>

□ verkiezing; ◇ benoeming; ⋈ bekrachtiging door paus; ϕ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komende van; → vertrek naar; ⋈ afstand; ⋈ afzetting; † overlijden; ⋈ vermelding; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Philippus Rovenius (Roveen)	◇ 11 Oc 1614 † 11 Oc 1651	17 Au 1620: ♂ abs. v. Philippi i.p.i. (ϕ 8 No 1620). 5 Oc 1639: verbannen dr. Staten v. Holland (10 Ma 1640: decreet gepubliceerd).
Jacobus de la Torre	11 Oc 1651 † 16 Se 1661	25 Au 1640: ♂ coadjutor v. Ph. Rovenius. 9 No 1646: ♂ abs. v. Ephese i.p.i. (ϕ 19 Me 1647). Kort na 19 Me 1647: verbannen. 11 Oc 1651: apost. vicaris na † v. Ph. Rovenius. Tevens apost. vicaris v. 's Hertogenbosch (ϕ 20 Ma 1657). Zacharius Mezius (v. Mez of Metz), coadjutor v. Jac.: 3 Fe 1656: ♂ coadjutor; 1656: ϕ bs. v. Thralle i.p.v.; † 13 Jl 1661.
Balduinus Catsius (Kats)	♂ 1661, 16 Se/ 28 No † 18 Me 1663	24 Jn 1662: ♂ abs. v. Philippi i.p.i. (ϕ 9 Se 1662).
Joannes Neercasselius (v. Neerkassel)	18 Me 1663 † 6 Jn 1686	22 Au 1661: aangeduid om Z. v. Mez te vervangen. 1 Jl 1662: ♂ bs. v. Castoria i.p.i. (ϕ 9 Se 1662). 9 Se 1662: ♂ coadjutor v. B. Catsius. 18 Me 1663: apost. vicaris na † v. B. Catsius.
Petrus Coddeus (Codde)	◇ 27 Se 1688 ♂ 9 Oc 1688 ⚡ 17 Ja 1704	27 Se 1688: apost. vicaris gepreconiseerd dr. Innocentius XI „motu proprio”. 9 Oc 1688: ♂ apost. vicaris. 6 Fe 1689: ϕ abs. v. Sebaste i.p.i. 25 Se 1699: wegens Jansenistische neigingen n. Rome ontboden (einde Se 1700 n. Rome; 11 De 1700: te Rome). 7 Me 1702: geschorst. 26 Me 1703: terug te Utr. 17 Ja 1704: ⚡. † 18 De 1710.
{Theodorus de Cock}	13 Me 1702 → 10 Me 1704	13 Me 1702: pro-vicarius. 17 Au 1702: verbod v. Staten-Gen. functies uit te oefenen. 10 Me 1704: verbannen uit Ver. Prov. † 16 Ja 1720.
Gerardus Potcamp	♂ 13 No 1705 † 16 De 1705	♂ dr. nuntius te Brussel. † vooraleer ♂-bulle ontvangen.
Adamus Daemen	♂ 8 Ja 1707 ⚡ 1717, vóór 2 Oc	♂ dr. nuntius te Brussel. 25 De 1707: ϕ abs. v. Adrianopolis i.p.i. Geen gezag in Ver. Prov. dr. tegenstand v. Jansenisten (26 Ap 1709: verbod functie uit te oefenen); te Keulen; † 3 De 1717.

De afkortingen vindt men in de algemene lijst van de afkortingen.

VI. BISSCHOPPEN, UTRECHT

Naam	Datums	Toelichtingen
Joannes v. Bylevelt	♂ 2 Oc 1717 † 20 Ja 1727	3 Me 1718: verbannen uit Holland, Zeeland en West-Friesland. Verbleef te Utr. en Arnhem. Fe 1720: verdreven uit Ver. Prov. 20 Ja 1727: † in ballingschap te Brussel. Sedert P. Codde hadden in Ver. Prov. de Jansenisten de bovenhand; □ eigen bs.: Cornelius Steenhoven (□ 27 Ap 1723; ϕ 15 Oc 1724; † 3 Ap 1725). 1727: nuntii te Brussel belast m. oppertoezicht over katholieke kerk in Ver. Prov.

□ verkiezing; ◇ benoeming; ♂ bekrachtiging door paus; ϕ wijding; < inbezitting; > installatie; ← komende van; → vertrek naar; ↗ afstand; ↘ afzetting; † overlijden; ☆ vermelding; ∞ huwelijk.

TABEL VII
KEIZERS EN KONINGEN

De lijsten werden opgemaakt, in hoofdzaak, naar volgende algemene werken :

W.K. PRINZ VON ISENBURG, *Stammtafeln zur Geschichte der europaeischen Staaten und Europäische Stammtafeln*, 2e uitg. door F. Baron FREYTAG VON LORINGHOVEN. Marburg, 1957, 4 dln.

L. HALPHEN en PH. SAGNAC, *Peuples et civilisations. Histoire générale*, dln. 5-13. Parijs, 1926 en vv. (Chronologisch niet steeds uitgewerkt).

G. GLOTZ, *Histoire générale. Histoire du Moyen-Age*. Parijs, 1925 en vv., 10 dln. (Uitstekend).

Bovendien voor de Merovingen en Karolingen, naar :

B. KRUSCH, *Chronologia regum Francorum stirpis merovingicae*, in : MGH. SS. Rer. Merov., dl. VII, 1909.

J. F. BOEHMER, *Regesta Imperii*, dl. I, 2e uitg. door E. MÜHLBACHER en J. LECHNER. Innsbruck, 1908 (Alleen de Karolingen, die in Duitsland geregeerd hebben ; ook de regesten van de voorouders van Pepijn de Korte).

F. LOT, C. PFISTER en F.L. GANSHOF, in : G. GLOTZ, *o.c.*, dl. I, Parijs, 1940-1941 (Uitstekend, met preciese chronologische gegevens).

L. DUPRAZ, *Contribution à l'histoire du Regnum Francorum pendant le troisième quart du VIIe siècle*. Freiburg, 1948 (Periode 656-680).

Voor Duitse Rijk :

Allgemeine deutsche Biographie. Leipzig, 1875-1912, 56 dln.

G. GEBHARDT, *Handbuch der deutschen Geschichte*. 8e uitg. onder de leiding van R. HOLTZMANN, 1954-1955, 3 dln. (Chronologisch uitgewerkt ; uitvoerige bibliografie).

J. F. BOEHMER, *Regesta Imperii*, dl. II, 1 (919-973), 2^e uitg. door E. VON OTTENTHAL. Leipzig, 1893 ; dl. II, 2 (973-983), 2^e uitg. door H.L. MIKOLETZKY, 1950 ; dl. II, 3 (983-1002), 2^e uitg. door M. UHLIRZ, 1956-57 ; dl. III, 1 (1024-1039), 2^e uitg. door H. APPELT, 1951 ; dl. V (1198-1272) door J. FICKER en WINKELMANN, 1879-81 ; dl. VI, 1 (1273-1291) door O. REDLICH, 1898 ; dl. VIII (1346-78) door A. HUBER, 1877 ; *Addimentum*, 1889 ; dl. XI (1410-1437) door W. ALTMANN, 1897-1900. Voor de niet herwerkte delen moet de oude uitgave van J. BOEHMER geraadpleegd worden over de jaren 911-1347, 3 dln. met 5 *Addimenta*, 1831-1865.

Jahrbücher der Deutschen Geschichte. Leipzig, 1866 en vv. (Uitstekend ; begint in 714).

Voor Frankrijk :

E. LAVISSE, *Histoire de France depuis les origines jusqu'à la Révolution*. Parijs, 1900-1911, 9 dln. in 18 bd.

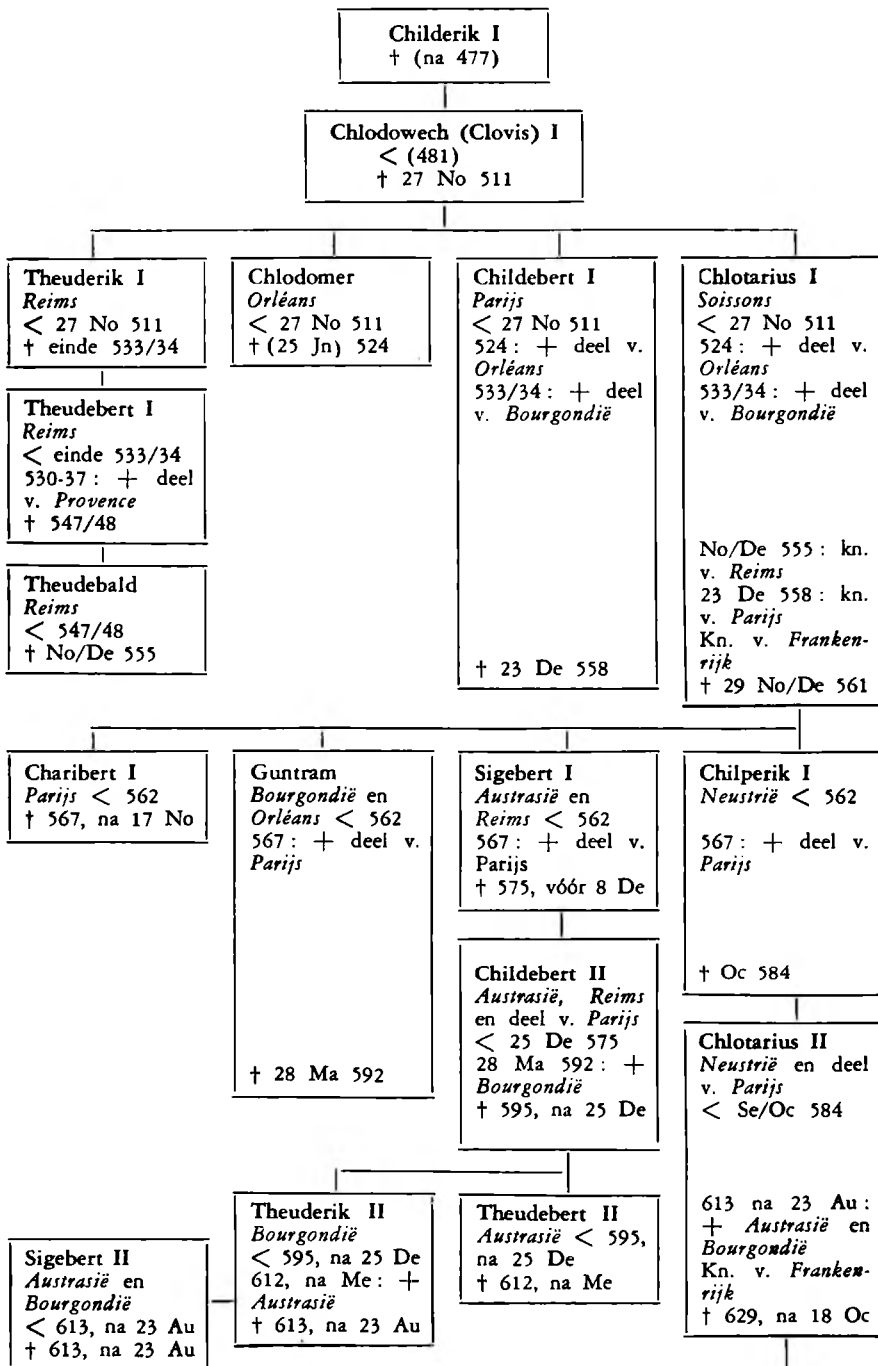
Voor Engeland :

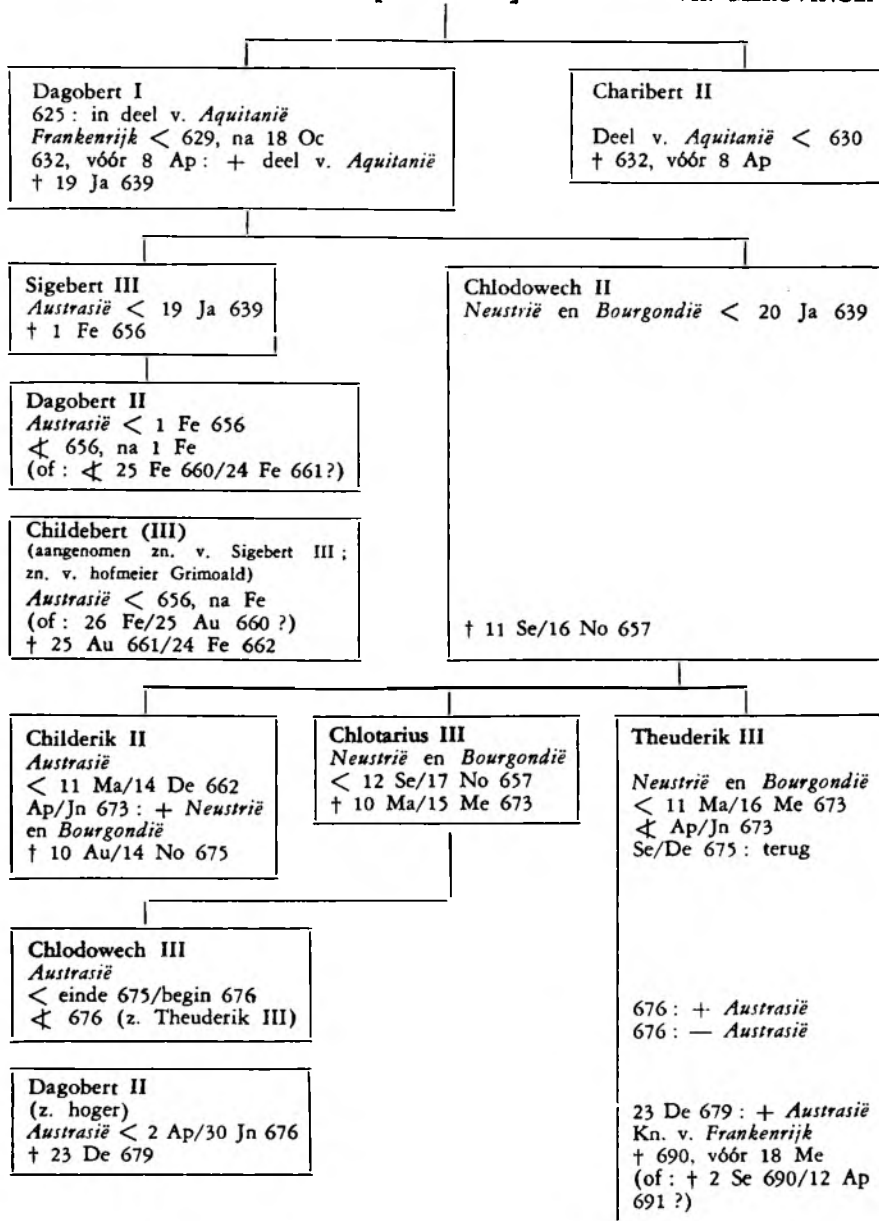
Dictionary of National Biography, 2^e uitg. London, 1908-1927, 22 dln. en 4 dln. aanvulling.

F.M. POWICKE, CH. JOHNSON, W.J. HARTE, *Handbook of British Chronology*. London, 1929 (Zeer degelijk).

C. R. CHENEY, *Handbook of dates for students of English History*. London, 1948 (Degelijk en handig).

VII. MEROVINGEN

< opvolging ; □ verkiezing ; + aanwinst ; — verlies ; ⚡ afzetting ; † overlijden ;
De afstamming v. vd. op zn. is door een recht streepje (|) aangegeven. Datums ts. ()
betwistbaar. Het / scheidt de uiterste datumstermijnen.

VII. MEROVINGEN

Chlodowech IV
(afstammeling v. Theuderik III ?)
Frankenrijk < 690, vóór 18 Me (of :
< 3 Se 690/13 Ap 691 ?)

Childebert IV (III)
(afstammeling v. Theuderik III ?)
Frankenrijk < einde 694
† 711, vóór 2 Ma

Dagobert III
(afstammeling v. Theuderik III ?)
Frankenrijk < 711, vóór 2 Ma
† 26 Se 715/29 Fe 716

Chlotarius IV
(Zn. v. Theuderik III ?)
Austrasië < 718, vóór 3 Fe
 dr. adel v. Austr. onder leiding
v. Karel Martel
† 719

Chilperik II
(Zn. v. Childerik II ?)
Neustrië < 26 Se 715/29 Fe 716
 dr. adel v. Neustrië
† 30 Ja/13 Me 721

Theuderik IV
Frankenrijk < 30 Ja/13 Me 721
† 16 Ma/30 Ap 737

Interregnum
737 - 743

Childerik III
Frankenrijk < 16 Fe/3 Ma 743
◀ 31 Oc 751/23 Ja 752 (No 751 ?)

VII. KAROLINGEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Pepijn de Korte	☰ No 751 † 24 Se 768	Jongere zn. v. hofmeier Karel Martel († 22 Oc 741). 741, kort vóór 22 Oc: Karel Martel verdeelt Frankrijk onder zonen Karloman en Pepijn. Pepijn ontvangt Bourgondië, Neustrië en Provence. 747, na 15 Au: afstand v. Karloman; Pepijn hofmeier in gans rijk. No 751: ☐ en gewijd tot kn. 28 Jl 753: opnieuw gewijd tot koning dr. ps. Stephanus II.
Karloman	< 24 Se 768 ☰ 9 Oc 768 † 4 De 771	Jongere zn. v. Pepijn de Korte. Se (vóór 24) 768: bij verdeling dr. Pepijn v. Frankrijk onder zonen Karel en Karloman, ontvangt deze laatste Bourgondië, Provence, Septimanië, Elzas, Alamanië en deel v. Aquitanië.
Karel de Grote	< 24 Se 768 ☰ 9 Oc 768 ☰ 25 De 800 † 28 Ja 814	Oudste zn. v. Pepijn de Korte. Se (vóór 24) 768: bij verdeling dr. Pepijn ontvangt Austrasië, Neustrië en deel v. Aquitanië. De (na 4) 711: maakt zich bij † v. Karloman meester v. diens rijk. Jn (vóór 4 ?; 1° ☼ 16 Jl) 774: kn. der Langobarden.
Lodewijk de Vrome	× ☰ 11 Se 813 < 28 Ja 814 † 20 Jn 840	Zn. v. Karel de Grote. 15 Ap 781: ☰ kn. v. Aquitanië. 11 Se 813: ☰ medekeizer. 28 Ja 814: kz. bij † v. vd. Oc (5 ?) 816: 2 ^e maal ☰ (dr. ps.). 30 Jn 833: dr. zn. Lotharius gevangen. Oc 833: tot ⚡ gedwongen. 1 Ma 834: op troon hersteld.
		Au 843, verdrag v. Verdun: na strijd ts. zonen v. Lodewijk, verdeling v. Frankrijk in <i>Francia occidentalis</i> (Frankrijk), <i>Francia orientalis</i> (Duitse rijk) en <i>Francia media</i> (Middenrijk).

☐ verkiezing; × mederegent; < opvolging; ☰ kroning tot koning; ☰ kroning tot keizer; ⚡ afstand; † overlijden; ts. () betwistbare datums.

VII. MIDDENRIJK EN LOTHARINGEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Lotharius I	× Jl 817 5 Ap 823 < 20 Jn 840 † 29 Se 855	Oudste zn. v. Lodewijk de Vrome. 814: kn. v. Beieren. Jl 817: medekeizer; tevens Italië toegewezen. Herfst (No?) 822: in Italië (rekent er aanvang v. regering: 1°, in capitularia, meestal begin 820; 2°, in oorkonden, gewoonlijk herfst 822). 5 Ap 823: een 2° maal (te Rome). 30 Jn 833 - 1 Ma 834: dr. gevangenschap v. vd., meester in Frankrijk (z. Lodewijk de Vrome) (in oorkonden gedurende deze periode „ <i>Annus in Francia I</i> ” gevoegd bij „ <i>anni in Italia XIII</i> ” i.p.v. XII). 20 Jn 840: bij † v. vd., kz. (rekent opnieuw in oorkonden m. „ <i>annus ... in Francia</i> ”). 20 Jn 840 - Au 843: in strijd m. br. Lodewijk de Duitser en halfbr. Karel de Kale over verdeling v. Frankrijk. Au 843, verdrag v. Verdun: ontvangt Italië en strook ts. rijk v. Lodewijk en rijk v. Karel.
Lotharius II	< 29 Se 855 † 8 Au 869	2° zn. v. Lotharius I. 855, kort vóór 29 Se: Loth. I verdeelt rijk ts. 3 zonen; Loth. II ontvangt Friesland en „ <i>Francia</i> ” (later n. hem Lotharingen geheten). † zonder wettige erfgenamen: Lotharingen ingepalmd dr. Fkr. en Dts.

□ verkiezing; × mederegent; < opvolging; kroning tot koning; kroning tot keizer; \angle afstand; † overlijden; ts. () betwistbare datums.

Naam	Datums	Toelichtingen
KAROLINGISCH HUIS		
Lodewijk (II) de Duitser	< 30 Jn 833 † 28 Au 876	Jongere zn. v. Lod. de Vrome. Jl 817: bij „ordinatio imperii” ontvangt Beieren. 826, ts. 27 Ma en 27 Me: aankomst in Beieren; begin v. regering aldaar gerekend v. af aankomst. 30 Jn 833: Lod. de Vrome dr. zn. Lotharius gevangen; Loth. kent onmiddellijk toe a. br. Lodewijk: Beieren, Alamanië, Elzas, Saksen, Frankenland en Thuringen. Ma 834: bij machtsherstel v. Lod. de Vrome, behoudt Lod. de Dts. deze aanwinsten. Lod. beschouwt 833 als begin v. regering (<i>annus I in Francia Orientali</i>), doch liet cijfer vermoedelijk, samen m. indicatie, wisselen op 24 Se; er zijn nochtans uitzonderingen. 838, na 14 Jn: in 833 verkregen gebieden weer ontnomen dr. vd.; maar Lodewijk blijft er meester. 838 - 20 Jn 840: strijd m. vd. 20 Jn 840 - Au 843: strijd m. br. Lotharius I en halfbr. Karel de Kale over verdeling v. rijk. Au 843: dr. verdrag v. Verdun, behoudt zijn gebieden (Oost-Francia). 8 Au 870: dr. verdrag v. Meerssen ontvangt Oosten v. Lotharingen v. Karel de Kale.
Karloman	< 28 Au 876: Beieren ✧ Zomer of herfst 879	Zn. v. Lod. de Duitser. No 876: rijksverdeling ts. zonen v. Lod., waarbij Karloman Beieren en marken tegen Slaven en Langobarden ontvangt. Rekent evenwel begin v. regering v. † v. vd. Se 877 - Au 879: tevens kn. v. Italië. 879, zomer of herfst: ernstig ziek; rijk ingepalmd dr. br. Lod. III. † 22 Ma 880.
Lodewijk III de Jonge	< 28 Au 876: Thur., Frankenl., Saksen < Zomer of herfst 879: Beieren † 20 Ja 882	Zn. v. Lod. de Duitser. No 876: ontvangt bij rijksverdeling Thuringen, Frankenland en Saksen. Rekent aanvang regering v. † v. vd. 879, zomer of herfst: verovert Beieren op zieke br. Karloman. 879, na 10 Ap: ontvangt Frans deel v. Lotharingen; bekrachtigd dr. accoord v. Ribemont in Fe 880 (z. Fkr.).
Karel III de Dikke	< 28 Au 876: Alamanië ☞ 12 Fe 881 < Me 882: Beier., Thur., Frankenl., Saksen ✧ einde No 887	Zn. v. Lod. de Duitser. No 876: ontvangt bij rijksverdeling Alamanië. Rekent aanvang regering v. † v. vd. Oc/No 879: tevens als kn. v. Italië erkend en gehuldigd. Me 882: na † v. Lodewijk III in gans Oost-Francia als kn. erkend. Vanaf 884 rekt kroningsj. in O.-Francia als begonnen op 28 Au 876.

□ verkiezing; × mederegent; < opvolging; ☞ kroning tot koning; ☞ kroning tot keizer; ✧ afstand; ✧ afzetting; † overlijden; † vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
		Me (?) 885 : tevens als kn. v. W.-Francia erkend (z. Fkr.). Einde (ts. 22 en 27) No 887 : in O.-Francia dr. Arnulf v. Karinthië ontroond ; blijft kn. in Fkr. en Italië. † 13 Ja 888.
Arnulf v. Karinthië	☐ No (22-27) 887 ☞ einde (vóór 22) Fe 896 † 8 De 899	Onwettige zn. v. Karloman.
Lodewijk IV het Kind	☐ 4 Fe 900 † 24 Se 911	Zn. v. vgde. Z. ook Neder-Lotharingen, tabel VIII, 1.
NIET-KAROLINGISCHE KONINGEN EN KEIZERS		
Koenraad I v. Frankenland	☐ 10 No 911 † 23 De 918	Ht. v. Frankenland.
Hendrik I de Vogelaar	☐ 12 Me 919 † 2 Jl 936	Ht. v. Saksen. Z. ook Neder-Lotharingen, tabel VIII, 1.
Otto I	☐ en ☞ 8 Au 936 ☞ 2 Fe 962 † 7 Me 973	Zn. v. vgde (huis v. Saksen). 23 Se 951 : neemt titel v. kn. v. Italië zonder ☐ of ☞.
Otto II	☞ 26 Me 961 ☞ 25 De 967 < 7 Me 973 † 7 De 983	Zn. v. vgde (huis v. Saksen).
Otto III	☞ 25 De 983 ☞ 21 Me 996 † 23/24 Ja 1002	Zn. v. vgde (huis v. Saksen).
Hendrik II	☐ en ☞ 6/7 Jn (of 6 Me ?) 1002 ☞ 14 Fe 1014 † 13 Jl 1024	Achterkleinzn. v. Hendrik I ; zn. v. Hendrik de Twister, ht. v. Beieren. 14/15 Me 1004 : ☞ kn. v. Italië.
Koenraad II	☐ en ☞ 8 Se 1024 ☞ 26 Ma 1027 † 4 Jn 1039	Neef v. Hendrik II ; ht. v. Frankenland (Salisch huis). 23 Ma 1026 : ☞ kn. v. Italië. 2 Fe 1033 : ☞ kn. v. Bourgondië.
Hendrik III	☞ 14 Ap (: Pasen) 1028 < 4 Jn 1039 ☞ 25 De 1046 † 5 Oc 1056	Zn. v. vgde (Salisch huis of v. Frankenland).

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VII. DUITSE RIJK

Naam	Datum	Toelichtingen
Hendrik IV	☩ 17 JI 1054 < 5 Oc 1056 ☩ 31 Ma 1084 ⚔ 31 De 1105	Zn. v. vgde (Salisch huis of v. Frankenland). † 7 Au 1106.
Rudolf v. Zwaben	□ 15 Ma 1077 ☩ 26 Ma 1077 † 15/16 Oc 1080	R. v. Rheinfelden, ht. v. Zwaben, ∞ m. zr. v. vr. v. Hendrik IV. Tegenkn. v. Hendrik IV.
Herman v. Luxemburg	□ Au 1081 ☩ 26 De 1081 ⚔ 1088, vóór 28 Se	Herman, gf. v. Salm (huis v. Luxemburg). Tegenkn. v. Hendrik IV. † 28 Se 1088, nadat strijd m. Hendrik IV opgegeven en teruggetrokken in Lotharingen.
Koenraad	☩ 30 Me 1087 † 27 JI 1101	Zn. v. Hendrik IV. 1093 : opstand tegen vd. ; te Milaan : ☩ kn. v. Lombardije. 1098 : ⚔ als Duits kn. op rijksdag te Mainz. Praktisch zonder gezag in Dts. en in Italië.
Hendrik V	☩ 6 Ja 1099 < 31 De 1105 ☩ 5 Ja 1106 ☩ 12 Fe en 13 Ap 1111 † 23 Me 1125	Zn. v. Hendrik IV (Salisch huis of v. Frankenland). 6 Ja 1099 : medekn., doch buiten regering gehouden. 12 De 1104 : verlaat hof ; opstand tegen vd. 31 De 1105 : verplicht vd. tot ⚔. 5 Ja 1106 : een 2 ^e maal ☩. ☩ 12 Fe 1111, dr. houding v. Hendrik V onderbroken, en pas 13 Ap voltrokken.
Lotharius	□ 30 Au 1125 ☩ 13 Se 1125 ☩ 4 Jn 1133 † 3/4 De 1137	L. v. Supplinburg, ht. v. Saksen.
Koenraad III	□ 7 Ma 1138 ☩ 13 Ma 1138 † 15 Fe 1152	K. v. Hohenstaufen, ht. v. Frankenland.
Hendrik	□ 30 Ma 1147 † 1150	Zn. v. vgde (Hohenstaufen) ; was slechts 13 j. als hij †.
Frederik I, Barbarossa	□ 4/5 Ma 1152 ☩ 9 Ma 1152 ☩ 18 Jn 1155 † 10 Jn 1190	Neef v. Koenraad III ; ht. v. Zwaben (Hohenstaufen). 30 JI 1178 : ☩ kn. v. Bourgondië.
Hendrik VI	□ 24 Jn 1169 < 15 Au 1169 < 10 Jn 1190 ☩ 14 Ap 1191 † 28 Se 1197	Zn. v. vgde (Hohenstaufen). V. af Me 1189 (vertrek v. vd. n. Derde Kruistocht) : praktisch alleen gezag. Tevens, dr. ∞ m. Constanca, erfgename v. Sicilië, kn. v. dit rijk (☩ 25 De 1194).

□ verkiezing ; × mederegent ; < opvolging ; ☩ kroning tot koning ; ☩ kroning tot keizer ; ⚔ afstand ; ⚔ afzetting ; † overlijden ; ☩ vermelding ; ° geboorte ; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
Filips v. Zwaben	☐ 6/8 Ma 1198 ☞ 5 Se 1198 ☞ 6 Ja 1205 † 21 Jn 1208	Br. v. vgde; ht. v. Zwaben (Hohenstaufen). 1198-1208: strijd m. tegenpretendent, Otto IV. 6 Ja 1205: 2 ^e maal ☞ te Aken.
Otto IV v. Brunswijk	☐ 9 Jn 1198 ☞ 12 Jl 1198 ☞ 4 Oc 1209 † 19 Me 1218	Zn. v. Hendrik de Leeuw (huis Welf). 1198 - 21 Jn 1208: strijd m. Filips v. Zwaben. 1 Ma 1201: Innocentius III verklaart zich voor Otto. 3 Jl 1201: Otto dr. legaat v. ps. in Dts. plechtig als kn. erkend. 11 No 1208: na † v. Filips, algemeen erkend en „herkozen”. De 1212 - Jl 1214: strijd m. Frederik II. Na slag v. Bouvines (27 Jl 1214) praktisch alleen nog meester in Saksen.
Frederik II	☐ 5 De 1212 ☞ 9 De 1212 ☞ 25 Jl 1215 ☞ 22 No 1220 † 13 De 1250	Zn. v. Hendrik VI (Hohenstaufen); kn. v. Sicilië, (☞ 17 Me 1198). Einde 1196: ☐ Rooms kn.; doch bij † v. vd. voorbijgezien voor Filips en Otto. Se 1211: op rijksdag te Nuremberg Otto ☒ en Frederik ☐ Rooms kn. 5 De 1212: Frederik „officieel” ☐ Rooms kn. 9 De 1212: ☞ Rooms kn. te Mainz. De 1212 - Jl 1214: strijd m. Otto IV. Na slag v. Bouvines (27 Jl 1214) praktisch meester in Dts. 25 Jl 1215: te Aken opnieuw ☞. 9 No 1225: ∞ m. Isabella (of Yolanda), dt. v. Jan v. Brienne, kn. v. Jerusalem; noemt zich v. dan af kn. v. Jerusalem. 17 Ma 1229: ☞ kn. v. Jerusalem.
[Hendrik]	☐ Ap 1220 ☞ 8 Me 1222 ☞ Jl 1235	Zn. v. vgde (Hohenstaufen). Medekn. v. Sicilië (☞ Fe 1212). 1220-1235: bestuurde Dts. in naam v. vd. Se 1234: opstand tegen vd. Jl 1235: tot overgave gedwongen. † 12 (?) Fe 1242 (in gevangenschap).
Koenraad IV	☐ Fe 1237 < 13 De 1250 † 21 Me 1254	Zn. v. Frederik II (Hohenstaufen). V. af 1237: bestuurde Dts. in naam v. vd. 1251: verlaat Dts. voor Italië (1252-53: verovering v. Sicilië) en laat veld vrij voor Willem v. Holland.
[Hendrik Raspe]	☐ 22 Me 1246 † 16 Fe 1247	Landgf. v. Thuringen. Tegenkn. v. Frederik II en Koenraad IV.
Willem v. Holland	☐ 3 Oc 1247 ☞ 1 No 1248 † 28 Ja 1256	Willem II, gf. v. Holland-Zeeland (z. ook ald.). Tegenkn. v. Frederik II en Koenraad IV. 1247-1251: strijd m. Koenraad IV. 1251: dr. prijsgeven v. Dts. dr. Koenraad IV, praktisch meester aldaar. 25 Ma 1252: opnieuw ☐ .

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VII. DUITSE RIJK

Naam	Datums	Toelichtingen
Richard v. Cornwales	□ 13 Ja 1257 ☩ 17 Me 1257 † 2 Ap 1272	Richard, gf. v. Cornwales, br. v. Hendrik III v. Engeland. Zonder gezag of invloed in Dts.
Alfons v. Castilië	□ 1 Ap 1257 † 4 Ap 1284	Alfons X, kn. v. Castilië en Leon. 18 Ma 1256: □ Rooms kn. en kz. dr. Italiaanse stad Pisa; belooft zich in te spannen om deze waardigheden te verwerven; betitelt zich v. dan af „ <i>Romanorum rex et imperator electus</i> ”, telt niet n. regeringsjaren. Bezocht nimmer Dts., en enkel 1274/75 Italië.
Rudolf v. Habsburg	□ 1 Oc 1273 ☩ 24 Oc 1273 † 15 Jl 1291	Rud., gf. v. Habsburg, landgf. v. Elzas. V. af 1276: meester v. Oostenrijk, Stiermarken en Karinthië.
Adolf v. Nassau	□ 5 Me 1292 † 2 Jl 1298	Ad., gf. v. Nassau. Begin 1298: strijd m. Albrecht v. Oostenrijk. 23 Jn 1298: ⚔ dr. rijksdag.
Albrecht I v. Oostenrijk	□ 27 Jl 1298 ☩ 24 Au 1298 † 1 Me 1308	Alb., ht. v. Oostenrijk en Stiermarken; zn. v. Rudolf (huis Habsburg).
Hendrik VII v. Luxemburg	□ 27 No 1308 ☩ 6 Ja 1309 ☩ 29 Jn 1312 † 24 Au 1313	Hendr. VII, gf. v. Lxbg. (z. ook Luxemburg). 6 Ja 1311: ☩ kn. v. Italië.
Frederik de Schone	□ 19 Oc 1314 ☩ 25 No 1314 † 13 Ja 1330	Ht. v. Oostenrijk en Stiermarken; zn. v. Albrecht I (huis Habsburg). 1314-1322: strijd m. Lodewijk v. Beieren. 28 Se 1322: in slag bij Mühlendorf gevangen dr. Lod. v. Beieren. 13 Ma 1325: verzaakt a. rechten op rijk. 23 Ap 1325: vrijgelaten. Jl 1325: Lodewijk biedt a. regering te delen. Praktisch geen gevolg: Fred., teruggetrokken in Oostenrijk, behield titel, maar zonder gezag in rijk.
Lodewijk v. Beieren	□ 20 Oc 1314 ☩ 25 No 1314 ☩ 17 Ja 1328 † 11 Oc 1347	Ht. v. Opper-Beieren (huis Wittelsbach) (z. ook Holland-Zeeland en Henegouwen). 1314 - 28 Se 1322: strijd m. Frederik de Schone. 31 Me 1327: ☩ kn. v. Italië. 1346 - 11 Oc 1347: strijd m. tegenkn. Karel IV.
Karel IV	□ 11 Jl 1346 ☩ 26 No 1346 ☩ 5 Ap (Pasen) 1355 † 29 No 1378	Zn. v. Jan, kn. v. Bohemen (zelf zn. v. Hendrik VII) (huis Luxemburg); Tevens kn. v. Bohemen (26 Au 1346; ☩ 2 Se 1347) en gf. v. Lxbg. (z. ook Luxemburg). 11 Jl 1346 - 11 Oc 1347: strijd m. Lodewijk v. Beieren.

□ verkiezing; × mederegent; < opvolging; ☩ kroning tot koning; ☩ kroning tot keizer; ⚔ afstand; ⚔ afzetting; † overlijden; ☆ vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk.

Naam	Datum	Toelichtingen
[Gunther v. Schwarzburg]	☐ 30 Ja 1349 ☒ 26 Me 1349	<p>Ja - Me 1349 : strijd m. tegenkn. Gunther v. Schwarzburg. 6 Ja 1355 : kn. v. Italië. 4 Jn 1365 : kn. v. Bourgondië.</p> <p>Tegenkn. v. Karel IV. 26 Me 1349 : onderwerpt zich a. Karel IV en verzaakt a. rechten op rijk. † 14 Jn 1349.</p>
Wenzel (Wencelas) v. Bohemen	☐ 10 Jn 1376 6 Jl 1376 < 29 No 1378 ☒ 20 Au 1400	<p>Zn. v. Karel IV (huis Luxemburg). Tevens kn. v. Bohemen (15 Jn 1363; 29 No 1378 : effectief kn.) en (1383-1419) ht. v. Lxbg. (z. Luxemburg). † 16 Au 1419.</p>
Ruprecht v. de Palts	☐ 21 Au 1400 6 Ja 1401 † 18 Me 1410	<p>Rup., gf. v. de Palts (huis Wittelsbach).</p>
Jobst v. Moravië	☐ 1 Oc 1410 † 18 Ja 1411	<p>J., markgf. v. Moravië en Brandenburg en (1388-1402, 1407-1411) ht. v. Lxbg. (z. Luxemburg), neef v. Wenzel en Sigismund (huis Luxemburg). Oc 1410 - 18 Ja 1411 : strijd m. neef en tegenkn. Sigismund.</p>
Sigismund	☐ 20 Se 1410 8 No 1410 31 Me 1433 † 9 De 1437	<p>Sig., kn. v. Hongarije (10 Jn 1386; 31 Ma 1387) en later v. Bohemen (16 Au 1419; 28 Jl 1420), ht. v. Luxemburg (1419-1437; z. ald.), br. v. Wenzel en neef v. tegenkn. Jobst (huis Luxemburg). 25 No 1431 : kn. v. Italië.</p>
Albrecht II	☐ 18 Ma 1438 † 27 Oc 1439	<p>Albr. V, ht. v. Opper- en Beneden-Oostenrijk (huis Habsburg), schoonzn. v. Sigismund. Erfde bij diens † Bohemen (☐ 27 De 1437; 29 Jn 1438), Hongarije (1 Ja 1438), en Luxemburg (z. ald.).</p>
Frederik III	☐ 2 Fe 1440 17 Jn 1442 19 Ma 1452 † 19 Au 1493	<p>Verwant v. Albrecht II (huis Habsburg). Ht. v. Stiermarken; sedert Ja 1458 v. Beneden-Oostenrijk, en sedert No 1463 v. Opper-Oostenrijk, Karinthië en Kroatië.</p>
Maximiliaan I v. Oostenrijk	☐ 16 Fe 1486 9 Ap 1486 < 19 Au 1493 10 Fe 1508 † 12 Ja 1519	<p>Zn. v. vgde (huis Habsburg). Erfde bij † v. vd., Oostenrijk en afhankelijkheden. 19 Au 1477 : ∞ Maria v. Bourgondië (z. tabel VIII, 2). 10 Fe 1508 : „gekozen Rooms kz.”; werd noch gekroond, noch gewijd dr. ps.</p>
Karel V	☐ 28 Jn 1519 23 Oc 1520 24 Fe 1530 ☒ 27 Au en 7 Se 1556	<p>Kleinzn. v. Maximiliaan (huis Habsburg). 12 Ja 1519 : erft bij † v. grootvd. Oostenrijk en afhankelijkheden. 23 Oc 1520 : te Aken „verkozen Rooms kz.”. 30 Ja 1522 : afstand v. Oostenrijkse hertogdommen a. br. Ferdinand en diens benoeming tot stdh. v. overige Habsburgse bezittingen in Dts. 7 Fe 1522 (geheim verdrag) : alle Habsburgse be-</p>

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

Naam	Datums	Toelichtingen
		zittingen in Dts. toegezegd a. Ferdinand. 22 Fe 1530 : ☉ kn. v. Italië. 24 Fe 1530 : eigenlijke ☉ te Bologna dr. ps. Tevens kn. v. Spanje (14 Ma 1516) en heer der Nd. (25 Se 1506 ; z. tabel VIII, 3). 27 Au en 7 Se 1556 : schrijft respectievelijk a. Reichskammergericht en a. rijksvorsten dat rechten op Duitse rijk overgedragen a. br. Ferdinand. † 21 Se 1558.
Ferdinand I	☐ 5 Ja 1531 ☉ 11 Ja 1531 < 27 Au - 7 Se 1556 ☉ 14 Ma 1558 † 25 Jl 1564	Br. v. vgde (huis Habsburg). Aartsht. v. Oostenrijk en vorst der overige Habs- burgs-Oostenrijkse afhankelijkheden (30 Ja en 7 Fe 1522 ; z. Karel V) ; tevens kn. v. Hongarije (☐ 17 De 1526 ; ☉ 3 No 1527) en kn. v. Bohemen (☐ 23 Oc 1526 ; ☉ 24 Fe 1527). Reeds gedurende leven v. Karel V, Rooms kn. maar pas gezag na ⚡ v. br. in Au/Se 1556.
Maximiliaan II	☐ 24 No 1562 ☉ 30 No 1562 < 25 Jl 1564 † 12 Oc 1576	Zn. v. vgde (huis Habsburg). Aartsht. v. Oostenrijk (overige Habsburgse erflanden afgestaan a. zijn twee brs.) ; tevens kn. v. Bohemen (☐ 29 Fe 1548 ; ☉ 20/21 Se 1562) en kn. v. Hongarije (☉ 8 Se 1563).
Rudolf II	☐ 27 Oc 1575 ☉ 1 No 1575 < 12 Oc 1576 † 20 Ja 1612	Zn. v. vgde (huis Habsburg). Erfde bezittingen v. vd., doch reeds gedurende diens leven ☉ kn. v. Hongarije (25 Se 1572) en v. Bohe- men (22 Se 1575). Dr. br. Matthias gedwongen op (29 ?) Jn 1608 Oos- tenrijk, Hongarije en Moravië, in Au 1611 Bohemen af te staan (verzakingsoorkonde : 11 Au 1611).
Matthias	☐ 13 Jn 1612 ☉ 24 Jn 1612 † 20 Ma 1619	Zn. v. Maximiliaan II (huis Habsburg) ; z. ook ta- bel VIII, 3, op het jaar 1577. (29 ?) Jn 1608, verdrag v. Lieben : dwingt br., kz. Rudolf, Oostenrijk, Moravië en Hongarije af te staan. 1611 : dwingt Rudolf ook Bohemen af te staan (24 Me 1611 ; in Praag ; 23 Me 1611 : ☉ kn. v. Bohemen ; 11 Au 1611 : verzakingsoorkonde v. Ru- dolf II).
Ferdinand II	☐ 28 Au 1619 ☉ 9 Se 1619 † 15 Fe 1637	Zn. v. Karel v. Stiermarken (zn. v. Ferdinand I) ; neef v. Rudolf II en Matthias (huis Habsburg). Ht. v. Stiermarken, Karinthië en Krain (1590) ; erf- de bezittingen v. Matthias ; was reeds gedurende diens leven kn. v. Bohemen (☉ 29 Jl 1617) en v. Hongarije (☉ 1 Jl 1618).
Ferdinand III	☐ en ☉ 22 De 1636 < 15 Fe 1637 † 2 Ap 1657	Zn. v. vgde (huis Habsburg). Erfde bezittingen v. vd. ; was reeds gedurende diens leven kn. v. Hongarije (☉ 8 De 1625) en v. Bo- hemen (☉ 27 ? No 1627).

☐ verkiezing ; × mederegent ; < opvolging ; ☉ kroning tot koning ; ☉ kroning tot keizer ; ⚡ afstand ; ⚡ afzetting ; † overlijden ; ☉ vermelding ; * geboorte ; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
[Ferdinand IV]	☐ en ☾ 24 Me 1653 † 9 Jl 1654	Zn. v. vgde (huis Habsburg). Als troonopvolger v. Ferd. III, was reeds gedurende diens leven kz. en kn. v. Bohemen (☾ 5 Au 1646) en Hongarije (☾ 16 Jn 1647). Evenwel † vóór vd.
Leopold I	☐ en ☾ 18 Jl 1658 † 5 Me 1705	Zn. v. Ferd. III (huis Habsburg). Na † v. br. Ferd. IV, troonopvolger en kn. v. Hongarije (☾ 27 Jn 1655) en v. Bohemen (☾ 14 Se 1656). Verwerft nog Tirol (1665) en Zevenburgen (1696).
Jozef I	☐ en ☾ 24 Ja 1690 < 5 Me 1705 † 17 Ap 1711	Zn. v. vgde (huis Habsburg). Reeds gedurende leven v. vd. kn. v. Hongarije (☾ 9 De 1687). Erft bij † v. vd. Oostenrijk met afhankelijkheden, en Bohemen.
Karel VI	☐ 12 Oc 1711 ☾ 22 De 1711 † 20 Oc 1740	Br. v. vgde (huis Habsburg). Bij † v. br., aartsht. v. Oostenrijk en afhankelijkheden, kn. v. Bohemen en Hongarije (☾ 22 Me 1712). 11 Ap 1713 : verwerft Z. Ned. (z. tabel VIII, 3).
Karel VII van Beieren	☐ 24 Ja 1742 ☾ 12 Fe 1742 † 20 Ja 1745	Karel-Albrecht, keurvorst v. Beieren (huis Wittelsbach). Bij † v. Karel VI, liet namens echtge. Maria Amalia, dt. v. Jozef I, rechten gelden op Oostenrijkse erfenis. 10 Se 1741 : gehuldigd als aartsht. v. (Opper)Oostenrijk. 7 De 1741 : ☾ kn. v. Bohemen. V. af 1742 : praktisch zonder gezag in rijk ; verliest Oostenrijk, Bohemen en andere veroveringen en zelfs Beieren.
Frans I	☐ 13 Se 1745 ☾ 4 Oc 1745 † 18 Au 1765	Frans Stefaan, zn. v. Leopold, ht. v. Lorreinen (Lotharingen). 27 Ma 1729 : volgt vd. op als ht. v. Lorreinen. 12 Fe 1736 : ∞ m. dt. en erfgename v. Karel VI, Maria Theresia (20 Oc 1740 : erft Oostenrijk en afhankelijkheden ; 25 Jn 1741 : ☾ knin. v. Hongarije ; 12 Me 1743 : ☾ knin. v. Bohemen ; † 29 No 1780 ; z. ook tabel VIII, 3). 13 Ap 1736 : doet afstand v. Lorreinen. 9 Jl 1737 : grootht. v. Toskana.
Jozef II	☐ 27 Ma 1764 < 18 Au 1765 † 20 Fe 1790	Zn. v. Frans I en Maria Theresia (huis Lorreinen-Habsburg). 23 Se 1765 : na † v. vd., dr. md. geassocieerd in bestuur v. Habsburgse erflanden. 29 No 1780 : bij † v. md. erft Habsburgse erflanden (z. ook tabel VIII, 3).

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VII. DUITSE RIJK

Naam	Datums	Toelichtingen
Leopold II	☐ 30 Se 1790 9 Oc 1790 † 1 Ma 1792	Br. v. vgde (huis Lorreinen-Habsburg). Ht. v. Toskana (18 Au 1765), en bij † v. Jozef II erfgenaam v. Habsburgse bezittingen (z. ook tabel VIII, 3) (kn. v. Bohemen, 6 Se 1791; kn. v. Hongarije, 15 No 1791).
Frans II	☐ 5 Jl 1792 14 Jl 1792 6 Au 1806	Zn. v. vgde (huis Lorreinen-Habsburg). 1 Ma 1792: erft Habsburgse bezittingen (6 Jn 1792: kn. v. Hongarije; 9 Au 1792: kn. v. Bohemen) (z. ook tabel VIII, 3). 11 Au 1804: neemt titel a. v. "kz. v. Oostenrijk" (Frans I). 6 Au 1806: verzaakt a. titel v. „kz. v. Hl. Roomse Rijk”. † 2 Ma 1835.

verkiezing; × mederegent; < opvolging; kroning tot koning; kroning tot
 keizer; ↗ afstand; afzetting; † overlijden; ☆ vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk.

VII. ENGELAND

Naam	Datum	Toelichtingen
		Lijst v. koningen vóór 825, bij F.M. POWICKE, <i>Handbook</i> (z. Bibliografie vooraan tabel), blz. 6-30. Voor berekening regeringsjaren, z. onder Willem II (1087), Edward II (1307), Edward VI (1547).
		KONINGEN VAN WESSEX
Egbert	< 802 † 839	825, zege te Ellandun op Mercia : Kent, Sussex, Essex praktisch geannexeerd ; erkend in East-Anglia. 829(?) - 839 : „overlord” v. Angelsaksische rijken. † na regering v. 37 j. en 7 md.
Aethelwulf	< 839 ✗ 855	825-839 : onderkn. v. Kent, Sussex, Essex. 855 : tijdens reis op vasteland (begin 855 - einde 856) ✗. 855-858 : gezag beperkt tot Kent, Sussex, Essex. † 13 Ja 858.
Aethelbald	< 855 † 860	
Aethelbert	< 860 † 866	Br. v. vgde. 858-860 : onderkn. v. Kent, Sussex, Essex.
Aethelred	< 866 † Ap 871	Br. v. vgde.
Alfred de Grote	< Ap 871 † 26 Oc 899	Br. v. vgde. Me 878, zege v. Ethandun : Denen bedwongen. Heerst in Wessex en afhankelijkheden en Engels Mercia ; na 878 beschermer v. Angelsaksen in Deense gebieden ; „overlord” v. Eadwulf, heerser over Angelsaksen in Bernicia, en v. prinsen v. Wales.
Edward de Oude	< Oc 899 ☞ 8 Jn 900 † 17 JI 925	910-918 : Danelaw tot Humber geannexeerd (East-Anglia en Five Boroughs). 919 : „overlord” v. Denen in Northumbrië, Engelsen in Bernicia, Schotten, Britten in Strathclyde en prinsen v. Wales. Praktisch meester v. Engeland.
Aethelstan	< Zomer 925 ☞ 4 Se 925 † 27 Oc 939	Mogelijks eerst kn. v. Wessex, en pas kn. v. Mercia na † v. br. Aelfward, die Edward 16 dagen overleefde († 1 Au 925). 927 : Deens Northumbrië veroverd ; praktisch meester v. Engeland.
Edmund I	< Oc 939 † 26 Me 946	Br. v. vgde. Lente of zomer 940 : Deens Northumbrië verloren. 942 : „Five Boroughs” heroverd. 944 : Deens Northumbrië heroverd. 944-46 : heerser over Engeland ; „overlord” v. de Schotten.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VII. ENGELAND

Naam	Datums	Toelichtingen
Edred	< Me 946 † 23 No 955	Br. v. vgde. 948-54 : Deens Northumbrië zelfstandig. 954 : laatste Deense vorst verdreven ; Engeland eengemaakt. Met aanhechting v. Deense rijk van Northumbrië (954), beschouwt men de kn. v. Wessex als kn. v. Engeland.
KONINGEN VAN ENGELAND		
Edwin (Edwy)	< No 955 ☩ No-De 955 † 1 Oc 959	Zn. v. vgde. 957 : na opstand v. Mercia en Northumbrië, gezag beperkt tot Wessex.
Edgar	< 959, na 1 Oc ☩ 11 Me 973 † 8 Jl 975	Br. v. vgde. 957-959 : onderkn. v. Mercia en Northumbrië.
Edward de Martelaar	< (Jl ?) 975 † 18 Ma 979	
Aethelred, the Unready (onstandvastige)	< Ma 979 ☩ 14 Ap 979 Einde : herfst 1013	Stiefbr. v. vgde. Herfst 1013 : verdreven dr. Sven ; komt na diens † terug (z. verder).
Sven (Swegn) Forkbeard	< Herfst 1013 † 3 Fe 1014	Kn. v. Denemarken (897-1014). Herfst 1013 : verdrijft Aethelred ; niet ☩ tot kn. v. Engeland.
Aethelred the Unready	< Lente 1014 † 23 Ap 1016	Gewezen kn. (979-1013), teruggeroepen na † v. Sven.
Edmund II Ironside	< Ap 1016 † 30 No 1016	Zn. v. Aethelred ; in strijd m. Knoet. Zomer 1016 : overeenkomst waarbij Wessex a. Edmund, en overige v. rijk a. Knoet.
DEENSE DYNASTIE		
Knoet	< 30 No 1016 † 12 No 1035	Zn. v. Sven. Fe 1014 : na † v. Sven □ tot kn. dr. Deense vloot vóór Engeland ; strijd m. Aethelred en Edmund. Zomer 1016 : in bezit v. Mercia en Northumbrië. 30 No 1016 : bij † v. Edmund, kn. v. Engeland. Tevens kn. v. Denemarken (1019-35) en Noorwegen (1028-35), „overlord” v. de Schotten.
Harald Harefoot (en Harthaknoet)	□ 1035 na 12 No † 17 Ma 1040	Natuurlijk zn. v. vgde. Einde 1035 : aanspraak op troon v. Eng. tegen Knoets wettige zn., Harthaknoet (erkend in Denemarken). Einde 1035 - begin 1037 : gezamenlijke regering, waarbij werkelijk gezag a. Harald, terwijl Harthaknoet in Denemarken bleef. Begin 1037 : Harthaknoet volledig verdrongen.
Harthaknoet	□ Jn 1040 † 8 Jn 1042	Na † v. Harald, opnieuw kn. □. Tevens kn. v. Denemarken (1035-42).

□ verkiezing ; × mederegent ; < opvolging ; ☩ kroning tot koning ; ☩ kroning tot keizer ; ↗ afstand ; ↘ afzetting ; † overlijden ; ⚔ vermelding ; ° geboorte ; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
ANGELSAKSISCH HERSTEL		
Edward de Belijder	☐ Jn (?) 1042 ☞ 3 Ap 1043 † 5 Ja 1066	Zn. v. Aethelred the Unready. 1041: erfgenaam, misschien reeds medekn., v. Harthaknoet.
Harald Godwinson	< 6 Jn 1066 † 14 Oc 1066	Zn. v. Godwin, gf. v. Essex. 6 Ja 1066: laat zich dr. partijgangers tot kn. uitroepen. 14 Oc 1066: † in slag bij Hastings.
[Edgar Etheling]	☐ 1066, na 14 Oc ✂ vóór 25 De 1066	Neef v. Edward. Na slag bij Hastings dr. Londen ☐ tot kn.; denklijk niet ☞. Onderwierp zich vóór 25 De 1066 a. Willem.
NORMANDISCHE DYNASTIE		
Willem de Veroveraar	< 14 Oc 1066 ☞ 25 De 1066 † 9 Se 1087	Natuurlijke zn. v. Robert II, ht. v. Normandië. 14 Oc 1066: verovert Eng. in slag bij Hastings. Tevens ht. v. Normandië (1035-87); veroverde in 1063 Maine. Rekende mogelijks aanvang v. regering v. af 5 Ja 1066, † v. Edward de Belijder.
Willem II Rufus	☞ 26 Se 1087 † 2 Au 1100	1096-1100: beheert Normandië in afwezigheid v. br., ht. Robert Courteuse; zelf geen ht. V. af 1087 worden regeringsjaren v. af dag v. kroning geteld.
Hendrik I	☐ 3 Au 1100 ☞ 5 Au 1100 † 1 De 1135	Br. v. vgde. 28 Se 1106: neemt in slag v. Tinchebray br. Robert Courteuse gevangen; aldus ht. v. Normandië.
Stefaan (Stephen) v. Blois	☞ 26 De 1135 † 25 Oc 1154	Zn. v. Stefaan, gf. v. Blois, en Adela, dt. v. Willem I. Strijd m. Mathilda, dt. v. Hendrik I (1126: als troonopvolgster erkend) en haar echtg., Geoffroy v. Anjou. 7/10 Ap 1141: afgezet verklaard. 8 Ap 1141: Math. neemt titel v. „domina”, doch niet ☞. 7 De 1141: Stef. hersteld. 25 De 1141: Stef. herkroond. 1141-44: Normandië veroverd dr. Geoffroy v. Anjou.
HUIS PLANTAGENET		
Hendrik II	☞ 19 De 1154 † 6 J1 1189	Zn. v. Geoffroy, gf. v. Anjou, en v. Mathilda, dt. v. Hendrik I. Ja 1153: ontscheept in Eng.; verdrag v. Wallingford: dr. Stefaan als troonopvolger erkend. 8 De 1154: landt, na † v. Stefaan in Eng.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VII. ENGELAND

Naam	Datum	Toelichtingen
		Tevens bij † v. vd. (7 Se 1151) ht. v. Normandië en gf. v. Anjou (Maine en Touraine); dr. ∞ m. erfprinses Eleonora, ht. v. Aquitanië (1152). 1170-73: meester v. Oost-Ierland; begin v. verovering v. eiland.
Richard I Leeuwenhart	☉ 3 Se 1189 † 6 Ap 1199	Tevens ht. v. Normandië en Aquitanië, gf. v. Anjou en afhankelijkheden. 12 Au 1189: in Eng. 12 De 1189 - 13 Ma 1194: Derde Kruistocht; gevangenschap in Oostenrijk. 17 Ap 1194: herkroond.
Jan zonder Land	☉ O.H. Hemelv. (27 Me) 1199 † 19 Oc 1216	Br. v. vgde. 25 Me 1199: in Eng. 1202-1206: strijd m. Filips II August; verlies v. bezittingen in Fkr., op delen v. Aquitanië en Poitou na. Als kn. v. Eng., 1° met titel v. „lord of Ireland”. Rekende regeringsjaren v. O.H. Hemelvaart tot O.H. Hemelvaart.
[Lodewijk]	< Oc 1215 ↯ Se 1217	Zn. v. Filips II August v. Fkr. Oc 1215: dr. opstandige edelen troon aangeboden. Me 1216: in Eng. Se 1217: moet onderneming opgeven.
Hendrik III	☉ 28 Oc 1216 † 16 No 1272	Zn. v. Jan zd. Land. 1224: Poitou verloren; op vasteland alleen nog Aquitanië. De 1259: dr. verdrag v. Parijs, verzaakt a. titels v. ht. v. Normandië en gf. v. Anjou.
Edward I	< 20 No 1272 ☉ 19 Au 1274 † 7 Jl 1307	20 No 1272: eed v. trouw der edelen, gerekend als aanvang v. regering. 2 Au 1274: in Eng. 1284: Wales ingelijfd. 1292: „overlord” v. Schotland. 1296-1306: meester in Schotland, doch strijd m. rebellen.
Edward II	< 8 Jl 1307 ☉ 25 Fe 1308 ↯ 20 Ja 1327	Begin regering voortaan gerekend v. af dag na † v. vgde. kn. † 21 Se 1327.
Edward III	< 25 Ja 1327 ☉ 1 Fe 1327 † 21 Jn 1377	Begin regering gerekend v. af 25 Ja 1327. 7 Oc 1337: eist troon v. Fkr. (aanvang Honderdjarige Oorlog). Ja 1340: neemt titel v. kn. v. Fkr. (25 Ja 1340-24 Ja 1341: 14° j. als kn. v. Eng., 1° j. als kn. v. Fkr.). 24 Oc 1360: verzaakt, na vrede v. Brétigny (8 Me 1360), a. titel v. kn. v. Fkr. 11 Jn 1369: m. heruitbreken v. oorlog opnieuw titel v. kn. v. Fkr.

☐ verkiezing; × mederegent; < opvolging; ☉ kroning tot koning; ☉ kroning tot keizer; ↯ afstand; ↯ afzetting; † overlijden; † overlijden; ☆ vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk.

Naam	Datum	Toelichtingen
Richard II	< 22 Jn 1377 ☉ 16 JI 1377 ↙ 30 Se 1399	(30° j. als kn. v. Fkr. : 11 Jn 1369-24 Ja 1370). Zn. v. Edward, prins v. Wales ; kleinzn. v. vgde. † 1400, vóór 14 Fe.
Hendrik IV	< 30 Se 1399 ☉ 13 Oc 1399 † 20 Ma 1413	HUIS LANCASTER Hendrik Bolingbroke, oudste zn. v. Jan v. Gent, hertog v. Lancaster (jongere zn. v. Edward III). 30 Se 1399 : ↙ v. Richard II. Begin v. regering gerekend v. af die dag.
Hendrik V	< 21 Ma 1413 ☉ 9 Ap 1413 † 31 Au 1422	Au 1415 : heropent vijandelikheden m. Fkr. 21 Me 1420, verdrag. v. Troyes : erfgenaam v. Kar- rel VI en regent v. Fkr. (z. Fkr.).
Hendrik VI	< 1 Se 1422 ☉ 6 No 1429 ↙ 4 Ma 1461	11 No 1422 : kn. v. Fkr. uitgeroepen (☉ 16 De 1431). 19 Oc 1453 : dr. kapitulatie v. Bordeaux Engelsen uit Fkr. gedreven (op Kales na). Engelse koningen blijven zich kn. v. Fkr. heten tot 1801. Ma 1461 : vlucht voor Edward IV. Jl 1465 : gevangen genomen dr. Edward IV.
Edward IV	< 4 Ma 1461 ☉ 29 Jn 1461 < 9 Oc 1470	YORK TEGEN LANCASTER Zn. v. Richard, ht. v. York. 4 Ma 1461 : te Londen als kn. gehuldigd. Rekent begin v. regering v. af die dag. 29 Se (of 3 Oc ?) 1470 : Edw. IV vlucht n. Vlaan- deren voor tegenoffensief v. aanhangers v. Hend. VI.
Hendrik VI	< 9 Oc 1470 ↙ 11 Ap 1471	5 Oc 1470 : Hend. VI uit gevangenschap bevrijd. 9 Oc 1470 : officiële datum v. herstel op troon. 13 Oc 1470 : herkroond. Blijft begin v. regering rekenen v. 1 Se 1422, maar voegt er nieuwe telling bij : „ <i>et readeptionis nostre regie potestatis anno primo</i> ”. 11 Ap 1471 : opnieuw gevangen dr. Edw. IV. † 21/22 Me 1471.
Edward IV	< 11 Ap 1471 † 9 Ap 1483	11 Ma 1471 : landt m. leger te Ravenspur. 11 Ap 1471 : neemt Hend. VI gevangen. Blijft aanvang v. regering rekenen v. 4 Ma 1461.
Edward V	< 9 Ap 1483 ↙ 25 Jn 1483	Zn. v. vgde. † Au (?) 1483. Rekent begin regering v. af 9 Ap.
Richard III	< 26 Jn 1483 ☉ 6 JI 1483 † 22 Au 1485	Br. v. Edw. IV. 25 Jn 1483 : neemt Edw. V gevangen. 26 Jn 1483 : na schijn v. □ tot kn. uitgeroepen. 8 Se 1483 : opnieuw ☉ te York. Rekent begin v. regering v. af 26 Jn.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VII. ENGELAND

Naam	Datum	Toelichtingen
HUIS TUDOR		
Hendrik VII	< 22 Au 1485 ☉ 30 Oc 1485 † 21 Ap 1509	Zn. v. Edmund Tudor, gf. v. Richmond, en v. Margareta, achterkleindt. v. Jan v. Gent (zn. v. Edward III). 22 Au 1485: verslaat Richard III in slag v. Bosworth; op slagveld tot kn. uitgeroepen. Begin v. regering v. af 22 Au.
Hendrik VIII	† 28 Ja 1547 < 22 Ap 1509 ☉ 24 Jn 1509	11 Oc 1521: titel „Fidei defensor“ dr. ps. Leo X. 1541: kn. (in plaats v. lord) v. Ierland. 1543: „King of England, France and Ireland, Defender of the Faith and of the Church of England and also of Ireland, on earth the Supreme Head“. Begin v. regering v. af 22 Ap.
Edward VI	< 28 Ja 1547 † 6 JI 1553	Voortaan begin v. regering gerekend v. af dag v. † v. vgde. kn.
Jane Grey	< 6 JI 1553 ↯ 19 JI 1553	Dt. v. Henry Grey, markies v. Dorset en ht. v. Suffolk, en v. Frances, dt. v. Mary Tudor (zs. v. Hendrik VIII). 12 Fe 1554: terechtgesteld.
Mary	< 19 JI 1553 ☉ 1 Oc 1553 † 17 No 1558	Dt. v. Hendrik VIII. Begin regering gerekend v. af 6 JI 1553. 25 JI 1554: ∞ zn. v. Karel V, Filips (alhoewel niet ☉, wordt als kn. beschouwd; 16 Ja 1556: kn. v. Spanje als Filips II; z. ook tabel VIII, 3). Sedert ∞ rekt Mary aanvang v. regering v. af 25 JI.
Elizabeth	< 17 No 1558 ☉ 13 Ja 1559 † 24 Ma [3 Ap] 1603	Dt. v. Hendrik VIII.
HUIS STUART		
Jacob I	< 24 Ma [3 Ap] 1603 ☉ 25 JI [4 Au] 1603 † 27 Ma [6 Ap] 1625	Zn. v. Henry Stewart (Stuart) L. Darnley en Mary, knin. v. Schotland. 24 JI 1567: kn. v. Schotland (Jacob VI). 24 Ma 1603: „King of England, Scotland, France and Ireland, Defender of the Faith, etc.“. Regeringsj. wisselt voor Engeland op 24 Ma, voor Schotland op 24 JI.
Karel I	< 27 Ma [6 Ap] 1625 ☉ 2 Fe [12 Fe] 1626 † 30 Ja [9 Fe] 1649	3 Ja 1642: mislukte staatsgreep; begin v. burgeroorlog. Fe 1647: gevangene v. parlement. 8 Ja 1649: ter dood veroordeeld.

□ verkiezing; × mederegent; < opvolging; ☉ kroning tot koning; ☉ kroning tot keizer; ↯ afstand; ↯ afzetting; † overlijden; ☆ vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk.

Naam	Datums	Toelichtingen
		REPUBLIEK (COMMONWEALTH)
		7 Fe 1649 : koningschap afgeschafd. 14 Fe 1649 : staatsraad opgericht. 20 Ap 1653 : staatsraad en Rumpparliament dr. Cromwell ontbonden. 29 Ap 1653 : nieuwe staatsraad, gevolgd op 4 JI 1653 dr. bijeenroepen v. nieuw parlement. 16 De 1653 : Ol. Cromwell „lord protector”. V. 1649 tot 1660 : Njst. gebruikt.
Oliver Cromwell	< 16 De [26 De] 1653 + 3 Se [13 Se] 1658	Lord protector.
Richard Cromwell	< 3 Se [13 Se] 1658 ↘ 24 Me [3 Jn] 1659	Zn. v. vgde. Lord protector. † 12 JI 1712.
		INTERREGNUM
	V. 24 Me [3 Jn] 1659 tot 5 Me [15 Me] 1660	Wrijving ts. parlement en leger ; optreden v. generaal Monk (3 Fe 1660 te Londen) ; stroming ten gunste v. Karel (II). 4 Ap 1660 : verklaring v. Breda dr. Karel (II). 25 Ap 1660 : nieuw parlement, gunstig tegenover restauratie. 5 Me 1660 : Karel II kn. geproclameerd.
		HUIS STUART
Karel II	< 29 Me [8 Jn] 1660 ☉ 21 Ap [1 Me] 1661 + 6 Fe [16 Fe] 1685	Zn. v. Karel I. 5 Me 1660 : kn. geproclameerd dr. parlement. 25 Me 1660 : landt te Dover. 29 Me 1660 : te Londen. Begin regering gerekend v. 30 Ja 1649 († v. Karel I).
Jacob II	< 6 Fe [16 Fe] 1685 ☉ 3 Me [13 Me] 1685 Einde : 11 De [21 De] 1688	Br. v. vgde. 11 De 1688 : ontvlucht Eng. voor Willem III (ontscheept op 5 No). † 6 Se 1701.
Interregnum	V. 12 De [22 De] 1688 tot 12 Fe [22 Fe] 1689	12 De 1688 : dr. wettelijke fictie laat men regering v. Jacob II eindigen op dag v. vlucht (11 De) en interregnum beginnen op 12 De. 24 De 1688 : pairs nemen uitvoerende macht op zich ; overgedragen a. Willem III.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

N.B. : In Engeland bleef de juliaanse kalender in gebruik tot 1752 ; alle datums tot dat jaar zijn in oude stijl ; in de kolom „Datums” werd de gregoriaanse datum ingevoegd tussen [].

VII. ENGELAND

Naam	Datums	Toelichtingen
Willem III en Mary II	<p>< 13 Fe [23 Fe] 1689</p> <p>☉ 11 Ap [21 Ap] 1689</p> <p>† v. Mary 28 De 1694 [7 Ja 1695]</p> <p>† v. Willem III 8 Ma [19 Ma] 1702</p>	<p>Willem III, stdh. in Ver.-Prov., en Mary, dt. v. Jacob II (∞ 4 No 1677).</p> <p>13 Fe 1689: dr. „convention parlement” troon v. Eng., Fkr. en Ierland aangeboden.</p> <p>Ma 1689: dr. „Scottish convention” troon v. Schotland aangeboden.</p> <p>Kn. en knin. „for their joint and separate lives”; maar Willem alleen bezat volle uitoefening v. koninklijke macht.</p>
Anna	<p>< 8 Ma [19 Ma] 1702</p> <p>☉ 4 Me [15 Me] 1702</p> <p>† 1 Au [12 Au] 1714</p>	<p>Dt. v. Jacob II.</p> <p>28 Jl 1683: ∞ zn. v. Frederik III v. Denemarken, Georg († 28 Oc 1708).</p> <p>1 Me 1707: unie v. Engeland m. Schotland, onder de naam Groot-Britannië: „Queen of Great Britain, France and Ireland”.</p>
HUIS HANNOVER		
George I	<p>< 1 Au [12 Au] 1714</p> <p>☉ 31 Oc [11 No] 1714</p> <p>† 10/11 Jn [21/22 Jn] 1727</p>	<p>Zn. v. Ernest August, keurvorst v. Hannover sedert 1692 († 1698), en Sophia, dt. v. paltsgf. Frederik V en kleindt. v. Jacob II (dr. Act of Settlement, 12 Jn 1701, erkend als troonopvolgster v. Anna, doch † 8 Jn 1714).</p> <p>Tevens keurvorst v. Hannover (1698-1727).</p> <p>18 Se 1714: landt in Engeland.</p>
George II	<p>< 11 Jn [22 Jn] 1727</p> <p>☉ 22 Oc [2 No] 1727</p> <p>† 25 Oc 1760</p>	<p>Tevens keurvorst v. Hannover.</p>
George III	<p>< 25 Oc 1760</p> <p>☉ 22 Se 1761</p> <p>† 29 Ja 1820</p>	<p>Kleinzn. v. vgde.</p> <p>1 Jn 1801: unie m. Ierland; v. dan af: „By the Grace of God, of the United Kingdom of Great Britain and Ireland, King, Defender of the Faith” (titel v. kn. v. Fkr. tevens weggefallen).</p> <p>Tevens keurvorst v. Hannover (1803: dr. Fkr. bezet; 4 No 1813: ministerie gevormd dr. prins v. Wales; 1814, Congres v. Wenen: koninkrijk).</p> <p>5 Fe 1811: wegens krankzinnigheid, prins v. Wales regent.</p>

□ verkiezing; × mederegent; < opvolging; ☉ kroning tot koning; ☉ kroning tot keizer; ↗ afstand; ↘ afzetting; † overlijden; ☉ vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk.

VII. FRANKRIJK

Naam	Datums	Toelichtingen
		Tot begin v. 13 ^e eeuw wordt de regering gewoonlijk geacht aan te vangen met de kroning. Vanaf Filips II August (1179-1223) laat men meer en meer de regering aanvangen bij het overlijden van de voorganger; dat is normaal vanaf de 14 ^e eeuw.
		KAROLINGEN
Karel de Kale	< 20 Jn 840 ☉ 9 Se 869 (Loth.) ☉ 25 De 875 † 6 Oc 877	Zn. v. Lodewijk de Vrome. 31 Me 839: verdeling dr. Lod. v. rijk onder zonen Lotharius I en Karel de Kale; deze laatste ontvangt streek ten W. v. Rijn, Saône en Rhône. 20 Jn 840: kn. bij † v. vd. 20 Jn 840 - Au 843: strijd m. halfbrs., kz. Lotharius I en Lodewijk de Duitser. Au 843: dr. verdrag v. Verdun, ontvangt West-Francia. 9 Se 869: ☉ kn. v. Lotharingen (veroverd bij † v. Lotharius II, 8 Au 869). 8 Au 870: dr. verdrag v. Meersen, staat Oosten v. Lotharingen a. Lod. de Duitser af.
Lodewijk II de Stotteraar	< 6 Oc 877 ☉ 8 De 877 † 10 Ap 879	Zn. v. vgde.
Lodewijk III	< 10 Ap 879 ☉ Se 879 † 5 Au 882	Zn. v. Lod. II. 879, na 10 Ap: krijgt „Francia” en Neustrië voor zijn deel in erfenis v. vd.; bekrachtigd te Ribemont (Fe 880); afstand v. zijn deel v. Lotharingen a. Lodewijk III de Jonge, kn. v. Oost-Francia (z. Dts. Rijk).
Karloman	< 10 Ap 879 ☉ Se 879 < 5 Au 882 † 12 De 884	Zn. v. Lod. II. 879, na 10 Ap: krijgt Bourgondië en Aquitanië voor zijn deel in erfenis v. vd.; bekrachtigd te Ribemont (Fe 880); afstand v. zijn deel v. Lotharingen a. Lodewijk III de Jonge, kn. v. Oost-Francia (z. Dts. Rijk). 5 Au 882: bij † v. br., kn. v. gehele rijk.
Karel de Dikke	< Me (?) 885 † 13 Ja 888	Tevens kn. v. Oost-Francia en Italië, en kz. (z. Dts. Rijk).
Odo	☉ 29 Fe 888 † 1 Ja 898	<i>Niet-Karolinger</i> : zn. v. Robrecht de Dappere; gf. v. Parijs en „dux Francorum”.
Karel III de Eenvoudige	☉ 28 Ja 893 ☐ (1 No ?) 911: Lothar. † 7 Oc 929	Posthume zn. v. Lod. II. 28 Ja 893 - 1 Ja 898: strijd m. Odo. 911: na † v. Lod. het Kind, ☐ tot kn. dr. edelen v. Lotharingen (z. tabel VIII, 1, Neder-Lotharingen). Einde 923: gevangen dr. gf. Herbert v. Vermandois († in gevangenschap).
Robrecht I	☐ 29 Jn 922 ☉ 30 Jn 922 † 15 Jn 923	<i>Niet-Karolinger</i> : br. v. kn. Odo; gf. v. Parijs. 29 Jn 922 - 15 Jn 923: strijd m. Karel III.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VII. FRANKRIJK

Naam	Datums	Toelichtingen
Rudolf	☐ en ☩ 13 JI 923 † 14/15 Ja 936	<i>Niet-Karolinger</i> : schoonzn. v. kn. Robrecht ; ht. v. Bourgondië en gf. v. Autun. Jn 923 - einde 923 : strijd m. Karel III de Eenvoudige ; na diens gevangenneming, meester in Frankrijk.
Lodewijk IV, v. Overzee	☩ 19 Jn 936 † 10 Se 954	Zn. v. Karel III.
Lotharius	☐ en ☩ 12 No 954 † 2 Ma 986	
Lodewijk V, de Luie	☩ 8 Jn 979 < 2 Ma 986 † 21/22 Me 987	
KAPETINGEN		
Hugo Capet	☐ 1 Jn 987 ☩ 3 JI 987 † 24 Oc 996	Zn. v. Hugo de Grote, „dux Francorum”.
Robrecht II, de Vrome	× ☩ 25 (of 30?) De 987 < 24 Oc 996 † 20 JI 1031	
Hendrik I	× ☩ 14 Me 1027 < 20 JI 1031 † 4 Au 1060	
Filips I	× ☩ 23 Me 1059 < 4 Au 1060 † 29/30 JI 1108	
Lodewijk VI, de Dikke	× einde 1098 ☩ 3 Au 1108 † 1 Au 1137	V. af 1100 : praktisch alleen a. bewind.
[Filips]	× ☩ 14 Ap 1129 † 13 Oc 1131	Oudste zn. v. vgde.
Lodewijk VII, de Jonge	× ☩ 25 Oc 1131 < 1 Au 1137 † 18 Se 1180	Jongere zn. v. Lod. VI.
Filips II August	× ☩ 1 No 1179 < 18 Se 1180 † 14 JI 1223	
Lodewijk VIII, de Leeuw	< 14 JI 1223 ☩ 6 Au 1223 † 8 No 1226	
Lodewijk IX, de Heilige	< 8 No 1226 ☩ 29 No 1226 † 25 Au 1270	Aanvankelijk onder vgs. v. md. Blanca v. Castilië, die invloedrijk blijft († einde No 1252).

☐ verkiezing ; × mederegent ; < opvolging ; ☩ kroning tot koning ; ☩ kroning tot keizer ; ✂ afstand ; ⚡ afzetting ; † overlijden ; ☆ vermelding ; ° geboorte ; ∞ huwelijk.

Naam	Datum	Toelichtingen
Filips III, de Stoute	< 25 Au 1270 ☞ 15 Au 1271 † 5 Oc 1285	
Filips IV, de Schone	< 5 Oc 1285 ☞ 6 Fe 1286 † 29 No 1314	
Lodewijk X, de Twister	< 29 No 1314 † 5 Jn 1316	
Jan I	° 15 No 1316 † 19 No 1316	Posthume zn. v. Lod. X.
Filips V, de Lange	☞ 9 Ja 1317 † 3 Ja 1322	Zn. v. Filips IV. 16 Jl 1316: regent in afwachting v. ° v. postuum kind v. Lod. X. 9 Ja 1317: laat zich kn. erkennen en ☞.
Karel IV, de Schone	< 3 Ja 1322 † 1 Fe 1328	Zn. v. Filips IV.
VALOIS		
Filips VI, v. Valois	< Ap 1328 ☞ 29 Me 1328 † 22 Au 1350	Gf. v. Valois; kleinz. v. Filips III. Begin (1 Fe ?) 1328: regent in afwachting v. ° v. postuum kind v. Karel IV. 1 Ap 1328: ° v. dt. Uitgesloten v. troon: Filips VI erkend als kn.
Jan II, de Goede	< 22 Au 1350 † 8 Ap 1364	19 Se 1356: in slag bij Poitiers gevangen dr. Engelsen. 25 Oc 1360: na verdrag v. Brétigny (8 Me 1360; geratificeerd te Kales, 24 Oc 1360) vrijgelaten. 4 Ja 1364: te Dover, opnieuw in Engelse gevangenschap; † te Londen.
Karel V, de Wijze	< 8 Ap 1364 † 16 Se 1380	Se 1356 - 14 Ma 1358: luitenant v. rijk. 14 Ma 1358 - 25 Oc 1360: regent. 4 Ja 1364 - 8 Ap 1364: regent.
Karel VI, de Welbeminde	< 16 Se 1380 † 21 Oc 1422	Au 1392: krankzinnig; vrijwel geen rol meer in staatsleven. 21 Me 1420, verdrag v. Troyes: dauphin v. opvolging uitgesloten; dt. Catharina uitgehuwelijkt a. Hendrik V v. Engeland, die titel v. „erfgenaam v. Fkr.” neemt (∞ 2 Jn 1420).
[Hendrik VI v. Engeland]	< 11 No 1422 ☞ 16 De 1431	Zn. v. Hendrik V en v. Catharina v. Valois. 31 Au 1422: bij † v. vd., kn. v. Eng. 11 No 1422: na † v. Karel VI, kn. v. Fkr. uitgeroepen (☞ 16 De 1431). Vgs. v. ht. v. Bedford, br. v. Hendrik V, kn. v. Engeland. Strijd m. „Franse partij” v. Karel VII: na ontzet v. Orléans (8 Me 1429) Engelsen geleidelijk uit

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VII. FRANKRIJK

Naam	Datums	Toelichtingen
Karel VII, de Overwinnende	< 30 Oc 1422 ☉ 17 Jl 1429 † 22 Jl 1461	Fkr. verdreven; 19 Oc 1453: dr. kapitulatie v. Bordeaux enkel nog in bezit v. Kales. Zn. v. Karel VI. 21 Me 1420: dr. verdrag v. Troyes v. opvolging uitgesloten. 30 Oc 1422: neemt na † v. Karel VI toch titel v. kn. Strijd m. Engelsen; behaalt na optreden v. Jeanne d'Arc (ontzet v. Orléans, 8 Me 1429) geleidelijk overhand. 17 Jl 1429. ☉ te Reims.
Lodewijk XI	< 22 Jl 1461 † 30 Au 1483	
Karel VIII	< 30 Au 1483 † 7 Ap 1498	
Lodewijk XII	< 7 Ap 1498 † 1 Ja 1515	VALOIS, tak ORLÉANS Zn. v. Karel v. Orléans (oudste zn. v. Lodewijk v Orléans, br. v. Karel VI).
Frans I	< 1 Ja 1515 † 31 Ma 1547	VALOIS, tak ORLÉANS-ANGOULÊME Neef v. Lod. XII, kleinzn. v. Jan v. Angoulême (derde zn. v. Lod. v. Orléans, br. v. Karel VI).
Hendrik II	< 31 Ma 1547 † 10 Jl 1559	
Frans II	< 10 Jl 1559 † 5 De 1560	Zn. v. vgde.
Karel IX	< 5 De 1560 † 30 Me 1574	Tweede zn. v. Hendrik II.
Hendrik III	< 30 Me 1574 † 2 Au 1589	
Hendrik IV	< 2 Au 1589 † 14 Me 1610	BOURBONS Kn. v. Navarra en ht. v. Bourbon: zn. v. Antoon v. Bourbon en Jeanne d'Albret, knin. v. Navarra; ∞ m. Margareta v. Valois, zs. v. Hendrik III. 1589-1594: strijd om troon. 27 Fe 1594: ☉. 22 Ma 1594: intrrede te Parijs.
Lodewijk XIII	< 14 Me 1610 † 14 Me 1643	1610-14: vgs. v. md., Maria de Medicis. 2 Oc 1614: meerderjarig verklaard.
Lodewijk XIV	< 14 Me 1643 † 1 Se 1715	1643-51: vgs. v. md., Anna v. Oostenrijk. 7 Se 1651: meerderjarig verklaard.
Lodewijk XV	< 1 Se 1715 † 10 Me 1774	Achterkleinzn. v. vgde. 1715-23: vgs. v. Filips, ht. v. Orléans. 22 Fe 1723: meerderjarig verklaard.

☐ verkiezing; × mederegent; < opvolging; ☉ kroning tot koning; ☉ kroning tot keizer; ↗ afstand; ↘ afzetting; † overlijden; ☆ vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk.

FRANKRIJK

Naam	Datums	Toelichtingen
Lodewijk XVI	< 10 Me 1774 ✠ 21 Se 1792	Kleinzn. v. vgde. <i>Franse Omwenteling.</i> 5 Me 1789 : opening van Staten-Gen. 17 Jn 1789 : Staten-Gen. verklaren zich „Assemblée Nationale”. 9 Jl 1789 : „Ass. Nat.” wordt „Assemblée Constituante”. 14 Jl 1789 : inneming v. Bastille ; einde v. absolutistisch regiem. 30 Se 1791 : ontbinding v. Constituante. 1 Oc 1791 : 1 ^e zitting v. de „Assemblée Legislative”. 10 Au 1792 : inneming v. Tuileriën ; kn. geschorst. Besloten tot oprichting v. nieuwe constituante, de „Convention”. Bewind voorlopig a. „conseil exécutif provisoire”.
Conventie	Beg. : 21 Se 1792 Einde : 26 Oc 1795	21 Se 1792 : Conventie schaft in haar 1 ^e zitting koningschap af. 21 Ja 1793 : terechtstelling v. Lod. XVI.
Directoire	Beg. : 26 Oc 1795 Einde : 9/ 10 No 1799	
Napoleon Bonaparte	Consul : 9/10 No 1799 Kz. : 18 Me 1804 ✠ 6 Ap 1814	9/10 No 1799 (staatsgreep v. 18 [en 19] Brumaire jaar 8) : Bonaparte consul voor 10 j. 2 Au 1802 : Bon. consul voor leven. 18 Me 1804 : Bon. kz. (Napoleon I).
Lodewijk XVIII	< 6 Ap 1814 † 16 Se 1824	RESTAURATIE DER BOURBONS Br. v. Lodewijk XVI. Terugkeer v. Napoleon („Honderd dagen”) : 1 Ma 1815 : ontschepping in Z. Fkr. 20 Ma 1815 : intrede te Parijs. 18 Jn 1815 : nederlaag te Waterloo. 22 Jn 1815 : ✠. † 5 Me 1821, op Sint-Helena.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

TABEL VIII

NEDERLANDSE LANDSHEREN, STADHOUDERS en GOUVERNEURS-GENERAAL

De tabel VIII bevat de lijsten van de machthebbers die het gezag hebben gevoerd over de wereldlijke landsheerlijkheden in de Nederlanden. In alfabetische volgorde zijn het : Brabant, Gelre, Henegouwen, Holland-Zeeland, Limburg, Loon, Luxemburg, Namen, Neder-Lotharingen en Vlaanderen.

De gegevens zijn, zoals in de vorige tabellen, over drie kolommen verdeeld : in de eerste kolom komt de naam van de gezagvoerder, in de tweede kolom volgen de hoofddatums van zijn regering, en in de laatste kolom worden de inlichtingen gegeven, die voor de chronologie van belang worden geacht.

De gegevens beginnen met het ontstaan van de landsheerlijke macht in de 9^e-10^e eeuw en lopen tot het einde van de 18^e eeuw. De politieke en territoriale wijzigingen, die zich gedurende die negen eeuwen hebben voorgedaan, maakten een vierledige indeling van de tabel noodzakelijk.

Het eerste deel van de tabel is gewijd aan het oudste tijdperk, gedurende hetwelke iedere landsheerlijkheid onder het gezag van zelfstandige landsheren stond ; het lag voor de hand iedere landsheerlijkheid afzonderlijk te behandelen tot op het ogenblik dat zij onder het gezag kwam te staan van het huis van Bourgondië. Dat eerste deel, dat als tabel VIII, 1 is aangemerkt, telt aldus negen afzonderlijke lijsten, die alfabetisch naar de naam van de landsheerlijkheid werden gerangschikt, en eindigen met de laatste landsheer uit de voorbourgondische tijd.

Het tweede deel, gemerkt tabel VIII, 2, is gewijd aan het huis van Bourgondië en brengt alle gegevens in een enkele doorlopende lijst. Het overlijden van Maria van Bourgondië bracht het huis van Habsburg aan de macht in de Nederlanden, en daarmede werd een nieuw deel, de tabel VIII, 3 ingezet.

Door de vorming van de Republiek der Verenigde Nederlanden werd het echter noodzakelijk de gegevens vanaf de scheuring in een afzonderlijk deel, tabel VIII, 4, samen te brengen ; daar de provincie haar eigen stadhouder koos, werd aan iedere provincie een afzonderlijke lijst gewijd.

Bij het bewerken werden de naam van de landsheer, de preciese datum van begin en einde van de regering, evenals die van het huwelijk of de huwelijken en naam en overlijdensdatum van de echtgenote of echtgenoot opgenomen. De geboortedatums van de landsheren werden slechts gegeven, waar die duidelijk vaststonden, terwijl de wijzigingen in de territoriale of persoonlijke macht van de landsheren met zorg werden opgezocht, doch slechts in zover zij van belang voor de Nederlanden bleken te zijn.

Bij de Bourgondiërs en de Habsburgers werden de namen van de landvoogden, gouverneurs-generaal en gevolmachtigde ministers met de bijhorende gegevens, waarvan de opzoekingen soms zoveel tijd vragen, zo volledig mogelijk opgenomen.

Het spreekt vanzelf dat een groot aantal algemene werken en bijzondere studies bij de bewerking moesten worden geraadpleegd. Het zou geen zin hebben deze hier allen op te sommen.

De lezer kan enkel gediend zijn met de vermelding van de werken of studies, die van aard zijn om hem betrouwbare, wijl verantwoorde, aanvullende gegevens of nadere chronologische inlichtingen zonder tijdrovend naslaan te bezorgen.

ALGEMENE WERKEN

Het is bijna overbodig te wijzen op de bekende grote werken waarin de geschiedenis van de Nederlanden in het algemeen of die van België of van Nederland in het bijzonder, naar de eisen van de wetenschap behandeld werden.

Het spreekt vanzelf dat de monumentale *Algemene Geschiedenis der Nederlanden*, od. redactie van J. A. VAN HOUTTE, J.F. NIERMEYER, J. PRESSER, J. ROMEIN, en H. VAN WERVEKE (12 dln. met index, Utrecht-Antwerpen, 1949-58), de *Geschiedenis van de Nederlandse stam* door P. GEYL (Herziene uitg., 3 dln. Amsterdam, 1948-1959), de *Geschiedenis van het Nederlandsche Volk* door J.P. BLOK, (3^e uitg., 4 dln. Leiden, 1923-26) en de *Histoire de Belgique* door H. PIRENNE (7 dln. Brussel, 1900-32; thans 4 dln., Brussel, 1948-52; ook in Ndl. vertaling), mede door de indices waarvan zij voorzien zijn, goede diensten kunnen bewijzen.

Onder de algemene werken die bijzondere aandacht aan de chronologische gegevens voor de Nederlanden in het algemeen hebben gewijd, kan *L'art de vérifier les dates* nog steeds diensten bewijzen, al mag men niet uit het oog verliezen dat een gegeven inlichting door recente studies kan verbeterd zijn. Dat is ook het geval voor de eerste delen van de *Biographie Nationale*; deze laatste werd, evenals het *Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek*, reeds vooraan tabel VII vermeld.

Onder de moderne algemene werken, kan het volstaan met de vermelding van: A.M.H.J. STOKVIS, *Manuel d'histoire, de généalogie et de chronologie de tous les états du globe*. Leiden, 1890-93 (Niet altijd betrouwbaar).

W.K. VON ISENBURG, *Stammtafeln zur Geschichte der europäischen Staaten und Europäischen Stammtafeln*. 2e uitg. v. FR. FREYTAG VON LORINGHOVEN. Marburg, 1957, 4 dln. (Genealogische rangschikking van de vorstelijke en landsheerlijke geslachten; niet helemaal feilloos).

L. VANDERKINDERE, *La formation territoriale des principautés belges au Moyen-Age*. Brussel, 1902, 2 dln., d.v. dl. I, 2e uitg. (Behandelt, in dl. I, Vlaanderen, in dl. II, de Lotharingische vorstendommen. Op vele plaatsen verouderd).

F. QUICKE, *Les Pays-Bas à la veille de l'unification bourguignonne (1356-1384)*. Brussel, 1948 (Vele chronologische gegevens over die belangrijke jaren voor bijna alle Nederlandse landsheerlijkheden).

L. BITTNER en L. GROSS, *Repertorium der diplomatischen Vertreter aller Länder seit dem Westfälischen Frieden (1648)*. I. Berlin, 1936 (Een tweede deel, onder dezelfde titel, door FR. HAUSMAN, Zürich, 1950. In beide dln. de naam en de aanvang en einddatum van het gezantschap; dl. I behandelt de jaren 1648-1715, dl. II de jaren 1716-1763).

BIJZONDERE STUDIES

De studies van betekenis voor de afzonderlijke landsheerlijkheden of voor een bepaald tijdperk van de geschiedenis van de Nederlanden zijn uiterst talrijk, zelfs wanneer men zich tot deze beperkt die aanvullende inlichtingen kunnen verschaffen.

In de volgende opgave werden de meer algemene studies vooraan geplaatst, en verder de studies vermeld, die belangrijke chronologische aanvullingen of terechtwijzingen hebben gebracht. Studies die twee of meer landsheerlijkheden of tijdperken betreffen, werden slechts eenmaal aangegeven, doch er werd, waar dit noodzakelijk bleek, een verwijzing geplaatst achteraan de overige betrokken landsheerlijkheden of tijdperken.

VIII, 1. BRABANT.

- C. KNETSCH, *Das Haus Brabant, Genealogie der Herzöge von Brabant und der Landgrafen von Hessen*. Darmstadt, 1917 (Zeer degelijk, met nauwkeurige bronnenopgaven).
- P. BONENFANT, *La date de la mort de Godefroid Ier, duc de Brabant*, in: R.B.P.H., dl. XIX, 1940, p. 135-150.
- P. BONENFANT, *La date du décès de Godefroid II, duc de Brabant*, in: Miscell. L. Van der Essen, Brussel, 1947, p. 191-200.
- G. SMETS, *Henri I, duc de Brabant, 1190-1235*. Brussel, 1908.
- A. WAUTERS, *Henri III, duc de Brabant, 1247-1260*, in: A.R.B. Bull. 3e sér., dl. XXXVIII-XL (1874-75).
- C. PIÉRARD, *Les douaires de Jeanne de Brabant en Hainaut*, in: Oude Landen en Standen, dl. XII (1956).
- H. LAURENT en F. QUICKE, *La guerre de succession du Brabant (1356-57)*, in: R.N., dl. XIII (1927), p. 81-121.
- H. LAURENT en F. QUICKE, *Les origines de l'Etat bourguignon: Accession de la maison de Bourgogne aux duchés de Brabant et de Limbourg (1383-1407)*. I. *Jusqu'à l'acquisition du duché de Limbourg et des terres d'Outre-Meuse (1383-1396)*, in: A.R.B. Mém. Lett. in-8°, dl. XLI, 1 (1939).
- F. QUICKE, *Itinéraire de Jeanne, duchesse de Brabant, de Limbourg et de Luxembourg, 1383-1404*, in: B.C.R.H., dl. XCVIII (1934), p. 155-218.
- L.P. GACHARD en CH. PIOT, *Voyages des souverains des Pays-Bas. IV. Itinéraires d'Antoine, duc de Brabant (1407-15), de Jean IV, duc de Brabant (1415-27), Philippe de Saint-Pol, duc de Brabant (1427-30)*. Brussel, 1882 (Uitg. C.R.H.).
- F. QUICKE, *Rectifications et compléments à l'itinéraire d'Antoine de Bourgogne, duc de Brabant et de Limbourg*, in: Mél. H. Pirenne, Brussel, 1926, dl. II, p. 391-409.
- H. NELIS, *L'origine du titre „Duc de Brabant“*, in: R.B.A.B., 1908, p. 145-161.
- P. BONENFANT, *L'origine du titre de duc de Brabant*, in: Ann. du XXXIIIe congr. de la Féd. archéol., et histor. de Belg., Doornik, 1951, dl. III, p. 704-712.
- Zie ook onder VIII, 1, Limburg, de studie v. S.P. ERNST, dl. V.

VIII, 1. GELRE.

- L.A.J.W. SLOET, *Oorkondenboek der graafschappen Gelre en Zutfen tot op den slag van Woeringen, 5 Juni 1288*. 's Gravenhage, 1872-1876, 3 dln.
- I.A. NIJHOFF, *Gedenkwaardigheden uit de geschiedenis van Gelderland*. Arnhem-'s Gravenhage, 1830-75, 8 dln. (Betreft Gelre van 1286 tot 1538; de inleidingen van de onderscheidene delen vormen een geschiedenis van het vorstendom).
- P.N. VAN DOORNINCK en J.S. VAN VEEN, *De graven en hertogen van Gelre. Geboorte, regeerings- en sterftejaren. Huwelijken. Kinderen. Zegels*. Arnhem, 1904 (Uitg. v. de vereniging „Gelre“; bondige genealogische en chronologische aantekeningen, 1185-1538).
- C. PIJNACKER HORDIJK, *De oudste graven van Wassenberg-Gelre*, in: B.V.G.O., 4^e r., dl. I, 1902, p. 325-349.
- P.C. BOEREN, *De oorsprong van Limburg en Gelre en enkele naburige heerschappijen*. Maastricht-Vroenhoven, 1938 (Oorsprong van de graven van Wassenberg-Gelre en aanverwante geslachten).
- N.B. TENHAEFF, *Diplomatische studiën over Utrechtsche oorkonden der X^e tot XIIe eeuw*. Utrecht, 1913 (Bijdr. v. het Instit. voor middeleeuwse gesch. der rijksuniv. te Ut-

recht; verstrekt, in verband met de Zutfense falsa, belangwekkende gegevens over de graven van Gelre en van Zutphen in de 11^e eeuw).

H. VERBEEK, *Graf Otto II von Geldern (1229-71). Ein Beitrag zur Geschichte des Niederrheins*. Münster, 1910 (Diss.).

H. VERBEEK, *De Reinaldi II comitis Gelriae rebus gestis*. Münster, 1858.

R. ERNSING, *Wilhelm III von Jülich als Herzog von Geldern (1372-1393)*. Paderborn, 1885.

J.S. VAN VEEN, *De laatste regeeringsjaren van hertog Arnold van Gelre, 1456-65*. Arnhem, 1920.

K. HUIZENGA, *Groningen en de Ommelanden onder de heerschappij van Karel van Gelder (1514-1536)*. Groningen-Den Haag, 1925.

P. HEIDRICH, *Der geldrische Erbfolgestreit (1537-43)*. Kassel, 1896 (Over de opvolging van Willem van Gulik; gaat enkel tot 1540).

Z. bovendien VIII, 2. Hertogen van Bougondië.

VIII, 1. HENEGOUWEN.

E. PRUD'HOMME, *Essai sur la chronologie des comtes de Hainaut*, in: Mém. et Publ. de la Soc. des Arts et des Lett. du Hainaut, 4e r., dl. VII, 1883, p. 17-239 (Verouderd, maar niet vervangen; 10e-16e eeuw).

S.P. ERNST, *Mémoire historique et critique sur les comtes de Hainaut de la première race*, in: J.C.R.H., 2e r., dl. IX, 1857 (Uitg. de Ram; 10e-11e eeuw, verouderd).

J. DHONDT, *Note critique sur les comtes de Hainaut au dixième siècle*, in: Ann. du Cercle Archéol. de Mons, dl. LV, 1945, p. 123-144 (Zeer belangwekkend).

G. KOCH-DE MEYER, *De overlijdensdatum van graaf Arnulf van Valenciennes*, in R.B. P.H., dl. XXIX, 1951, p. 139-142.

CH. LAYS, *La date exacte de la mort d'Arnoul, comte de Valenciennes*, in: Le Moyen Age, 1953, p. 63-68.

G. KOCH-DE MEYER, *Gravin Richildis in Henegouwen en Vlaanderen*. Antwerpen, 1951.

H. PIRENNE, *Quelques remarques sur la chronique de Gislebert de Mons*, in: Mélanges G. Kurth, dl. I (1908), p. 116 (overlijdensdatum van Boudewijn V).

CH. DUVIVIER, *La querelle des d'Avesnes et des Dampierre jusqu'à la mort de Jean d'Avesnes (1257)*. Brussel-Parijs, 1894, 2 dln.

Z. bovendien: VIII, 1. Holland-Zeeland en Vlaanderen.

VIII, 1. HOLLAND-ZEELAND.

A.W.E. DEK, *Genealogie der graven van Holland*. 's Gravenhage, z.j. (Verscheen in 1954; belangrijk, ten dele naar onuitgegeven bronnen).

L. PH. C. VAN DEN BERGH, *Oorkondenboek van Holland en Zeeland (715-1299)*. Amsterdam, 1866-73, 2 dln. (Belangrijk).

J. BOLHUIS VAN ZEEBURGH, *Over de geschiedenis der eerste graven uit het Hollandsche huis*, in: B.V.G.O., nieuwe r., dl. XI, 1870, p. 249-313.

I.H. GOSSE, *De vorming van het graafschap Holland*, in: B.V.G.O., 5^e r., dl. II, 1915, p. 107-172, 267-382 (Chronologisch niet uitgewerkt).

O. OPPERMANN, *Untersuchungen zur nordniederländischen Geschichte des X. bis XIII. Jahrhunderts*. Utrecht, 1920-21, 3 dln. (Dl. II behandelt de vorming van het graafschap Holland).

H. OBREEN, *Floris V, graaf van Holland en Zeeland en heer van Friesland*. Gent, 1907.

H. OBREEN, *De eerste jaren na den dood van Floris V*, in: B.V.G.O., 5^e r., dln. I-II, 1914, p. 27-52.

J. KUYPERS, *Over sterfdag en sterfplaats van graaf Jan d'Avesnes*, in: Ndl. Historiebl., dl. III, 1941, p. 201-206.

FRANKE, *Beiträge zur Geschichte Johannis II. von Hennegau-Holland*, in: Westd. Ztsch. für Gesch. u. Kunst, Erg.-Heft V, Bonn, 1889, p. 77-164.

H.J. SMIT, *Het begin van de regeering der Henegouwsche graven (1299-1320)*, in: B.V.G.O., 7e r., dl. II, 1931, p. 29-71.

P.J. BLOK, *De eerste regeeringsjaren van hertog Albrecht van Beieren, 1358-1374*, in: B.V.G.O., 3e r., dl. II, 1885, p. 244-284.

FR. DE POTTER, *Geschiedenis van Jacoba van Beieren*, in: A.R.B., Mém. in 4°, dl. XXXI, 1881.

P.J. BLOK, *De eerste jaren der Bourgondische heerschappij van Holland, 1428-1434*, in: B.V.G.O., 3e r., dl. II, 1885, p. 319-348.

TH. VAN RIEMSDIJK, *De opdracht van het ruwaardschap van Holland en Zeeland aan Philips van Bourgondië*, in: Verh. Kon. Acad. Wet. afd. Lett., nieuwe r., dl. VIII, 1, Amsterdam, 1908 (Beknopte maar degelijke biografie van Jacoba, chronologisch goed uitgewerkt).

FR. SCHNEIDER, *Herzog Johann von Baiern, erwählter Bischof von Lüttich und Graf von Holland (1373-1425)*. Berlijn, 1913 (Hist. Studien v. E. Ebering, dl. 104; degelijk).

G. GIJSSELS, *Le départ de Jacqueline de Bavière de la cour de Brabant*, in: Miscell. L. Van der Essen, Brussel, 1947, p. 413-417.

Zie bovendien VIII, 1. Henegouwen.

VIII, 1. LIMBURG.

S.P. ERNST, *Histoire du Limbourg, suivie de celles des comtés de Daelhem et de Fauquemont, des annales de l'abbaye de Rolduc*. Publiée avec notes et appendices par E. LA-VALLEYE. Luik, 1837-52, 7 dln. (Verouderd, doch vooral wegens de chronologische gegevens, waaraan Ernst zeer grote aandacht wijdde, nog steeds te raadplegen; eindigt op het jaar 1447).

W. MOELLER, *Stammtafeln westdeutscher Adelsgeschlechter, II*, Darmstadt, 1933 (Degelijk).

Zie bovendien VIII, 1. Brabant, en de studie van P.C. BOEREN onder Gelre.

VIII, 1. LOON.

J. DARIS, *Histoire de la bonne ville, de l'église et des comtes de Looz*. Luik, 1864, 2 dln. (Blijft het standaardwerk, alhoewel erg verouderd).

K. HEGEL, *Die Grafen von Rieneck und Looz als Burggrafen von Mainz*, in: Forsch. zur deutschen Gesch., dl. XIX, 1879, p. 571-587.

A. HANSAY, *L'ancien comté et les anciens comtes de Looz. Notes critiques*, in: Mém. d'hist. Henri Pirenne, Brussel, 1926, dl. I, p. 189-200 (In hoofdzaak vermelding van de gegevens verstrekt door Hegel).

ST. DE RINKHOUT, *Pages d'histoire sur les comtes de Looz et leurs descendants*. Brussel, 1914 (Over de oorsprong van de graven van Loon; niet betrouwbaar).

J. COENEN, *De laatste dagen van het graafschap Loon*, in: Limburg, dl. VIII-IX, 1927-28.

H. GOFFINET, *Les comtes de Chiny*. Aarlen, 1880 (Belangwekkend voor de jaren 1226-1364).

Wij mochten eveneens gebruik maken van de onuitgegeven licentiaatsverhandeling van V. THIJS, *De oudste graven van Loon* (Lic. Univ. Gent).

VIII, 1. LUXEMBURG.

F.X. WÜRTH-PAQUET, *Table chronologique des chartes et diplômes relatifs à l'histoire de l'ancien duché de Luxembourg et comté de Chiny (1196-1506)*, in: Public. Inst. de Luxembourg, dl. XIV-XXXVII.

C. WAMPACH, *Urkunden- und Quellenbuch zur Geschichte der aliluxemburgischen Territorien bis zur burgundischen Zeit*. Luxemburg, 1935-48, 8 dln. (Gaat tot 1313; zeer belangwekkend).

R. BERNAYS en J. VANNERUS, *Histoire numismatique du comté puis duché de Luxem-*

bourg et de ses fiefs, in: A.R.B., Mém. Lett. in 4e, 2e r., dl. V, Brussel, 1910. Met een *Complément à l'histoire numismatique du comté puis duché de Luxembourg et de ses fiefs*, Ibidem, 2e r., dl. X, Brussel, 1934 (Degelijke en uitvoerige notities).

H. RENN, *Das erste luxemburger Grafenhaus (963-1136)*, in: Rheinisches Archiv, dl. 39, Bonn, 1941 (Zeer belangwekkend).

J. VANNERUS, *La première dynastie luxembourgeoise. A propos de l'étude de Heinz Renn. Das erste luxemburger Grafenhaus (963-1136)*, in: R.B.P.H., dl. XXV, 1946-47, p. 801-858 (Zeer belangwekkend).

M. UHLIRZ, *Die ersten Grafen von Luxemburg*, in: Deutsch. Arch. f. Erforsch. d.M.A., dl. XII, Keulen-Graz, 1956, p. 36-51 (Belangrijk).

J. SCHOOS, *Le développement politique et territorial du pays de Luxembourg dans la première moitié du XIIIe siècle*, in: Public. Sect. histor. de l'Institut G.D. de Luxembourg, dl. LXXI, 1950, p. 7-181 (Behandelt de jaren 963-1247).

J. SCHOOS, *Der Machtkampf zwischen Burgund und Orleans unter den Herzögen Philip dem Kühnen, Johann ohne Furcht von Burgund und Ludwig von Orleans*, in: Public. de la Sect. Histor. de l'Institut G.D. de Luxembourg, dl. LXXV, 1956.

J. SCHÖTTER, *Johann, Graf von Luxemburg und König von Böhmen*. Luxemburg, 1865, 2 dln. (Bevat ook gegevens over de voorgaande graven, vanaf 1196).

F. RICHTER, *Der luxemburger Erbfolgestreit in den Jahren 1438-1443*, in: Westdeutsche Ztsch. f. Gesch. u. Kunst, Erg. Heft V, 1889, p. 1-73 (Bevat ook gegevens over de Luxemburgse geschiedenis in de voorgaande jaren).

VIII, 1. NAMEN.

M. GALLIOT, *Histoire générale, ecclésiastique et civile de la ville et province de Namur*. 1788, 2 dln. (Verouderd).

F. ROUSSEAU, *Actes des comtes de Namur de la première race, 946-1196*. Brussel, 1936 (Uitg. C.R.H.; zeer degelijke notities).

A. PINCHART, *De l'inféodation du comté de Namur au comté de Hainaut*, in: Mém. et public. de la Soc. des sciences, des arts et des lettres de Hainaut, dl. VIII, 1847-8, p. 113-188 (Betreft de jaren 1134-1429).

F. ROUSSEAU, *Henri l'Aveugle, comte de Namur et de Luxembourg, 1136-1196*. Luik-Parijs, 1921 (Bibl. Fac. Phil. et Lettres de Liège).

F. ROUSSEAU, *Le mariage d'Ermesinde de Namur et de Thibaut de Bar, 1189 ou 1196-1197?*, in: Etudes F. Courtroy, Namen, 1952, I.

M. WALRAET, *Actes de Philippe 1er, dit le Noble, comte et marquis de Namur (1196-1212)*. Brussel, 1949 (Uitg. C.R.H.).

D.D. BROUWERS, *L'administration et les finances du comté de Namur du XIIIe au XVe siècle*. Namen, 1913 (In dl. IV, belangwekkende documenten voor de jaren 1196-1298).

J. BALON, *La maison de Namur sur la scène de la grande histoire (1196-1429)*. Namen, z.d. (chronologisch weinig uitgewerkt).

J. BOVESSE, *Jean 1er comte de Namur*, in: Ann. de la Soc. archéol. de Namur, dl. 45, 1949-50 (Zeer belangwekkend ook voor de volgende graven; uitvoerige bibliografie).

E. NIFFLE-ANCIAX, *Guy II, comte de Namur*. Brussel, 1922.

E. BERNAYS, *Marie d'Artois, comtesse de Namur, dame de l'Ecluse et de Poilvache*, in: Ann. de la Soc. archéol. de Namur, dl. XXXVII, 1925, p. 1-81 (Gegevens over de graven der 14e eeuw).

VIII, 1. NEDER-LOTHARINGEN.

R. PARISOT, *Histoire de Lorraine (duché de Lorraine, duché de Bar, Trois-Evêchés). Des origines à 1552*. Parijs, 1919 (Alleen dl. I komt in aanmerking: chronologisch niet uitgewerkt; na 959 uitsluitend Opper-Lotharingen).

R. PARISOT, *Le royaume de Lorraine sous les Carolingiens (843-923)*. Parijs, 1899 (Zeer degelijk).

R. PARISOT, *Les origines de la Haute-Lorraine et sa première maison ducale (959-1033)*. Parijs, 1909 (Van belang voor de splitsing der hertogdommen in 959).

F. LOT, *Les derniers carolingiens. Lothaire, Louis V, Charles de Lorraine (954-991)*. Parijs, 1891 (Bibl. des Hautes Etudes, dl. 87; belangrijk voor de hertogen uit het Karolingische huis: 977-1012).

S.P. ERNST, *Dissertation historique sur la maison royale des comtes d'Ardenne*, in B.C.R.H., 2e r., dl. X, 1858 (Uitg. de Ram; verouderd maar nog te gebruiken voor het huis van Ardennen, 1005-1076).

E. DUPRÉEL, *Histoire critique de Godefroid le Barbu, duc de Lotharingie, marquis de Toscane*. Ukkel, 1904.

F. DIECKMANN, *Gottfried III der Bucklige, Herzog von Niederlothringen und Gemahl Mathildens von Canossa*. Erlangen, 1885 (Diss.).

J.C. ANDRESSOHN, *The ancestry and life of Godfrey of Bouillon*. Bloomington, 1947 (Indiana Univ. Public. Soc. Sc. Series; van geringe waarde voor de rol van Godfried als hertog).

H. DORCHY, *Godefroid de Bouillon, duc de Basse-Lotharingie*, in: R.B.P.H., dl. XXVI, 1948, p. 961-999.

G. DESPY, *La date de l'accession de Godefroid de Bouillon au duché de Basse-Lotharingie*, in: R.B.P.H., dl. XXXVI, 1958.

J. KRÖGER, *Niederlothringen im zwölften Jahrhundert*, in: Bericht über die Oberrealschule zu Elberfeld, Schuljahr 1893-4 (Belangwekkend voor de eerste helft der 12e eeuw). Zie bovendien: VIII, 1. Limburg, het werk van S.P. Ernst, dl. I.

VIII, 1. VLAANDEREN.

F.-L. GANSHOF, *La Flandre sous les premiers comtes*, 3^e uitg. Brussel, 1948 (Ook in Ned. uitg. door E. LUYCKX-FONCKE; verspreide chronologische gegevens).

J. DHONDT, *Het ontstaan van het vorstendom Vlaanderen*, in: R.B.P.H., dl. XX-XXI, 1941-42 (Betreft de 9^e en het begin van de 10^e eeuw).

H. SPROEMBERG, *Judith, Königin von England, Gräfin von Flandern*, in: R.B.P.H., dl. XV, 1936, p. 397-428, 915-950.

J. DHONDT, *De crisis van het grafelijk gezag in Vlaanderen na de dood van Arnulf den Eerste*, in: Bijdr. tot de Gesch. en Oudh., Gent, 1943, p. 47-75.

F. VERCAUTEREN, *Actes des comtes de Flandre 1071-1128*. Brussel, 1938 (Uitg. C.H.R.; zeer degelijke notities).

J. JOHNEN, *Philipp von Elsass, Graf von Flandern, 1157 (1163)-1191*, in: B.C.R.H., dl. LXIX, 1910, p. 341-470.

TH. LUYCKX, *Johanna van Constantinopel, gravin van Vlaanderen en Henegouwen*. Antwerpen, 1946 (Uitg. K. Vl. Acad. Wet. en Lett.; degelijk).

TH. LUYCKX, *Over de geboorte- en sterfdata van gravin Margareta van Constantinopel en van hare kinderen, de Avesnes en de Dampierres*, in: Bijdr. Gesch. Ndl., dl. V, 1950, p. 63-77.

TH. LUYCKX, *Rond het eerste huwelijk en de daaruit gesproten kinderen van Gwijde van Dampierre*, in: Gedenksch. Oudh. Kring Dendermonde, 3e r., dl. II, 1952, p. 161-179.

F. QUICKE, *Les circonstances de la réclusion et de la mort de Marguerite de Brabant, comtesse de Flandre*, in: Miscell. L. Vander Essen, Brussel, 1947, dl. I, p. 391-407.

Zie bovendien belangrijke gegevens in de werken van L. VANDERKINDERE en F. QUICKE, vermeld onder de algemene studies, alsmede VIII, 1. Henegouwen, waar vooral de studie van CH. DUVIVIER.

VIII, 2. HERTOGEN VAN BOURGONDIE.

J. CALMETTE, *Les grands ducs de Bourgogne*. Parijs, 1949 (Verspreide gegevens).

J. D'AVOUT, *La querelle des Armagnacs et des Bourguignons*. Parijs, 1943 (Behandelt de jaren 1380-1435; chronologische en genealogische gegevens).

L.P. GACHARD en CH. PIOT, *Voyages des souverains des Pays-Bas*. Brussel, 1876 (Uitg. C.R.H.; dl. I behandelt Filips de Stoute, Jan zonder Vrees en Filips de Goede).

O. CARTELLIERI *Geschichte der Herzöge von Burgund, 1363-1477. I. Philipp der Kühne*. Leipzig, 1910 (Meer niet verschenen; betrouwbaar).

E. PETIT, *Les ducs de Bourgogne de la maison de Valois d'après des documents inédits, I. Philippe le Hardi (1363-80)*. Parijs, 1909 (Meer niet verschenen; betrouwbaar).

M. CANAT, *Marguerite de Flandre, duchesse de Bourgogne, sa vie intime et l'état de sa maison*. Parijs, 1860 (Daarin, p. 158-178, Itinéraire: 1384-85).

E. PETIT, *Itinéraires de Philippe le Hardi et de Jean sans Peur, ducs de Bourgogne (1363-1419)*. Parijs, 1888 (Uitstekend, met een aanvulling in E. PETIT, *Philippe le Hardi*, p. 459-486).

P. BONENFANT, *Philippe le Bon*, 3e uitg., Brussel, 1955 (Degelijk; nauwkeurige chronologische gegevens).

P. BONENFANT, *Du meurtre de Montereau au Traité de Troyes*, in: A.R.B. Mém. Lett. in-8°, dl. LII, 4, 1958 (Degelijk, nauwkeurige chronologische gegevens, met bronnenopgave).

H. VAN DER LINDEN, *Itinéraire de Philippe le Bon (1419-1467) et de Charles, comte de Charolais (1433-1467)*, Brussel, 1940 (Uitg. C.R.H.; uitstekend).

A. GRUNZWEIG, *A propos de l'itinéraire de Philippe le Bon en mai 1428*, in: R.B.P.H., dl. VII (1928), p. 1492-94.

A. DE LAGRANGE, *Itinéraire d'Isabelle de Portugal, duchesse de Bourgogne et comtesse de Flandre*, in: Ann. Com. Flam. de France, dl. XLII, Rijsel, 1938 (Betreft de jaren 1397-1474).

J. BARTIER, *Charles le Téméraire*. Brussel, 1944 (Chronologische gegevens).

H. VAN DER LINDEN, *Itinéraire de Charles, duc de Bourgogne, Marguerite de York et Marie de Bourgogne*. Brussel, 1936 (Uitgave C.R.H.; uitstekend).

P. VAN USSEL, *De regeering van Maria van Bourgondië over de Nederlanden*. Leuven, 1943 (Chronologische gegevens).

H. VAN DER LINDEN, *Itinéraires de Marie de Bourgogne et de Maximilien d'Autriche 1943* (Chronologische gegevens).

VIII, 3. HUIS VAN HABSBURG.

C. KOEHLER, *Stamtafel des Hauses Habsburg und Habsburg-Lothringen*. Wenen, 1900 (Genealogie met chronologische gegevens).

H. ULMANN, *Kaiser Maximilian I.* Stuttgart, 1884-91, 2 dln. (Ook van betekenis voor het optreden in de Nederlanden).

K. BRANDI, *Kaiser Karel V. Werden und Schicksal einer Persönlichkeit und eines Weltreiches*. München, 1941, 2 dln.

R. TYLER, *The Emperor Charles the Fifth*. London, 1956.

A. HENNE, *Histoire du règne de Charles-Quint en Belgique*. Brussel, 1866, 4 dln. (Talrijk en nauwkeurige chronologische gegevens).

GH. DE BOOM, *Charles-Quint, prince des Pays-Bas*. 2e uitg., Brussel, 1952.

L.P. GACHARD, *Charles-Quint*, in: Biogr. Nat., dl. III (Uitzonderlijke waarde wegens chronologische bijzonderheden).

L.P. GACHARD, *Itinéraire de Charles-Quint*, in: *Voyages des Souverains des Pays-Bas*. Brussel, 1884, dl. II (C.R.H.).

GH. DE BOOM, *Marguerite d'Autriche, gouvernante des Pays-Bas*, Brussel, 1945.

J. DE IONGH, *Margaretha van Oostenrijk*. Amsterdam, 1946 (Regentessen der Nederlanden, I).

M. BRUCHET en E. LANCIEN, *L'itinéraire de Marguerite d'Autriche, gouvernante des Pays-Bas*. Rijssel, 1939.

GH. DE BOOM, *Marie d'Hongrie*. Brussel, 1956.

J. DE JONGH, *Maria van Hongarije*. Amsterdam, 1946-51, 2 dln. (Regentessen der Nederlanden, II).

L.P. GACHARD, *Correspondance de Philippe II sur les affaires d'Espagne (-1577)*. Brussel, 1848-79, 5 dln.

E. GOSSART, *Espagnols et Flamands au XVIe siècle. I, L'établissement du régime espagnol dans les Pays-Bas et l'insurrection (1559-73). II, La domination espagnole dans les Pays-Bas à la fin du règne de Philippe II (1573-98)*. Brussel, 1905-06, 2 dln.

H. VAN DER LINDEN, *Emmanuel-Philibert de Savoie, gouverneur-général des Pays-Bas (1555-1559)*, in: A.R.B. Bibl. Lett., 1942.

F. RACHFALL, *Margaretha von Parma, Statthalterin der Niederlande*. Münster-Leipzig, 1898.

F.H.M. HUYBERS, *Don Juan van Oostenrijk, landvoogd der Nederlanden*. Amsterdam, 1913-14, 2 dln.

L. VAN DER ESSEN, *Alexandre Farnèse, prince de Parme*. Brussel, 1933-37, 5 dln.

PH. VAN ISACKER, *Pedro Enriquez de Azevedo, graaf van Fuentes, en de Nederlanden (1592-1596)*, in: Ann. Soc. d'Emulation, dl. LX, Brugge, 1910, p. 205-236.

A. DOUTREPONT, *L'archiduc Ernest d'Autriche, gouverneur-général des Pays-Bas (1594-1595)*, in: Miscell. L. Van der Essen, Brussel-Parijs, 1947, dl. II, p. 621-642.

L. LEFÈVRE, *La secrétairerie d'état et de guerre sous le régime espagnol (1594-1711)*, in: A.R.B. Mém. Lett. in-8°, 2e r., dl. XXXVI, 1934 (Verspreide gegevens).

M. DE VILLERMONT, *L'infante Isabelle, gouvernante des Pays-Bas*. Tamines-Parijs, 1912, 2 dln.

V. BRANTS, *Liste chronologique des édits et ordonnances des Pays-Bas. Règnes de Philippe IV (1621-1665) et de Charles II (1665-1700)*. Brussel, 1909 (Uitg. Kon. Comm. v. de uitg. v. Oude Wetten).

FR. VAN KALKEN, *La fin du régime espagnol aux Pays-Bas (1692-1715)*. Brussel, 1907.

L.P. GACHARD, *La Belgique sous Philippe V*. Brussel, 1867.

L.P. GACHARD, *Histoire de la Belgique au commencement du XVIIIe siècle*. Brussel, 1880.

L.P. GACHARD, J. DE LE COURT, P. VERHAEGEN, *Ordonnances des Pays-Bas autrichiens (1700-1794)*. Brussel, 1873-1942, 15 dln. (Uitg. Kon. Comm. v. de uitg. v. Oude Wetten).

GH. DE BOOM, *Les ministres plénipotentiaires dans les Pays-Bas autrichiens, principalement Cobenzl*, in: A.R.B. Mém. Lett. in-8°, 2e r., dl. XXXI, 1931.

J. SCHOUTBEN-WERY, *Charles de Lorraine et son temps*. Brussel, 1943.

A. WOLF, *Marie-Christine, Erzherzogin von Oesterreich*. Wenen, 1863, 2 dln.

E. HUBERT, *Gouverneurs généraux et ministres plénipotentiaires aux Pays-Bas pendant les dernières années du régime autrichien*. Luik, 1920.

TH. JUSTE, *Souvenirs diplomatiques du XVIIIe siècle. Le comte de Mercy-Argenteau*. Brussel-Leipzig, 1863.

TH. JUSTE, *La révolution brabançonne (1789)*. Brussel, z.d. (1885).

A. BORGNET, *Histoire des Belges à la fin du XVIIIe siècle*. Brussel, 1861, 2 dln. (Behandelt de jaren 1787-95).

P. VERHAEGEN, *La Belgique sous la domination française, 1792-1814*. Brussel, 1922-29, 5 dln. (Dl. I. handelt over de jaren 1792-1795).

VIII, 4. STADHOUDERS.

De historische literatuur in verband met de stadhouders heeft grotere aandacht gewijd aan de waardering dan aan de preciese chronologie van de gebeurtenissen.

Talrijke en vaak aanzienlijke afwijkingen in verband met het eerste openbare optreden van de stadhouders komen voor. Een grote bron van verwarring is het feit, dat, tot 1700, de meeste provincies de juliaanse kalender gebruikten, terwijl andere provincies (Holland-Zeeland) en instanties (Staten-Generaal) de gregoriaanse kalender volgden. Het was niet altijd mogelijk zekerheid te verwerven namens de gevolgde jaartijl. Bij gebrek aan nauwkeurigheid of aan bronnenopgaven was het eveneens niet immer mogelijk uit te maken of de aangegeven datum van aanstelling betrekking heeft op de verkiezing of aanduiding door de Staten van de provincie, het opstellen van de acte van aanstelling door de Staten, of nog op de eedaflegging voor de Staten. In tal van gevallen hebben we ons dienen te vergenoegen met een waarschijnlijke oplossing.

De heer prof. Dr. F.W.N. Hugenholtz, thans hoogleraar te Utrecht, en Dr. B.A. Vermaseren, uit Breda, hebben ons talrijke en kostbare inlichtingen bezorgd, waarvoor wij hen hier onze hartelijke dank uitspreken.

We mochten eveneens zeer waardevolle inlichtingen ontvangen van de heer directeur van het Koninklijk Huisarchief in Den Haag, en van de heren rijksarchivariissen in Friesland, Gelderland, Groningen, Overijssel en Utrecht.

De voornaamste werken, die aanvullingen kunnen verschaffen, zijn :

A. A. VORSTERMAN VAN OYEN, *Het vorstenhuis van Oranje-Nassau van de vroegste tijden tot heden*. Leiden-Utrecht, 1882.

N. JAPIKSE, *De geschiedenis van het huis van Oranje-Nassau*. 's Gravenhage, 1948, 2^e uitg., 2 dln. (Degelijk, maar chronologisch niet uitgewerkt).

J.M. VAN DE VENNE en A.H. STOLS, *Geslachtsregister van het vorstenhuis Nassau (Walramse en Ottosche lijnen)*. Maastricht, 1937.

Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609. Rijks Geschiedkundige Publicatiën, Den Haag, van 1915 af.

L. OLDENHUIS GRATAMA, *De stadhouders van Drenthe, hunne magt en staatsregterlijke verhouding tot de landschap*. Groningen, 1865 (Belangrijk).

Register der resolutiën en placaten van de Heeren Staaten van Friesland. Campen, 1734-35, 2 dln. (Belangwekkend voor Friesland; geeft een samenvatting van de voornaamste in aanmerking komende documenten).

Groot Placaet-boeck vande Heeren Staten Generaal der Vereenighde Nederlanden, ende vande Heeren Staten van Hollandt en West-Frieslandt; mitsgaders vande Heeren Staaten van Zeelandt. Den Haag, 1658-1797, 10 dln. (Zeer belangwekkend voor Holland-Zeeland: bevat de voornaamste in aanmerking komende documenten).

J. VANDE WATER, *Groot Placaetboek vervattende alle de placaten, ordonnantien en edicten, der edele mogende heren Staten 's lands van Utrecht; mitsgaders van de Ed. groot achtbare Heeren Borgemeesteren en Vroedschap der stad Utrecht*. Utrecht, 1729, 3 dln. (Zeer belangwekkend voor Utrecht: dl. I bevat de voornaamste in aanmerking komende documenten).

Wij hebben gemeend een dienst aan de lezer te bewijzen door de opvolging der stadhouders in een synoptisch overzicht achteraan de tabel samen te vatten.

VIII, 1. LANDSHEREN. BRABANT

Naam	Datums	Toelichtingen
GRAVEN VAN LEUVEN		
Lambert I	† 1003 † 12 Se 1015	Zn. v. Reinier III v. Henegouwen. 973, na 7 Me : 1° optreden in Lotharingen. 977 : m. br. Reinier IV (z. Henegouwen) allodia v. vd. terug v. kz. Otto II. 1003 : 1° † gf. v. Leuven. ∞ dt. v. Karel, ht. v. Neder-Lotharingen, Gerberga († 1008). 1005 (of 1012) : erft bij † v. Otto (zn. v. Karel, en eveneens ht. v. Neder-Lotharingen), diens keizer- lijke lenen, o.m. Brussel.
Hendrik I	< 12 Se 1015 † 1038, na 5 Au	∞ dt. v. Boudewijn IV, gf. v. Vlaanderen.
Otto	< 1038, na 5 Au † vóór 3 Jn 1041	
Lambert II (Balderik)	† 3 Jn 1041 † 21 Se 1062	Oom v. vgde. ; br. v. Hendrik I. ∞ dt. v. Gothelo I v. Neder-Lotharingen, Oda.
Hendrik II	† 1063 † 1079	∞ dt. Everard v. Betuwe, Adela († na 1086).
Hendrik III	< 1079 ? † Fe/Ma 1095	∞ dt. v. Robrecht I de Fries, gf. v. Vlaanderen, Geertrui (hertrouwde m. Diederik, gf. v. de Elzas, ht. v. Opper-Lotharingen, die † 23 Ja 1115 ; zij † 1117).
HERTOGEN VAN BRABANT		
Godfried I m. de Baard	< Fe/Ma 1095 † 25 Ja 1139	Br. v. vgde. 13 Me 1106 : ht. van Neder-Lotharingen (z. aldaar) en markgraaf v. Antwerpen. ∞ dt. v. Albrecht III v. Namen, Ida († na 1117). Na 1121 : ∞ dt. v. Willem II, gf. v. Bourgondië, Clementia, weduwe v. Robrecht II, gf. v. Vlaanderen († ca. 1133).
Godfried II	× 1136 < 25 Ja 1139 † 13 Jn 1142	Zn. v. vgde. uit 1° ∞. Ca. 1139 : ∞ dt. v. Berengarius v. Sulzbach, Lutgar- dis (hertrouwde m. Hugo III, gf. v. Dagsburg-Moha ; zij † na 1162). Einde 1139 / begin 1140 (1° † 9 Fe 1140) : ht. v. Neder-Lotharingen (z. aldaar).
Godfried III	< 13 Jn 1142 † 21 (of 10 ?) Au 1190	Ja 1155 : ∞ dt. v. Hendrik II, gf. v. Limburg, Margareta († 1172). Na 1172 : ∞ dt. v. Lodewijk I, gf. v. Loon, Imagina (of Imena ; wordt vóór 1203 abdis v. Munsterbilzen, † 1214/1220).

† Eerste of laatste vermelding ; ° geboorte ; ∞ huwelijk ; † overlijden ; × mederegent
 of preciaire macht (feitelijke bezitting ; vruchtgebruik ; pandgeving enz.) ; < opvolging of
 rechtsgeldige macht ; † afstand of overdracht ; † afzetting.

Naam	Datums	Toelichtingen
Hendrik I	<p>× 1183 < 21 (of 10 ?) Au 1190 † 5 Se 1235</p>	<p>Zn. v. vgde. uit 1° ∞. 1179 ? : ∞ dt. v. Matthias v. Boulogne, Mathilde (†1210-1211). 22 Ap 1213 : ∞ dt. v. Filips II August, kn. v. Fkr., Maria, weduwe v. Filips I, gf. v. Namen (z. aldaar) († 15 Au 1223/24).</p>
Hendrik II	<p>< 5 Se 1235 † 1 Fe 1248</p>	<p>Zn. v. vgde. uit de 1° ∞. Vóór 22 Au 1215 : ∞ dt. v. kz. Filips v. Zwaben, Maria († 1235). 1239 ? : ∞ dt. v. Lodewijk v. Thuringen, Sophia († 29 Me 1275).</p>
Hendrik III	<p>< 1 Fe 1248 † 28 Fe 1261</p>	<p>Zn. v. vgde. uit 1° ∞. 1251 ? : ∞ dt. v. Hugo IV v. Bourgondië, Aleidis († 23 Oc 1273).</p>
Hendrik IV	<p>< 28 Fe 1261 < 1267, vóór 25 Me</p>	<p>Zn. v. vgde. ; ° 1251/1252. Zwakzinnig : vgs. v. md. Aleidis. 25 Me 1267 : afstandsoorkonde voorgelegd a. Rooms-kn. ; goedgekeurd op 3 Jn. 1 Oc 1269 : profes in de abdij S. Benigne te Dijon. Na 28 Ap 1272 : †.</p>
Jan I	<p>< 1267, kort vóór 25 Me † 3 Me 1294</p>	<p>Br. v. vgde. ; ° 1252/53. Ca. 5 Se 1270 : ∞ dt. v. Lodewijk IX, kn. v. Fkr., Margareta († 1271). Au 1273 : ∞ dt. v. Gwijde v. Dampierre, gf. v. Vlaanderen, uit 1° ∞, Margareta v. Dampierre († 3 Jl 1285). 13 Se 1283 : tevens ht. v. Limburg ; strijd om Limburg tot 5 Jn 1288 (z. Limburg).</p>
Jan II	<p>× 30 Jn 1290 < 3 Me 1294 † 27 ? Oc 1312</p>	<p>Zn. v. vgde. uit 2° ∞ ; ° 27 No 1275. Tevens ht. v. Limburg. 8 Jl 1290 : ∞ dt. v. Edward I, kn. v. Engeland, Margareta v. York († na 11 Ma 1333).</p>
Jan III	<p>< 27 ? Oc 1312 † 5 De 1355</p>	<p>Zn. v. vgde. ; ° 1300. Tevens ht. v. Limburg (behalve 1347-1349 : z. Limburg). 19 Jl 1311 ? : ∞ dt. v. Lodewijk, gf. v. Evreux, Maria († 31 Oc 1335).</p>
Johanna v. Brabant	<p>< 5 De 1355 † 1 De 1406</p>	<p>Dt. v. vgde. ; ° 24 Jn 1322. Tevens htin. v. Limburg (z. aldaar). 22 Oc 1322 : huwelijkscontract m. Willem. 1336, kort na Pinksteren (19 Me) : ∞ Willem, gf. v. Holland (W. IV) en Henegouwen (W. II) († 26/27 Se 1345). 17 Me 1351 : huwelijkscontract m. Wenceslas v. Bremen (No/De 1353 : gf. v. Luxemburg ; z. aldaar). Ma 1354 : ∞ Wenceslas († 7/8 De 1383).</p>

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. BRABANT

Naam	Datums	Toelichtingen
[Lodewijk v. Male]	1356	Lodewijk v. Male, gf. v. Vlaanderen (∞ Margareta, zs. v. Johanna), doet rechten gelden op Brabantse erfenis. 15 Jn 1356 : oorlogsverklaring. Au 1356 : Brabant grotendeels veroverd. 24 Oc 1356 : opstand van Brussel. 4 Jn 1357 : vrede ; Lodewijk verkrijgt Mechelen en Antwerpen ; blijft zich ht. v. Brabant heten.
[Margareta v. Male (of v. Vlaanderen)]	× 7 Me 1404 † 21 (of 16 ?) Ma 1405	28 Se 1390 : Johanna schenkt, bij geheime overeenkomst, Brab. a. nicht Margareta v. Male (dt. v. zs.), gvin. v. Vlaanderen, en a. echtg. Filips de Stoute ; behoudt vruchtgebruik en uitoefening v. hoogheidsrechten. 27 No 1401 : Margareta en Filips bepalen, dat, na † v. Johanna en Margareta, hun 2 ^e zn. Antoon zal opvolgen in Brabant en Limburg. 7 Me 1404 : Johanna draagt bewind in Brabant over a. Margareta ; praktisch troonafstand. 19 Me 1404 : Antoon dr. md. vg. v. Brabant.
Antoon v. Bourgondië	× 19 Me 1404 < 1 De 1406 † 25 Oc 1415	HUIS V. BOURGONDIE ° Au 1384. Tevens ht. v. Limburg (z. aldaar). 21 Fe 1402 : ∞ dt. v. Walram III v. Luxemburg, Johanna v. Sint-Pol († 12 Au 1407) ; kreeg te dier gelegenheid gfs. Rethel v. zijn ouders (1 ^o † gf. v. Rethel : 26 Ap 1402). 1404, na 9 Me : staat gfs. Rethel af a. jongste br. Filips. 16 Jl 1409 : ∞ Elizabeth v. Görlitz ; daardoor tevens ht. v. Luxemburg (v. af 7 Ja 1412 ; z. aldaar).
Jan IV	< 25 Oc 1415 † 17 Ap 1427	Zn. v. vgde. uit 1 ^o ∞ ; ° 11 Jn 1403. Tevens ht. v. Limburg. 8 Ma 1418 : ∞ Jacoba v. Beieren, gvin. v. Holland en Henegouwen ; optreden aldaar (z. Holland). 1 Oc 1420-1 Me 1421 : br. Pilips v. Sint-Pol „ruwaert” v. Brabant, nadat Jan IV in moeilijkheden m. onderdanen v. Brabant.
Filips v. Sint-Pol	< 17 Ap 1427 † 4 Au 1430	Br. v. vgde. ; ° 25 Jl 1404. Tevens ht. v. Limburg en gf. v. Sint-Pol (bij † van Walram v. Luxemburg, grootvd. langs moederszijde, 19 Ap 1415. Na † v. Filips : gfs. a. familie langs moederszijde).
Filips de Goede	< 4 Au 1430	Oomzegger v. Antoon v. Bourgondië en natuurlijke erfgenaam. Z. tabel VIII, 2, Hertogen v. Bourgondië.

‡ Eerste of laatste vermelding ; ° geboorte ; ∞ huwelijk ; † overlijden ; × mederegent of preciaire macht (feitelijke bezitting ; vruchtgebruik ; pandgeving enz.) ; < opvolging of rechtsgeldige macht ; † afstand of overdracht ; † afzetting.

VIII, 1. LANDSHEREN. GELRE

Naam	Datum	Toelichtingen
Gerard I Flamens	<p>✧ Einde Me / begin Jn 1033</p> <p>✧ 22 Ma 1053 (1052 ?)</p>	<p>22 Ma 1053 (1052 ?) : ✧ gf. in Teisterbant. 1057 : alsdan ✧ gf. Gerardus in de Roergouw, mo- gelijks Gerard Flamens.</p>
Dirk van de Veluwe	<p>✧ 25 Jn 1058</p> <p>† 1082</p>	<p>23 Me 1076: ✧ gf. in de Veluwe.</p>
Gerard II	<p>< 1082</p> <p>✧ 17 Jn 1129</p>	<p>∞ dt. v. gf. Herman v. Gleiberg, Clementia. ∞ dt. v. Otto v. Zutfen, Irmgard (hertrouwt m. Koenraad II v. Luxemburg ; z. aldaar). 1067 : ✧ gf. in gouw Hattuaria. 22 Jn 1083 : ✧ gf. in Hamalant. 28 De 1085 : ✧ gf. in gouw Westfalen. 1085 : ✧ gf. v. Wassenberg (burcht in gouw Moilla). 1096 : ✧ gf. v. Gelre (burcht in gouw Hattuaria). 1096-1118 : afwisselend betiteld gf. v. Gelre en gf. v. Wassenberg. 1118 : schenkt, bij ∞ v. dt. Jutta m. Walram II v. Limburg, Wassenberg a. huis Limburg. † 24 Oc in 1129 of kort daarna. Het bestaan van twee graven met naam Gerard tussen 1082 en 1129 werd, tegen C. Pijnacker Hordijk, weer- legd door P.C. Boeren.</p>
Gerard III	<p>✧ na 24 Oc 1129</p> <p>✧ vóór 14 Se 1141</p>	
Hendrik	<p>✧ 14 Se 1141</p> <p>✧ 27 Me 1182</p>	<p>1179 ? : „legitimus heres“ v. Zutfen (dr. erfenis v. md. Irmgard). † 4 De (1182 ?).</p>
Otto I	<p>✧ 10 Se 1184 ?</p> <p>† 1207, na 30 Ap</p>	<p>Vóór 1188 : ∞ dt. v. Otto, ht. v. Beieren, Richardis (na 1207 : abdis v. Munster te Roermond ; † 21 Se 1231). 1188 : n. Hl. Land. 1190 : ✧ gf. v. Gelre en Zutfen (1* ✧ v. de ver- eniging).</p>
Gerard IV	<p>< 1207, na 30 Ap</p> <p>† 22 Oc 1229</p>	<p>1206 ? : ∞ dt. v. Hendrik I v. Brabant, Margareta († 21 Se 1230).</p>
Otto II	<p>< 22 Oc 1229</p> <p>† 10 Ja 1271</p>	<p>1229-...? : vgs. v. md. ? 1240, vóór 24 No : ∞ dt. v. Dirk, gf. v. Kleef, Mar- gareta († 10 Au 1251). 1253, begin : ∞ dt. v. Simon v. Dammartin, gf. v. Ponthieu, Filippa († 1276/80).</p>
Reinoud I	<p>< 10 Ja 1271</p> <p>† 9 Oc 1326</p>	<p>Zn. v. vgde. uit 2* ∞. 1273 : ∞ Irmgard v. Limburg († 1282/1283), daar- door (1279/1280) ht. v. Limburg ; na † v. Irmgard, strijd om Limburg (z. aldaar). Jl 1286 : ∞ dt. v. Gwijde v. Dampierre, gf. v.</p>

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. GELRE

Naam	Datum	Toelichtingen
		Vlaanderen, uit 2 ^e ∞, Margareta v. Namen (Au/No 1282 : ∞ Alexander, kroonprins v. Schotland, die † 28 Ja 1284 ; zij † 1331). Einde 1318 : krankzinnig.
Reinoud II de Zwarte	× einde 1318 < 9 Oc 1326 † 12 Oc 1343	Zn. v. vgde. uit 1 ^e ∞. Einde 1318-9 Oc 1326 : vg. v. krankzinnig geworden vd. Vóór 1319 : ∞ dt. v. Floris Berthout, heer v. Mechelen, Sophia († 15 Me 1329). 1332 : ∞ dt. v. Edward II, kn. v. Engeland, Eleonora († 22 Ap 1355).
Reinoud III	< 12 Oc 1343 ⚭ 25 Me 1361	19 Ma 1339 : GRAAFSCHAP GELRE TOT HERTOGDOM VERHEVEN. Zn. v. vgde uit 2 ^e ∞ ; ° 13 Me 1333. Ca. Jn 1347 : ∞ dt. v. Jan III v. Brabant, Maria († 1 Ma 1399). Sedert 1350 en vooral 1353 : conflict m. br. Eduard. 25 Me 1361 : gevangen dr. Eduard.
Eduard	< 25 Me 1361 † 24 Au 1371	Zn. v. Reinoud II uit 2 ^e ∞ ; ° 1336. Volgde br. Reinoud III op na diens gevangenneming.
Reinoud III	Terug : 24 Au 1371 † 4 De 1371	Na † v. Eduard terug op troon.
Machteld	< 4 De 1371 ⚭ 24 Ma 1379	Troonstrijd ts. dt. uit 1 ^e ∞ v. Reinoud II, Machteld, al. Mathilda (weduwe in 2 ^e ∞ v. Jan II, gf. v. Kleef, † 1368) en Willem I, die volgt. 14 Fe 1372 : ∞ Jan II v. Châtillon, gf. v. Blois († 1380). 1373 : overeenkomst waarbij voorlopig beheer v. htd. a. Machteld. 24 Ma 1379 : afstand v. Machteld, die echter titel v. htin. behoudt. Einde 1382 : †.
Willem I	< 4 De 1371 † 16 Fe 1402	Zn. v. dt. uit 1 ^e ∞ v. Reinoud II, Maria († 12 Me 1405) en v. Willem VI, ht. v. Gulik († 13 De 1393). 1371-1379 : strijd m. vgde. 1377 : meerderjarig verklaard en als ht. gehuldigd. 18 Se. 1379 : ∞ dt. uit 1 ^e ∞ v. Albrecht v. Beieren, gf. v. Holland, Katharina († 10 No 1400). 13 De 1393 : bij † v. vd. Willem VI v. Gulik, tevens ht. v. Gulik (Willem VII).
Reinoud IV	< 16 Fe 1402 † 25 Jn 1423	Br. v. vgde. 5 Me 1405 : ∞ dt. v. gf. v. Harcourt, Maria.
Arnold v. Egmond	< 25 Jn 1423 ⚭ 19 No 1465	Zn. v. Jan II v. Egmond en v. Maria v. Arkel (dt. v. Johanna v. Gulik, zs. v. Reinoud IV) ; ° 1410.

⊕ Eerste of laatste vermelding ; ° geboorte ; ∞ huwelijk ; † overlijden ; × mederegent of preciaire macht (feitelijke bezitting ; vruchtgebruik ; pandgeving enz.) ; < opvolging of rechtsgeldige macht ; ⚭ afstand of overdracht ; ⚭ afzetting.

Naam	Datums	Toelichtingen
		Aanvankelijk onder vgs. v. vd. († 4 Ja 1451). 1430 : ∞ dt. v. Adolf, ht. v. Kleef, Katharina († 10 Fe 1479). Vanaf 1459 : in strijd m. zn. Adolf. 9 Ja 1465 : Arnold dr. Adolf gevangen. 19 No 1465 : afstand ten gunste v. zn.
Adolf v. Egmond	< 19 No 1465 ✗ Fe 1471	18 De 1463 : ∞ dt. v. Karel I van Bourbon, Katharina († 21 Me 1469). Midden Fe. 1471 : Adolf dr. Karel de Stoute, ht. v. Bourgondië, gevangen en gedwongen tot afstand ten gunste v. vd.
Arnold v. Egmond	Terug : Fe 1471 † 23 Fe 1473	Hersteld dr. Karel de Stoute. 1 De 1471 : Karel aanvaardt vgs. over Gelre-Zutfen. 30 De 1472 : Karel aanvaardt Gelre-Zutfen in pand (aangeboden op 7 De) ; erkend als eventuele opvolger (m. uitsluiting v. Adolf).
Karel de Stoute	< Au 1473 † 5 Ja 1477	Jn/Jl 1473 : maakt zich meester v. Gelre. Au 1473 : gehuldigd als ht. v. Gelre. Z. tabel VIII, 2, Hertogen v. Bourgondië.
Adolf v. Egmond	Terug : Ap 1477 † 27 Jn 1477	Ja 1477 : na † v. Karel de Stoute dr. Gent (VI.) in vrijheid gesteld. Ap 1477 : dr. Staten v. Gelre opnieuw als ht. erkend. 27 Jn 1477 : blijft in Vlaanderen en † in strijd tegen Fkr.
[Katharina]	< 16 Ap 1477 ✗ 1479	Zs v. vgde. 16 Ap 1477 : dr. Staten v. Gelre vg. in naam v. Adolf. Blijft htd. beheren na diens †. 1479 : verzaakt a. vgs. (25 No 1479 : overeenkomst m. Bourgondië waarbij stad Gelre in vruchtgebruik behouden).
Maria v. Bourgondië	< 5 Ja 1477 † 27 Ma 1482	1477 - zomer 1481 : strijd om htd. m. anti-Bourgondische partij. Einde : capitulatie v. Venlo (Se 1481). Z. tabel VIII, 2, Hertogen v. Bourgondië.
Filips de Schone	< 27 Ma 1482 ✗ Ma 1492	Ma 1492 : Karel v. Egmond de facto meester in Gelre. Vruchteloze tegenaanvallen v. Filips en vd. Maximiliaan (1492-94). Z. tabel VIII, 2, Hertogen van Bourgondië.
Karel v. Egmond	< Ma 1492 † 30 Jn 1538	Zn. v. Adolf v. Egmond ; ° 10 No 1467. Ma 1492 : in Gelre als ht. gehuldigd. Machtsuitbreiding (Groningen en Ommelanden, Friesland, Drente, Utrecht, Overijssel of Oversticht) : 3 No 1514 : dr. Groningen gehuldigd als hr. (17 Fe 1515 : overeenkomst bekrachtigd). 1515 : meester in Friesland (in strijd m. Karel v. Bourgondië [Karel V], die 19 Me 1515 rechten op Friesland kocht v. George v. Saksen). 5 Fe 1519 : ∞ dt. v. Hendrik v. Brunswijk-Lüne-

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. GELRE

Naam	Datums	Toelichtingen
Willem II v. Gulik	<p>× 27 Ja 1538 < 30 Jn 1538 ↗ 7 Se 1543</p>	<p>burg, Elizabeth († 1572). 25 Me 1521 : als hr. erkend dr. Ommelanden v. Groningen (bezat aldaar reeds in feite de macht, sedert verdrag m. stad Groningen, 1514). Se 1522 : na inneming v. Koevorden (1/2 Se 1522) praktisch meester in Drente. Oc 1522 : verdrag v. vrede en vriendschap m. Overijssel. 11 No 1522 : als hr. gehuldigd in Drente. Achteruitgang v. macht (vanaf 1523) : Au 1523 : Ommelanden huldigingseed a. Karel V. No 1523 : Gelderse invloed verdwenen in Friesland (na strijd begonnen in voorjaar 1521). De 1524 : Friesland erkent Karel V als hr. 19 De 1524 : Karel v. Egmond verkoopt rechten op Overijssel a. elekt v. Utrecht. 1525-1528 : Karel v. Egmond herwint invloed in Overijssel, in Groningen en Ommelanden (7 Ap 1525), alsook in Utrecht. 15 No 1527 : elekt verleent verregaande invloed in Utrecht a. Karel V. 7 Ja 1528 : Overijssel belooft Karel V te erkennen als hr. mits toestemming v. elekt. Fe 1528 : toestemming verleend. 21 Ma 1528 : Karel V als hr. erkend in Overijssel. 3 Oc 1528, vrede v. Gorkum : Karel v. Egmond neemt Gelre-Zutten in leen en Drente, Groningen en Ommelanden in erfbeheer v. Karel V ; verzaakt a. rechten op de andere gebieden die tot zijn invloed-sfeer hadden behoord. 21 Oc 1528 : Utrecht dr. elekt a. Karel V afgestaan (20 Au 1529 : bekrachtigd dr. ps. Clemens VII). 8 Jn 1536 : Groningen en Ommelanden huldigen Karel V (overeenkomst bekrachtigd dr. kz. op 15 Jn, door stad en landen op 26 Jn 1536). 10 De 1536, vrede v. Grave : afstand v. Drente, Groningen en Ommelanden dr. Karel v. Egmond a. Karel V ; machtsgebied beperkt tot Gelre-Zutten. 27 Ja 1538 : beschermheerschap over Gelre a. Willem v. Gulik. Zn. v. Jan III, ht. v. Kleef en Gulik, gf. v. Mark en Ravenstein. 27 Ja 1538 : onder druk v. Staten v. Gelre, geeft Karel v. Egmond beschermheerschap over Gelre a. Willem, bijgestaan dr. vd. Jan III. 30 Jn 1538 : volgt Karel v. Egmond op. 7 Fe 1539 († v. Jan III) : Willem volgt vd. op in Gulik, Kleef, Mark, Ravenstein. 7 Se. 1543, vrede v. Venlo : Willem verzaakt a. Gelre-Zutten ten voordele v. Karel V. 5 Ja 1592 : †.</p>

⊞ Eerste of laatste vermelding ; ° geboorte ; ∞ huwelijk ; † overlijden ; × mederegent of precare macht (feitelijke bezitting ; vruchtgebruik ; pandgeving enz.) ; < opvolging of rechtsgeldige macht ; ↗ afstand of overdracht ; ↘ afzetting.

GELRE

Naam	Datums	Toelichtingen
Karel v. Bourgondië (Karel V)	< 7 Se 1543	Z. tabel VIII, 3, Huis v. Habsburg.

VIII, 1. LANDSHEREN. HENEGOUWEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Sigehard	☆ 18 Ja 908 ☆ 8 Se 920	Tevens gf. v. Luikgouw.
Haganon	☆ 6 Ja 921 ✠ 923 ?	Kon zich vermoedelijk niet handhaven na afstelling en gevangenneming v. kn. v. Fkr. en Lotharingen, Karel de Eenvoudige (923).
Reinier II	☆ 924 ☆ 931	DYNASTIE DER REINIERS Zn. v. Reinier I en br. v. ht. Gieselbrecht (z. Neder-Lotharingen).
Reinier III Langhals	☆ 957 ✠ 957	957: afgezet dr. Bruno, ht. v. Lotharingen, en n. Bohemen verbannen. 971/997: † (in ballingschap).
BERGEN		
Godfried	☆ 13 Jn 958 † Jl 964	SPLITSING VAN HENEGOUWEN IN GRAAF-SCHAPPEN BERGEN EN VALENCIJN Tevens ht. v. Neder-Lotharingen (z. aldaar) en gf. in Luikgouw.
Richerus (Richizo)	☆ 965 ☆ Fe 973	Tevens gf. v. Luikgouw. 973 (na Fe - vóór 15 Ma ?) : waarschijnlijk afgezet (samen m. Amalricus v. Valenciijn) dr. kz. Otto I.
Reinout	< 973, na Fe † 973, na 7 Me	973: sneuvelt (samen m. br. Garnerus v. Valenciijn) in strijd m. zonen v. Reinier III.
Godfried v. Verdun	☆ 976 ✠ 998	Godfried, gf. v. Methingouw en (sedert 977 ?) v. Verdun (huis v. Ardennen).
VALENCIJN		
Amalricus (Amaury)	☆ Fe 973	Wellicht reeds v. af 957/958 gf. v. Valenciijn. 973 (na Fe - vóór 15 Ma ?) : waarschijnlijk afgezet (samen m. Richerus v. Bergen) dr. kz. Otto I.
Garnerus (Werinharius)	< 973, na Fe † 973, na 7 Me	Tevens gf. v. Avernas (Loon) (1° ☆ 966). 973: sneuvelt (samen m. br. Reinout v. Bergen) in strijd m. zonen v. Reinier III.
Arnulf v. Valenciijn	☆ 976 † 22 Oc 1011 of 1012	

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. HENEGOUWEN

Naam	Datum	Toelichtingen
		Na † v. Arnulf, Valencijn a. Vlaanderen (1015, vóór eind No) om in 1047 a. Henegouwen te worden afgestaan in ruil voor mark Eename.
		DYNASTIE DER REINIERS
Reinier IV	< 998 † 1013	Zn. v. Reinier III. ∞ Hedwigis, dt. v. Hugo Capet, gf. v. Parijs (in 987 kn. v. Fkr.). 973, na 7 Me: 1 ^o optreden in Lotharingen. 977: terug in bezit v. allodia v. vd. (samen m. br. Lambert I; z. Brabant) dr. kz. Otto II. 998: verovert burcht v. Bergen op Godfried v. Verdun.
Reinier V	< 1013 ☆ 1039/1040	∞ dt. v. Herman v. Eename, Mathildis.
Herman v. Bergen	☆ 1047 < 27 Me 1049/ 50	1041/1045: ∞ Richildis (v. Egisheim?), die volgt.
Richildis	< 27 Me 1049/ 50	Weduwe v. Herman; beheerde Henegouwen in naam v. minderjarige kinderen. 31 Ma 1051: ∞ zn. v. Boudewijn V, gf. v. Vlaanderen, Boudewijn I.
		HUIS VAN VLAANDEREN.
Boudewijn I	< 31 Ma 1051 † 17 JI 1070	Zn. v. Boudewijn V, gf. v. Vlaanderen. 31 Ma 1051: gf. v. Henegouwen dr. ∞ m. Richildis; kinderen uit ∞ m. Herman v. vaderlijke erfenis uitgesloten. De 1056: ∞ geratificeerd dr. kz. Hendrik IV, en Boudewijn de jure erkend als gf. v. Henegouwen. Tevens gf. v. Vlaanderen (Boudewijn VI, 1067-1070; z. aldaar).
Arnulf	< 17 JI 1070 † 22 Fe 1071	Tevens gf. v. Vlaanderen (Arnulf III de Ongelukkige; z. aldaar). Onder invloed v. md. Richildis. Sneuvelt te Kassel in strijd m. oom Robrecht de Fries (z. Vlaanderen).
Richildis	< 9 Me 1071 ⚭ 1076/81	9 Me 1071: neemt Henegouwen in achterleen v. bs. v. Luik. 1076/81 (denkelijk rond 1076): gezag overgelaten a. zn. Boudewijn. 18 Ma 1086 †.
Boudewijn II	< 1076/81 † 1098, na 8 Jn	Br. v. Arnulf. 1084: ∞ dt. v. Hendrik II v. Leuven, Ida († na 1107). † in Syrië, tijdens 1 ^o kruistocht, kort na inneming v. Antiochië.

☆ Eerste of laatste vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; × mederegent of precare macht (feitelijke bezitting; vruchtgebruik; pandgeving enz.); < opvolging of rechtsgeldige macht; ⚭ afstand of overdracht; ⚭ afzetting.

Naam	Datums	Toelichtingen
Boudewijn III	< 1098, na 8 Jn † 1120	1098-ca. 1103 : vgs. v. md. Ida. Ca. 1107 : ∞ dt. v. Gerard II v. Gelre, Yolande (herhuwde m. Godfried v. Bouchain; zij † 1131).
Boudewijn IV	< 1120 † 2 No 1171	1120-1125 ? : vgs. v. md. Yolande v. Gelre. Ca. 1130 : ∞ dt. uit 2 ^e ∞ v. Godfried, gf. v. Namen, Aleydis (of Alix) († JI 1168). 8 No 1171 : begraven.
Boudewijn V	< 2 No 1171 † 18 De 1195	Ap 1169 : ∞ dt. v. Diederik v. de Elzas, gf. v. Vlaanderen, Margareta (ca. 1160 : ∞ Raoul II, gf. v. Vermandois in 1164; 1167 : weduwe). 1188, na Ap : meester in Namen (z. aldaar). 1 Jn 1191 : gf. v. Vlaanderen (Boudewijn VIII) (z. aldaar).
Boudewijn VI v. Constantinopel	< 18 De 1195 † 1205, na 14 Ap	Tevens gf. v. Vlaanderen (Boudewijn IX, 1194-1205) (z. aldaar). Neemt deel aan 4e kruistocht (z. Vlaanderen). Tijdens afwezigheid : Ap. 1202 - begin 1204 : bewind dr. echtge. Maria v. Champagne (vertrekt dan zelf n. Hl. Land, † 29 Au 1204). In feite denkkelijk dr. Willem de Oom (= oom v. Boudewijn VI), die in elk geval, na vertrek v. gvin., vg. (begin 1204-1205, na 14 Ap).
Johanna v. Constantinopel	< 1205, na 14 Ap † 5 De. 1244	Tevens gvin. v. Vlaanderen. 1205, na 14 Ap - 8/9 Oc 1212 : vgs. v. Filips, gf. v. Namen (oom v. Johanna; † 8/9 Oc 1212). Huwelijken : z. Vlaanderen.
Margareta v. Constantinopel	< 5 De 1244 † 10 Fe 1280	Zs. v. vgde. Tevens gvin. v. Vlaanderen (1244-1278). Huwelijken : z. Vlaanderen.
[Karel v. Anjou]	< Einde 1253 † 25 Se 1256	Vergramd op Jan v. Avesnes (oudste zn. uit 1 ^e ∞, a. wie Henegouwen was toegezegd), biedt Margareta gfs. a. Karel v. Anjou, br. v. Lodewijk IX v. Fkr. Se 1253 : onderhandelingen geopend. 24 De 1253 : Karel † in bezit v. Valencijn. Ap 1254 : Henegouwen verder veroverd op Jan v. Avesnes en bondgenoten. 25 Se 1256 : gfs. weer overgedragen a. Margareta.
Jan I	< 10 Fe 1280 † 11/12 ? Se 1304	HUIS VAN AVESNES Zn. v. Jan v. Avesnes (zn. uit 1 ^e ∞ v. Margareta v. Constantinopel; ° Ap 1218; ∞ Se 1246, dt. v. Floris IV, gf. v. Holland, Aleydis; † 24 De 1257). Einde 1270 - begin 1271 : ∞ dt. v. Hendrik V, gf. v. Luxemburg, Filippina († 6 Ap 1311). 27 Oc 1299 : voert bewind over Holland (z. aldaar). 10 No 1299 : tevens gf. v. Holland (Jan II; z. aldaar).

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. HENEGOUWEN

Naam	Datum	Toelichtingen
Willem I	< 11/12 ? Se 1304 † 7 Jn 1337	Tevens gf. v. Holland (Willem III; z. aldaar).
Willem II	< 7 Jn 1337 † 26/27 Se 1345	Tevens gf. v. Holland (Willem IV; z. aldaar).
Margareta II v. Avesnes	< 26/27 Se 1345 † 26(23 ?) Jn 1356	Tevens gvin. v. Holland (Margareta I; z. aldaar).
HUIS VAN BEIEREN		
Willem III	< 26(23 ?) Jn 1356 † Ma (vóór 15) 1389	Tevens gf. v. Holland (Willem V; z. aldaar). Najaar 1357: krankzinnig. Begin Ap 1358: vgs. v. br. Albrecht voor Henegouwen. Ap 1358: opgesloten in kasteel Le Quesnoy.
Albrecht v. Beieren	Vgs.: begin Ap 1358 < Ma 1389 † 13 De 1404	Jongere br. v. vgde. Tevens ht. v. Beieren-Straubing en gf. v. Holland (z. Holland). Begin Ap 1358: vgs. in naam v. krankzinnig geworden Willem III.
Willem IV	× Ma ? 1389 < 13 De 1404 † 31 Me 1417	1389: nadat vd. Albrecht gf. v. Holland en Henegouwen geworden (Ma 1389), bestuur over Henegouwen (Ma ?; 1° ✧ 1 Jl 1389). Tevens gf. v. Holland (Willem VI; z. Holland) en ht. v. Beieren (Willem II).
Jacoba v. Beieren	< 31 Me 1417 ✧ 12 Ap 1433	Dt. v. vgde.; gedoopt 16 Jl 1401. Tevens gvin. v. Holland (z. aldaar, ook voor de gebeurtenissen in Henegouwen).
Filips de Goede	< 12 Ap 1433	Z. tabel VIII, 2, Hertogen van Bourgondië.

✧ Eerste of laatste vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; × mederegent of precare macht (feitelijke bezitting; vruchtgebruik; pandgeving enz.); < opvolging of rechtsgeldige macht; ✧ afstand of overdracht; ✧ afzetting.

VIII, 1. LANDSHEREN. HOLLAND-ZEELAND

Naam	Datum	Toelichtingen
Gerulf (I)	✧ 833 ✧ 8 Jl 839	833 : ✧ in strijd ts. zonen v. Lodewijk de Vrome. Jl 839 : ✧ als vazal v. Lodewijk de Vrome, be- giftigd m. goederen in Westergo (Midden-Friesland). Ten laatste in 856 monnik in abdij Corvey waar †. Stamvader v. huis v. Holland ?
Gerulf (II)	✧ 885 ✧ 4 Au 889	885 : samen m. Gardulfus ✧ als „comites Frisio- num”. 4 Au 889 : ✧ als gf. v. Kennemerland.
Dirk I	✧ 916 ✧ Jl/Se 928	Waarschijnlijk zn. v. vgde. ∞ Geva. Denkelijk gf. v. Kennemerland en v. Texel, in elk geval „gf. in Friesland”. † 6 Oc. N.B. In 928 (eerstvolgende ✧ : 939) tot 970 : her- haaldelijk ✧ v. gf. Dirk, zonder dat kan worden uit- gemaakt of Dirk I of II.
Dirk II	✧ 1 Me 970 † 6 Me 988	25 Au. 985 : krijgt v. Otto III bezittingen in eigen- dom die tot dan toe in leen, in gfsen. Maasland, Ken- nemerland en Texel (v. Maas tot Vlie : praktisch gans West-Friesland). Zeer waarschijnlijk gf. in deze 3 gfsen. ∞ : dt. v. Arnulf I, gf. v. Vlaanderen, Hildegard († 10 Ap 990).
Arnulf	< 6 Me 988 † 18 Se 993	26 Oc 970 : 1° ✧. 980 : ∞ dt. v. Siegfried v. Luxemburg, Liutgard (laatste ✧ 20 Se 995).
Dirk III	< 18 Se 993 † 27 Me 1039	Verwerft tevens Westvlieland en Rijnland. ∞ dt. v. Bernard, markgf. v. Noordmark, Othelhildis († 9 Ma 1043/44).
Dirk IV	< 27 Me 1039 † 13 of 14 Ja 1049	Verdere verovering v. Zuid-Hollandse eilanden.
Floris I	< 13 of 14 Ja 1049 † 28 Jn 1061	Ca. 1050 : ∞ dt. v. Bernard II, ht. v. Saksen, Geer- trui († 4 Au 1113).
Dirk V	< 28 Jn 1061 † 17 Jn of 27 No 1091	1061-1063 : vgs. v. md. Geertrui. 1063 : Geertrui ∞ Robrecht de Fries (z. Vlaanderen), die bewind in handen neemt. Vermoedelijk sedert 1070/71 zelfstandig. Neemt mogelijk als 1° titel „gf. v. Holland” (✧ 26 Jl 1083 : „comes Holtlandensis”; 1085 : „comes Hol- landie”; echtheid der oorkonden echter betwist). Vóór 26 Jl 1083 : ∞ Othelhildis.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. HOLLAND-ZEELAND

Naam	Datum	Toelichtingen
Floris II	< 17 Jn of 27 No 1091 † 2 Ma 1121	1101 : 1° zekere ♂ als gf. v. Holland. 1113 : ∞ dt. v. Diederik I, ht. v. Opper-Lotharingen, Geertrui, alias Petronella († 24 Me 1144).
Dirk VI	< 2 Ma 1121 † 5/6 Au 1157	Vóór 1137 : ∞ Sophia v. Rheineck († 26 Se 1176).
Floris III	< 5/6 Au 1157 † 1 Au 1190	1162 : ∞ dt. v. Hendrik, prins v. Schotland, Aleida († 11 Ja na 1204). † in 3° kruistocht te Antiochië.
Dirk VII	< 1 Au 1190 † 4 No 1203	1186 : ∞ dt. v. Dirk III, gf. v. Kleef, Aleida († na 1238). Troonstrijd : Ada, dt. v. Dirk VII (1203, kort na 4 No : ∞ Lo- dewijk II, gf. v. Loon; zij † 1223 ?) : werpt zich op als gvin. v. Holland. Strijd m. Willem, gf. v. Friesland, br. v. Dirk VII ; Ada gevangen ; Willem tot gf. v. Holland uitgeroe- pen (De 1203).
Willem I	< De 1203 † 4 Fe 1222	1198 : ∞ dt. v. Otto I v. Gelre, Aleida († 4 Fe 1218). 1204-1206 : strijd tussen Willem I en Lodewijk II v. Loon. 14 Oc 1206 : overeenkomst waarbij Holland toege- kend a. Lodewijk, die echter gfs. in pand diende te geven a. bs. v. Utrecht ; Willem behield Zeeland bewester Schelde als leen v. Vlaanderen. Lodewijk kon zich echter niet in bezit stellen v. gfs. 1209 : 1° ♂ in Zeeland v. Willem I als gf. Midden 1213 : 1° ♂ in Holland v. Willem I als gf. 13 Ja 1213 : Willem I dr. kz. geïnfeodeerd m. alle lenen v. Floris III en Dirk VII ; praktisch einde v. troonstrijd. Jl 1220 : ∞ dt. v. Hendrik I, ht. v. Brabant, Maria († 9 Ma/14 Jn 1260).
Floris IV	< 4 Fe 1222 † 19 of 28 Jl 1234	Zn. v. vgde. uit 1° ∞ ; ° 24 Jn 1210. 1222, na 4 Fe - vóór 1226 : vgs. v. Boudewijn, gf. v. Bentheim. 1224 (5 No/6 De) : ∞ dt. v. Hendrik I, ht. v. Brabant, Mathilde († 22 De 1267).
Willem II	< 19 of 28 Jl 1234 † 28 Ja 1256	° 1227. 1234-1240 : vgs. eerst dr. raad v. edelen onder lei- ding v. Willem (br. v. Floris IV, † 30 Au 1238), Otto III, elekt v. Utrecht (eveneens br. v. Floris IV), Boudewijn gf. v. Bentheim en enkele andere edelen ; daarna v. md. 22 Fe 1240 : 1° oorkonde in eigen naam. 3 Oc 1247 : Rooms kn. verkozen.

♂ Eerste of laatste vermelding ; ° geboorte ; ∞ huwelijk ; † overlijden ; × mederegent of precare macht (feitelijke bezitting ; vruchtgebruik ; pandgeving enz.) ; < opvolging of rechtsgeldige macht ; ↗ afstand of overdracht ; ↘ afzetting.

Naam	Datum	Toelichtingen
Floris V	< 28 Ja 1256 † 27 Jn 1296	1 No 1248 : Rooms kn. gekroond. 25 Ja 1252 : ∞ dt. v. Otto I, ht. v. Brunswijk-Lüneburg, Elizabeth († 27 Me 1266). 25 Ma 1252 : opnieuw Rooms kn. verkozen. ° Jl 1254. 1256-1266 : vgs. v. oom Floris de Voogd († 26 Ma 1258) ; v. tante Aleydis (einde Ma 1258-1263), die als medevg. neemt haar neef Hendrik III, ht. v. Brabant († 30 Ap 1258 ; † 28 Fe 1261). Vgs. haar ontnomen dr. Otto II v. Gelre (1° † Fe 1263 - laatste † 14 Me 1264), die als medevg. neemt Hendrik, bs. v. Luik († 27 Me 1263). 1266 : Floris V meerderjarig verklaard ; neemt bewind in handen, bijgestaan dr. raad v. edelen. 1270/1272 : ∞ dt. uit 1° ∞ v. Gwijde, gf. v. Vlaanderen, Beatrijs v. Dampierre († 23 Ma 1296).
Jan I	< 27 Jn 1296 † 10 No 1299	° 1284. 7 Ja 1297 : ∞ dt. v. Edward I, kn. v. Engeland, Elizabeth († 1316). Einde Ja 1297 : uit Engeland in Holland. Werd speelbal in handen v. edelen. 27 Oc 1299 : bewind voor duur v. 4 j. overgedragen a. Jan v. Avesnes, gf. v. Henegouwen, die volgt.
Jan II	× 27 Oc 1299 < 10 No 1299 † 11/12 ? Se 1304	HUIS VAN AVESNES Oudste zn. v. Jan v. Avesnes en v. Aleydis, dt v. Floris IV (z. Henegouwen). Tevens gf. v. Henegouwen (Jan I; z. aldaar). 1270/71 : ∞ dt. v. Hendrik V, gf. v. Luxemburg, Filippina († 6 Ap 1311). Zomer 1303 : tijdens strijd m. Vlaanderen om Zeeland ziek geworden, gaat n. Henegouwen terug, en laat bewind in Holland-Zeeland a. zn., die volgt.
Willem III	× zomer 1303 < 11/12 ? Se 1304 † 7 Jn 1337	Tevens gf. v. Henegouwen (Willem I; z. aldaar). 23 Me 1305 : ∞ dt. v. Karel I, gf. v. Valois, Johanna (1337 : non te Fontenelle ; † 7 Ma 1352).
Willem IV	< 7 Jn 1337 † 26/27 Se 1345	Tevens gf. v. Henegouwen (Willem II; z. aldaar). 22 Oc 1322 : huwelijkscontract m. dt. v. Jan III, ht. v. Brabant, Johanna. 1336, kort na 19 Me : ∞ Johanna v. Brabant (z. ook Brabant).
Margareta I v. Avesnes	< 26/27 Se 1345 † 7 De 1354	Zs. v. vgde. ; ° 1311. 26 Fe 1324 : ∞ Lodewijk v. Beieren (alias Lodewijk de Beier ; ° 1 Ap 1282 ; 1294 : ht. v. Opper-Beieren ; ca. 1309 : ∞ Beatrijs v. Silezië-Glogau ; 20 Oc 1314 : Rooms kn. verkozen ; 25 No 1314 : Rooms kn. gekroond ; 24 Au 1322 : weduwnaar ; 17 Ja 1328 : kz. gekroond ; † 11 Oc 1347 ; z. Duitse keizers).

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. HOLLAND-ZEELAND

Naam	Datum	Toelichtingen
		<p>Tevens gvin. v. Henegouwen (Margareta II; z. aldaar). 13 Ja 1346: dr. echtg. beleend m. Holland-Zeeland. 1349-1354: strijd m. zn., Willem V, die volgt. 26 (of 23 ?) Jn 1356: †.</p>
		HUIS VAN BEIEREN
Willem V	<p>× 5 Ja. 1349 < 7 De 1354 † Ma (v66r 15) 1389</p>	<p>Tevens gf. v. Henegouwen (Willem III, 1356-1389). 5 Ja 1349: rechten op Holland-Zeeland v. md. ontvangen. Maar weldra heftige strijd ts. Hoeks en Kabeljauwsen, waarbij Margareta aanleunt bij eersten, Willem V bij laatsten. 1 Jn 1350: Margareta herroept vorige beschikking. Strijd gaat verder en eindigt m. zege v. Kabeljauwsen en Willem V. Fe 1352: ∞ dt. v. Hendrik, gf. v. Lancaster, Mathilde (weduwe sedert ca. 1345 v. Ralph, gf. v. Stafford; † 10 Ap 1362). 7 De 1354: overeenkomst m. md. waarbij hem Holland-Zeeland afgestaan. Najaar 1357: krankzinnig. 2 Fe 1358: vgs. v. br. Albrecht voor Holland-Zeeland. Ap 1358: opgesloten in kasteel Le Quesnoy.</p>
Albrecht v. Beieren	<p>Vgs.: 2 Fe 1358 < Ma 1389 † 13 De 1404</p>	<p>Jongere br. v. vgde.; ° 25 Jl 1336. Tevens ht. v. Beieren-Straubing en gf. v. Henegouwen (z. Henegouwen). 28 Jl 1353: ∞ dt. v. Lodewijk I, ht. v. Silesië-Liegnitz, Margareta v. Brieg († 26 Fe 1386). 2 Fe 1358: vgs. in naam v. krankzinnige Willem V (gehuldigd als vg.: Ma in Holland; Ap in Zeeland). 30 Ma 1394: ∞ dt. v. Adolf, gf. v. Kleef, Margareta († 14 Me 1411).</p>
Willem VI	<p>< 13 De 1404 † 31 Me 1417</p>	<p>Zn. v. vgde. uit 1° ∞; ° 5 Ap 1365. Tevens gf. v. Henegouwen (Willem IV) en ht. v. Beieren (Willem II). 12 Ap 1385: ∞ dt. v. Filips de Stoute, ht. v. Bourgondië, Margareta (° 22 Oc 1374; † 8 Ma 1441); kort daarop titel v. gf. v. Oosterbant. 1389: bewind over Henegouwen (z. aldaar).</p>
Jacoba v. Beieren	<p>< 31 Me 1417 ⚭ 12 Ap 1433</p>	<p>Dt. v. vgde.; gedoopt 16 Jl 1401. Tevens gvin. v. Henegouwen (z. aldaar). 6 Au 1415: ∞ Jan, ht. v. Touraine en gf. v. Ponthieu (° 31 Au 1398; dauphin v. Fkr.: De 1415; † 5 Ap 1417). Se 1417: begin v. strijd m. oom, Jan v. Beieren (br. v. vd., elekt v. Luik; z. Luik), om bezit v. Holland. 10 No 1417: Jan v. Beieren als ruwaard v. Holland gehuldigd te Dordrecht.</p>

⊛ Eerste of laatste vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; × mederegent of precare macht (feitelijke bezitting; vruchtgebruik; pandgeving enz.); < opvolging of rechtsgeldige macht; ⚭ afstand of overdracht; ⚭ afzetting.

Naam	Datums	Toelichtingen
Jan v. Beieren	<p>< 13 Fe 1419 \sphericalangle 21 Ap 1420 \dagger 6 Ja 1425</p>	<p>8 Ma 1418 : ∞ Jan IV, ht. v. Brabant en Limburg (z. Brabant). 28 Ma 1418 : Jan v. Beieren dr. Rooms kn. Sigismund beleend m. Holland-Zeeland en Henegouwen (beleningsbrieven : 27 Ap 1418). 10 Ap 1418 : kerkelijke celebratie v. ∞ v. Jac. m. Jan IV. 22 Me 1418 : Jan v. Beieren \sphericalangle v. bd. Luik (z. Luik). 13 Fe 1419 : Jac. staat, samen m. Jan IV, Zuid-Holland af a. Jan v. Beieren, die bovendien, voor duur v. 5 jaar, mede-vg. wordt v. Jan IV voor h. overige v. Holland-Zeeland. Einde Me 1419 : Jan v. Beieren, ht. v. Luxemburg (∞ m. Elizabeth v. Görlitz ; z. Luxemburg). 11 Ap 1420 : Jac. verlaat Jan IV. 21 Ap 1420 : Jan IV verpandt, zonder toestemming v. Jac., Holland-Zeeland voor duur v. 12 jaar a. Jan v. Beieren. 19 Fe 1421 : Jac. verklaart eigenmachtig ∞ m. Jan IV ongeldig. 31 Au/25 Oc 1422 : Jac. ∞ Humphrey, ht. v. Gloucester ($^{\circ}$ 3 Oc 1390, \dagger 23 Fe 1447). 6 Ja 1425 : \dagger v. Jan v. Beieren. 13 Fe 1425 : ∞ m. Humphrey ongeldig verklaard dr. pauselijke curie. 1 Jn 1425 : in strijd m. Filips de Goede, Jac. gevangengenomen te Bergen en n. Gent overgebracht, onder hoede v. Filips de Goede. Jan IV in bezit v. Henegouwen (bestuurd dr. Jan v. Luxemburg). 19 JI 1425 : Jan IV, als erfgenaam en opvolger v. Jan v. Beieren, verleent a. Filips de Goede bewind over Holland-Zeeland voor duur v. 12 jaar. 31 Au 1425 : Jac. vlucht uit Gent n. Holland. Strijd m. Filips de Goede. 27 Fe 1426 : pauselijke curie verklaart verlaten v. Jan IV onrechtmatig. 17 Ap 1427 : \dagger v. Jan IV. 23 Jn 1427 : Filips de Goede, buiten wil v. Jac., gehuldigd als vg. en erfgenaam v. Jac. in Henegouwen. 9 Ja 1428 : ∞ m. Jan IV opnieuw kanoniek geldig, en ∞ m. Humphrey opnieuw kanoniek ongeldig verklaard. 10 Me/10 Jn 1428 : Humphrey ∞ Eleonora v. Cobham. 3 JI 1428, zoen v. Delft : Jac. erkent Filips de Goede als vg. en opvolger in Henegouwen en Holland-Zeeland. Zomer (JI ?) 1432 : geheim ∞, zonder toestemming v. Filips de Goede, m. Frank v. Borselen. 25 No 1432 : Frank v. Borselen gevangengenomen. 12 Ap 1433 : afstand v. Henegouwen en Holland-</p>

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. HOLLAND-ZEELAND

Naam	Datums	Toelichtingen
Filips de Goede	< 12 Ap 1433	Zeeland a. Filips de Goede, mits vrijlating v. Frank v. Borselen. 1 Ma 1434: plechtig ∞ m. Frank v. Borselen, m. toestemming v. Filips de Goede. 2 Jn 1434: Frank v. Borselen wordt gf. v. Oosterband († 19 No 1470). 8/9 Oc 1436: † v. Jacoba. Z. tabel VIII, 2, Hertogen v. Bourgondië.

VIII, 1. LANDSHEREN. LIMBURG

Naam	Datums	Toelichtingen
Theodericus en Riquinus	☆ 1033	Limburg gesproten uit verbrokkeling v. Luikgouw. 1033: ☆ v. Th. en R. „de Lembruch”.
Frederik van Luxemburg	☆ 1056	Tevens ht. v. Neder-Lotharingen (z. aldaar).
Tieboldus	☆ 1041 ☆ 1072	Frederik en Tieboldus gelijktijdig gf. in of v. gedeelten v. Luikgouw. 1061 (of 1064): 1 ^e ☆ v. een gf. v. Limburg.
Walram I (Udo)	☆ 1061 (of 1064) ☆ 1070	HUIS VAN AARLEN Zn. v. Walram I, gf. v. Aarlen. In of vóór 1061 [1064]: ∞ dt v. Frederik v. Luxemburg, Judith; daardoor meester in streek v. Limburg. Tevens gf. v. Aarlen (Walram II) (☆ 1068), vermoedelijk onverdeeld m. br. Fulco (☆ 1055-☆ 1078).
Hendrik I	☆ 27 Ma 1082 ☆ 1114 († 1119?)	HERTOGEN V. [NEDER-LOTHARINGEN] LIMBURG Tevens gf. v. Aarlen. 25 De 1101: ht. v. Neder-Lotharingen dr. kz. Hendrik IV. 13 Me 1106: waardigheid ontnomen dr. kz. Hendrik V (z. Neder-Loth.). ∞ dt. v. Botho v. Bothenstein, Adelheid († na 13 Au 1106).
Walram II	☆ 1119 † 16 JI? 1139	Tevens gf. v. Aarlen (1 ^e ☆ 1119). 1118: gf. v. Wassenberg dr. ∞ m. dt. v. Gerard II v. Gelre, Jutta (Judith) († 24 Jn 1151).

☆ Eerste of laatste vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; × mederegent of preciaire macht (feitelijke bezitting; vruchtgebruik; pandgeving enz.); < opvolging of rechtsgeldige macht; ↗ afstand of overdracht; ↘ afzetting.

Naam	Datums	Toelichtingen
Hendrik II	< 16 J1 ? 1139 † Au 1167	1128, vóór 13 Jn : ht. v. Neder-Lotharingen dr. kz. Lotharius v. Supplinburg (z. Neder-Loth.). Hertogelijke waardigheid niet toegekend (einde 1139/ begin 1140 : a. Godfried II v. Brabant). Hendrik II en opvolgers blijven zich echter noemen „hertogen v. Limburg”. Dr. † v. jongere br. Walram († 30 De 1145 / 5 Ja 1147) tevens gf. v. Aarlen (1° † 5 Ja 1147). 1136 : ∞ dt. v. gf. Adolf v. Saffenberg, Mathilde († 2 Jn 1145). Ca. 1150 : ∞ dt. v. Diederik v. de Elzas, gf. v. Vlaanderen, Laureta. Vóór 1152 : gescheiden v. Laureta (die hertrouwt m. Hendrik I de Blinde v. Namen).
Hendrik III	< Au 1167 † 1221, vóór 28 Jn	Tevens gf. v. Aarlen (1167-1214). ∞ Sophia (dt. v. Simon v. Saarbrücken ? ; † na 1214).
Walram III	‡ J1 1221 † 10 Jn / 2 J1 1226	Tevoren hr. v. Monschau (Montjoie) (‡ 1198- ‡ 1214). ∞ dt. v. Gossuinus, hr. v. Valkenburg, Cunegundis († 1214 ?). Me 1214 : ∞ dt uit 2° ∞ v. Hendrik, gf. v. Lxbg. en v. Namen (z. Namen), Ermesinde (° J1 1186 ; 1198 : gvin v. Luxemburg, z. aldaar). Daadr. gf. v. Luxemburg. Ontvangt bovendien v. vd. gfs. Aarlen als weduwgoed voor Ermesinde ; daadr. gf. v. Aarlen.
Hendrik IV	‡ 2 J1 1226 † 20 J1 1246/13 Me 1247 (25 Fe 1247 ?)	Zn. v. vgde. uit 1° ∞. Tevens gf. v. Aarlen. Tevoren hr. v. Monschau (‡ Au 1225 - ‡ 23 Me 1226. Na † v. vd. Monschau a. jongere br. Walram). 1218 : ∞ dt. v. Adolf III, gf. v. Berg, Irmgard († 11 Au 1248). 7 No 1225 : dr. † v. schoonvader, gf. v. Berg. 18 No 1235 : gfs. Aarlen in leen a. halfbr. (uit 2° ∞ v. vd.) Hendrik V, gf. v. Luxemburg (z. aldaar).
Walram IV	< (25 Fe 1247 ?) † 14 Oc 1279 / 11 Me 1280	1249 : ∞ dt. v. Dirk, gf. v. Kleef, Jutta (Judith) († 1275/76). 10 Ja 1278 : ∞ dt. v. Otto III, markgf. v. Brandenburg, Cunegundis († na 8 No 1292).
Irmgard en Reinoud I v. Gelre	< ‡ 11 Me 1280 (Reinoud) < ‡ 11 Au 1280 (Irmgard) † v. Irmgard : 18 Jn. 1282/ 18 J1 1283 (4 of 13 Jn 1283 ?)	Dt. v. vgde. uit 1° ∞. 1273 : ∞ Reinoud I, gf. v. Gelre en Zutfen († 9 Oc 1326 ; z. Gelre). 1283-1288 : strijd om opvolging v. Irmgard. Reinoud I blijft Limburg beheren als bezitter voor leven ; Adolf II v. Berg, naaste bloedverwant, doet rechten gelden (‡ 3 Au 1283). Andere rechthebbenden volgden : Walram v. Valkenburg en Monschau ; Diederik v. Heinsberg en br. Jan v. Lewen-

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. LIMBURG

Naam	Datum	Toelichtingen
		berg; Hendrik v. Luxemburg en br. Walram v. Ligny; Walram v. Gulik en brs. Otto en Gerard; Walram v. Bergheim (gemeenschappelijke overeenkomst: 8 Se 1283). 13 Se 1283: Adolf II v. Berg draagt rechten over a. Jan I, ht. v. Brabant. 23 Me 1288: Reinoud I v. Gelre draagt rechten over a. Hendrik VI v. Luxemburg. 5 Jn 1288, slag van Woeringen: overwinning v. Jan I, gevolgd dr. aanhechting v. Limburg bij Brabant.
		HUIS VAN BRABANT
Jan I	< 13 Se 1283 5 Jn 1288 † 3 Me 1294	Tevens ht. v. Brabant (1267-1294; z. aldaar).
Jan II	< 3 Me 1294 † 27 ? Oc 1312	Tevens ht. v. Brabant (z. aldaar).
Jan III	< 27 ? Oc 1312 ⚡ 6 Jn / 30 No 1347	Tevens ht. v. Brabant (1312-1355; z. aldaar).
Hendrik V	< ♀ 30 No 1347 † 29 No 1349	Oudste zn. v. Jan III; dr. vd. beleend m. Limburg en heerlijkheid Mechelen.
Jan III	< 29 No 1349 † 5 De 1355	Jan III neemt, na † v. zn., opnieuw bezit v. Limburg en Mechelen.
Johanna v. Brabant	< 5 De 1355 ⚡ 19 Jn 1396 † 1 De 1406	Tevens htin. v. Brabant (z. aldaar).
[Filips de Stoute]	× 15 Fe 1387 < 19 Jn 1396 † 27 Ap 1404	15 Fe 1387: Johanna schenkt a. Filips de Stoute, ht. v. Bourgondië, echtg. v. nicht Margareta v. Male (dt. v. zs.) (z. Vlaanderen), onder voorwaarde v. terugkoop, Limburg en afhankelijkheden in vruchtgebruik. 24 Fe 1387: clause v. terugkoop ingetrokken. 19 Jn 1396: Johanna draagt suzeriniteitsrechten over a. Margareta en Filips de Stoute. 27 No 1401: Margareta en Filips bepalen dat, na † v. Johanna en Margareta, hun 2 ^e zn., Antoon, zal opvolgen in Brabant en Limburg.
[Margareta v. Male (of v. Vlaanderen)]	< 27 Ap 1404 † 21 (16 ?) Ma 1405	2 Se 1404: stelt zn. Antoon a. als ht.
		HUIS VAN BOURGONDIE
Antoon v. Bourgondië	× 2 Se 1404 < 1 De 1406 † 25 Oc 1415	Tevens ht. v. Brabant (z. aldaar).

♂ Eerste of laatste vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; × mederegent of precare macht (feitelijke bezitting; vruchtgebruik; pandgeving enz.); < opvolging of rechtsgeldige macht; ⚡ afstand of overdracht; ⚡ afzetting.

LIMBURG

Naam	Datums	Toelichtingen
Jan IV	< 25 Oc 1415 † 17 Ap 1427	Tevens ht. v. Brabant (z. aldaar).
Filips v. Sint-Pol	< 17 Ap 1427 < 4 Au 1430	Tevens ht. v. Brabant (z. aldaar).
Filips de Goede	† 4 Au 1430	Z. tabel VIII, 2, Hertogen v. Bourgondië.

VIII, 1. LANDSHEREN. LOON

Naam	Datums	Toelichtingen
Rudolf	✧ 944 ✧ 4 Jl. 952	Zn. v. Reinier II (z. Henegouwen). Gf. v. Avernas (O. Haspengouw; werd later gfs. Loon). Ts. 956 en 966 (vermoedelijk 957/8, tegelijkertijd als br. Reinier III v. Henegouwen), beroofd v. waar-digheden.
Garnerus (Werin-harius)	✧ 17 Ja 966 † 973, na 7 Me	Tevens gf. v. Valenciijn (973) (z. Henegouwen).
Gislebert	✧ 1015 ✧ 1046	Misschien zn. v. Rudolf (zn. v. Nevelong en v. een dt. v. Reinier II).
Emmo en Otto	✧ 1046 ✧ 1078 (Emmo) ✧ 1080 (Otto)	In 1046 en in 1078 samen ✧ als „comites de Los”; ook afzonderlijk ✧ als graven v. Loon: bezaten vermoedelijk onverdeeld gfs. Emmo ∞ Zwanehilde.
Arnulf I	✧ 27 Ma 1082 ✧ 31 Ma 1125	Zn. v. Emmo. ∞ enige dt. v. gf. Gerard, burggf. v. Mainz en vermoedelijk gf. v. Rieneck, Agnes; daardoor tevens burggf. v. Mainz (✧ 1107 - ✧ 1124) en heel waar-schijnlijk gf. v. Rieneck. Sterfj. 1126 voor Arnulf I dr. Daris gegeven, en dr. meeste historici overgenomen, mogelijk doch niet be-zezen.
Arnulf II	✧ 1135 ✧ vóór of in 1142	Ts. 31 Ma 1125 en 1135: herhaalde ✧ v. gf. Arnulf, zonder dat kan uitgemaakt of Arnulf I of II. Tevens burggf. v. Mainz (✧ 1128 - ✧ 1135) en vermoedelijk gf. v. Rieneck. Laatste ✧: begin 1147.
Lodewijk I	✧ 1142 † 11 Au 1171	Tevens burggf. v. Mainz (✧ 1139 - ✧ 1162) en gf. v. Rieneck (✧ 1150/68, 1156, 1159). ∞ dt. v. Otto, gf. v. Rheineck, Agnes.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. LOON

Naam	Datums	Toelichtingen
Gerard	< 11 Au 1171 ✧ begin 1194	Tevens burggf. v. Mainz en vg. v. Aschaffenburg (✧ 1187) en gf. v. Rieneck (✧ 1176 - ✧ 1192) (Gerard II). ∞ dt. v. gf. Hendrik v. Gelre, Maria. ∞ Adelheid v. Oberfranken (✧ 1179 - ✧ 1192). Begin 1194: n. Hl. land waar †.
Lodewijk II	✧ 1197 † 29 Jl 1218	Zn. v. vgde. uit 1 ^e ∞. 1203, kort na 4 No: ∞ dt. v. Dirk VII, gf. v. Holland, Ada († 1223 ?); strijd om opvolging in Holland (z. aldaar).
Hendrik	< 29 Jl 1218 † 1 Au 1218	Br. v. vgde.; proost v. Maastricht.
Arnulf III	< 1 Au 1218 † 1221, vóór 28 Se	Br. v. Lodewijk II en Hendrik. 1206: ∞ dt. uit 1 ^e ∞ v. Hendrik I, ht. v. Brabant, Aleydis v. Leuven (2 ^e ∞ in 1225 m. Willem XI, gf. v. Clermont, die † 1246; 3 ^e ∞ in 1251 m. Arnulf v. Wesemale; zij † 1261/1278).
Lodewijk III	✧ 28 Se 1221 ✧ 1227, vóór 2 Me	Zn. v. Gerard III v. Rieneck (br. v. Arnulf III). Tevens bij † v. vd. (1216) burggf. v. Mainz (✧ 1221) en gf. v. Rieneck (✧ 1222 - ✧ 1234). 1227, vóór 2 Me: afstand v. Loon a. br. Arnulf IV; behoudt Rieneck en Mainz. 1234 (laatste ✧)/15 Me 1243: †.
Arnulf IV	✧ 2 Me 1227 † 24 No 1272/ Oc 1273 (22 Fe 1273 ?)	Br. v. vgde. Ca. 1220: ∞ dt. v. Lodewijk, gf. v. Chiny, Johanna († begin 1268). 11 Oc 1226: bij † v. schoonvd., gf. v. Chiny (Arnulf III) (tot 1268).
Jan	✧ Oc 1273 † 13 Ja / 4 Ap 1279	Ca. 1258: ∞ dt. v. gf. Willem IV v. Gulik, Mathilde († vóór 1279). Vóór 1279: ∞ dt. v. Jacob, hr. v. Condé, Isabella.
Arnulf V	✧ 4 Ap 1279 ✧ 30 De 1323	Tevens bij † v. oom Lodewijk V v. Chiny (jongere zn. v. Arnulf IV; gf. v. Chiny: ✧ Jl. 1268, † 16 Se/3 De 1299) gf. v. Chiny (Arnulf IV: ✧ 3 De 1299-1313). 21 Jn 1280: ∞ (huwelijkscontract) dt. v. Filips, gf. v. Vianden, Margareta († 8 Ma 1316). 22 Au 1328: †.
Lodewijk IV	< 30 De 1323 † 19/22 Ja 1336	Tevens gf. v. Chiny (Lodewijk VI: 1313-1336). Begin 1313: ∞ dt. v. Thibaut II, ht. v. Lorreinen, Margareta (weduwe v. Gwijde v. Namen, † 1311; zij † 25 Se 1349).
Diederik v. Heinsberg	< 19/22 Ja 1336 † 17/21 Ja 1361	Zn. v. Godfried II, hr. v. Heinsberg, Blankenberg en Wassenberg, en v. Mathilde v. Vogelsang, zs. v. Lodewijk IV.

✧ Eerste of laatste vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; × mederegent of precare macht (feitelijke bezitting; vruchtgebruik; pandgeving enz.); < opvolging of rechtsgeldige macht; ✧ afstand of overdracht; ✧ afzetting.

LOON

Naam	Datums	Toelichtingen
Godfried v. Dalenbroek	< 17/21 Ja 1361 ✕ 25 Ja 1362	Ca. 1316 : ∞ Cunegundis van der Marck († denkelijk vóór echtg.). Tevens gf. v. Chiny (1336-1350 : a. br. Godfried). 18 Ap 1338 : na moeilijkheden m. Luik, dr. scheidsrechters als wettelijke gf. erkend. Zn. v. Jan v. Heinsberg, br. v. vgde. 17 Fe 1357 : ∞ (huwelijkscontract) dt. v. Willem V, gf. v. Gulik, Filippa († 24 Au 1390). In strijd m. Engelbrecht van der Marck, bs. v. Luik, die gfs. voor zijn prinsbd. opeist. 5 Ap 1361 : vereniging v. Loon m. Luik geprocla-meerd. Me/Jn 1361 : Loon bezet dr. legers v. bs. 25 Ja 1362 : Godfr. verkoopt rechten op Loon en Chiny a. Arnulf v. Rummen. † na 1366.
Arnulf VI v. Rummen	< 25 Ja 1362 ✕ 8 Oc 1366	Neef v. Lodewijk IV. 1346 ? : ∞ Elizabeth v. Vlaanderen, natuurlijke dt. v. Lodewijk v. Nevers, gf. v. Vlaanderen (weduwe v. Simon v. Mirabello, † 9 Me 1346 ; zij † 27 Ma 1366). 23 De 1362 : door kz. beleend m. Loon. Kon niet in bezit komen v. gfs. dat in handen bleef v. bs. v. Luik. 16 Jn 1364 : verkoopt Chiny (ingekocht v. weduwe v. Godfried v. Heinsberg, 18 No 1363) a. Wencelas v. Luxemburg. 8 Oc 1366 : verkoopt rechten op Loon a. Jan v. Arkel, bs. v. Luik. 1373, vóór 5 Me : †.

VIII, 1. LANDSHEREN. LUXEMBURG

Naam	Datums	Toelichtingen
Siegfried	< 17 Ap 963 † 27 (of 28 ?) Oc (998 ?)	Gfs. Luxemburg ontstaan rond burcht Luxemburg, m. als kern noordelijke Methingouw, Rizzigouw en deel v. Bidgouw. Zn. v. Wigerik (gf. v. Bidgouw ?). ∞ Hedwigis. 943 : 1 ^e ✕ 31 Oc 959 : 1 ^e ✕ als gf. 17 Ap 963 : in bezit v. burcht Luxemburg in de Methingouw. 17 Se 964 : zijn zn. Siegfried ✕ als gf. 15 Au (985/987) : † v. zijn zn. Siegfried ; n. Van-

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. LUXEMBURG

Naam	Datums	Toelichtingen
		nérus en Wampach † v. Siegfried zelf. 26 Oc 997 : laatste ⚔ ; n. Vannérus en Wampach laatste ⚔ v. zijn zn. Siegfried II Kunuz. 27 (of 28) Oc (998 ?) : n. Vannérus en Wampach † v. zijn zn. Siegfried II.
Hendrik I	< 27 (of 28 ?) Oc (998 ?) † 27/28 Fe 1026	Geassocieerd m. vd. Jl 981 : ⚔ gf. v. Bidgouw. 993 : ⚔ gf. v. Ardennengouw. Tevens ht. v. Beieren (Hendrik V) : aangesteld 21 Ma 1004 ; ⚔, 1 ^e helft 1009 ; opnieuw aangesteld midden De 1017.
Hendrik II	< 27/28 Fe 1026 † 14 Oc 1047	Neef v. vgde. ; zn. v. Frederik, gf. v. Moezelgouw († 6 Oc 1019). 23 Se 1024 en 28 Ja 1026 : ⚔ gf. v. Moezelgouw en Bidgouw. Tevens ht. v. Beieren (Hendrik VII) : aangesteld 21 Fe 1042.
Giselbert	< 14 Oc 1047 ⚔ 1056	(Br. v. vgde. ?). Tevens gf. v. Longwy (⚔ 1031/2) en Salm (⚔ 1036 ?). † 14/15 Au (1056-59).
Koenraad I	⚔ 1059 ⚔ 6 Jl 1083	1 ^e gf. die zeker titel droeg v. gf. v. Luxemburg (⚔ 6 Jl. 1083). Ca. 1064 : ∞ dt. v. Willem, gf. v. Poitou, Clementia († na 1129). † op tocht n. Hl. Land, waarschijnlijk 8 Au 1086 (sterf). staat niet vast).
Hendrik III (I)	⚔ 1089 ⚔ 12 Ap 1095	Soms Hendrik I geheten omdat 1 ^e gf. v. Lux. v. die naam.
Willem	⚔ 1096 ⚔ 17 Jn 1129 († 23 Ja 1130/ 1131 ?)	Br. v. vgde. 1105 : ∞ Mathilda v. Beichlingen.
Koenraad II	⚔ 23 Ap 1131 ⚔ 30 Me 1135 († 1136 ?)	1129/1134 : ∞ dt. v. Otto v. Zutfen, Irmgard (we- duwe v. Gerard II, gf. v. Gelre, z. aldaar ; zij † in of vóór 1145).
Hendrik IV (II) de Blinde	⚔ begin Ap 1138 † 14 Au 1196	Zn. v. gf. Godfried v. Namen en Ermesinde, dt. v. Koenraad I ; ° na 1112. Begin Ap 1138 : hulde als gf. v. Lxbg. a. kz. Koen- raad III. Tevens gf. v. Namen (1139, Hendrik I), Longwy (1139 ?), Durbuy (⚔ 1151) en Laroche (1152) : z. Namen.

⚔ Eerste of laatste vermelding ; ° geboorte ; ∞ huwelijk ; † overlijden ; × mederegent
of preciaire macht (feitelijke bezitting ; vruchtgebruik ; pandgeving enz.) ; < opvolging of
rechtsgeldige macht ; ⚔ afstand of overdracht ; ⚔ afzetting.

Naam	Datums	Toelichtingen
Otto v. Bourgondië	< na 14 Au 1196 ✕ vóór 5 Ap 1198	Otto, gf. v. Bourgondië (= Franche Comté), na † v. Hendrik IV, dr. kz. Hendrik VI beleend m. Lxbg., Laroche en Durbuy. Vóór 5 Ap 1198 : verkoopt rechten a. Ermesinde en echtg. Theobald v. Bar.
Ermesinde	✧ 5 Ap 1198 † 13 (of 17 ?) Fe 1247	Dt. uit 2° ∞ v. Hendrik IV ; ° Jl 1186. No/De 1189 : verloofd m. Theobald, gf. v. Bar. 14 Au 1196 / 17 Se 1197 : ∞ Theobald, gf. v. Bar. Vóór 5 Ap 1198 : Ermesinde en Theobald kopen rechten v. Otto v. Bourgondië op Lxbg., Laroche en Durbuy ; nemen gemakkelijk bezit v. Lxbg. In strijd m. Filips de Edele, gf. v. Namen, veroveren ze eveneens Laroche, Durbuy en Naamse op rechteroever v. Maas. Behouden deze veroveringen bij vrede v. Dinant, 26 Jl 1199 (z. Namen). 11/12 Fe 1214 : † v. Theobald v. Bar. Me 1214 : ∞ Walram III, ht. v. Limburg († 10 Jn / 2 Jl 1226 ; z. Limburg).
Hendrik V (III) de Blonde	✕ 18 No 1235 < 13 (of 17 ?) Fe 1247 † 24 De 1281	Zn. v. vgde. uit 2° ∞. Jl 1231 : verloofd m. dt. v. Hendrik II, gf. v. Bar, Margareta. 18 No 1235 : gfs. Aarlen in leen v. halfbr. Hendrik IV, ht. v. Limburg. Tevens aandeel in bewind in Luxemburg. 4 Jn 1240 : ∞ Margareta v. Bar († 23 No 1275). 13 (of 17 ?) Fe 1247 : bij † v. md. Ermesinde erft Lxbg. en Laroche ; staat gfs. Durbuy af a. br. Gerard (✧ 23 Jn 1247) : daardoor Luxemburg, Laroche en Aarlen verenigd. Tevens gf. v. Namen (1253-1264 ; z. aldaar).
Hendrik VI (IV)	< 24 De 1281 † 5 Jn 1288	1260/61 : ∞ dt. v. Boudewijn v. Beaumont (zn. v. Margareta v. Constantinopel en Burchard v. Avesnes), Beatrijs v. Avesnes († 1320). 23 Me 1288 : koopt rechten op Limburg v. Reinoud I v. Gelre. † in slag v. Woeringen, in strijd om Limburg.
Hendrik VII (V)	< 5 Jn 1288 ✕ 1310	1288-1292 : vgs. v. md. 9 Jn 1292 : ∞ dt. v. Jan I, ht. v. Brabant, Margareta († 14 De 1311). Rooms kn. en kz. (Hendrik VII) : verkozen 27 No 1308 ; gekroond Rooms kn. te Aken 6 Ja 1309 ; gekroond te Milaan (kn. v. Italië) 6 Ja 1311 ; kz. gekroond te Rome 29 Jn 1312. 24 Au 1313 : †.
Jan de Blinde	< 1310 † 26 Au 1346	Ontvangt Lxbg. v. vd. (kn. Hendrik VII) : 1 Ja 1310 : ✧ m. titel v. gf. v. Lxbg. maar blijkt niet m. bestuur v. gfs. belast. 25 Jn / 3 Jl 1310 : formeel in bezit v. gfs. 1 Se 1310 : ∞ dt. v. Wenceslas II, kn. v. Bohemen,

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. LUXEMBURG

Naam	Datums	Toelichtingen
Karel (IV)	< 26 Au 1346 ✕ 15 No/19 De 1353	Elizabeth († 28 Se 1330) ; daarom (31 Au 1310) beleend met en kn. v. Bohemen. Bohemen veroverd op tegenkandidaat, Hendrik, ht. v. Karinthië (10 De 1310 : inneming v. Praag ; 7 Fe 1311 : gekroond kn. v. Bohemen). De 1334 : ∞ dt. v. Lodewijk I, ht. v. Bourbon. Beatrijs v. Valois (hertrouwt m. Eudes, hr. v. Gran- cey ; zij † 25 De 1383). Zn. v. vgde. uit 1° ∞ ; ° 14 Me 1316. Tevens kn. v. Bohemen (26 Au 1346 ; gekroond 2 Se 1347). Rooms kn. en kz. (Karel IV) : verkozen 11 Jl 1346 ; gekroond 26 No 1346 ; kz. gekroond 5 Ap 1355. Me 1329 : ∞ dt. uit 3° ∞ v. Karel I, ht. v. Valois, Blanca († 1 Au 1348). 4 Ma 1349 : ∞ dt. v. Rudolf II, ht. v. Beieren, Anna v. de Palts († 2 Fe 1253). 27 Me 1353 : ∞ dt. v. Hendrik II, ht. v. Silesië-Schweidnitz, Anna v. Schweidnitz († 11 Jl 1362). Me 1363 : ∞ dt. v. Bogislaw X, ht. v. Pommeren, Elizabeth († 14 Fe 1393). 29 No 1378 : †.
Wenceslas (Wenzel) I	♁ 19 De 1353 † 7/8 De 1383	Halfbr. v. vgde. : zn. uit 2° ∞ v. Jan de Blinde. 17 Me 1351 : huwelijkscontract m. Johanna v. Brabant. Ma 1354 : ∞ Johanna (z. Brabant). 5 De 1355 : ht. v. Brabant en Limburg. 16 Jn 1364 : koopt gfs. Chiny (z. Loon). 13 Ma 1354 : GFS. LUXEMBURG TOT HERTOGDOM VERHEVEN.
Wenceslas (Wenzel) II	< 7/8 De 1383 † 16 Au 1419	Neef v. vgde. : zn. uit 3° ∞ v. Karel IV ; ° 26 Fe 1361. Tevens kn. v. Bohemen (Wenceslas IV : gekroond 15 Jn 1363) en Rooms kn. (Wenceslas I : verkozen 10 Jn 1376 ; gekroond 6 Jl 1376 ; regeert 29 No 1378 ; afgesteld 20 Au 1400). 29 Se 1370 : ∞ dt. v. Albrecht I, ht. v. Beieren, Johanna († 31 De 1386).
Wenceslas II (persoonlijke regering)	< 7/8 De 1383 ✕ 26 Fe 1388	2 Me 1389 : ∞ dt. v. Jan II, ht. v. Beieren, Sophia († 26 Se 1425).
Jobst v. Moravië	× 26 Fe 1388 ✕ 18 Au 1402	24 Fe 1388 : Wenceslas II geeft bij overeenkomst (publiek gemaakt dr. acte v. 26 Fe 1388), Lxbg. (en vgs. over Elzas) in pand a. Jobst (Judocus), markgf. v. Moravië (zn. v. Jan, br. v. Karel IV, en v. Margaretha v. Troppau) ; beiden oefenen samen gezag uit in Lxbg.

♁ Eerste of laatste vermelding ; ° geboorte ; ∞ huwelijk ; † overlijden ; × mederegent of preciaire macht (feitelijke bezitting ; vruchtgebruik ; pandgeving enz.) ; < opvolging of rechtsgeldige macht ; ✕ afstand of overdracht ; ✕ afzetting.

Naam	Datums	Toelichtingen
Lodewijk v. Orléans	× 18 Au 1402 † 23 No 1407	18 Au 1402 : Jobst v. Moravië maakt pand v. Lxbg. over a. Lodewijk, ht. v. Orléans (br. v. Karel VI, kn. v. Fkr.).
Jobst v. Moravië	× 23 No 1407 † 18 Ja 1411	Na † v. Lod. v. Orléans, bezet Jobst wederrechtelijk Lxbg. 1 Oc 1410 : verkozen Rooms kn.
Wenceslas II (persoonlijke regering)	< 18 Ja 1411 ✗ 7 Ja 1412	13 Au 1411 : Wenceslas II geeft Lxbg. als waarborg v. bruidschat a. nicht Elizabeth (dt. v. Jan, ht. v. Görlitz, zn. uit 4° ∞ v. Karel IV en halfbr. v. Wenceslas II), die ∞ 16 Jl 1409 Antoon v. Bourgondië, ht. v. Brabant en Limburg (z. Brabant).
Elizabeth v. Görlitz	× 7 Ja 1412	7 Ja 1412 : Antoon en Elizabeth nemen bezit v. Lxbg. ; erkend dr. steden en deel v. adel. 25 Oc 1415 : † v. Antoon. Elizabeth alleen : 25 Oc 1415 - einde Me 1419. Einde Me 1419 : Elizabeth ∞ Jan v. Beieren (zn. v. Albrecht v. Beieren, gf. v. Holland en Henegouwen ; 1389-1418 : elekt van Luik, z. Bisschoppen v. Luik ; 28 Ma 1418 : beleend m. Holland en Henegouwen, z. Holland) ; zij houden Lxbg. in pand.
Sigismund	< 16 Au 1419 † 9 De 1437	Zn. uit 4° ∞ v. Karel IV. Tevens kn. v. Hongarije (10 Jn 1386 ; gekroond 31 Ma 1387) en v. Bohemen (16 Au 1419 ; gekroond 28 Jl 1420). Tevens Rooms kn. en kz. : verkozen 20 Se 1410 ; gekroond 8 No 1410 ; gekroond te Milaan kn. v. Italië 25 No 1431 ; kz. gekroond 31 Me 1433 te Rome. Se 1385 : ∞ dt. v. Lodewijk I, kn. v. Hongarije, Maria († 17 Me 1395). Fe 1406 : ∞ dt. v. Herman II, gf. v. Cilly, Barbara († 11 Jl 1451). 16 Au 1419 : volgt halfbr. Wenceslas II op.
Elizabeth v. Görlitz	× 16 Au 1419	16 Au 1419 - 6 Ja 1425 : Elizabeth en Jan v. Beieren houden Lxbg. in pand v. Sigismund. 6 Ja 1425 : † v. Jan v. Beieren ; Elizabeth alleen houdt Lxbg. in pand v. Sigismund.
Albrecht II v. Oostenrijk	< 9 De 1437 † 27 Oc 1439	Albrecht II (V, als ht. v. Opper- en Beneden-Oostenrijk) : ∞ 28 Se 1421 enig kind v. kz. Sigismund, Elizabeth (° uit 2° ∞, 1409 ; † 25 De 1442) ; volgt schoonvader op ; erft bovendien bij diens † Bohemen (gekroond 29 Jn 1438) en Hongarije (gekroond 1 Ja 1438) ; Rooms kn. (Albrecht II) : verkozen 18 Ma 1438.
Elizabeth v. Görlitz	× 9 De 1437	9 De 1437-27 Oc 1439 : Elizabeth v. Görlitz houdt Lxbg. in pand v. Albrecht II, die vergeefse pogingen tot terugkoop doet.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. LUXEMBURG

Naam	Datums	Toelichtingen
Willem III v. Saksen	< 23 De 1439 ✗ 29 De 1443	23 De 1439 : knin. Elizabeth, weduwe v. Albrecht II, schenkt Lxbg. a. Willem III, ht v. Saksen († 17 Se 1482), verloofd m. haar dt. Anna (° 12 Ap 1432 ; ∞ 20 Jn 1446 ; † 14 No 1462) ; vergeefse pogingen om in bezit v. Lxbg. te komen.
Elizabeth v. Görlitz	✗ 4 Oc 1441 † 3 Au 1451	26 De 1440 : verdrag (gevolgd op 1 Me 1441 dr. eigenlijke overdrachtsoorkonde) waarbij Elizabeth v. Görlitz Lxbg. verkoopt, m. toestemming v. knin. Elizabeth (25 Ma 1441), a. Jacob v. Sierck, abs. v. Trier. 4 Oc 1441 : Elizabeth v. Görlitz maakt onverwachts Lxbg. over a. Filips de Goede, ht. v. Bourgondië ; erkent deze als erfgenaam. 10 Ja 1442 : Elizabeth benoemt Filips vg. v. Lxbg. 4 Jl. 1442 : Jacob v. Sierck doet afstand ten voordele v. Willem III v. Saksen. 1442-1443 : spanning ts. Saksische en Bourgondische partij, eindigend in oorlog. 21/22 No 1443 : inneming v. stad Lxbg. dr. Filips, gevolgd dr. onderwerping v. land. 29 De 1443 : Willem III v. Saksen draagt rechten over a. Filips. 11 Ja 1444 : Elizabeth v. Görlitz draagt bestuur over a. Filips. 3 Au 1451 : † v. Elizabeth v. Görlitz.
Filips de Goede	× 10 Ja 1442 < 3 Au 1451	Z. tabel VIII, 2, Hertogen van Bourgondië.

VIII, 1. LANDSHEREN. NAMEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Berengarius	✧ 26 Oc 907 ✧ 928/937	Gfs. Namen ontstaan uit verbrokkeling v. Lommegouw. Vermoedelijk afstammeling v. Evrard, markgf. v. Frioul. 26 Oc 907 : ✧ <i>comitatus Berengarii in pago Lomacensi</i> (vermoedelijk Berengarius in bezit v. <i>Lomacensis</i> of v. deel ervan, dr. ∞ m. dt. v. Reinier I ; z. Neder-Lotharingen). Vermoedelijk tevens gf. v. Meinvelt (✧ 912 ; na 905 [✧ gf. Burchard] en vóór 928 [✧ gf. Evrard]).
Robert I	✧ 2 Jn 946 ✧ 25 Ap 974	Afstammeling v. Berengarius ?

✧ Eerste of laatste vermelding ; * geboorte ; ∞ huwelijk ; † overlijden ; × mederegent of preciaire macht (feitelijke bezitting ; vruchtgebruik ; pandgeving enz.) ; < opvolging of rechtsgeldige macht ; ✗ afstand of overdracht ; ✧ zetting.

Naam	Datums	Toelichtingen
Albert I	<p>♣ 981 † kort vóór 1011</p>	<p>31 Ma of 30 Ap 992 : laatste ♣ in oorkonde, tevens 1^e ♣ v. titel gf. v. Namen (<i>comes Namuci</i>). ∞ vermoedelijk dt. v. Karel (zn. v. Lodewijk IV v. Overzee, kn. v. Fkr.), Ermengardis († 1049).</p>
Robert II	<p>♣ 10 Oc 1013 ♣ 1018</p>	<p>Ook Ratbodus geheten.</p>
Albert II	<p>♣ 1031 ♣ 1062</p>	<p>Vermoedelijk br. v. vgde. ∞ dt. v. Gothelo I, ht. v. Neder-Lotharingen, Regilindis ; daardoor in bezit v. streek (later gfs.) Durbuy. † vermoedelijk 2e helft 1063 / begin 1064.</p>
Albert III	<p>♣ midden 1063/ begin 1064 † 22 Jn 1102</p>	<p>Bij opvolging v. vd. : gfs. Durbuy a. jongere br. Hendrik. 1065/66 : ∞ weduwe v. Frederik v. Luxemburg (ht. v. Neder-Lotharingen ; † 28 Au 1065), Ida ; daardoor in bezit v. streek (later gfs.) Laroche. Ap ? 1076-1087 : vice-ht. v. Neder-Lotharingen.</p>
Godfried	<p>< 22 Jn 1102 † 19 Au 1139</p>	<p>Ca. 1087 : ∞ dt. v. Roger, gf. v. Château-Porcien, Sibylla (∞ ontbonden na 1103 ; † na 1113) ; daardoor gf. v. Château-Porcien (♣ 1097 - ♣ ca. 1103). Bij opvolging v. vd. : gfs. Laroche a. jongere br. Hendrik. Ca. 1109 : ∞ dt. v. Koenraad I, gf. v. Luxemburg, Ermesinde (weduwe v. Albert v. Moha-Dasburg ; zij † ca. 1141) ; daardoor in bezit v. gfs. Longwy.</p>
Hendrik I de Blinde	<p>× 1131 < 19 Au 1139 † 14 Au 1196</p>	<p>Zn. v. vgde. uit 2^e ∞ ; ° na 1112. Tevens gf. v. Luxemburg (Hendrik IV) (1136/8-1196) (z. aldaar). Andere verwervingen : Gfs. Longwy : vermoedelijk in 1139 v. md. Ermesinde, die in 1139 in klooster († ca. 1141). Gfs. Durbuy : bij † v. Hendrik II v. Durbuy (laatste ♣ 1134 ; vermoedelijk † ca. 1047 ; 1151 : 1^e ♣ v. Hendrik de Blinde). Gfs. Laroche : bij † v. Hendrik II v. Laroche, einde 1152 / vóór 10 Ja 1153. 1152/1159 : ∞ dt. v. Diederik v. de Elzas, gf. v. Vlaanderen, Laureta (gescheiden v. Hendrik II, ht. v. Limburg). Ca. 1162 : Laureta v. Elzas trekt zich terug in abdij v. Vorst ; ∞ vermoedelijk ontbonden († ca. 1175). Verwikkelingen rond erfenis v. Hendrik. VERHEFFING V. GFS. NAMEN TOT MARKGRAAFSCH. Jn 1163, overeenkomst v. Heppignies : Hendrik draagt zijn allodia over a. Boudewijn IV v. Henegouwen, diens echtg. Alice (zs. v. Hendrik) en hun zn. Boudewijn V, mits behoud v. vruchtgebruik. 1168 : ∞ dt. v. Hendrik, gf. v. Gelre, Agnes. Ca. 1172 : verstoot Agnes v. Gelre. 1 Ap 1183 : bevestiging v. overeenkomst v. Heppig-</p>

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. NAMEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Boudewijn V, gf v. Henegouwen	× 1188, na Ap † 18 De 1195	<p>nies; Hendrik duidt tevens Boudewijn V a. als leenroerig erfgenaam. 1185: verzoent zich m. Agnes v. Gelre. Jl 1186: ° v. dt. Ermesinde (z. Luxemburg).</p> <p>1188, na Ap. Boudewijn V (Boudewijn VIII in Vlaanderen) verovert Namen. 22 De 1188: te Worms oprichting v. markgfs. Namen (Namen, Laroche, Durbuy) dr. Hendrik [VI], zn. v. kz. Frederik I Barbarossa, ten gunste v. Boudewijn V (alhoewel deel v. Namen, alsook Laroche en Durbuy, nog in handen v. Hendrik de Blinde). 27 De 1189: Boudewijn V dr. vazallen v. gf. v. Namen erkend als heer. Jl 1190, overeenkomst: Boudewijn V blijft in bezit v. grootste deel v. Namen, Hendrik in dit v. Laroche, Durbuy en delen v. Namen. Na zijn † komen ook deze gewesten a. Boudewijn. 23 De 1190: ratificatie v. overeenkomst dr. Hendrik [VI].</p>
Filips I de Edele (le noble)	< 18 De 1195 † 8/9 Oc 1212	<p>HUIS VAN HENEGOUWEN</p> <p>1195: markgfs. Namen leen van Henegouwen. Tweede zn. v. vgde. Bij † v. Hendrik de Blinde (14 Au 1196), ondanks overeenkomst v. Jl 1190, dr. kz. Hendrik VI, Laroche en Durbuy toegekend a. gf. v. Luxemburg (z. aldaar). 26 Jl. 1199, verdrag v. Dinant: na lange strijd, overeenkomst waarbij Laroche, Durbuy en grootste deel v. gfs. Namen op rechteroever v. Maas a. graven v. Luxemburg (z. aldaar). Tevens vg. in Vlaanderen en Henegouwen (1204-1212). Ja 1211: ∞ dt. v. Filips II August, kn. v. Fkr., Maria (zij hertrouwt m. Hendrik I, ht. v. Brabant; z. aldaar).</p>
Yolande v. Henegouwen en Peter v. Courtenay	< Ma 1213 ↯ 1216, na 3 Jn	<p>Bij † v. Filips, Namen a. br. Hendrik, kz. v. Constantinopel. Deze stond gfs. af a. zs. Yolande en haar echtg. Peter v. Courtenay, gf. v. Nevers, Auxerre en Tonnerre. Bij † v. kz. Hendrik († 3 Jn 1216), volgden Yolande en Peter hem op. In loop v. zelfde j. doen afstand v. Namen ten voordele v. oudste zn. Filips, en gaan n. Oosten (No 1216: nog ↯ in Namen; 9 Ap 1217: Peter kz. gekroond te Rome. Peter † begin 1218, in Griekse gevangenschap; Yolande † enkele maanden later).</p>

↯ Eerste of laatste vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; × mederegent of precare macht (feitelijke bezitting; vruchtgebruik; pandgeving enz.); < opvolging of rechtsgeldige macht; ↯ afstand of overdracht; ↯ afzetting.

Naam	Datum	Toelichtingen
		HUIS VAN COURTENAY
Filips II	< 1216, na 3 Jn † 1226	Zn. v. vgde.
Hendrik II	< 1226 † 1229, vóór 3 Jn	Br. v. vgde.
Margareta v. Courtenay en Hendrik v. Vianden	× 1229, vóór 3 Jn ✠ 1237	Tegenover andere en meer rechthebbende erfgenamen, maakten Margareta v. Courtenay, zs. v. vgde. († 17 JI 1270), en haar echtg. Hendrik v. Vianden zich meester v. Namen.
[Ferrand v. Portugal]	< 3 Jn 1229 ✠ 1 No 1232	Strijd om gfs. m. Ferrand v. Portugal, gf. v. Vlaanderen en Henegouwen. 3 Jn 1229 : Ferrand krijgt investituur v. Namen v. Hendrik, zn. v. kz. Frederik II. 1230 : Ferrand in Namen. 1 No 1232 : overeenkomst waarbij Margareta en Hendrik terug in bezit v. Namen ; Ferrand ontvangt baljuwschappen Golzinne en Vieuville.
Boudewijn v. Courtenay	< Ap 1237 ✠ 19 Ma 1263	Boudewijn, kz. v. Constantinopel (sedert 1228), oudere br. v. Margareta en wettige erfgenaam v. Namen, zoekt in Westen hulp voor strijd tegen Grieken. Maakt daarvan gebruik om rechten op Namen te doen gelden. 1237 : Namen m. geweld veroverd ; krijgt eveneens dr. Vlaanderen bezette baljuwschappen terug. 1239 : in geldnood, geeft gfs. in pand a. Lodewijk IX v. Frankrijk. 1247 : plaatst, bij terugkeer n. Oosten, Namen onder bescherming v. Franse kn. 27 Ap 1248 : dr. Willem v. Holland, Rooms kn., Boudewijn v. rechten vervallen verklaard ; Namen in leen a. schoonbr. Jan v. Avesnes (oudste zn. v. Margareta, gvin. van Vlaanderen en Henegouwen). 1253 : Maria v. Brienne, echtge. v. kz. Boudewijn, komt persoonlijk bewind in Namen in handen nemen (✠ 24 Jn 1253). 20 JI 1253 : Jan v. Avesnes, die Namen niet kan bemachtigen, verkoopt rechten a. Hendrik V, gf. v. Luxemburg ; overeenkomst voorlopig zonder gevolg. 12 Fe 1254 : overeenkomst geratificeerd dr. Willem v. Holland. 24 Se 1256 : Jan v. Avesnes doet afstand v. Namen, en trekt overdracht a. gf. v. Luxemburg in.
[Hendrik V, gf. v. Luxemburg]	× 25 De 1256 ✠ Me 1264	25 De 1256 : desondanks overmeestert Hendrik v. Luxemburg stad Namen. 16 Oc 1262 : Boudewijn v. Courtenay draagt Namen over a. zn. Filips m. opdracht gfs. te panden of verkopen. 19 Ma 1263 : Filips v. Courtenay verkoopt Namen a. Gwijde v. Dampierre (zn. v. Margareta, gvin. v. Vlaanderen en Henegouwen).

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. NAMEN

Naam	Datums	Toelichtingen
		Vóór 21 Me 1264 : geschil ts. Gwijde en Hendrik v. Lxbg. bijgelegd dr. belofte van huwelijk ts. Gwijde en Isabella, dt. v. gf. Hendrik, die als bruitschat Namen zou meebrengen (∞ gesloten : tussen 21 Me en Au 1264).
Gwij[de] I Dampierre	< 19 Ma 1263 × Me 1264 ⚭ 2 Oc 1298	HUIS VAN DAMPIERRE OF VAN VLAANDEREN Tevens gf. v. Vlaanderen (1278-1305) (z. aldaar).
Jan I	× 5 No 1297 < 2 Oc 1298 † 26 Ja 1330	Zn. uit 2 ^e ∞ v. Gwij. 5 No 1297 : belast m. beheer v. Namen. 2 Oc 1298 : bekomt Namen v. vd. Au 1308 : ∞ dt. v. Robrecht, gf. v. Clermont (zn. v. Lod. IX, kn. v. Fkr.), Margareta († einde Ja 1309). Vóór 22 Ja 1310 : ∞ dt. v. Filips, hr. v. Conches (zn. v. Robrecht II, gf. v. Artesië), Maria († 22 Ja 1366).
Jan II	< 26 Ja 1330 † 2 Ap 1335	Zn. v. vgde. uit 2 ^e ∞.
Gwij II	< 2 Ap 1335 † 12 Ma 1336	Br. v. vgde.
Filips III	< 12 Ma 1336 † Se 1337	Br. v. vgde. Se 1337 : † op Chyprus. 8 (18 ?) Oc 1337 : bericht v. † te Namen.
Willem I de Rijke	< Se 1337 † 1 Oc 1391	Br. v. vgde. Aanvankelijk onder vgs. v. md. Maria v. Artesië en v. oom langs zijde vd., Hendrik, gf. v. Lodi. 1348 : ∞ dt. v. Jan, hr. v. Beaumont (zn. v. Jan I, gf. v. Henegouwen, II v. Holland) Johanna (weduwe v. Lodewijk v. Châtillon, gf. v. Blois, die ∞ 1336 en † 26 Au 1336; zij † einde De 1350). Ma 1352 : ∞ dt. v. Lodewijk II, gf. v. Savoie-Vaud, Catharina (weduwe in 1 ^e ∞ v. Azzo Visconti, ht. v. Milaan, die ∞ 1 Oc 1330, en † 16 Au 1339; weduwe in 2 ^e ∞ v. Raoul II, gf. v. Brienne, die ∞ Oc 1340 en † 29 No 1350; zij † 18 Jn 1388). 18 Ja ? 1362 : <i>Namen weer rechtstreeks leen v. keizerrijk.</i>
Willem II	< 1 Oc 1391 † 10 Ja 1418	De 1391 : intrede te Namen. 1384 : ∞ dt. v. Robert, ht. v. Bar, Maria. ∞ dt. v. Jan, gf. v. Harcourt, Johanna († 16 Fe 1456).
Jan III	< 10 Ja 1418 † 1 Ma 1429	Br. v. vgde. ; tevoren hr. v. Wijnendale (VI). Verkoopt Namen a. Filips de Goede, ht. v. Bourgondië :

☆ Eerste of laatste vermelding ; ° geboorte ; ∞ huwelijk ; † overlijden ; × mederegent of preciaire macht (feitelijke bezitting ; vruchtgebruik ; pandgeving enz.) ; < opvolging of rechtsgeldige macht ; ⚭ afstand of overdracht ; ⚭ afzetting.

NAMEN

Naam	Datum	Toelichtingen
Filips de Goede	× 8 Jn 1421 < 1 Ma 1429	16 Ja 1420 : onderhandelingen geopend te Gent. 15 Ja 1421 : verkoopacte opgesteld. 27 Ma 1421 : overeenkomst, behelzende verkoop v. gfs. mits vruchtgebruik gedurende leven, bezegeld dr. Jan III. 8 Jn 1421 : investituur v. markgfs. a. Filips ; dezelfde dag dr. Staten v. Namen erkend als erfgenaam v. Jan III. 1421-1429 : Filips praktisch meester in Namen. Z. tabel VIII, 2, Hertogen v. Bourgondië.

VIII, 1 LANDSHEREN. NEDER-LOTHARINGEN

Naam	Datum	Toelichtingen
Zwentibold	< 14/30 Me 895 † 13 Au 900	KONINKRIJK LOTHARINGEN 14/30 Me 895 : Loth. dr. kn. Arnulf v. Karinthië tot koninkrijk verheven voor bastaardzn. Zwentibold. 879 ? : ∞ dt. v. gf. Otto, Ota.
Lodewijk het Kind	< 900, na 13 Au † 24 Se 911	Zn. v. kn. Arnulf v. Karinthië ; tevens Duits kn.
[Gebhard]	∞ 24 Jn 903 † 12 (22 ?) Jn 910	Gebhard v. Frankenland, in naam v. Lodewijk het Kind, <i>dux regni Lotharii</i> .
Karel de Eenvoudige	< 10 Oc/20 De (1 No ?) 911 ∞ 923, na 13 Jl	Tevens kn. v. Fkr. (z. aldaar). 10 Oc/20 De (1 No ?) 911 : na † v. Lodewijk het Kind, verkozen dr. de edelen v. Loth.
[Reinier I]	× 911 † 25 Au/No 915	Reinier I, later ten onrechte bijgenaamd „Langhals”, die de bijnaam is v. Reinier III (z. Henegouwen). ∞ Hersendis, alias Alberada († na 916). Gf. en groot-grondbezitter in de streek, gewezen tegenstander v. Zwentibold, reeds zeer invloedrijk ten tijde v. Lodewijk het Kind, zag na 911 macht nog aangroeien : <i>marchio</i> (doch geen <i>dux</i>) in gebied v. later Neder-Loth. 923-925 : na verheffing v. Rudolf tot kn. v. Fkr. (13 Jl 923) en gevangenneming v. Karel de Eenvoudige (923, na 13 Jl), strijd ts. Rudolf, kn. v. Fkr., en Hendrik I, Duits kn., om bezit v. Loth. Einde 925 : Hendrik I meester in Loth. ; ingelijfd bij Duitse Rijk.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. NEDER-LOTHARINGEN

Naam	Datums	Toelichtingen
HERTOGDOM LOTHARINGEN		
Gieselbrecht	<p>♁ 928 † herfst 939</p>	<p>Zn. v. Reinier I. 928 ? : ∞ dt. v. kn. Hendrik I, Gerberga (hertrouwt m. Lodewijk IV, kn. v. Fkr.; zij † 5 Me 984). Ht. v. Loth. dr. Hendrik I (na 926; ♁ 928).</p>
Hendrik	940	<p>Hendrik v. Beieren, br. v. kn. Otto I. Misschien niet aangesteld tot eigenlijk ht.; in elk geval zelfde j. verdwenen.</p>
Otto	<p>< 940 † 944</p>	Zn. v. Ricuinus, gf. v. Verdun.
Koenraad de Rode	<p>< 944 ♁ 953, vóór Se</p>	<p>Zn. v. Werinharius. 947: ∞ dt v. kn. Otto I, Luitgardis († 18 No 953). 953: afgezet na mislukte opstand tegen kn. Otto I. 10 Au 955: †.</p>
Bruno	<p>< Se 953 † 11 Oc 965</p>	Bruno, abs. v. Keulen, br. v. kn. Otto I.
[Godfried]	<p>× 958/9 † Jl 964</p>	<p>958/9: Bruno stelt 2 onderherctogen aan: Godfried (958/9-964) voor Neder-Loth. (z. ook Henegouwen). Frederik v. Bar (959-984) voor Opper-Loth. (∞ Beatrijs, zs. v. Hugo Capet, kn. v. Fkr.; † 978/984).</p>
HERTOGDOM NEDER-LOTHARINGEN		
Na † v. Bruno bleven Neder- en Opper-Loth. gescheiden.		
Karel	<p>× Jn ? 977 ♁ 29 Ma 991</p>	<p>965-977: geen gegevens voor Neder-Loth. Karolingisch huis: zn v. Lodewijk IV, kn. v. Fkr. Vóór 979: ∞ Adelheid. 987: in strijd m. Hugo Capet om troon v. Fkr. 29 Ma 991: gevangen en a. Hugo Capet uitgeleverd. † in gevangenschap: 22 Jn, denkelijk vóór 995.</p>
Otto	<p>< 991, na 29 Ma † 1005 of 1012</p>	Karolingisch huis: zn. v. vgde.
Godfried I	<p>< 1005 of 1012 † 26 Se 1023</p>	Huis v. Ardennen (en enkel als zodanig Godfried I: 1 ^e ht. v. Neder-Loth. v. die naam uit huis v. Ardennen).
Gothelo I	<p>♁ 1024 † 19 Ap 1044</p>	Huis v. Ardennen: br. v. vgde. 1033, na 7 Au: tevens ht. v. Opper-Loth. (bij † v. Frederik II, † 7 Au 1033).
Gothelo II de Luiaard	<p>< 1044, na 19 Ap ♁ 18 Me 1046</p>	Huis v. Ardennen: jongere zn. v. vgde. 18 Me 1046: afgezet wegens onbekwaamheid. 1046, na 18 Me: †.

♁ Eerste of laatste vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; × mederegent of preciaire macht (feitelijke bezitting; vruchtgebruik; pandgeving enz.); < opvolging of rechtsgeldige macht; ♁ afstand of overdracht; ♁ afzetting.

Naam	Datums	Toelichtingen
Frederik v. Luxemburg	< 18 Me 1046 † 28 Au 1065	Zn. v. Frederik, gf. v. Moezelgouw, en br. v. Hendrik II v. Luxemburg; z. ook Limburg.
Godfried II m. de Baard	< Oc / No 1065 † 24 De 1069	Huis v. Ardennen : oudste zn. v. Gothelo I. Me ? 1040 (☆ 5 Jn 1040) : medeht. v. Opper-Loth. 1044, na 19 Ap : bij † v. vd. enkel Opper-Loth. ; eist ook Neder-Loth. Einde Se 1044 : afgezet terwijl opstand tegen Hendrik III a. h. voorbereiden. Oc 1044 : openlijk in opstand. Jl 1045 : tot onderwerping gedwongen. 18 Me 1046 : krijgt waardigheid v. ht. v. Opper-Loth. terug. Se 1047 : opnieuw in opstand. Jl 1049 : opnieuw tot onderwerping gedwongen ; Opper-Loth. voorgoed ontnomen. ... : ∞ Duota. Lente 1054 : ∞ dt. v. Frederik II, ht. v. Opper-Loth., Beatris (weduwe v. Bonifacius I, markgf. v. Toskana ; die † 7 Me 1052 ; zij † 18 Ap 1076). Oc/No 1065 : ht. v. Neder-Loth.
Godfried III met de Bult	☆ 1070 † 26 Fe 1076	Huis v. Ardennen : zn. v. vgde. uit 1° ∞. 1069 ? : ∞ dt. v. Bonifacius I, markgf. v. Toskana, zijn stiefzs., Mathilde (die hertrouwt m. Welf, ht. v. Beieren ; zij † 24 Jl 1115).
Koenraad	< 1076, na 26 Fe △ 30 Me ? 1087	Zn. v. kz. Hendrik IV. 1095 : ∞ dt. v. Roger, gf. v. Sicilië, Mathilde. Ap ? 1076-1087 : Albert III, gf. v. Namen, vice-ht. 1087 : afstand, vermoedelijk op ogenblik dat tot Rooms kn. gekroond (30 Me). 27 Jl 1101 : †.
Godfried IV v. Bouillon	< 30 Me ? 1087 † 18 Jl 1100	Huis v. Ardennen : neef v. Godfried III (zn. v. diens zs. Ida en v. Eustatius II, gf. v. Boulogne). 27 Ma 1076 : markgf. v. Antwerpen. 10 Au 1096 : vertrekt n. Hl. Land (1° kruistocht). 22 Jl 1099 : verkozen „voogd” v. Hl. Graf. 18 Jl 1100 : † in Hl. Land. Waardigheid v. ht. v. Neder-Loth. werd eretitel, die in bezit geraakte v. vorstenhuizen uit streek.
Hendrik I, gf v. Limburg	< 25 De 1101 △ 13 Me 1106	25 De 1101 : titel v. ht. dr. kz. Hendrik IV. 13 Me 1106 : afgezet dr. kn. Hendrik V (z. ook Limburg).
Godfried I, gf. v. Leuven (ht. v. Brabant)	< 13 Me 1106 △ 1128, vóór 13 Jn	13 Me 1106 : aangesteld dr. kn. Hendrik V. 1128, vóór 13 Jn : afgezet dr. kn. Lotharius v. Supplimburg ten voordele v. Walram II, gf. v. Limburg. Blijft zich ht. noemen (z. Brabant).
Walram v. Limburg	☆ 13 Jn 1128 † 16 Jl ? 1139	Tevens ht. v. Limburg (z. aldaar).

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. NEDER-LOTHARINGEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Godfried II v. Leuven (Brabant)	♁ 9 Fe 1140	Einde 1139 / begin 1140; na † v. ht. Walram schenkt kn. Koenraad III titel v. ht. a. Godfried II v. Leuven (z. Brabant). Moeilijkheden m. Hendrik II v. Limburg, zn. v. ht. Walram, die zich benadeeld acht; vorsten uit beide huizen (Limburg en Brabant) bleven verder titel v. ht. voeren.

VIII, 1. LANDSHEREN. VLAANDEREN

Naam	Datums	Toelichtingen
Boudewijn I de Ijzere	< 863/864 † 2 Ja ? 879	Lente 862: schaakt en ∞ Judith, dt v. kn. Karel de Kale (13 De 863: wettelijk ∞). 863 of 864: dr. schoonvd. beleend m. enkele gouwen in streek v. Gent.
Boudewijn II de Kale	< 2 Ja ? 879 † 10 Se 918	Maakt zich zelfstandig en verovert kernlanden v. gfs. Vlaanderen. Na 893: ∞ dt. v. Alfred, kn. v. Engeland, Elfrudis († 7 Jn 929).
Arnulf I de Oude	< 10 Se 918 † 27 Ma 965	...: ∞ ... ? 934: ∞ dt. v. Herbert II, gf. v. Vermandois, Aleidis alias Adela († 958/60).
[Boudewijn III]	× 958 † 1 Ja 962	Zn. uit 2 ^e ∞ v. vgde. 959/60: ∞ dt. v. Herman, ht. v. Saksen, Mathilde († 25 Me 1008).
Arnulf II	< 27 Ma 965 † 30 Ma 988	Zn. v. vgde. 965-976?: vgs. v. Lotharius, kn. v. Fkr. ...: ∞ dt. v. Berengarius v. Ivraea, kn. v. Italië, Rosala alias Susanna (hertrouwt ca. 990 m. Robert II, zn. v. Hugo Capet, kn. v. Fkr.; ∞ ontbonden: 991-992; zij † 7 Fe of 13 De 1003).
Boudewijn IV m. de Baard	< 30 Ma 988 † 30 Me 1035	Ca. 1012: ∞ dt. v. Frederik, gf. v. Moezelgouw, Odgiva († 21 Fe 1030). Ca. 1031: ∞ dt. v. Richard II, ht. v. Normandië, (Eleonora?).
Boudewijn V v. Rijsel	< 30 Me 1035 † 1 Se 1067	Zn. uit 1 ^e ∞ v. vgde. 1028: ∞ dt. v. Robert II, kn. v. Fkr., Adela (weduwe v. Richard III, ht. v. Normandië, die † 6 Au 1027; werd na 1067 non te Messen; zij † 1071).

♁ Eerste of laatste vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; × mederegent of preciaire macht (feitelijke bezitting; vruchtgebruik; pandgeving enz.); < opvolging of rechtsgeldige macht; ↯ afstand of overdracht; ↱ afzetting.

Naam	Datums	Toelichtingen
Boudewijn VI	< 1 Se 1067 † 17 Jl 1070	31 Ma 1051 : ∞ Richildis, weduwe v. Herman, gf. v. Henegouwen ; daardoor tevens gf. v. Henegouwen (Boudewijn I, z. aldaar).
Arnulf III de Ongelukkige	< 17 Jl 1070 † 22 Fe 1071	Tevens gf. v. Henegouwen (Arnulf I). Onder invloed v. md. Richildis.
Robrecht I de Fries	< 22 Fe 1071 † 12/13 Oc 1093	Zn. v. Boudewijn V. 1063 : ∞ weduwe v. Floris I, gf. v. Holland, Geertrui († 4 Au 1113 ; z. Holland). In opstand tegen neef Arnulf III. Na diens † in slag v. Kassel (22 Fe 1071) algemeen erkend in Vlaanderen. Na Ap 1071 : als gf. v. Vlaanderen erkend dr. Filips I, kn. v. Fkr.
Robrecht II v. Jerusalem	× 1086 < 12/13 Oc 1093 † begin (1 of 2 ?) Oc 1111	1086 : × bij vertrek v. vd. n. Hl. Land (droeg echter reeds op 2 Fe 1080 titel v. gf. v. Vlaanderen). Ca. 1090 : ∞ dt. v. Willem II, gf. v. Bourgondië, Clementia (zij hertrouwt na 1121 m. Godfried I, ht. v. Brabant ; † ca. 1133 ; z. Brabant). 6 Oc 1111 : begraven.
Boudewijn VII m. het Hapken	< 6 Oc 1111 † 17 Jn 1119	6 Oc 1111 : in bezit v. gfs. dr. Lodewijk VI, kn. v. Fkr. Ca. 1110 : ∞ dt. v. Alain IV, ht. v. Bretagne, Agnes alias Havisia ; kort daarna : ∞ ontbonden. 19 Jn 1119 : begraven.
Karel de Goede	× Me 1119 ? < 17 Jn 1119 † 2 Ma 1127	Neef v. vgde. (zn. v. Knoet IV, kn. v. Denemarken, en Adela, dt. v. Robrecht I). Vóór 1118 : ∞ dt. v. Renaud II, gf. v. Clermont, Margareta (hertrouwt m. Hugo II v. Sint-Pol, die † 1130/31, en nadien m. Boudewijn de Encre ; zij † ... ?). Vermoord te Brugge ; troonstrijd ts. verschillende pretendenten.
Willem Clito of v. Normandië	< 23 Ma 1127 † 27 of 28 Jl 1128	Achterneef v. Robrecht I (zn. v. Robert Courteuse v. Normandië, zelf zn. v. Willem de Veroveraar en v. Mathilde, zs. v. Robrecht I). Ja 1127 : ∞ dt. v. Simon, gf. v. Montfort, Johanna van Maurienne. 23 Ma 1127 : als gf. erkend dr. Vlaamse adel. Strijd m. Diederik v. de Elzas, die volgt.
Diederik v. de Elzas	< Ma 1128 † 4 (of 17) Ja 1168	HUIS VAN DE ELZAS Zn. v. Diederik II, ht. v. Opper-Lotharingen, en v. Geertrui, dt. v. Robrecht I. Ma 1128 : als gf. erkend dr. Vlaamse steden (11 Ma dr. Gent ; 30 Ma dr. Brugge). Na † v. Willem Clito onbetwist meester. ... : ∞ Swanehilde († 4 Se 1133). 1134 : ∞ dt. v. Fulco V, gf. v. Anjou, Sibylla († 1165).

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. VLAANDEREN

Naam	Datums	Toelichtingen
Filips v. de Elzas	<p>× 12 Me 1157 < 4 (of 17) Ja 1168 † 1 Jn 1191</p>	<p>1156 ? : ∞ dt. v. Raoul I, gf. v. Vermandois, Elizabeth alias Isabella. 12 Me 1157 : plaatsvervanger v. vd. Diederik, toen deze n. Hl. Land. 1159 : bleef geassocieerd na terugkeer v. vd. Einde 1163 : praktisch alleen meester in gfs. 1163/65 : bij † v. Raoul II v. Vermandois, br. v. echtg., gf. v. Vermandois en afhankelijkheden, Amiens, Valois († 1165 ; mogelijk reeds † 1 Ja 1164). 26 Ma 1182 : † v. Elizabeth. 11 Ap 1182 : overeenkomst m. erfgename v. Elizabeth, waarbij Valois teruggeven wordt en Vermandois levenslang behouden. Au 1184 : ∞ dt. v. Alfons I, kn. v. Portugal, Mathilde, alias Theresia, alias Beatrijs (die hertrouwt 1194 m. Otto III, ht. v. Bourgondië ; ∞ ontbonden in 1197 ; zij † 6 Ma 1218). Jl 1185 (vrede v. Boves) en 10 Ma 1186 (verdrag v. Gisors) : na strijd, afstand a. Filips II August, kn. v. Fkr., v. Amiens en delen v. Vermandois. Behoudt titel v. gf. v. Vermandois.</p>
Boudewijn VIII en Margareta	<p>< 1 Jn 1191 † 15 No 1194</p>	<p>HUIS VAN HENEGOUWEN Margareta, zs. v. Filips, erfgename v. gfs. ; weduwe van Raoul II, gf. v. Vermandois (∞ ca. 1160 ; Raoul † 1163/65). Ap 1169 : Margareta ∞ Boudewijn V, gf. v. Henegouwen (1171-1195) en markgf. v. Namen (1188-1195) [Boudewijn VIII in Vlaand.]. 15 No 1194 : † v. Margareta ; Boud. VIII doet afstand v. Vlaand. ten voordele v. zn.</p>
Boudewijn IX v. Constantinopel	<p>< 15 No 1194 † 1205, na 14 Ap</p>	<p>Tevens gf. v. Henegouwen (Boudewijn VI, 1195-1205). 6 Ja 1186 : ∞ dt. v. Hendrik I, gf. v. Champagne, Maria († 29 Au 1204). Neemt deel a. 4e kruistocht : 14 Ap 1202 : vertrek. 9 Me 1204 : verkozen kz. v. Constantinopel. 16 Me 1204 : kz gekroond. 14 Ap 1205 . dr. Bulgaren gevangen. † in gevangenschap. Tijdens afwezigheid : Ap 1202-begin 1204 : bewind dr. echtge. Maria v. Champagne (deze toen zelf n. Hl. Land). Begin 1204-1205, na 14 Ap : bewind dr. raad v. baljuws onder Filips, gf. v. Namen (br. v. Boud. IX).</p>
Johanna v. Constantinopel	<p>< 1205, na 14 Ap † 5 De 1244</p>	<p>Tevens gvin. v. Henegouwen ; ° 1200. 1205, na 14 Ap - 8/9 Oc 1212 : vgs. v. Filips, gf. v. Namen (oom v. Johanna ; † 8/9 Oc 1212). 1212, vóór 22 Ja : ∞ zn. v. Sancho I, kn. v. Portugal, Ferrand.</p>

‡ Eerste of laatste vermelding ; ° geboorte ; ∞ huwelijk ; † overlijden ; × mederegent of preciaire macht (feitelijke bezitting ; vruchtgebruik ; pandgeving enz.) ; < opvolging of rechtsgeldige macht ; † afstand of overdracht ; † afzetting.

Naam	Datums	Toelichtingen
Margareta v. Constantinopel	< 5 De 1244 † 29 De 1278	27 JI 1214 : Ferrand gevangen in slag v. Bouvines. 6 ? Ja 1227 : Fernand in vrijheid gesteld. 1229-1232 : strijd om gfs. Namen (zie aldaar). 27 (of 29) JI 1233 : † v. Ferrand. De 1237 : ∞ zn. v. Thomas, gf. v. Savoye, Thomas († 1 Fe 1259). Zs. v. vgde., tevens gvin v. Henegouwen (1244-1280); ° 1202. 1212, vóór 23 JI : ∞ zn. v. Jacques, hr. v. Avesnes en Condé, Bouchard v. Avesnes († begin 1244). 1221, vóór 16 No : verlaat echtg. Au/No 1223 : ∞ zn. v. Gwijde, seneschalk v. Champagne, Willem v. Dampierre († 3 Se 1231). † 10 Fe 1280.
[Willem v. Dampierre]	× Oc 1246 † 5 Me 1251	Oudste zn. v. Margareta en Willem; ° 1225. No 1247 : ∞ dt. uit 1° ∞ v. Hendrik II, ht. v. Brabant, Beatrijs (weduwe v. Hendrik IV, landgf. v. Thuringen, die † 16 Fe 1247; zij † 13 No 1288).
Gwij[de] v. Dampierre	× Fe 1252 < 29 De 1278 † 7 Ma 1305	HUIS VAN DAMPIERRE Zn. v. Margareta en Willem; ° 1226/27. 1246 (ca. Jn) : ∞ dt. v. Robrecht, hr. v. Bethune en Dendermonde, Mathilde († 8 No 1263). Tevens markgf. v. Namen (1263-1298) (z. aldaar). Me (na 21) / Au 1264 : ∞ dt. v. Hendrik V de Blonde, gf. v. Luxemburg, Isabella († Se 1298). In strijd m. Filips IV v. Fkr. : 9 Ja 1297 : leenopzeg dr. Gwijde (overhandigd 20 Ja 1297); vijandelijkheden geopend. Ja 1300 : verovering v. gfs.; Gwijde en zn. Robrecht gevangen. 1302 : opstand (18 Me : Brugse Metten; 11 JI : slag der Gulden Sporen). 7 Ma 1305 : † v. Gwijde in Franse gevangenschap.
Robrecht III v. Bethune	< 7 Ma 1305 † 17 Se 1322	Zn. v. vgde. uit 1° ∞; ° 1247. Ca. 1265 : ∞ dt. uit 1° ∞ v. Karel v. Anjou, kn. v. Sicilië, Blanca († 1269). Ma 1272 : ∞ dt. v. Eudes v. Bourgondië en v. Mathilde (Mahaut) II, gvin. v. Nevers, Yolande (gvin. v. Nevers bij 1° ∞, Jn 1263, m. Jean Tristan, gf. v. Valois, die † 3 Au 1270; titel bevestigd door arrest v. Parlement v. Parijs v. 1 No 1273; zij † 2 Jn 1280); daardoor gf. v. Nevers (tot 1280). Ja 1302 : in Franse gevangenschap. Jn 1305, vrede v. Athis-sur-Orge : vrijgelaten.
Lodewijk I v. Nevers (of v. Crécy)	< 17 Se 1322 † 25 Au 1346	Zn. v. Lodewijk, gf. v. Nevers (zn. uit 2° ∞ v. vgde.; bij † v. md. in 1280, gf. v. Nevers; † 6 of 22 JI 1322) en v. Johanna, gvin v. Rethel (dt. v. Hugo, gf. v. Rethel; ∞ De 1290; † 1325, na 1 Ap); ° ca. 1304.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 1. LANDSHEREN. VLAANDEREN

Naam	Datums	Toelichtingen
		<p>Tevens gf. v. Nevers (bij † v. vd., 1322) en gf. v. Rethel (bij † v. md., 1325).</p> <p>21 Jl 1320: ∞ dt. v. Filips V, kn. v. Fkr., en v. Johanna I, gvin. v. Artesië en v. Bourgondië (Franche-Comté en Salins), Margareta (zij erft bij † Filips v. Rouvre, 21 No 1361, Artesië, Franche-Comté en Salins; zij † 9 Me 1382).</p>
Lodewijk II v. Male	<p>< 25 Au 1346 † 30 Ja 1384</p>	<p>Tevens gf. v. Nevers en v. Rethel (dr. vd.); ° 29 No 1330.</p> <p>Jl 1347: ∞ dt. v. Jan III, ht. v. Brabant, Margareta (° Fe 1323; † kort vóór 26 Ap 1380).</p> <p>9 Me 1382: bij † v. md. tevens gf. v. Artesië en Franche-Comté, hr. v. Salins.</p> <p>Liet rechten gelden op Brabant (z. aldaar).</p>
Margareta v. Male of v. Vlaanderen	<p>< 30 Ja 1384 † 21 (of 16 ?) Ma 1405</p>	<p>Tevens gvin. v. Nevers, Rethel, Artesië en Franche-Comté (1384); ° 13 Ap 1350.</p> <p>21 Ma 1356: ∞ Filips v. Rouvre, ht. v. Bourgondië († 21 No 1361).</p> <p>19 Jn 1369: ∞ Filips de Stoute, ht. v. Bourgondië († 27 Ap 1404).</p> <p>27 Ap 1404: htin. v. Limburg (z. aldaar).</p> <p>7 Me 1404: htin. v. Brabant (z. aldaar).</p>
Jan zonder Vrees	<p>< 16 Ma 1405</p>	<p>Z. tabel VIII, 2, Hertogen v. Bourgondië.</p>

∞ Eerste of laatste vermelding; ° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; × mederegent of precare macht (feitelijke bezitting; vruchtgebruik; pandgeving enz.); < opvolging of rechtsgeldige macht; ↘ afstand of overdracht; ↙ afzetting.

VIII, 2. HERTOGEN VAN BOURGONDIE

Naam	Datums	Toelichtingen
Filips de Stoute	† 27 Ap 1404	Jongere zn. v. Jan II, kn. v. Fr.; ° 17 Ja 1342. Oc 1360: htd. Touraine in apanage v. vd. 6 Se 1363: htd. Bourgondië in apanage. 2 Jn 1364: schenking v. Bourg. geratificeerd dr. br. Karel V; Touraine teruggegeven. 19 Jn 1369: ∞ erfdt. v. Lodewijk II v. Male, Margareta († 21 (of 16 ?) Ma 1405). 30 Ja 1384: bij † v. Lodewijk v. Male, in naam v. echtge., bewind in gfsen. Vlaanderen, Artesië, Franche Comté, Nevers, Rethel en heerlijkheid Salins. 11 Me 1390: gfs. Charolais gekocht v. Jan en Bernard v. Armagnac. 19 Jn 1396: htd. Limburg v. Johanna v. Brabant (z. Brabant en Limburg).
Jan zonder Vrees	< 27 Ap 1404 < 21 (of 16 ?) Ma 1405 † 10 Se 1419	Zn. v. vgde., ° 28 Me 1371. 16 Ma 1384: gfs. Nevers in apanage. 12 Ap 1385: ∞ Margareta v. Beieren († 24 Ja 1424). 27 Ap 1404: bij † v. vd., in bezit v. htd. Bourgondië en gfs. Charolais. 27 Ap/9 Me 1404: schenkt gfs. Nevers a. jongste br. Filips. 21 (of 16 ?) Ma 1405: bij † v. md., in bezit v. gfsen. Vlaanderen, Artesië, en Franche Comté. Niet in bezit v. gfs. Rethel (z. Brabant: Antoon v. Bourgondië).
Filips de Goede	< 10 Se 1419 † 15 Jn 1467	Zn. v. vgde., ° 30 Jn 1396. 28 Ja 1405: 1° ♂ gf. v. Charolais (in apanage v. vd., denkelijk ter gelegenh. v. verlovings, Ja/Fe 1405). Jn 1409: ∞ dt. v. Karel VI, kn. v. Fkr., Michaëla († 8 Jl 1422). 10 Se 1419: bij † v. vd. in bezit v. htd. Bourgondië, gfsen. Vlaanderen, Artesië en Franche Comté. 8 Jn 1421: investituur v. markgfs. Namen. 30 No 1424: ∞ Bonne v. Artois († 17 Se 1425). 23 Jn 1427: regent in Henegouwen (z. Holland). 3 Jl 1428: dr. Jacoba v. Beieren erkend als vg. in gfsen. Henegouwen en Holland-Zeeland. 1 Ma 1429: bij † v. Jan III, in bezit v. Namen. 7 Ja 1430: ∞ dt. v. Jan I, kn. v. Portugal, Isabella († 17 De 1471). 4 Au 1430: bij † v. Filips v. Sint-Pol, ht. v. Brabant en Limburg. 12 Ap 1433: ontvangt v. Jacoba v. Beieren bewind over Henegouwen en Holland-Zeeland. 20/21 Se 1435, verdrag v. Atrecht: krijgt v. Karel VII v. Fkr. gfsen. Auxerre, Mâcon en Boulogne; in pand Ponthieu en reeks steden langs Somme (Picardië). 4 Oc 1441: koopt rechten op htd. Luxemburg v. Elizabeth v. Görlitz.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 2. HERTOGEN VAN BOURGONDIE

Naam	Datums	Toelichtingen
Karel de Stoute	<p>× 27 Ap 1465 < 15 Jn 1467 † 5 Ja 1477</p>	<p>10 Ja 1442 : vg. v. Luxemburg. 3 Au 1451 : bij † v. Elizabeth v. Görlitz, ht. v. Luxemburg. 20 Au 1463 : overeenkomst waarbij a. Lodewijk XI v. Fkr. toegestaan steden v. Somme terug te kopen (geratificeerd 27 Se 1463). 27 Ap 1465 : Karel de Stoute, zn. v. Filips, „luitenant-gen.“ v. Bourgondisch rijk. Filips verzaakt praktisch a. bewind. 5 Oc 1465, verdrag v. Conflans : Sommesteden teruggekregen, alsmede gfs. Guines. 22 De 1465, verdrag v. Sint-Truiden : vg. v. prinsbd. Luik. Zn v. vgde. ; ° 10 No 1433. Bij doop : gf. v. Charolais. 19 Me 1440 : ∞ dt. v. Karel VII, kn. v. Fkr., Catharina († 30/31 Jl 1446). 30 Oc 1454 : ∞ Isabella v. Bourbon († 25/26 Se 1465). 27 Ap 1465 : „luitenant-gen.“ v. Bourgondisch rijk; daadwerkelijk meester. 15 Jn 1467 : bij † v. vd. in bezit v. hden. Bourgondië, Brabant, Limburg en Luxemburg, gfsen. Vlaanderen, Henegouwen, Holland-Zeeland, Artesië, Namen en Franche Comté, alsmede v. aantal kleinere gebieden. 28 No 1467 : prinsbd. Luik, in opstand na † v. Filips, opnieuw onderworpen (28 Oc 1467 : zege te Brustem). 3 Jl 1468 : ∞ Margareta v. York († 23 No 1503). 30 Oc 1468 : stad Luik, sedert 9 Se 1468 opnieuw in opstand, ingenomen en verwoest. Gezag in prinsbd. hersteld. 9 Me 1469, verdrag v. Sint-Omaars : in pand v. Sigismund v. Oostenrijk-Tirol diens rechten en bezittingen in Elzas (landgfs. Boven-Elzas, gfs. Pfirt [Ferrette], enkele steden). 30 De 1472 : Gelre in pand v. ht. Arnold. Au 1473 : meester v. Gelre. 15 Oc 1473 : verdrag m. ht. René II v. Lotharingen, waardr. recht aldaar garnizoenen te leggen; Lotharingen praktisch Bourgondisch protectoraat. 6 Ap 1474 : Sigismund neemt panden terug. Opstand v. Elzas dat verloren gaat. 10 Me 1475 : René II verklaart oorlog; strijd om Lotharingen. 30 No 1475 : intrede in Nancy; Lotharingen veroverd. 5 Oc 1476 : ht. René herovert Nancy, na nederlaag v. Karel tegen Zwitsers te Granson (2 Ma 1476) en Murten [Morat] (22 Jn 1476). 5 Ja 1477 : sneuvelt vóór Nancy bij poging Lotharingen te heroveren.</p>

° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; ◇ benoeming; < opvolging of begin v. regering; > in functie; ↯ afstand of ontslagneming; ↰ afzetting; → vertrek.

HERTOGEN VAN BOURGONDIE

Naam	Datums	Toelichtingen
Maria v. Bourgondië	<p>< 5 Ja 1477 † 27 Ma 1482</p>	<p>Dt. v. vgde. ; ° 13 Fe 1457. 5 Ja 1477 : bij † v. vd. in bezit v. htden. Brabant, Limburg en Luxemburg, markgfs. Namen, gfsen. Vlaanderen, Artesië, Henegouwen, Holland-Zeeland en Franche Comté, en v. enkele kleinere gebieden. 19 Au 1477 : ∞ Maximiliaan v. Oostenrijk, zn. v. kz. Frederik III v. Oostenrijk (21 Ap 1477 : ∞ per procuratie). Na † v. vd. verloren : Gelre en vgs. over prinsbd. Luik ; in strijd m. Lodewijk XI v. Fkr. : Bourgon-dië en Picardië (Ponthieu, Boulogne, Guines, Somme-steden), terwijl Artesië grotendeels bezet. Zomer 1481 : opnieuw in bezit v. Gelre.</p>

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 3. HUIS VAN HABSBURG. VORSTEN EN GOUVERNEURS-GENERAAL

Naam	Datums	Toelichtingen
<p>FILIPS DE SCHONE</p>	<p>< 27 Ma 1482 † 25 Se 1506</p>	<p>Zn. v. Maximiliaan v. Oostenrijk en Maria v. Bourgondië; °22 Jn 1478. 27 Ma 1482: in bezit v. Bourgondisch rijk. 1482-1493, vgs. v. vd. Maximiliaan: 28 Ap 1482: dr. Staten-Gen. erkend als voogd en regent. 3 Me 1482: eveneens erkend dr. Staten v. Vlaanderen (die zich aanvankelijk hadden verzet). 23 De 1482, verdrag v. Atrecht: Margareta v. Oostenrijk, dt. v. Maria en Max., zal huwen m. dauphin; haar onmiddellijk a. Fkr. over te dragen bruidschat omvat Artesië, Franche Comté en enkele kleinere gebieden. Ma 1492: Gelre verloren. 23 Me 1493, verdrag v. Senlis: Artesië en Franche Comté teruggegeven dr. Karel VIII, kn. v. Fkr. Au 1493: meerderjarig verklaard (Se/De 1493: gehuldigd in vorstendommen). 5 No 1495: ∞ Johanna v. Aragon en Castilië (per procuratie). 20 Oc 1496: eigenlijk ∞. 20 Jl 1500: Johanna vermoedelijk erfgename v. Spanje en Spaanse bezittingen. 11 Ja 1505: ◇ knin. v. Castilië na † v. haar md., Isabella v. Castilië, op 26 No 1504 (zij † 12 Ap 1555). 15 Jl 1506: Filips erkend als kn.-gemaal v. Castilië door de Cortes.</p>
<p>KAREL V</p>	<p>< 25 Se 1506 ↙ 25 Oc 1555</p>	<p>° 24 Fe 1500. 7 Ma 1500 (doop): ht. v. Luxemburg. 25 Se 1506: erft v. vd. Bourgondisch rijk. 1506-1515, vgs. v. grootvd. Maximiliaan: 10 No 1506: Max. dr. Staten-Gen. aangeduid (liet zich vervangen dr. dt. Margareta v. Oostenrijk, htin. v. Savoie). 18 Ma 1507: ◇ v. Marg. Ap-Jn 1507: Marg. erkend dr. de Staten v. de onderscheidene gewesten. 5 Jl 1507: vestigt residentie te Mechelen. 5 Ja 1515: Karel meerderjarig verklaard en gehuldigd als heer der Ned. 23 Ja 1516: bij † v. grootvd. Ferdinand v. Aragon, in naam v. md., regent in Spanje (Aragon en Castilië), Napels en afhankelijkheden. 14 Ma 1516: laat zich te Brussel uitroepen tot kn. v. Spanje en afhankelijkheden (Karel I). 5 Fe 1518: erkend als kn. in Spanje. 12 Ja 1519: bij † v. grootvd. Maximiliaan, in bezit v. Habsburgse erflanden (z. Duitse rijk). 28 Jn 1519: keizersverkiezing (Karel V). 23 Oc 1520: keizerskroning te Aken. 3 De 1521: Doornik veroverd.</p>

° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; ◇ benoeming; < opvolging of begin v. regering; > in functie; ↙ afstand of ontslagneming; ↘ afzetting; → vertrek.

Naam	Datum	Toelichtingen
		30 Ja en 7 Fe 1522 : schenkt a. br. Ferdinand Oostenrijkse erflanden der Habsburgers (z. Duitse rijk). 14 Ja 1526, verdrag v. Madrid : aanhechting v. Doornik. 10 Ma 1526 : ∞ dt. v. Emmanuel I v. Portugal, Isabella († 1 Mei 1539). 24 Fe 1530 : keizerskroning dr. ps. te Bologna. Voor de machtsuitbreiding in h. Noorden : z. Tab. VI, Utrecht, 1524-1529 en Tab. VIII, 1, Gelre, 1492-1538. Troonsafstand : 25 Oc 1555 : Ned. a. zn. Filips. 16 Ja 1556 : Spanje en afhankelijkheden a. zn. Filips. 10 Jn 1556 : Franche Comté a. zn. Filips. 27 Au en 7 Se 1556 : brieven onderscheidelijk a. Reichskammergericht en a. rijksvorsten dat rechten in Duitse rijk overgedragen a. br. Ferdinand, kn. v. Bohemen en Hongarije. 21 Se 1558 : † v. Karel V.
Margareta v. Oostenrijk	◇ 24 Jl 1518 † 1 De 1530	Tante v. Karel ; gewezen regentes (z. 10 No 1506). 24 Jl 1518 : in feite gouv.-gen. 1 Jl 1519 : ook in naam gouv.-gen.
Maria v. Hongarije	◇ 29 Ja 1531 ⚡ 25 Oc 1555	Zs. v. Karel V. 29 Ja 1531 : aanvaardt ◇ v. gouv.-gen. 5 Jl 1531 : dr. Karel V voorgesteld a. Staten-Gen. 27 Se 1531 : aanstellingsbrief. 25 Oc 1555 : neemt ontslag bij troonsafstand v. Karel V. 17 Oc 1558 : †.
FILIPS II	< 25 Oc 1555 ⚡ 6 Me 1598	Zn. v. Karel V, ° 21 Me 1527. 1 Me 1543 : ◇ regent v. Spanje dr. vd. 15 No 1543 : ∞ dt. v. Johan III v. Portugal, Maria († 12 Jl 1545). 24 Jl 1554 : ∞ Maria Tudor, knin. v. Engeland († 17 No 1558). 25 Oc 1555 : overdracht v. Ned. dr. Karel V a. Filips II. 16 Ja 1556 : overdracht v. Spanje en Spaanse bezittingen dr. Karel V a. Filips II. 10 Jn 1556 : overdracht v. Franche Comté dr. Karel V a. Filips II. 25 Au 1559 : Filips II verlaat voorgoed Ned. 31 Ja 1560 : ∞ dt. v. Hendrik II v. Fkr., Isabella v. Valois († 3 Oc 1568) (∞ bij procuratie : 22 Jn 1559). 12 No 1570 : ∞ dt. v. kz. Maximiliaan II, Anna v. Oostenrijk († 26 Oc 1580). 16 Ap 1581 : kn. v. Portugal. 6 Me 1598 : overdracht v. Spaanse Ned. a. dt. Isabella. 13 Se 1598 : †.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 3. HUIS VAN HABSBURG. VORSTEN EN GOUVERNEURS-GENERAAL

Naam	Datum	Toelichtingen
Emmanuel Filibert v. Savoie	◇ 27 Oc 1555 → 15 Jl 1559	Emmanuel Filibert, ht. v. Savoie. 27 Oc 1555: ◇ gouv.- en kap.-gen.; dr. aanwezigheid v. Filips II ondergeschikte rol. 15 Jl 1559: bewind a. Margareta v. Parma; verlaat Brussel.
Margareta v. Parma	◇ begin Me 1559 > 15 Jl 1559 → 30 De 1567	Margareta, htin. v. Parma en Piacenza, natuurlijke dt. v. Karel V. Begin Me 1559: ◇ gouv.-gen. 15 Jl 1559: in functie. 11 Au-6 Se 1566: Beeldenstorm. Jn 1567: oproer volledig bedwongen. 22 Au 1567: ht. v. Alva te Brussel; juridisch belast m. militaire aangelegenheden; oefent in werkelijkheid bewind uit. 8 Se 1567: Marg. ✕. 5 Oc 1567: ✕ dr. Filips II aanvaard. 30 De 1567: verlaat Brussel.
Ferdinand, ht. v. Alva	> 30 De 1567 → 29 No 1573	Don Ferdinand Alvarez de Toledo, ht. v. Alva, markies v. Soria. 1 De 1566: ◇ kap.-gen. m. uitgebreide volmachten. 31 Ja 1567: volmachten nog uitgebreid. 22 Au 1567: te Brussel; in feite meester. 30 De 1567: gouv.-gen. bij vertrek v. Marg. 1 Ap 1572: inneming v. De Briel dr. Watergeuzen; opstand der Ned. 2-4 Oc 1572: inneming en plundering v. Mechelen. Zuiden praktisch onderworpen. Einde 1572-73: operaties in Noorden. 29 No 1573: Alva draagt bewind over a. Requesens. 18 De 1573: verlaat Ned.
Juan de la Cerda, ht. v. Medina Celi	◇ 20 Oc 1570 ✕ 28 Jl 1573	Juan de la Cerda, ht. v. Medina Celi: ◇ om Alva op te volgen. 24 Oc 1570: Fil. II meldt ◇ en komt a. Alva. 11 Jn 1571: in Ned.; praktisch zonder gezag; in conflict m. Alva. 28 Jl 1573: uit functie ontheven. 6 Oc 1573: verlaat Ned.
Luis de Requesens	◇ 30 Ja 1573 > 29 No 1573 † 5 Ma 1576	Don Luis de Requesens y Zuniga, groot-commandeur v. Castilië. 30 Ja 1573: ◇ om Alva te vervangen; besluit voorlopig geheim; pas op 15 Oc gemeld a. Alva. 17 No 1573: te Brussel. 29 No 1573: in functie. Na † v. Requesens woelingen: 5 Ma 1576: Raad v. State belast zich m. interim. Einde Jl 1576: reeds praktisch zonder macht. Oproer onder Spaanse troepen. 4 Se 1576: leden v. Raad v. State aangehouden; houdt praktisch op te werken.

° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; ◇ benoeming; < opvolging of begin v. regering; > in functie; ✕ afstand of ontslagneming; ✕ afzetting; → vertrek.

Naam	Datums	Toelichtingen
Don Juan v. Oostenrijk	◇ 8 Ap 1576 > 3 No 1576 † 1 Oc 1578	Se-Oc 1576 : de Staten der gewesten, die bewind in hand hebben genomen, onderhandelen m. elkaar ; bijeenroeping v. Staten-Generaal. 4 No 1576 : « Spaanse Furie » te Antwerpen. 8 No 1576 : Pacificatie v. Gent. 9 Ja 1577 : Unie v. Brussel. Don Juan v. Oostenrijk, natuurlijke zn. v. Karel V. 8 Ap 1576 : ◇ opvolger v. Requesens. 3 No 1576 : te Luxemburg. In onderhandelingen m. Staten. 12 Ja 1577, Eeuwig edict v. Marche-en-Famenne : toegevingen a. opstandelingen ; ogenschijnlijke verzoening. 1 Me 1577 : te Brussel. 20 Me-28 Jn 1577 : vergeefse onderhandelingen m. prins v. Oranje en Staten v. Holland-Zeeland. 24 Jl 1577 : maakt zich meester v. Namen. Breuk m. Staten ; vijandelikheden heropend.
[Aartsht. Matthias]	◇ 8 De 1577	Strijd om de macht bij de opstandelingen (macht die praktisch in handen bleef v. Willem v. Oranje) : Matthias, aartsht. v. Oostenrijk : 28 Oc 1577 : in de Ned. 8 De 1577 : dr. Staten-Gen. verzocht bewind op zich te nemen (« per provisie » en m. erkenning v. de rechten v. Filips II). 8 Ja 1578 : ◇ Willem v. Oranje tot luitenant-gen.
[Jan-Casimir]	◇ 29 Me 1578	Jan-Casimir, paltsgrf. : 29 Me 1578 : Staten-Gen., op verzoek v. knin. Elizabeth v. Engeland, doen beroep op Jan-Casimir. 3 Au 1578 : in de Ned.
[Frans, ht. v. Anjou]	◇ 13 Au 1578	Frans, ht. v. Anjou en v. Alençon, br. v. Hendrik III, kn. v. Fkr. 1576-1577 : intriges om bewind te bemachtigen ; onderhandelingen m. Staten-Gen. 18 No 1577 : Staten-Gen. geven, na aankomst v. Matthias, ontwijkend antwoord op voorstellen. Einde 1577-1578 : voortdurende intriges. 12/13 Jl 1578 : m. leger te Bergen. 13 Au 1578 : verdrag m. Staten-Gen., « verdediger v. de vrijheid der Ned. ».
Alexander Farnese	> 1 Oc 1578 ◇ 29 No 1578 ◇ 31 De 1581 † 3 De 1592	Alexander Farnese, ht. v. Parma, zn. v. Margareta v. Parma. 29 Se 1578 : Don Juan duidt op sterfbed Farnese, zijn luitenant-gen., a. als opvolger. 1 Oc 1578 : bij † v. Don Juan in functie. 29 No 1578 : keuze v. Don Juan dr. Filips ten voorlopigen titel geratificeerd. 31 De 1581 : gouv.-gen. ten definitieven titel na moeilikheden m. md. Margareta.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 3. HUIS VAN HABSBURG. VORSTEN EN GOUVERNEURS-GENERAAL

Naam	Datums	Toelichtingen
[Margareta v. Parma]	<p>◇ 3 Ma 1580 ↗ 25 JI 1583</p>	<p>Margareta v. Parma : 3 Ma 1580 : Fil. II geeft burgerlijke administratie a. gewezen gouv.-gen. 22 Jn 1580 : te Luxemburg. Praktisch zonder gezag. 31 De 1581 : officiële ◇ v. Alexander Farnese tot gouv.-gen. 25 JI 1583 : Margareta bekomt eindelijk ontslag. 14 Se 1583 : verlaat Ned.</p> <p>Herovering v. Zuiden dr. Farnese : 6 Ja 1579 : Unie v. Atrecht. 23 Ja 1579 : Unie v. Utrecht. Gevolg : splitsing v. generaliteit in katholiek (Unie v. Atrecht) en protestants blok (Unie v. Utrecht). 17 Me 1579, vrede v. Atrecht : Unie v. Atrecht (Henegouwen en Artesië) verzoent zich m. Filips II. 30 No 1581 : capitulatie v. Doornik ; begin v. militaire herovering v. Zuiden. 17 Se 1584 : capitulatie v. Gent ; Vlaanderen praktisch heroverd. 17 Au 1585 : capitulatie v. Antwerpen ; Zuiden heroverd.</p> <p>De strijd om de macht bij de opstandelingen : No 1578 : Jan-Casimir verlaat Ned. 19 Se 1580, verdrag v. Plessis : ht. v. Anjou souverein der Ned. 7 Ma 1581 : ontslag v. Matthias aanvaard (29 Oc 1581 : verlaat Ned.). 26 JI 1581 : Filips II afgezworen. 10 Fe 1582 : ht. v. Anjou landt te Vlissingen. Heeft enkel schijngezag ; wil daadwerkelijke macht veroveren. 17 Ja 1583 : « Franse Furie », staatsgreep v. ht. v. Anjou, mislukt. 1583-1584 : desondanks nog geen volledige breuk ts. Staten-Gen. en ht. v. Anjou ; verdere onderhandelingen. 10 Jn 1584 : † v. ht. v. Anjou.</p> <p style="text-align: center;">SCHEIDING TUSSEN NOORD EN ZUID</p> <p>Voor verdere verwickelingen in Noorden, z. VIII, 4, Stadhouders.</p> <p>Peter Ernest, gf. v. Mansfeld. 12 De 1592 : Mansfeld (dr. Farnese tijdens campagne tegen Fkr. belast m. bestuur) dr. Geheime Raad tot nader order aangesteld als gouv. en kap.-gen. 1 Ma 1593 : ontvangst v. bevestigingspatente v. Filips II.</p>
Peter Ernest, gf. v. Mansfeld	<p>> 12 De 1592 ◇ 1 Ma 1593 → 30 Ja 1594</p>	

° geboorte ; ∞ huwelijk ; † overlijden ; ◇ benoeming ; < opvolging of begin v. regering ; > in functie ; ↗ afstand of ontslagneming ; ↘ afzetting ; → vertrek.

Naam	Datums	Toelichtingen
		Pedro, gf. v. Fuentes : 4 Jn 1592 : belast dr. Fil. II om in ongenade gevallen Farnese terug n. Spanje te brengen. 19 No 1592 : in de Ned. (23 No 1592 te Brussel). 12 De 1592 : dr. Geheime Raad bevestigd als kapgen. v. de Spaanse troepen opererend tegen Fkr. Had werkelijke macht in handen ; in conflict m. Mansfeld (z. ook op het jaar 1595).
Aartsht. Ernest	◇ Jn 1593 ◇ 30 Ja 1594 † 20/21 Fe 1595	Ernest, aartsht. v. Oostenrijk. Jn 1593 : ◇ gouv.-gen. 16 Ja 1594 : in de Ned. 30 Ja 1594 : te Brussel ; in functie.
Pedro, gf. v. Fuentes	◇ 21 Fe 1595 ◇ 2 Me 1595 → 11 Fe 1596	Don Pedro Enriquez de Azevedo, gf. v. Fuentes (over rol tijdens interim v. Mansfeld, z. hoger). 19 Fe 1595 : dr. Ernest, op sterfbed, als opvolger aangeduid. 21 Fe 1595 : in functie. 2 Me 1595 : gouv.-gen. ad interim in afwachting v. komst v. Albrecht.
Aartsht. Albrecht	◇ 2 Me 1595 ◇ 11 Fe 1596	Albrecht, aartsht. v. Oostenrijk, zn. v. kz. Maximiliaan II, ° 15 No 1559, kd. en abs. v. Toledo. 2 Me 1595 : ◇ gouv.-gen. 11 Fe 1596 : te Brussel ; in functie. 2 Me 1598 : verzaakt a. kerkelijke waardigheden.
ALBRECHT EN ISABELLA	< 6 Me 1598 ◇ 31 Au 1599 † v. Albr. 13 Jl 1621	Isabella, dt. v. Filips II en v. Isabella v. Valois, ° 12 Au 1566. 6 Me 1598 : Filips II staat Ned. af a. Isabella (die zal huwen m. Albrecht, nadat deze kerkelijke waardigheden heeft neergelegd). 21 en 22 Au 1598 : Albrecht neemt Ned. in bezit in naam v. Isabella. 14 Se 1598 : Albrecht verlaat Brussel voor huwelijk m. Isabella.
Andreas v. Oostenrijk	◇ 14 Se 1598 → 31 Au 1599	12 Se 1598 : Andreas v. Oostenrijk, kd. en bs. v. Constanz en Brixen, dr. Albrecht aangeduid als interimaris tijdens afwezigheid. 14 Se 1598 : Andreas in functie. 18 Ap 1599 : Albrecht ∞ te Valencia (nadat 15 No 1598 ∞ te Ferrara per procuratie). 20 Au 1599 : Alb. en Isab. in de Ned. 31 Au 1599 : bewind overgenomen v. Andreas. 5 Se 1599 : Albrecht en Isabella te Brussel. 13 Jl 1621 : † v. Albrecht ; Zuid. Ned. terug a. Spanje.
FILIPS IV	< 13 Jl 1621 † 17 Se 1665	Zn. v. Filips III (zn. v. Filips II en Anna v. Oostenrijk) ; ° 8 Ap 1605. 25 No 1615 : ∞ dt. v. Hendrik IV v. Fkr., Elizabeth († 6 Oc 1644). 31 Ma 1621 : bij † v. vd. Filips III, kn. v. Spanje.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 3. HUIS VAN HABSBURG. VORSTEN EN GOUVERNEURS-GENERAAL

Naam	Datums	Toelichtingen
		13 J1 1621 : bij † v. aartsht. Albrecht, heer der Ned. 8 No 1649 : ∞ dt. v. kz. Ferdinand III, Maria-Anna v. Oostenrijk († 16 Me 1696).
Infante Isabella	> 14 J1 1621 † 1/2 De 1633	1 Fe 1601 : ◇ gouv.-gen. in geval v. † v. echtg. 14 J1 1621 : bij † v. Albrecht, gouv.-gen.
Francisco, markies v. Aytona	◇ 18 De 1633 → 4 No 1634	Don Francisco de Moncada, markies v. Aytona, gouv. der wapens in de Ned. 18 De 1633 : ◇ luit.-gen. en kap.-gen. in afwachting v. komst v. kardinaal-infant (mededeling v. benoeming a. junta : 30 De 1633).
Ferdinand, kardinaal-infant	◇ 7 Ap 1631 > 4 No 1634 † 9/10 No 1641	Don Ferdinand, infant v. Spanje, kd. en abs. v. Toledo (zn. v. Fil. III). 7 Ap 1631 : ◇ gouv.-gen. adjunct v. Isabella. 10 Oc 1632 : nieuwe instructies; verhinderd te komen n. Ned. 4 No 1634 : te Brussel; in functie.
Francisco de Mello	◇ 6 De 1641 → Se 1644	Don Francisco de Mello, markies v. Tor de Laguna, gf. v. Assumar. 6 De 1641 : ◇ gouv.-gen. ad interim. 5 J1 1643 : uit ambt ontheven (in ongenade na slag v. Rocroi, 19 Me 1643); blijft voorlopig in functie. Se 1644 : verlaat Ned.
Manuel, markies v. Castel-Rodrigo	◇ 5 J1 1643 ◇ 20 De 1643 > Se 1644 → 11 Ap 1647	Don Manuel de Moura y Cortereal, markies v. Castel-Rodrigo, gf. v. Lumiares. 5 J1 1643 : ◇ gouv.-gen. ad interim. 20 De 1643 : ◇ v. Don Juan tot gouv.-gen., en v. Castel-Rodrigo tot plaatsvervanger (herhaald in brief v. 25 Ap 1644). ◇ v. Don Juan voorlopig zonder gevolg (z. verder), doch Castel-Rodrigo n. Ned. Enkel belast m. burgerlijke administratie. Se 1644 : in functie.
Ottavio, ht. v. Amalfi	◇ 20 De 1643 > Me 1644 → 11 Ap 1647	Prins Ottavio Piccolomini, ht. v. Amalfi. 20 De 1643 : ◇ gouv. der wapens (militaire aanlegenheden). Me 1644 : in de Ned.; in functie.
Aartsht. Leopold v. Oostenrijk	> 11 Ap 1647 ◇ 3 Ma 1648 → Me 1656	Leopold-Willem, aartsht. v. Oostenrijk, bs. v. Passau en Straatsburg, bevelhebber der keizerlijke legers (br. v. kz. Ferdinand III). De 1641 : aangeduid, na † v. kard.-infant, als meest geschikte gouv.-gen. In afwachting echter, ◇ v. gouv.-gen. ad interim (en intriges rond persoon v. Don Juan). 11 Ap 1647 : te Brussel; in functie. 3 Ma 1648 : open brieven en instructies als gouv.-gen. Me 1656 : bij komst v. Don Juan, terug n. Dts.

° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; ◇ benoeming; < opvolging of begin v. regering; > in functie; ↗ afstand of ontslagneming; ↘ afzetting; → vertrek.

Naam	Datum	Toelichtingen
Don Juan v. Oostenrijk	◇ 4 Ma 1656 > Begin Me 1656 → 1 Ma 1659	Don Juan v. Oostenrijk, groot-prior v. Castilië (natuurlijke zn. v. Filips IV). 20 De 1643 en 25 Ap 1644: ◇ gouv.-gen., doch stuit op te veel tegenstand en blijft voorlopig zonder gevolg (z. onder Castel-Rodrigo). 4 Ma 1656: opnieuw ◇ gouv.-gen. Begin Me 1656: te Brussel; in functie. 1 Ma 1659: teruggeroepen na nederlaag bij Ter Duinen (14 Jn 1658).
Luis, markies v. Caracena	◇ 6 No 1658 > 1 Ma 1659 → 21 ? Oc 1664	Don Luis de Benavides, Carillo y Toledo, markies v. Frimista en Caracena, gf. v. Pinto. 6 No 1658: ◇ gouv.-gen. ad interim. 1 Ma 1659: in functie.
Francisco, markies v. Castel-Rodrigo	◇ 26 Ma 1664 > 21 ? Oc 1664 [Se 1668]	Don Francisco de Moura y Cortereal, markies v. Castel-Rodrigo, gf. v. Lumières. 26 Ma 1664: ◇ gouv.-gen. ad interim. 21 ? Oc 1664: in functie. 6 No 1664: te Brussel.
KAREL II	< 17 Se 1665 † 1 No 1700	Zn. v. Filips IV en Maria Anna v. Oostenrijk; ° 6 No 1661. 17 Se 1665: bij † v. vd. kn. v. Spanje, heer der Ned., enz. Onder voogdij v. md. Anna v. Oostenrijk. 6 No 1675: meerderjarig verklaard. 19 No 1679: ∞ Marie-Louise v. Bourbon-Orléans († 12 Fe 1689). 14 Me 1690: ∞ Maria-Anna v. de Palts-Neuburg († 16 Jl 1740).
Francisco, markies v. Castel-Rodrigo	[21 ? Oc 1664] → Se 1668	Z. onder Filips IV.
Inigo, ht. v. Frias	◇ 1 Au 1668 > Se 1668 → 25 Jl 1670	Don Inigo Fernandez de Velasco y Tovar, constabel v. Castilië, ht. v. Frias (Ferio). 1 Au 1668: ◇ gouv.-gen. ad interim. Se 1668: te Brussel; in functie.
Juan, gf. v. Monterey	◇ 25 Jl 1670 → Ja 1675	Don Juan Domingo de Zuniga y Fonseca, gf. v. Monterey en Fuentes, markies v. Taracona. 25 Jl 1670: ◇ gouv.-gen. ad interim.
Carlos, ht. v. Villa-Hermosa	> 1 Ja 1675 → Oc 1680	Don Carlos de Gurria, Aragon y Borja, ht. v. Villa-Hermosa, gf. v. Luna. 1 Ja 1675: in functie als gouv.-gen. ad interim.
Alexander Farnese	◇ 31 Jl 1680 > Oc 1680 → Me 1682	Alexander Farnese, ht. v. Parma. 31 Jl 1680: ◇ gouv.-gen. Oc 1680: te Brussel; in functie.
Henri Otto, markies v. Grana	◇ 28 Ap 1682 > Me 1682 † 15 Jn 1685	Henri Otto, markies del Caretto, Savona y Grana, gf. v. Milesimo. 28 Ap 1682: ◇ gouv.-gen. ad interim. Me 1682: in functie.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 3. HUIS VAN HABSBURG. VORSTEN EN GOUVERNEURS-GENERAAL

Naam	Datums	Toelichtingen
Francisco, markies v. Castanaga	◇ 30 De 1685 → 26 Ma 1692	Don Francisco Antonio de Agurto, markies v. Castanaga (Gastanaga). 30 De 1685: ◇ gouv.-gen. ad interim.
Maximiliaan Emmanuel	◇ 29 No 1691 > 26 Ma 1692	Maximiliaan Emmanuel, keurvorst v. Beieren. 29 No 1691: ◇ gouv.-gen. 12 De 1691: open brieven m. aanstelling, en schrijven a. Staten m. mededeling v. ◇. 26 Ma 1692: te Brussel; in functie. Z. verder op 19 No 1700.
FILIPS V	< 1 No 1700 ↙ Zuiden: 2 Ja 1712 ↙ Noorden: 1713/14	Filips V, v. Anjou, kleinz. v. Lodewijk XIV; ° 19 De 1688. 3 Oc 1700: dr. Karel II bij testament aangesteld tot opvolger.
Maximiliaan Emmanuel	[◇ 29 No 1691] ◇ 9 Ma 1701 → 23 Ma 1701	19 No 1700: op bericht dat Lodewijk XIV testament v. Karel II aanvaardt, laat Max. Emm. Filips v. Anjou als hr. der Ned. erkennen. 4 De 1700: Filips V verleent Lodewijk XIV volmacht in Ned.; deze er praktisch meester. 9 Ma 1701: Max. Emm. bevestigt als gouv.-gen. 23 Ma 1701 - 2 Oc 1704: Max. Emm. verlaat Ned.; n. Dts.
Isidro, markies v. Bedmar	◇ 23 Ma 1701 → 2 Oc 1704	Don Isidro de la Cueva y Benavides, markies v. Bedmar, gouv. der wapens, neemt interim waar. 7 Se 1701: Grote alliantie (vnl. kz. Leopold I, Engeland, Ver. Prov.) tegen Fkr. en Spanje. <i>Begin v. Spaanse Successieoorlog.</i> Me 1702: oorlogsverklaring der geallieerden (4 Me: Engeland; 8 Me: Ver. Prov.; 15 Me: kz.). 10 Me 1702: Lodewijk, ht. v. Bourgondië, « vicaris-gen. » der Ned. dr. Lodewijk XIV. 10 Se 1702: ◇, wegens tegenstand v. Max. Emm., ingetrokken; Max. Emm. zelf « vicaris-gen. ». 12 Se 1703: kz. Leopold I verzaakt a. rechten op Spaanse erfenis ten gunste v. jongere zn. Karel (deze v. dan af Karel III, kn. v. Spanje). 27 Se 1703: inneming v. stad Limburg, gevolgd dr. verovering v. htd. 19 No 1703: overeenkomst waarbij militair gezag a. Ver.-Prov., en burgerlijke administratie a. Karel III. 6 De 1703: Karel III gehuldigd als ht. v. Limburg.
Maximiliaan Emmanuel	> 2 Oc 1704	2 Oc 1704: Max. Emm., terug in Ned. (1 Oc), neemt opnieuw bewind in handen.
Noorden:		
Staatsraad en Anglo-Bataafse conferentie	> 31 J1 1706 ↙ 3 Fe 1716	<i>Anglo-Bataafs condominium.</i> 23 Me-begin Jn 1706: slag v. Ramillies (23 Me 1706) gevolgd dr. verovering dr. geallieerden v. Brabant en grootste deel v. Vlaanderen.

° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; ◇ benoeming; < opvolging of begin v. regering; > in functie; ↙ afstand of ontslagneming; ↘ afzetting; → vertrek.

Naam	Datums	Toelichtingen
<p>Zuiden :</p> <p>Maximiliaan Emmanuel</p>	<p>[> 2 Oc 1704]</p> <p>Souverein der Ned. : > Begin Me 1712 ∠ 8 Me 1713</p>	<p>5 Jn 1706 : Karel III dr. Staten v. Brabant als heer erkend. 6 Jn 1706 : Karel III dr. Staten v. Vlaanderen als heer erkend. 21 Jl 1706 : oprichting v. Staatsraad belast m. administratie der Z. Ned. voor zover in handen der geallieerden (31 Jl : in functie). 24 Fe 1707 : oprichting v. « Anglo-Bataafse Conferentie », m. toezicht op Staatsraad (Ma 1707 : vertegenwoordigers te Brussel). 1707-1713 : voortdurende wrijvingen ts. Staatsraad en Anglo-Bataafse Conf., die praktisch bewind in handen neemt. 22 Ma 1713 : ontbinding v. Staatsraad. 23 Ma 1713 : oprichting v. nieuwe Staatsraad, meer onderworpen a. Anglo-Bataafse Conf. 3 Fe 1716 : Anglo-Bataafse Conf. meldt haar ontbinding.</p> <p>22 Me 1706 : Max. Emm. verlaat Brussel voor aankomende geallieerden. 11 Jn 1706 : vestigt zich te Bergen. 3 Se 1709 : verlaat Bergen voor aankomende geallieerden (11 Se 1709 : slag v. Malplaquet) ; trekt zich terug n. Fkr.</p> <p>« Souverein der Ned. » voor zover nog onder Spaans gezag (Namen en Luxemburg) : 26 Me 1711 : aanbod v. Lodewijk XIV a. Max. Emm. 3 Jl 1711 : overeenkomst (6 Jl : Max. Emm. te Namen ; 11 Jl : mededeling v. overeenkomst a. Namen en Luxemburg ; 18 Jl : Max. Emm. te Luxemburg). 2 Ja 1712 : bevestiging v. overdracht dr. Filips V. Begin Me 1712 : ontvangt dr. Max. Emm. v. de open brieven v. Filips V hem erkennend als souverein (17 Me : gehuldigd te Namen ; 29 Me : gehuldigd te Luxemburg). Au 1712 : verlaat voorgoed zijn « rijk » ; n. Fkr. 11 Ap 1713, vrede v. Utrecht (ts. Fkr.-Spanje en Engeland-Ver. Prov.) : Zuid. Ned. overgedragen a. Ver. Prov., die op hun beurt, na bekomen v. garanties, zouden overmaken a. Karel VI. 8 Me 1713 : Max. Emm. ondertekent verdrag van Utrecht. 6 Ma 1714, vrede v. Rastatt (ts. Karel VI en Fkr.-Spanje). 7 Se 1714, vrede v. Baden : bevestiging en aanvulling v. vrede v. Rastatt. 14 Se 1714-15 No 1715 : onderhandeling ts. Ver. Prov. en Karel VI over overdracht der Ned.</p>

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 3. HUIS VAN HABSBURG. VORSTEN EN GOUVERNEURS-GENERAAL

Naam	Datums	Toelichtingen
KAREL VI	<p>< 11 Ap 1713 > 4 Fe 1716 † 20 Oc 1740</p>	<p>1 De 1714: Max. Emm. ontslaat Namen en Luxemburg v. eed v. trouw. 15 No 1715: Barrière-tractaat ondertekend. 31 Ja 1716: Barrière-tractaat geratificeerd. 3 Fe 1716: Anglo-Bataafse Conferentie meldt haar ontbinding. <i>Einde van Spaanse Successieoorlog.</i> Jongere zn. v. kz. Leopold I; ° 1 Oc 1685. 12 Se 1703: Leopold I draagt hem rechten over op Spaanse erfenis; noemt zich v. dan af Karel III, kn. v. Spanje (z. hoger). 1703: gehuldigd als heer in Limburg (z. hoger). 1706: gehuldigd als heer in Brabant en Vlaanderen (z. hoger). 1 Au 1708: ∞ Elizabeth Christina v. Brunswijk-Wolfenbüttel († 21 De 1750). 17 Ap 1711: bij † v. br. kz. Jozef I, volgt deze op in Habsburgse erflanden. 12 Oc 1711: kz. Karel VI. 11 Ap 1713: krijgt Zuid. Ned. bij vrede v. Utrecht (z. hoger). 4 Fe 1716: neemt dr. gevollmachtigd minister bezit v. de Ned.</p>
[Jozef v. Königsegg, gev. min.]	<p>◇ 2 No 1714 > 4 Fe 1716 → 17 No 1716</p>	<p>Jozef Lotharius Dominicus, gf. v. Königsegg. 2 No 1714: ◇ gevollmachtigd minister om Ned. in naam v. Karel VI in bezit te nemen en diensaan-gaande te onderhandelen m. Engeland en Ver. Prov. 4 Fe 1716: bewind in handen in Ned. 17 No 1716: bewind overgedragen a. markies v. Prié.</p>
Eugeen v. Savoie	<p>◇ 25 Jn 1716 † einde No 1724</p>	<p>Frans-Eugeen, prins v. Savoie en Piemont, opperbevelhebber der keizerlijke legers. 25 Ja 1716: ◇ gouv.-gen. Heeft ambt niet persoonlijk waargenomen; liet zich vervangen dr. markies v. Prié. Einde No 1724: neemt ontslag in verband m. de moeilijkheden rond persoon v. Prié.</p>
[Hercules, markies v. Prié, gev. min.]	<p>◇ 30 Jn 1716 > 17 No 1716 † 23 De 1724 → 16 Fe 1725</p>	<p>Hercules Jozef Lodewijk Turinetti, markies v. Prié. 30 Jn 1716: ◇ gevollmachtigd minister, plaatsver-vanger v. Eugeen v. Savoie. 16 No 1716: te Brussel. 17 No 1716: in functie. 23 De 1724: uit ambt ontheven.</p>
Viric, gf. v. Daun	<p>◇ 27 Ja 1725 > 16 Fe 1725 → 9 Oc 1725</p>	<p>Viric Filips Laurent, gf. v. Daun, veldmaarschalk. 27 Ja 1725: ◇ gouv.-gen. ad interim in afwachting v. komst v. aartshtin. Maria Elizabeth. 15 Fe 1725: te Brussel. 16 Fe 1725: in functie.</p>

° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; ◇ benoeming; < opvolging of begin v. regering; > in functie; † afstand of ontslagneming; † afzetting; → vertrek.

Naam	Datums	Toelichtingen
Aartshtin. Maria-Elizabeth	◇ 23 De 1724 ◇ 1 Se 1725 > 9 Oc 1725	Maria-Elizabeth, aartshtin. v. Oostenrijk, zs. v. Karel VI. 23 De 1724 : bij ontslag v. Prié ◇ gouv.-gen. der Ned. 1 Se 1725 : open brieven met ◇. 9 Oc 1725 : te Brussel ; in functie.
MARIA- THERESIA	< 20 Oc 1740 † 29 No 1780	Dt. v. Karel VI ; ° 13 Me 1717. 12 Fe 1736 : ∞ Frans-Stefaan, ht. v. Lorreinen (Lotharingen), en naderhand kz. v. Duitse Rijk (Frans I : verkozen 13 Se 1745 ; gekroond 4 Oc 1745 ; † 18 Au 1765 ; z. Duitse Rijk). 20 Oc 1740 : volgt vd. op in diens bezittingen.
Aartshtin. Maria-Elizabeth	[> 9 Oc 1725] † 26 Au 1741	Z. hoger.
Frederik, gf. v. Harrach	◇ 12 No 1740 > 29 Au 1741 → 17 Ma 1743	Frederik-August, gf. v. Harrach-Rohrang. 12 No 1740 : ◇ gouv.-gen. ad interim, in vooruitzicht v. † v. Maria-Elizabeth. 29 Au 1741 : in functie. 31 Ja 1743 : bekommt terugroeping.
Karel, gf. v. Königsegg-Erps	◇ 13 Fe 1743 > 17 Ma 1743 → 27 Ma 1744	Karel-Ferdinand, gf. v. Königsegg-Erps en Rottenfels, heer v. Aulendorff en Stauffen, markies v. Boisshot. 13 Fe 1743 : ◇ gouv.-gen. ad interim. 16 Ma 1743 : te Brussel. 17 Ma 1743 : in functie.
Karel v. Lorreinen	◇ 17 Ap 1741 > 27 Ma 1744 → 7 Me 1744	Karel, prins v. Lorreinen, br. v. kz. Frans I. 17 Ap 1741 : ◇ adjunct v. Maria-Eliz. ; verhinderd te komen. 8 Ja 1744 : ∞ Maria-Anna, zs. v. Maria-Theresia. 26 Ma 1744 : Karel en Maria-Anna te Brussel. 27 Ma 1744 : in functie.
Maria-Anna v. Oostenrijk	> 7 Me 1744 † 16 De 1744	7 Me 1744 : Karel verlaat Ned. ; bewind in handen v. Maria-Anna.
[Karel, gf. v. Königsegg-Erps]	◇ 6 Oc 1744 → 19 ? Oc 1744	6 Oc 1744 : Maria-Anna draagt, om gezondheidsredenen, bewind over a. gf. Königsegg-Erps, in afwachting v. komst v. gf. Kaunitz-Rittberg.
[Wenceslas, gf. v. Kaunitz-Rittberg]	> 24 Oc 1744 > 16 De 1744 (gevolm. min.) → Jl 1745 (uit Ned.) ↗ 6 Jn 1746	24 Oc 1744 : Wenceslas-Antoon, gf. v. Kaunitz-Rittberg, ◇ dr. Maria-Theresia als interimaris, te Brussel. 16 De 1744 : na † v. Maria-Anna, gevlmachtigd minister ; bewind in handen. 11 Me 1745 : slag van Fontenoy ; grootste deel v. Oostenr. Ned. bezet dr. Franse troepen. <i>Oostenrijkse Successieoorlog : Frans bewind.</i> Jl 1745 : verlaat Brussel voor aankomende Franse troepen ; → n. Aken. 6 Jn 1746 : bekommt terugroeping om gezondheidsredenen.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 3. HUIS VAN HABSBUURG. VORSTEN EN GOUVERNEURS-GENERAAL

Naam	Datums	Toelichtingen
[Karel, gf. v. Batthyany]	> 6 Jn 1746 → 1747	Karel, gf. v. Batthyany, maarschalk en bevelhebber der keizerlijke legers. 6 Jn 1746: vervangt gf. v. Kaunitz-Rittberg.
[Jointe]	> 1747 → 24 Ap 1749	1747: gf. Batthyany draagt bewind over a. Jointe (1747-1749). 18 Oc 1748, vrede v. Aken (ts. Fkr. en Engeland; onderschreven dr. Maria-Theresia: 23 Oc): Fkr. geeft Ned. terug a. Maria-Theresia. <i>Einde van Oostenrijkse Successieoorlog.</i> 18 Oc 1748 - 24 Ap 1749: bewind waargenomen dr. Jointe (reeds sedert 8 Oc in functie), in afwachting v. komst v. Karel v. Lorreinen.
Karel v. Lorreinen	> 24 Ap 1749 † 4 Jl 1780	Karel v. Lorreinen opnieuw in Ned. 23 Ap 1749: te Brussel. 24 Ap 1749: in functie. Laat bewind grotendeels over a. gevolmachtigde ministers:
[Antoon-Otto, markies v. Botta-Adorno, gev. min.]	◇ 22 Fe 1749 ↗ Me 1753 → Se 1753	Antoon-Otto, markies v. Botta-Adorno. 22 Fe 1749: ◇ «minister» bij Karel v. Lorreinen. 19 Ap 1749: ◇ gevolmachtigd minister in geval v. afwezigheid v. Karel v. Lorreinen. Me 1753: bekommt overplaatsing n. Italië. Se 1753: verlaat Ned.
[Karel, gf. v. Cobenzl, gev. min.]	◇ 19 Me 1753 > Au ? 1753 † 27 Ja 1770	Karel, gf. v. Cobenzl. 19 Me 1753: ◇ gevolmachtigd minister. Au ? 1753: in functie.
Georg, prins v. Starhemberg	◇ 31 Ma 1770 ◇ 30 No 1772 > 4 Jl 1780 → 10 Jn 1781	Georg-Adam, prins v. Starhemberg. 31 Ma 1770: ◇ gevolmachtigd minister. 30 No 1772: ◇ gouv.-gen. ad interim bij eventuele † v. Karel v. Lorr. 4 Jl 1780: gouv.-gen. ad interim bij † v. Karel v. Lorr.
JOZEF II	< 29 No 1780 † 20 Fe 1790	Zn. v. Maria-Theresia en kz. Frans I; ° 13 Ma 1741. 6 Oc 1760: ∞ dt. v. ht. Filips v. Parma, Maria Isabella († 27 No 1763). 23 Ja 1765: ∞ dt. v. kz. Karel VII, Maria Jozefa († 28 Me 1767). 18 Au 1765: kz. (z. Duitse rijk). 23 Se 1765: na † v. vd., mederegent in Habsburgse erflanden. 29 No 1780: bij † v. md. Maria-Theresia, volgt haar op in Habsburgse bezittingen.
Georg, prins v. Starhemberg	[◇ 4 Jl 1780] ◇ 30 No 1780 → 10 Jl 1781	Z. op het jaar 1770. 30 No 1780: bevestigd als gouv.-gen. ad interim dr. Jozef II.

° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden; ◇ benoeming; < opvolging of begin v. regering;
> in functie; ↗ afstand of ontslagneming; ↘ afzetting; → vertrek.

Naam	Datums	Toelichtingen
Maria-Christina en Albrecht v. Saksen	◇ 20 Au 1780 ◇ 12 Ja 1781 > 10 Jl 1781 → 18 No 1789	Maria-Christina, dt. v. Maria-Theresia. 8 Ap 1766 : ∞ Albrecht-Casimir, ht. v. Saksen-Teschen. 20 Au 1780 : beiden ◇ gouv.-gen. dr. Maria-Theresia. 12 Ja 1781 : ◇ bevestigd dr. Jozef II.
[Georg, prins v. Starhemberg, gev. min.]	> 10 Jn 1781 → Jn 1783	10 Jn 1781 : prins v. Starhemberg in functie als gevolmachtigd minister. 10 Jl 1781 : Maria-Christina en Albrecht te Brussel ; in functie.
[Lodewijk, gf. v. Barbiano en Belgiojoso, gev. min.]	◇ 9 Me 1783 > Jn 1783 → 3 Jl 1787 A 16 Au 1787	9 Me 1783 : Lodewijk Karel Maria, gf. v. Barbiano en Belgiojoso, ◇ gevolmachtigd minister, nadat prins v. Starhemberg ontslag had gevraagd. Jn 1783 : prins v. Starhemberg verlaat Ned. ; Belgiojoso in functie. 3 Jl 1787 : in verband m. intrekken v. hervormingsmaatregelen, Belgiojoso (samen m. gouvs.-gen.) teruggeroepen n. Wenen.
[Jozef, gf. v. Murray]	◇ 3 Jl 1787 > 19 Jl 1787 A 5 ? Oc 1787	3 Jl 1787 : Jozef v. Murray v. Melzum, bevelhebber der keizerlijke legers in Ned., ◇ gouv.-gen. ad interim tijdens afwezigheid v. gouvs.-gen. 19 Jl 1787 : Maria-Christina en Albrecht, teruggeroepen, verlaten Ned. ; Murray in functie. 5 ? Oc 1787 : Murray op pensioen gesteld.
[Ferdinand, gf. v. Trauttmansdorff]	◇ 11 Oc 1787 > 27 Oc 1787 → 12 De 1789	11 Oc 1787 : Ferdinand, gf. (later prins) v. Trauttmansdorff-Weinsberg, ◇ gevolmachtigd minister. 27 Oc 1787 : in functie ; gouv.-gen. ad interim tijdens afwezigheid v. Maria-Christina en Albrecht. 23 Ja 1788 : Maria-Christina en Albrecht terug te Brussel. Trauttmansdorff weer gevolmachtigd minister ; heeft echter in feite bewind in handen. 18 No 1789 : Maria-Christina en Albrecht verlaten Brussel en Ned. voor Brabantse omwenteling. 12 De 1789 : Trauttmansdorff verlaat eveneens Brussel.
Filips, gf. v. Cobenzl	◇ 28 No 1789	Filips, gf. v. Cobenzl, vice-kanselier der Ned. te Wenen. 28 No 1789 : ◇ vertegenwoordiger m. uitgebreide volmachten, dr. Jozef II gezonden om Oostenrijks gezag te redden ; bekleed m. gezag v. gouv.-gen. Kan Ned. niet betreden.
VERENIGDE BELGISCHE STATEN	> 11 Ja 1790 A 10 De 1790	18 Jn 1789 : schorsing v. « Blijde Intrede ». 24 Oc 1789 : inval der opstandelingen vanuit Breda in Brabant. Begin v. gewapende opstand. 27 Oc 1789 : slag v. Turnhout. 11 No 1789 : opstandelingen weer over Hollandse grens gedreven.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 3. HUIS VAN HABSBURG. VORSTEN EN GOUVERNEURS-GENERAAL

Naam	Datums	Toelichtingen
		<p>16 No 1789 : inneming v. Gent, gevolgd dr. verovering v. Vlaanderen dr. Oostenrijkse troepen. 21 No 1789 : nieuwe inval in Brabant. Opstand te Bergen, gevolgd dr. gans Henegouwen. 12/13 De 1789 : Brussel ontruimd door Oostenrijkers. 17 De 1789 : Namen ontruimd. Oostenrijkers bezetten nog enkel Luxemburg. 11 Ja 1790 : oprichting v. « Verenigde Belgische Staten ». 22 No 1790 : Oostenrijkse troepen nemen offensief. 27 No 1790 : ontbinding v. « congres ». 2 De 1790 : Oostenrijkers te Brussel. 10 De 1790, verdrag v. Den Haag : kz. Leopold II neemt bezit v. Ned.</p>
LEOPOLD II	<p>< 20 Fe 1790 > 10 De 1790 † 1 Ma 1792</p>	<p>Zn. v. Maria Theresia ; ° 5 Me 1747. 5 Au 1765 : ∞ dt. v. kn. Karel III v. Spanje, Maria Louisa († 15 Me 1792). 20 Fe 1790 : volgt br. Jozef II op. 30 Se 1790 : kz. gekozen. 9 Oc 1790 : kz. gekroond. 10 De 1790 : in bezit der Zuid. Ned.</p>
[Florimond, gf. v. Mercy-Argenteau, gev. min.]	<p>◇ 30 No 1790 > 10 De 1790 → 15 Jn 1791 → 8 Jl 1791</p>	<p>30 No 1790 : Florimond-Claude, gf. v. Mercy-Argenteau, ◇ gevolmachtigd minister. 10 De 1790 : in functie. 4 Ja 1791 : te Brussel. 15 Jn 1791 : draagt bewind over a. teruggekeerde gouvs.-gen. 8 Jl 1791 : gezag als gevorm. min. overgedragen a. Metternich.</p>
Maria-Christina en Albrecht v. Saksen	<p>◇ 1 De 1790 > 15 Jn 1791 [→ 9 No 1792]</p>	<p>1 De 1790 : bevestigd als gouvs.-gen. dr. Leopold II. 15 Jn 1791 : terug te Brussel.</p>
[Frans-Georges, gf. Metternich-Winneburg, gev. min.]	<p>◇ 17 Jn 1791 > 8 Jl 1791 [→ 9 No 1792]</p>	<p>17 Jn 1791 : Frans-Georges, gf. (later prins) Metternich-Winneburg, ◇ gevolmachtigd minister. 8 Jl 1791 : in functie.</p>
FRANS II	<p>< 1 Ma 1792 ↙ 31 Se 1794</p>	<p>Zn. v. vgde. ; ° 12 Fe 1768. 6 Ja 1788 : ∞ dt. v. ht. Frederik Eugeen v. Württemberg, Elizabeth Wilhelmina Louisa († 18 Fe 1790). 19 Se 1790 : ∞ dt. v. kn. Ferdinand I v. Beide Siciliën, Maria Theresia († 13 Ap 1807). 1 Ma 1792 : volgt vd. op in Habsburgse erflanden. 5 Jl 1792 : kz. verkozen. 14 Jl 1792 : kz. gekroond. 11 Au 1804 : neemt titel a. v. « kz. van Oostenrijk » (Frans I). 6 Au 1806 : verzaakt aan titel v. kz. v. Duitse rijk.</p>

° geboorte ; ∞ huwelijk ; † overlijden ; ◇ benoeming ; < opvolging of begin v. regering ; > in functie ; ↙ afstand of ontslagneming ; ↘ afzetting ; → vertrek.

HUIS VAN HABSBURG. VORSTEN EN GOUVERNEURS-GENERAAL

Naam	Datum	Toelichtingen
		6 Ja 1808 : ∞ dt. v. aartsht. Ferdinand Karel Antoon v. Oostenrijk, Maria Louisa Beatrix († 7 Ap 1816).
		10 No 1816 : ∞ dt. v. kn. Maximiliaan I Jozef v. Beieren, Carolina Augusta († 9 Fe 1873).
		2 Ma 1835 : †.
Maria-Christina en Albrecht v. Saksen	[> 15 Jn 1791] ◇ 20 Ma 1792 → 9 No 1792	20 Ma 1792 : bevestigd als gouv.-gen. dr. Frans II. 9 No 1792 : verlaten Ned. voor aankomende Franse troepen, samen m. gevlmachtigd minister, gf. Metternich-Winneburg. 6 No 1792 : slag v. Jemappes. <i>Begin v. eerste Franse overheersing.</i> No-De 1792 : Ned. dr. Franse legers veroverd.
Karel-Lodewijk	◇ 17 Ma 1793 > 26 Ma 1793 → Jn 1794	Karel-Lodewijk, aartsht. v. Oostenrijk (zn. v. Leopold II). 17 Ma 1793 : ◇ gouv.-gen. 26 Ma 1793 : te Brussel ; in functie.
[Frans Georges, gf. Metternich-Winneburg, gev. min.]	> 29 Ma 1793 → Jn 1794	29 Ma 1793 : gf. Metternich-Winneburg te Brussel ; opnieuw in functie als gevlmachtigd minister. Jn 1794 : Karel-Lodewijk en Metternich moeten Ned. verlaten voor aankomende Franse troepen. 26 Jn 1794 : slag van Fleurus. <i>Begin v. tweede Franse overheersing. Einde v. Oostenrijks bewind.</i> Jn-Jl 1794 : Zuid. Ned. heroverd dr. Franse troepen. 31 Se 1794 (9 ^e Vendémiaire jaar IV) : Zuid. Ned. aangehecht bij Fkr.

Het / scheidt de uiterste datumstermijnen. Het - wijst de duur aan. De datum met ? is onzeker of niet bewezen. Verdere afkortingen, z. de algemene tabel.

VIII, 4. VERENIGDE PROVINCIEËN, STADHOUDERS : DRENTE

Naam	Datums	Toelichtingen
		Opmerking: Van 1582 tot 1700 zijn de data v. aanstelling (m. uitzondering v. de besluiten en acten v. de Staten-Gen.) denkelijk in juliaanse stijl. Men voege er 10 dagen bij om de gregoriaanse datum te hebben.
Joris, gf. v. Rennenberg	◇ 31 Au 1577 † 23 Jl 1581	Joris de Lalaing, gf. v. Rennenberg. 31 Au 1577: ◇ dr. Staten-Gen. als stdh. v. Dr. Tevens stdh. v. Fr., Gr. en Ov. Voor nadere bijzonderheden: z. Gr.
Willem Lode-wijk	◇ 5 Ja 1593 ◇ 24 Au 1596 † 13 Jl 1620	Zn. v. Jan v. Nassau; °13 Ma 1560 (Voor tituluur en ∞: z. Fr.). 5 Ja 1593: ◇ dr. Staten v. Dr. 24 Au 1596: ◇ dr. Staten-Gen. Reeds stdh. v. Fr. (1584) en Gr. (1584/95).
Maurits v. Nassau	◇ 17 Jl 1620 † 23 Ap 1625	Zn. v. Willem 1; °14 No 1567 (Voor tituluur: z. H.-Z.). 17 Jl 1620: ◇ dr. Staten v. Dr. (◇-brief: 10 Ja 1621). Reeds stdh. v. H.-Z. (1585), Ov. (1589), Ut. (1590), Ge. (1591); tevens v. Gr. (1620).
Ernst Casimir	◇ 16 Au 1625 † 2 Jn 1632	Zn. v. Jan v. Nassau; °22 De 1573 (Voor tituluur en ∞: z. Fr.). 16 Au 1625: ◇ dr. Staten v. Dr. (◇-brief: 25 Au 1625). Reeds stdh. v. Fr. (1620); tevens v. Gr. (1625).
Hendrik Casimir I	◇ 28 Au 1632 † 12 Jl 1640	Zn. v. vgde.; °31 Ja 1612 (Voor tituluur en ∞: z. H.-Z.). 28 Au 1632: ◇ dr. Staten v. Dr. (◇-brief: 6 De 1632). Tevens stdh. v. Fr. (1632) en Gr. (1632).
Frederik Hendrik	◇ 13 Jl 1640 † 14 Ma 1647	Zn. v. Willem I; °29 Ja 1584 (Voor tituluur en ∞: z. H.-Z.). 13 Jl 1640: ◇ dr. Staten v. Dr. (◇-brief: 7 Au 1640). Reeds stdh. v. Ge. (1625), H.-Z. (1625), Ov. (1625) en Ut. (1625); tevens v. Gr. (1640).
Willem II	< 14 Ma 1647 ◇ 22 Ma 1647 † 6 No 1650	Zn. v. vgde.; °27 Me 1626 (Voor tituluur en ∞: z. H.-Z.). 14 Ja 1641: survivance toegekend dr. Staten v. Dr. (acte: 26 Ja 1641). 14 Ma 1647: volgt vd. op als stdh. v. Dr., Ge., Gr., H.-Z., Ov., Ut. 22 Ma 1647: ◇ dr. Staten v. Dr. (◇-brief: 27 Ma 1647).

◇ verkiezing of aanstelling; < opvolging; > in functie; ∟ ontslagneming; ◁ afzetting; ° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden.

DRENTE

Naam	Datum	Toelichtingen
Willem Frederik	◇ 5 De 1650 † 31 Oc 1664	Zn. v. Ernst Casimir; *7 Au 1613 (Voor tituluur en ∞ : z. Fr.). 5 De 1650 : ◇ dr. Staten v. Dr. (◇-brief: 14 De 1650). Reeds stdh. v. Fr. (1640); tevens v. Gr. (1650).
Hendrik Casimir II	< 31 Oc 1664 ◇ 6 Ma 1674 † 25 Ma 1696	Zn. v. vgde.; *18 Ja 1657 (Voor tituluur en ∞ : z. Fr.). 12 Fe 1661 : acte v. survivance. 31 Oc 1664 : bij † v. vd. in theorie stdh. v. Dr., Fr. en Gr. 6 Ma 1674 : ◇ dr. Staten v. Dr. (◇-brief: 16 Ja 1675); effectief in functie. Tevens stdh. v. Fr. (1664/72) en Gr. (1664/75).
Willem III	◇ 13 Au 1696 † 19 Ma 1702	Zn. v. Willem II; *14 No 1650 (Voor tituluur en ∞ : z. H.-Z.). 13 Au 1696 : ◇ dr. Staten v. Dr. als erfstdh. (◇-brief: 15 Au 1696). Reeds stdh. v. H.-Z. (1672), Ut. (1674), Ge. (1675) en Ov. (1675); tevens kn. v. Eng. (1689-1702).
<i>Stadhouderloos tijdperk</i>	V. 19 Ma 1702 tot 17 Ma 1722	
Willem IV	◇ 17 Ma 1722 > 16 Ma 1730 † 22 Oc 1751	Zn. v. Jan Willem Friso; *1 Se 1711 (Voor tituluur en ∞ : z. H.-Z.). 17 Ma 1722 : ◇ (en ◇-brief) dr. Staten v. Dr. 16 Ma 1730 : acte v. Staten v. Dr. waarbij effectief in functie (meerderjarig). 19 Ma 1748 : ◇ erfstdh. dr. Staten v. Dr. (◇-brief: 25 Ap 1748). Reeds stdh. v. Fr. (1711/31) en Gr. (1711/29); tevens v. Ge. (1722/29); later v. H.-Z. (1747), Ov. (1747) en Ut. (1747); d.w.z. v. 1747 af stdh. v. Ver. Prov.
Willem V	< 22 Oc 1751 ◇ 16 De 1765 > 8 Ma 1766 † 18 Ja 1795	Zn. v. vgde.; *8 Ma 1748. 22 Oc 1751 : volgt vd. op als erfstdh. v. Ver. Prov. 16 De 1765 : ondanks erfstadhouderschap ◇ dr. Staten v. Dr. (◇-brief: 11 Fe 1766). 8 Ma 1766 : meerderjarig en in functie. 16 Fe 1795 : afschaffing v. erfstadhouderschap in Dr. Voor nadere bijzonderheden : z. H.-Z.

Dr.: Drente; Fr.: Friesland; Ge.: Gelderland; Gr.: Groningen; H.-Z.: Holland-Zeeland; Ov.: Overijssel; Ut.: Utrecht; Ver.-Prov.: Verenigde Provinciën.

VIII, 4. VERENIGDE PROVINCIEËN, STADHOUDERS : FRIESLAND

Naam	Datums	Toelichtingen
Joris, gf. v. Rennenberg	◇ 31 Au 1577 † 23 Jl 1581	Opmerking : waar (?), is de datum denkelijk om te rekenen n. gregoriaanse kalender door 10 dagen bij te voegen. Joris de Lalaing, gf. v. Rennenberg. Na 23 No 1576 (gevangenneming v. Caspar de Robles) : dr. Raad v. State n. Fr., Dr. en Gr. gezonden als stdh. 11 De 1576 : Raad v. State verzoekt Hof v. Fr. Rennenberg te erkennen als stdh. 16 Ja 1577 : ◇ dr. Hof v. Fr. 31 Au 1577 : ◇ dr. Staten-Gen. Tevens stdh. v. Dr., Gr., Ov. Voor nadere bijzonderheden : z. Gr.
Willem I	◇ 11 Jl 1580 † 10 Jl 1584	Willem I, prins v. Oranje (Voor nadere bijzonderheden : z. H.-Z.). 19 Ma 1580 : gezanten dr. Staten v. Fr. n. Staten-Gen. m. verzoek tot ◇. 11 Jl 1580 : ◇ dr. aartsht. Matthias v. Oostenrijk. Reeds stdh. v. H.-Z. (1572) en Ut. (1572).
Willem Lodewijk	◇ 10 No 1584 † 13 Jl 1620	Willem Lodewijk, gf. v. Nassau ; zn. v. Jan v. Nassau (z. Ge.) ; °13 Ma 1560. ∞ : 25 No 1587, zijn nicht Anna, dt. v. Willem I, prins v. Oranje († 13 Jn 1588). 14 De 1583 : ◇ luitenant-gouverneur dr. Staten v. Fr. 16 Oc (?) 1584 : ◇ stdh., gouverneur en kapitein-gen. dr. Staten v. Fr. 10 No 1584 : ◇-brief dr. Staten-Gen. 8 De 1584 : brief v. Staten-Gen. a. Staten v. Fr. m. mededeling v. ◇ en machtiging eed af te nemen v. Willem Lodewijk als stdh. en kapitein-gen. Later stdh. v. Gr. (1584/95) en Dr. (1593/96).
Ernst Casimir	◇ 20/21 Jl (?) of 5 Au 1620 > 15 Au(?)1620 † 2 Jn 1632	Ernst Casimir, gf. v. Nassau, Katzenelnbogen en Diest, enz. ; zn. v. Jan v. Nassau (z. Ge.) en br. v. vgde. ; °22 De 1573. ∞ : 8 Jn 1607, Sophia Hedwig, htin. v. Brunswijk-Wolfenbüttel († 23 Ja 1642). ◇ dr. Staten v. Fr. : 20/21 Jl (?) volgens <i>Register der resolutien v. Fr.</i> : z. bibl. vooraan ; 5 Au (?) volgens <i>Commissie- en instructieboek B</i> , Rijksarchief Fr. ; in elk geval, instructiebrief : 3 Au (?) 1620. 15 Au (?) 1620 : eedaflegging. Later stdh. v. Dr. (1625) en Gr. (1625).
Hendrik Casimir I	< 2 Jn 1632 † 12 Jl 1640	Hendrik Casimir I, gf. v. Nassau-Dietz ; zn. v. vgde. ; °31 Ja 1612 ; niet ∞. 27 Ma (?) 1632 : toekenning v. survivance dr. Staten v. Fr. 2 Jn 1632 : volgt vd. op. Tevens stdh. v. Dr. (1632) en Gr. (1632).

◇ verkiezing of aanstelling ; < opvolging ; > in functie ; ⚡ ontslagneming ; ⚡ afzetting ; ° geboorte ; ∞ huwelijk ; † overlijden.

FRIESLAND

Naam	Datums	Toelichtingen
Willem Frederik	◇ 23 JI (?) 1640 † 31 Oc 1664	Willem Frederik, gf. (sedert 23 No 1652, vorst v. Nassau-Dietz, gf. v. Katzenelnbogen, Dietz en Spiegelberg, heer v. Beilstein, baron v. Liesveld, enz.; zn. v. Ernst Casimir en br. v. vgde.; *7 Au 1613. ∞ : 2 Me 1652, dt. v. prins Hendrik Frederik, Albertina Agnes, prinses v. Oranje-Nassau († 24 Me 1696). 23 JI (?) 1640 : ◇ dr. Staten v. Fr. (n. <i>Register der resolutien v. Fr.</i> : z. bibl. vooraan; volgens brief v. 10 Au 1640 — denkelijk n. gregoriaanse kalender — in <i>Archives ou correspondance de la Maison d'Orange-Nassau</i> , 2° r., t. III, p. 287 : ◇ 30 JI 1640). Later stdh. v. Dr. (1650) en Gr. (1650).
Hendrik Casimir II	< 31 Oc 1664 ◇ 12 No (?) 1664 > 13 JI 1672 † 25 Ma 1696	Hendrik Casimir II, vorst v. Nassau-Dietz, gf. v. Katzenelnbogen, Dietz, Spiegelberg, enz.; zn. v. vgde.; *18 Ja 1657. ∞ : 16 No 1683, Henrietta Amalia, prinses v. Anhalt-Dessau († 17 Ap 1726). 25 Fe (?) 1659 : verlening v. survivance dr. Staten v. Fr. 31 Oc 1664 : bij † v. vd. in theorie stdh. 12 No (?) 1644 : ◇ dr. Staten v. Fr. 13 JI 1672 : eedaflegging; in functie. 18 Fe (?) 1675 : ◇ erfstdh. dr. Staten v. Fr. Tevens stdh. v. Dr. (1664/74) en Gr. (1664/75).
Jan Willem Friso	< 25 Ma 1696 > 22 No 1707 † 14 JI 1711	Jan Willem Friso, vorst v. Nassau, sedert 1702 († v. Willem III) prins v. Oranje, gf. v. Katzenelnbogen, Vianden, Dietz, Spiegelberg, Buren, Leerdam en Meurs; zn. v. vgde.; *4 Au 1687. ∞ : 26 Ap 1709, Maria Louisa, landgravin v. Hessen-Kassel († 9 Ap 1765). 25 Ma 1696 : bij † v. vd. in theorie stdh. 22 No 1707 : geïnstalleerd als stdh. in Staten v. Fr. Tevens stdh. v. Gr. (1708).
Willem II (IV)	◇ 12 Se 1711 > 3 Se 1731 † 22 Oc 1751	Zn. v. vgde.; *1 Se 1711. Willem II in Fr.; Willem IV in overige prov., behalve Gr. (Voor tituluur en ∞ : z. H.-Z.). 12 Se 1711 : als erfstdh. erkend dr. Staten v. Fr. 3 Se 1731 : eedaflegging vóór Staten v. Fr.; in functie. 4 Jn 1748 : ◇ kapitein- en admiraal-gen. v. Fr. 19 Au 1748 : ◇-brief als stdh., kapitein- en admiraal-gen. v. Fr. overhandigd. 30 Au 1748 : eedaflegging als zodanig in handen v. afgevaardigden. Tevens stdh. v. Gr. (1711/29), Dr. (1722/30) en Ge (1722/29); later v. H.-Z. (1747), Ov. (1747) en Ut. (1747); d.w.z. v. 1747 af stdh. v. Ver. Prov.

Dr. : Drente; Fr. : Friesland; Ge. : Gelderland; Gr. : Groningen; H.-Z. : Holland-Zeeland; Ov. : Overijssel; Ut. : Utrecht; Ver.-Prov. : Verenigde Provinciën.

VIII, 4. VERENIGDE PROVINCIEËN, STADHOUDERS : FRIESLAND

Naam	Datums	Toelichtingen
Willem III (V)	<p>< 22 Oc 1751 > 8 Ma 1766 ⚡ 18 Ja 1795</p>	<p>Zn. v. vgde.; *8 Ma 1748. Willem III in Fr.; Willem V in overige prov., behalve Gr. 22 Oc 1751: volgt vd. op als erfstdh. v. Ver. Prov. Onder vgs. in Fr.: v. grootmd. Maria-Louisa († 9 Ap 1675), daarna v. tante, prinses Wilhelmina Carolina (tot 8 Ma 1766). 8 Ma 1766: meerderjarig verklaard en in functie als erfstdh. v. Ver. Prov. Voor nadere bijzonderheden: z. H.-Z.</p>

GELDERLAND

Naam	Datums	Toelichtingen
Jan v. Nassau	<p>◇ 11 Ma 1578 > 2 Jn 1578 ⚡ Ap 1581</p>	<p>Opmerking: Van 1582 tot 1700 zijn de data v. aanstelling (m. uitzondering v. de beslissingen en acten v. de Staten-Gen.) denkelijk in juliaanse stijl. Men voege er 10 dagen bij om de gregoriaanse datum te hebben.</p> <p>Jan, de Oude, gf. v. Nassau, Katzenelnbogen en Dietz; br. v. Willem I; *22 No 1535 of 1536. ∞: 1) 6 Jn 1559, Elizabeth, landgravin v. Leuchtenberg († 6 Jl 1579). 2) 13 Se 1580, Kunegonda Jacoba, paltsggravin v. Simmern († 26 Ja 1586). 3) 14 Jn 1586, Johanna, gravin v. Sayn-Wittgenstein († 13 Ap 1622). 11 Ma 1578: ◇ dr. Staten v. Ge. 22 Me 1578: ◇-brief dr. aartsht. Matthias v. Oostenrijk. 27 Me 1578: eedaflegging a. aartsht. Matthias. 2 Jn 1578: eedaflegging a. Staten v. Ge. Einde Ap 1581: neemt officieel ontslag. † 8 Oc 1606.</p>
Willem, gf. v. den Bergh	<p>◇ 20 No 1581 > 25 No 1581 ⚡ 15 No 1583</p>	<p>Willem, gf. van den Bergh, heer v. Bylant, Homoet, Hedel, Boxmeer, Spalbeek, Herpen, Ulft, Stevensweert, enz.; zwager v. vgde. en v. Willem I (∞ 11 No 1556 Maria v. Nassau, die † 28 Me 1599). 20 No 1581: ◇-brief dr. Staten-Gen. 25 No 1581: eedaflegging. 15 No 1583: aangehouden als Spaansgezinde. † 6 No 1586.</p>

◇ verkiezing of aanstelling; < opvolging; > in functie; ⚡ ontslagneming; ⚡ afzetting; * geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden.

GELDERLAND

Naam	Datums	Toelichtingen
Adolf, gf. v. Nieuwenaar	◇ 30 Me 1584 > 26 Jn en 6 Jl 1584 † 18 Oc 1589	Adolf, gf. v. Nieuwenaar en Meurs. 28 Me 1584: verzoek dr. Staten v. Ge. a. Staten-Gen. om ◇ v. Nieuwenaar te bekrachtigen. 30 Me 1584: ◇ dr. Staten-Gen. 26 Jn en 6 Jl 1584: wederzijdse beëdiging dr. Nieuwenaar en Staten v. Ge. Tevens stdh. v. Ov. (1584); later v. Ut. (1585).
Maurits v. Nassau	◇ 10 Me 1591 > 20 Me 1591 † 23 Ap 1625	Zn. v. Willem I; *14 No 1567 (Voor tituluur: z. H.-Z.). 10 Jl 1590: Staten v. Ge. besluiten Maurits te verzoeken als stdh. 10 Me 1591: ◇ dr. Staten-Gen. 16 Me 1591: ◇-brief dr. Raad v. State. 20 Me 1591: eedaflegging in Raad v. State. 14 Au 1591: eedaflegging in Staten v. Ge. Reeds stdh. v. H.-Z. (1585), Ov. (1589) en Ut. (1590); later v. Gr. (1620) en Dr. (1620).
Frederik Hendrik	◇ 15 Jl 1625 > 25 Jl 1625 † 14 Ma 1647	Zn. v. Willem I, br. v. vgde.; *29 Ja 1584 (Voor tituluur en ∞: z. H.-Z.). 15 Jl 1625: ◇ dr. Staten v. Ge. 25 Jl 1625: ontvangst dr. Frederik Hendrik v. instructie-brief en eedaflegging. Tevens stdh. v. H.-Z. (1625), Ov. (1625) en Ut. (1625); later v. Dr. (1640) en Gr. (1640).
Willem II	< 14 Ma 1647 > 21 Me 1647 † 6 No 1650	Zn. v. vgde.; *27 Me 1626 (Voor tituluur en ∞: z. H.-Z.). 25 Jn 1631: acte v. survivance. 14 Ma 1647: volgt vd. op als stdh. v. Ge., Dr., Gr., H.-Z., Ov. en Ut. 21 Me 1647: eedaflegging in Ge. (n. Aitzema).
1 ^e stadhouderloos tijdperk	V. 6 No 1650 tot 21 Fe (2 Ma ?) 1675	
Willem III	◇ en > 21 Fe (2 Ma ?) 1675 † 19 Ma 1702	Zn. v. Willem II; *14 No 1650 (Voor tituluur en ∞: z. H.-Z.). 19 Ja (juliaanse stijl ?) 1675: brief waarin Staten v. Ge. de waardigheid v. ht. v. Gelre en gf. v. Zutfen aanbieden a. Willem III. 20 Fe (juliaanse stijl ?) 1675: Willem III weigert deze waardigheid op vergadering v. Staten v. Ge. 21 Fe (juliaanse stijl ?) 1675: ◇ dr. Staten v. Ge. als erfsthd.; tevens eedaflegging. Reeds stdh. v. H.-Z. (1672), Ut. (1674); tevens v. Ov. (1675); later v. Dr. (1696); tevens kn. v. Eng. (1689-1702).
2 ^e stadhouderloos tijdperk	V. 19 Ma 1702 tot 2 No 1722	

Dr.: Drente; Fr.: Friesland; Ge.: Gelderland; Gr.: Groningen; H.-Z.: Holland-Zeeland; Ov.: Overijssel; Ut.: Utrecht; Ver.-Prov.: Verenigd Provinciën.

VIII, 4. VERENIGDE PROVINCIEËN, STADHOUDERS : GELDERLAND

Naam	Datums	Toelichtingen
Willem IV	◇ 2 No 1722 > 12 Oc 1729 † 22 Oc 1751	Zn. v. Jan Willem Friso; °1 Se 1711 (Voor tituluur en ∞ : z. H.-Z.). 2 No 1722 : ◇ dr. Staten v. Ge. 12 Oc 1729 : eedaflegging; in functie. 12 Ja 1748 : ◇ erfstdh. in Ge. Reeds stdh. v. Fr. (1711), Gr. (1711); tevens v. Dr. (1722); later v. H.-Z. (1747), Ov. (1747) en Ut. (1747); d.w.z. v. 1747 af stdh. v. Ver. Prov.
Willem V	< 22 Oc 1751 > 8 Ma 1766 ⚡ 18 Ja 1795	Zn. v. vgde.; °8 Ma 1748. 22 Oc 1751 : volgt vd. op als erfstdh. v. Ver. Prov. 8 Ma 1766 : meerderjarig en in functie. Voor nadere bijzonderheden : z. H.-Z.

GRONINGEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Joris, gf. v. Rennenberg	◇ 31 Au 1577 † 23 Jl 1581	Opmerking : waar (?), is de datum om te rekenen n. gregoriaanse kalender door 10 dagen bij te voegen. Joris de Lalaing, gf. v. Rennenberg. Na 23 No 1576 (gevangenneming v. Caspar de Robles) : dr. Raad v. State n. Gr., Fr. en Dr. gezonden als stdh. 11 De 1576 : ◇ dr. Staten-Gen. bij provisie. 31 Au 1577 : ◇ dr. Staten-Gen. 30 No 1579 : geheime overeenkomst m. Spanje. 3 Ma 1580 : openlijk verraad (levert stad Groningen a. ht. v. Parma). Tevens stdh. v. Dr., Fr. en Ov.
Willem Lodewijk	◇ (Omm.) 11 Me(?) 1584 ◇ (Gr. en Omm.) 22 Jn 1595 † 13 Jl 1620	Zn. v. Jan v. Nassau; °13 Ma 1560 (Voor tituluur en ∞ : z. Fr.). 10 (?) en 15 (?) Me 1584 : Ommelanden verzoeken Staten-Gen. om stdh. 11 Me (?) 1584 : ◇-brief v. Staten-Gen. als stdh. v. Ommelanden. 23 Jl 1594 : overgave v. stad Gr. dr. Spaanse troepen; overeenkomst dat stad in Unie blijft en Willem Lodewijk stdh. wordt. 22 Jn 1595 : ◇-brief v. Staten-Gen. als stdh. v. Gr. en Ommelanden. Tevens stdh. v. Fr. (1584) en Dr. (1593/96).
Maurits v. Nassau	◇ 4 Se(?) 1620 > 4 Ja 1621 † 23 Ap 1625	Zn. v. Willem I; °14 No 1567 (Voor tituluur : z. H.-Z.). 4 Se (?) 1620 : ◇ dr. Staten v. Gr. 4 Ja 1621 : eedaflegging in Gr. Reeds stdh. v. H.-Z. (1585), Ov. (1589), Ut. (1590), Ge. (1591); tevens v. Dr. (1620).

◇ verkiezing of aanstelling; < opvolging; > in functie; ⚡ ontslagneming; ⚡ afzetting; ° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden.

GRONINGEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Ernst Casimir	◇ 6 Au(?)1625 > 16 Au(?)1625 † 2 Jn 1632	Zn. v. Jan v. Nassau; *22 De 1573 (Voor tituluur en ∞ : z. Fr.). 6 Au (?) 1625 : ◇-brief v. Staten v. Gr. 16 Au (?) 1625 : eedaflegging in Gr. Reeds stdh. v. Fr. (1620); tevens v. Dr. (1625).
Hendrik Casimir I	◇ 5 Oc(?)1632 > 28 Fe(?)1633 † 12 JI 1640	Zn. v. vgde.; *31 Ja 1612 (Voor tituluur : z. Fr.). 5 Oc (?) 1632 : ◇ dr. Staten v. Gr. 28 Fe (?) 1633 : eedaflegging. Tevens stdh. v. Fr. (1632) en Dr. (1632).
Frederik Hendrik	◇ 29 Se(?)1640 > 31 Oc 1640 † 14 Ma 1647	Zn. v. Willem I; *29 Ja 1584 (Voor tituluur en ∞ : z. H.-Z.). 31 Oc (?) 1640 : eedaflegging. Reeds stdh. v. Ge. (1625), H.-Z. (1625), Ov. (1625) en Ut. (1625); tevens v. Dr. (1640).
Willem II	< 14 Ma 1647 ◇ 12 No(?)1647 > 19 of 20 De (?) 1647 † 6 No 1650	Zn. v. vgde.; *27 Me 1626 (Voor tituluur en ∞ : z. H.-Z.). 23 No 1640 : toekenning v. survivance. 14 Ma 1647 : volgt vd. op als stdh. v. Gr., Dr., Ge., H.-Z., Ov., en Ut. 12 No (?) 1647 : ◇-brief dr. Staten v. Gr. 1 De (?) 1647 : commissie aanvaard. 19 of 20 De (?) 1647 : eedaflegging.
Willem Frederik	◇ 19(?) No 1650 > 19 De(?)1650 † 31 Oc 1664	Zn. v. Ernst Casimir; *7 Au 1613 (Voor tituluur en ∞ : z. Fr.). 19 No (?) 1650 : ◇ dr. Staten v. Gr. 19 De (?) 1650 : eedaflegging. Reeds stdh. v. Fr. (1640); tevens v. Dr. (1650).
Hendrik Casimir II	< 31 Oc 1664 > 23 Ja(?) 1675 † 25 Ma 1696	Zn. v. vgde.; *18 Ja 1657 (Voor tituluur en ∞ : z. Fr.). 19 Ja (?) 1661 : acte v. survivance. 31 Oc 1664 : bij † v. vd. in theorie stdh. 23 Ja (?) 1675 : eedaflegging; in functie. Tevens stdh. v. Fr. (1664/72) en Dr. (1664/74).
Jan Willem Friso	◇ 21 Ma(?) 1696 ◇ 24 Fe 1708 > 20 Fe 1710 † 14 JI 1711	Zn. v. vgde.; *4 Au 1687 (Voor tituluur en ∞ : z. Fr.). 21 Ma (?) 1696 : ◇ dr. Staten v. Gr. in surseance tot dat hij 20 j. oud is. 24 Fe 1708 : benoemd en eedaflegging. 20 Fe 1710 : erkend dr. stad en Ommelanden; in functie. Tevens stdh. v. Fr. (1696/1707).

Dr. : Drente; Fr. : Friesland; Ge. : Gelderland; Gr. : Groningen; H.-Z. : Holland-Zeeland; Ov. : Overijssel; Ut. : Utrecht; Ver.-Prov. : Verenigde Provinciën.

VIII, 4. VERENIGDE PROVINCIEËN, STADHOUDERS : GRONINGEN

Naam	Datums	Toelichtingen
Willem III (IV)	◇ na 12 Se 1711 > 16 Se 1729 † 22 Oc 1751	Zn. v. vgde. ; °1 Se 1711 (Willem III in Gr. ; Willem IV in overige prov., behalve Fr. ; voor verdere titulatuur en ∞ : z. H.-Z.). 12 Se 1711 : deputatie aangeduid dr. Staten v. Fr. om Staten v. Gr. te verzoeken Willem als stdh. (erfstdh. ?) te ◇. 16 Se 1729 : eedaflegging ; in functie. 20 Ma 1748 : ◇ erfstdh. v. Gr. (enkel in mannelijke linie). 26 Ap 1748 : ◇ erfstdh. v. Gr. (in beide linies). Tevens stdh. v. Fr. (1711/31), Dr. (1722/30), Ge. (1722/29) ; later v. H.-Z. (1747), Ov. (1747), en Ut. (1747) ; d.w.z. v. 1747 af stdh. v. Ver. Prov.
Willem IV (V)	< 22 Oc 1751 > 8 Ma 1766 ⚡ 18 Ja 1795	Zn. v. vgde ; °8 Ma 1748 (Willem IV in Gr. ; Willem V in overige prov., behalve Fr.). 22 Oc 1751 : volgt vd. op als erfstdh. v. Ver. Prov. 8 Ma 1766 : meerderjarig en in functie. Voor nadere bijzonderheden : z. H.-Z.

HOLLAND-ZEELAND

Naam	Datums	Toelichtingen
Willem I	◇ 20 Jl 1572 † 10 Jl 1584	Willem I, bijgenaamd de Zwijger, prins van Oranje (sedert 1544), gf. van Nassau, Katzenelnbogen, Vianden, Dietz, Buren, Lingen en Leerdam, markgf. van Veere, Vlissingen en Bergen-op-Zoom, baron van Breda, IJsselstein, Diest, Cuyck, enz. ; °25 Ap 1533. ∞ : 1) 8 Jl 1551, dt. v. Maximiliaan v. Egmond, Anna v. Egmond († 24 Ma 1558). 2) 24 Au 1561, dt. v. Maurits, ht. v. Saksen, Anna, prinses v. Saksen-Meissen (∞ ontbonden in 1574 ; zij † 18 De 1577). 3) 12 Jl 1575, dt. v. Lodewijk II v. Bourbon-Vendôme, Charlotte, prinses v. Bourbon-Montpensier († 5 Me 1582). 4) 12 Ap 1583, dt. v. Gaspard II, gf. v. Coligny, Louise v. Coligny († 13 No 1620). 9 Au 1559 : stdh. en luitenant-gen. v. Filips II voor H.-Z., Ut., Voorne en Briel. Ap 1567 : verlaat Ned. ; n. Dillenburg. Ma 1568 : neemt leiding v. opstand der Ned. tegen Filips II. 20 Jl 1572 : erkend als stdh. v. H.-Z. en Ut. dr. lokale Staten. 11 Jl 1575 : Staten v. H. verlenen hem „hoge overheid” (soeverein gezag) voor duur v. oorlog.

◇ verkiezing of aanstelling ; < opvolging ; > in functie ; ⚡ ontslagneming ; ⚡ afzetting ; ° geboorte ; ∞ huwelijk ; † overlijden.

HOLLAND-ZEELAND

Naam	Datums	Toelichtingen
Maurits v. Nassau	<p>◇ 1 No 1585 > 14 No 1585 † 23 Ap 1625</p>	<p>25 Ap 1576: Staten v. Z. verlenen hem zelfde bevoegdheid. Later stdh. v. Fr. (1580). Maurits, gf. v. Nassau, Vianden, Buren, Leerdam en Meurs, en sedert 1619 prins v. Oranje; zn. v. vgde. uit 2° ∞; *14 No 1567; niet ∞. 18 Au 1584: ◇-brief als voorzitter v. de tegelijkertijd opgerichte Raad v. State „gecommitteerd ten gouvernement en regering” v. H.-Z., Ut., Fr., Brabant, Vlaanderen en Mechelen. 1 No 1585: ◇-brief v. Staten v. H.-Z. als stdh. en kapitein- en admiraal-gen. 14 No 1585: eedaflegging in H.-Z. Later stdh. v. Ov. (1589), Ut. (1590), Ge. (1591), Dr. (1620) en Gr. (1620).</p>
Frederik Hendrik	<p>◇ (H) 1 Me 1625 ◇ (Z) 16 Me 1625 > 1 Jn 1625 † 14 Ma 1647</p>	<p>Hendrik Frederik, prins v. Oranje, gf. v. Nassau, Vianden, Buren, Leerdam en Meurs, beter bekend als Frederik Hendrik; zn. v. Willem I uit 4° ∞; *29 Ja 1584. ∞: 4 Ap 1625, Amalia, gravin v. Solms-Braunfels († 8 Au 1675). 1 Me 1625: ◇ dr. Staten v. H. 16 Me 1625: ◇ dr. Staten v. Z. 24 Me 1625: ◇-brief v. Staten v. H.-Z. 1 Jn 1625: eedaflegging voor H.-Z. Tevens stdh. v. Ge. (1625), Ov. (1625) en Ut. (1625); later v. Dr. (1640) en Gr. (1640).</p>
Willem II	<p>< 14 Ma 1647 > 22 Ja 1648 † 6 No 1650</p>	<p>Willem II, prins v. Oranje, gf. v. Nassau, Vianden, Buren, Leerdam en Meurs; zn. v. vgde.; *27 Me 1626. ∞: 12 Me 1641, dt. v. Karel I v. Eng., Henrietta Maria Stuart († 24 De 1660). 19 Ap 1631: acte v. survivance voor H.-Z. (24 Ap 1631: overhandiging v. acte; 25 Ap 1631: proces-verbaal). 14 Ma 1647: volgt vd. op als stdh. v. H.-Z., Dr., Ge., Gr., Ov. en Ut. 23 Me 1647: eedaflegging in H. (n. Aitzema). 22 Ja 1648: geïntroduceerd als stdh. in Hof v. H.-Z. (eedaflegging?).</p>
1 ^o stadhouderloos tijdperk	<p>V. 6 No 1650 tot 2 JI (Z)/3 JI (H) 1672</p>	
Willem III	<p>◇ (Z) 2 JI 1672 ◇ (H) 3 JI 1672 > 9 JI 1672 † 19 Ma 1702</p>	<p>Willem III Hendrik, prins v. Oranje, gf. v. Nassau, Vianden, Buren, Leerdam en Meurs; kn. v. Engeland (1689-1702); zn. v. Willem II; *14 No 1650. ∞: 14 No 1677, dt. v. Jacob, ht. v. York (1685-1688: Jacob II, kn. v. Engeland), Maria Stuart († 7 Ja 1695).</p>

Dr.: Drente; Fr.: Friesland; Ge.: Gelderland; Gr.: Groningen; H.-Z.: Holland-Zeeland; Ov.: Overijssel; Ut.: Utrecht; Ver.-Prov.: Verenigde Provinciën.

VIII, 4. VEREN. PROVINCIEËN, STADHOUDERS : HOLLAND-ZEELAND

Naam	Datums	Toelichtingen
<p>2e stadhouder- loos tijdperk</p>	<p>V. 19 Ma 1702 tot 26 Ap (Z) / 3 Me (H) 1747</p>	<p>25 Ja 1672 : ◇ kapitein-gen. voor één veldtocht. 2 Jl 1672 : ◇ stdh. dr. Staten v. Z. 3 Jl 1672 : ◇ stdh. dr. Staten v. H. (◇-brief : 4 Jl 1672). 8 Jl 1672 : ◇ kapitein- en admiraal-gen. dr. Staten- Gen. (◇-brief : 9 Jl 1672). 9 Jl 1672 : eedaflegging als stdh. voor H.-Z. 2 Fe 1674 : ◇ erfstdh., kapitein- en admiraal-gen. in H.-Z. Later stdh. v. Ut. (1674), Ge. (1675), Ov. (1675) en Dr. (1696)</p>
<p>Willem IV</p>	<p>◇ (Z.) 26 Ap 1747 ◇ (H.) 3 Me 1747 > (H.) 15 Me 1747 > (Z.) ts. 19 en 29 Me 1747 † 22 Oc 1751</p>	<p>Willem IV Karel Hendrik Friso, prins v. Oranje- Nassau, gf. v. Katzenelnbogen, Vianden, Dietz, Spiegel- berg, Buren, Leerdam en Culemborg; zn. v. Jan Willem Friso (z. Fr.); *1 Se 1711. ∞ : 25 Ma 1734, dt. v. kn. George II v. Groot- Brittannië, Anna († 12 Ja 1759). 26 Ap 1747 : ◇ stdh., admiraal- en kapitein-gen. dr. Staten v. Z. (◇-brief : 28 Ap 1747). 3 Me 1747 : ◇ stdh., kapitein- en admiraal-gen. dr. Staten v. H. (◇-brief : 12 Me 1747). 4 Me 1747 : ◇ kapitein- en admiraal-gen. v. Ver. Prov. dr. Staten-Gen. 15 Me 1747 : eedaflegging als stdh., kapitein- en admiraal-gen. in H. 16 Me 1747 : eedaflegging als kapitein- en admiraal- gen. in Staten-Gen. Ts. 19 en 29 Me 1747 : eedaflegging als stdh., ka- pitein- en admiraal-gen. in Z. 16 No 1747 : ◇ erfstdh., kapitein- en admiraal-gen. v. H. 30 No 1747 : ◇ erfstdh., kapitein- en admiraal-gen. v. Z. Reeds stdh. v. Fr. (1711/31), Gr. (1711/29), Dr. (1722/30) en Ge (1722/29); tevens v. Ut. (1747) en Ov. (1747); d.w.z. v. 1747 af stdh. v. Ver. Prov.</p>
<p>Willem V</p>	<p>< 22 Oc 1751 > 8 Ma 1766 ⋈ 18 Ja 1795</p>	<p>Willem V Batavus, prins v. Oranje-Nassau, gf. v. Katzenelnbogen, Vianden, Dietz, Spiegelberg, Buren, Leerdam en Culemborg, markgf. v. Veere en Vlissingen, heer en baron v. Breda, Beilstein, de stad Grave en de landen v. Cuyck, Liesveld, Diest, Herstal, Cra- nendonck, Waasten, Arley, Noseray, St.-Vijf, Dags- burg, Polanen, Willemstad, Niervaart, Steenberg, IJ- sselstein, Bredevoort, St-Maartensdijk, Geertruiden- berg, Turnhout, Zevenbergen, de Hoge- en Lage</p>

◇ verkiezing of aanstelling; < opvolging; > in functie; ⋈ ontslagneming; ⋈ afzetting; ° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden.

HOLLAND-ZEELAND

Naam	Datums	Toelichtingen
		<p>Zwaluwe en Naaldwijk, onafhankelijke heer v. Ameland, erfburggf. v. Antwerpen en Besançon; zn. v. vgde.; *8 Ma 1748.</p> <p>∞: 4 Oc 1767, dt. v. August Willem, kroonprins v. Pruisen, Frederika Sophia Wilhelmina († 9 Jn 1820).</p> <p>22 Oc 1751: volgt vd. op als erfstdh. v. Ver. Prov. Onder vgs. v. md. Anna († 12 Ja 1759), dan v. Lodewijk Ernst, ht. v. Brunswijk-Wolfenbüttel (behalve in Fr.: z. aldaar).</p> <p>8 Ma 1766: meerderjarig verklaard en in functie als erfstdh., kapitein- en admiraal-gen. v. Ver. Prov. (maar nog onder leiding v. Lodewijk Ernst tot Ap 1784).</p> <p>18 Ja 1795: vlucht n. Engeland.</p> <p>† 9 Ap 1806.</p>

OVERIJSEL

Naam	Datums	Toelichtingen
		<p>Opmerking: Van 1582 tot 1700 zijn de data v. aanstelling, m. uitzondering v. de besluiten en acten v. de Staten-Gen. en van de datum gevolgd door de aanduiding (n.s.), denkelijk in juliaanse stijl. Men voege er 10 dagen bij om de gregoriaanse datum te hebben.</p>
Joris, gf. v. Rennenberg	<p>◇ 8 No 1577</p> <p>† 23 Jl 1581</p>	<p>Joris de Lalaing, gf. v. Rennenberg.</p> <p>8 No 1577: ◇ dr. Staten-Gen.</p> <p>10 No 1577: mededeling v. ◇ dr. Staten-Gen. a. Staten v. Ov.</p> <p>19 No 1577: ◇-brief v. Staten-Gen. als stdh. v. Ov.</p> <p>Tevens stdh. v. Dr., Fr., Gr. Voor nadere bijzonderheden: z. Gr.</p>
Adolf, gf. v. Nieuwenaar	<p>◇ 12 Au 1584</p> <p>> 18 Se 1584</p> <p>† 18 Oc 1589</p>	<p>Adolf, gf. v. Nieuwenaar en Meurs.</p> <p>12 Au 1584: ◇ dr. Staten-Gen. op verzoek v. Staten v. Ov.</p> <p>18 Se 1584: eedaflegging in Ov.</p> <p>Tevens stdh. v. Ge. (1584); later v. Ut. (1585).</p>
Maurits v. Nassau	<p>◇ 26 No 1589</p> <p>◇ 8 Fe 1590</p> <p>> 16 Fe 1590</p> <p>† 23 Ap 1625</p>	<p>Zn. v. Willem I; *14 No 1567 (Voor tituluur: z. H.-Z.).</p> <p>26 No 1589: ◇ dr. Staten v. Ov.</p> <p>8 Fe 1590: ◇ dr. Staten-Gen.</p> <p>16 Fe 1590: eedaflegging in Staten-Gen.</p> <p>Reeds stdh. v. H.-Z. (1585); later v. Ut. (1590), Ge. (1591), Dr. (1620) en Gr. (1620).</p>

Dr.: Drente; Fr.: Friesland; Ge.: Gelderland; Gr.: Groningen; H.-Z.: Holland-Zeeland; Ov.: Overijssel; Ut.: Utrecht; Ver.-Prov.: Verenigde Provinciën.

VIII, 4. VERENIGDE PROVINCIEËN, STADHOUDERS : OVERIJSSSEL

Naam	Datums	Toelichtingen
Frederik Hendrik	◇ 9 Me 1625 † 14 Ma 1647	Zn. v. Willem I; °29 Ja 1584 (Voor tituluur en ∞ : z. H.-Z.). 9 Me 1625 : ◇ dr. Staten v. Ov. Tevens stdh. v. Ge. (1625), H.-Z. (1625), Ut. (1625); later v. Dr. (1640) en Gr. (1640).
Willem II	< 14 Ma 1647 > 11 Ap 1647 † 6 No 1650	Zn. v. vgde.; °27 Me 1626 (Voor tituluur en ∞ : z. H.-Z.). 3 Se 1630 : acte v. survivance. 14 Ma 1647 : volgt vd. op als stdh. v. Ov., Dr., Ge., Gr., H.-Z. en Ut. 11 Ap 1647 : eedaflegging.
1° stadhouderloos tijdperk	V. 6 No 1650 tot 2 Ma 1675	
Willem III	> 2 Ma (n.s.) 1675 † 19 Ma 1702	Zn. v. Willem II; °14 No 1650 (Voor tituluur en ∞ : z. H.-Z.). 2 Ma (n.s.) 1675 : eedaflegging; in functie. Reeds stdh. v. H.-Z. (1672) en Ut. (1674); tevens v. Ge. (1675); later v. Dr. (1696); tevens kn. v. Eng. (1689-1702).
2° stadhouderloos tijdperk	V. 19 Ma 1702 tot 4 Me 1747	
Willem IV	◇ 4 Me 1747 † 22 Oc 1751	Zn. v. Jan Willem Friso; °1 Se 1711 (Voor tituluur en ∞ : z. H.-Z.). 4 Me 1747 : ◇ dr. Staten v. Ov. 7 No 1747 : ◇ erfsth. v. Ov. Reeds stdh. v. Fr. (1711), Gr. (1711), Dr. (1722) en Ge. (1722); tevens v. H.-Z. (1747) en Ut. (1747); d.w.z. v. 1747 af stdh. v. Ver. Prov.
Willem V	< 22 Oc 1751 > 8 Ma 1766 ✠ 18 Ja 1795	Zn. v. vgde.; °8 Ma 1748. 22 Oc 1751 : volgt vd. op als erfsth. v. Ver. Prov. 8 Ma 1766 : meerderjarig en in functie. Voor nadere bijzonderheden : z. H.-Z.

UTRECHT

Naam	Datums	Toelichtingen
		Opmerking : Van 1582 tot 1700 zijn de data v. aanstelling, m. uitzondering v. de besluiten en acten v. de Staten-Gen. en van de data gevolgd dr. de aanduiding (n.s.), denkelijk in juliaanse stijl. Men voege er 10 dagen bij om de gregoriaanse datum te hebben.

◇ verkiezing of aanstelling; < opvolging; > in functie; ✠ ontslagneming; ✠ afzetting; ° geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden.

UTRECHT

Naam	Datum	Toelichtingen
Willem I	◇ 20 JI 1572 † 10 JI 1584	Willem I, prins v. Oranje; *25 Ap 1533. Tevens stdh. v. H.-Z. (1572); later v. Fr. (1580). Voor nadere bijzonderheden: z. H.-Z.
Joost v. Villiers	> 17 Oc (n.s.) 1584 ◇ 10 No 1584 † 23 Jn 1585	Joost de Zoete, heer v. Villiers. 11 Se 1584: ◇ dr. Staten v. Ut. 11 Oc 1584: ontvangst dr. Staten-Gen. v. verzoek v. Staten v. Ut. om ◇ v. Villiers te bekrachtigen. 17 Oc (n.s.) 1584: eedaflegging in Ut. 10 No 1584: ◇ (en ◇-brief) dr. Staten-Gen. 23 Jn 1585: gevangen genomen dr. Spaanse troepen.
Adolf, gf. v. Nieuwenaar	◇ en > 10 Se 1585 † 18 Oc 1589	Adolf, gf. v. Nieuwenaar en Meurs. 10 Se 1585: ◇ dr. Staten v. Ut.; zelfde dag eedaflegging. Reeds stdh. v. Ge. (1584) en Ov. (1584).
Maurits v. Nassau	◇ 2 Ap 1590 > 3 Ap 1590 † 23 Ap 1625	Zn. v. Willem I; *14 No 1567 (Voor titulatuur: z. H.-Z.). 16 Fe (n.s.) 1590: ◇-brief dr. Staten v. Ut. 2 Ap 1590: ◇ dr. Staten-Gen. 3 Ap 1590: eedaflegging in Staten-Gen. 12 Ap (n.s.) 1590: eedaflegging in Ut. Reeds stdh. v. H.-Z. (1585) en Ov. (1589); later v. Ge. (1591), Dr. (1620) en Gr. (1620).
Frederik Hendrik	◇ 23 Jn 1625 > 10 JI 1625 † 14 Ma 1647	Zn. v. Willem I, br. v. vgde.; *29 Ja 1584 (Voor titulatuur en ∞: z. H.-Z.). 23 Jn 1625: ◇ dr. Staten v. Ut. 10 JI 1625: eedaflegging. Tevens stdh. v. Ge. (1625), H.-Z. (1625) en Ov. (1625); later v. Dr. (1640) en Gr. (1640).
Willem II	< 14 Ma 1647 ◇ 20 Ma (n.s.) 1647 † 6 No 1650	Zn. v. vgde.; *27 Me 1626 (Voor titulatuur en ∞: z. H.-Z.). Se 1631: acte v. survivance. 14 Ma 1647: volgt vd. op als stdh. v. Ut., Dr., Ge., Gr., H.-Z. en Ov. 20 Ma (n.s.) 1647: ◇ dr. Staten v. Ut.
1 ^o stadhouderloos tijdperk	V. 6 No 1650 tot 26 Ap 1674	
Willem III	> 26 Ap (n.s.) 1674 † 19 Ma 1702	Zn. v. Willem II; *14 No 1650 (Voor titulatuur en ∞: z. H.-Z.). 22 No (n.s.) 1673: Ut., door legers v. Lodewijk XIV ontruimd, biedt functie v. stdh. a. Willem III; niet aanvaard. 23 Ja (n.s.) 1674: Willem III adviseert Utrecht terug op te nemen als lid v. Unie. 20 Ap (n.s.) 1674: Ut. dr. Staten-Gen. terug opgenomen in Unie. 26 Ap (n.s.) 1674: Willem III verzet de wet te Ut.; de aldus benoemde vergadering keurt reglement

Dr.: Drente; Fr.: Friesland; Ge.: Gelderland; Gr.: Groningen; H.-Z.: Holland-Zeeland; Ov.: Overijssel; Ut.: Utrecht; Ver.-Prov.: Verenigde Provinciën.

VIII, 4. VERENIGDE PROVINCIËN, STADHOUDERS : UTRECHT

Naam	Datums	Toelichtingen
2° stadhouderloos tijdperk	V. 19 Ma 1702 tot 3 Me 1747	goed dat hem vrijwel alle macht verleent. Reeds stdh. v. H.-Z. (1672); later v. Ge. (1675), Ov. (1675), Dr. (1696); tevens kn. v. Eng. (1689- 1702). 20 Ap 1702: resolutie v. Staten v. Ut. waarbij acte v. Ap 1674 wordt nietig verklaard.
Willem IV	◇ 3 Me 1747 † 22 Oc 1751	Zn. v. Jan Willem Friso; *1 Se 1711 (Voor titu- latuur en ∞: z. H.-Z.). 1 Me 1747: Staten v. Ut. besluiten stadhouder- schap te herstellen. 3 Me 1747: ◇ dr. Staten v. Ut. 16 en 18 Me 1747: voorwaarden waarop ambt te bekleden goedgekeurd dr. Staten v. Ut. 10 Ja 1748: ◇ erfstdh. in Ut. Reeds stdh. v. Fr. (1711), Gr. (1711), Dr. (1722), Ge. (1722); tevens v. H.-Z. (1747) en Ov. (1747); d.w.z. v. 1747 af stdh. v. Ver. Prov.
Willem V	< 22 Oc 1751 > 8 Ma 1766 ⋈ 18 Ja 1795	Zn. v. vgde.; *8 Ma 1748. 22 Oc 1751: volgt vd. op als erfstdh. v. Ver. Prov. 8 Ma 1766: meerderjarig en in functie. Voor nadere bijzonderheden: z. H.-Z.

◇ verkiezing of aanstelling; < opvolging; > in functie; ⋈ ontslagneming; ⋈ afzetting; * geboorte; ∞ huwelijk; † overlijden.

BIJ DE TABEL OP BLZ. 430:

Afkortingen: Dr.: Drente; E.C.: Ernest-Casimir; Fr.: Friesland; Fr.H.: Frederik Hendrik; Ge.: Gelderland; Gr.: Groningen; H.C.: Hendrik Casimir; H.-Z.: Holland-Zeeland; J.v.N.: Jan van Nassau; J.W.Fr.: Jan Willem Friso; M.v.N.: Maurits van Nassau; Nwn.: Nieuwenaar; Oml.: Ommelanden; Ov.: Overijssel; Rbg.: Rennenberg; Ut.: Utrecht; Vil.: Villiers; W.: Willem; W.v.d.B.: Willem van den Bergh; W.Fr.: Willem Frederik; W.L.: Willem Lodewijk.

Ten einde de tabel zo overzichtelijk mogelijk te maken werden de jaren 1595-1620, 1675-1695 en 1750-1795 waarin zich geen wijzigingen hebben voorgedaan, door ↓ vervangen.

Ter wille van de duidelijkheid was het eveneens niet mogelijk overal de juiste chronologische verhoudingen te eerbiedigen.

STADHOUDERS. SYNOPTISCHE TABEL

Jaar	H.-Z.	Ut.	Ov.	Ge.	Dr.	Gr.	Fr.
1572	W. I. 1572-84	W. I. 1572-84					
1575							
1580			Rbg. 1577-81	J. v. N. 1578-81	Rbg. 1577-81	Rbg. 1577-81	Rbg. '77-80
				W. v. d. B. 1581-83			W. I. 1580-84
1585		Vil. 84-5	Nwn. 1584-89	Nwn. 1584-89		Oml.	W. L. 1584-1620
1590	M. v. N. 1585-1625	Nwn. '85-9	M. v. N. 1589-1625	M. v. N. 1591-1625			↓
1595	↓	M. v. N. 1590-1625	↓	↓	W. L. 1593-1620		
↓		↓			↓	Stad	
↓						W. L. 1584/95-1620	
1620						↓	
1625					M. v. N. 1620-25	M. v. N. 1620-25	E. C. 1620-32
1630	Fr. H. 1625-47	Fr. H. 1625-47	Fr. H. 1625-47	Fr. H. 1625-47	E. C. 1625-32	E. C. 1625-32	
1635					H. C. I 1632-40	H. C. I 1632-40	H. C. I. 1632-40
1640					Fr. H. 1640-47	Fr. H. 1640-47	W. Fr. 1640-64
1645							
1650	W. II '47-50	W. II '47-50	W. II '47-50	W. II '47-50	W. II '47-50	W. II '47-50	
1655					W. Fr. 1650-64	W. Fr. 1650-64	
1660							
1665					H. C. II 1664	H. C. II 1664.	H. C. II 1664-
1670					[74]96	[75]96	[72]96
1675	W. III 1672-1702	W. III 1674-1702	W. III 1675-1702	W. III 1675-1702			
↓					W. III 1696-1702		J. W. Fr. 1696-
1695							[1707]11
1700							
1705						JWFr. '08-11	
1710						W. IV 1711[29]-1751	W. IV 1711[31]-1751
1715							
1720							
↓					W. IV 1722-	W. IV 1722-	
1745					[29]51	[30]51	
1750	W. IV 1747-51	W. IV 1747-51	W. IV 1747-51				
↓	W. V 1751-95	W. V 1751-95	W. V 1751-95	W. V 1751-95	W. V 1751-95	W. V 1751-95	W. V 1751-95